

VIII. PARLAMENT - PARLAMENTARISM

15 nov. 1936-20 mart.-20 dec. 1937 (alegeri)

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL.Ses. a IV-a ordinară ,15 nov.'36 -apr.'37

[LD:28 mai 2007 Un istoric are mari dificultăți de apreciere privind receptarea valorii parlamentarismului românesc ,de către "actorii" care-l compun. Multe **opinii** -pro și -contra ;**teze** argumentate convingător de ambele părți ;**teorii** politice tentante ,servite de partide (sau lideri) versatili sau demagogi ;**interese, ambiții** sau **desamăgiri** și **frustrări** avându-și izvorul în trecutul mai îndepărtat sau apropiat Plus **diversitatea geo-culturală**, plus înzestrările de **temperament și caracter**, plus **influențele**, plus hazardul. Fiecare component al scenei politice românești cu "**povestea**" vieții lui ,pus la olaltă în ceea ce trebuia să fie "**clasa politică**" a unui stat. Greu să-i aduni , greu să le împarți "certificate " :avea dreptate Carol ! avea dreptate Tătărescu ! avea dreptate loga ! avea dreptate Maniu ! Avea dreptate Goga ! Avea dreptate Manoilescu ! Aveau dreptate Brătienii ! Avea dreptate Iunian ! ș.a.m.d. Și totuși ,această **elită politică**, reprezentând **câteva generații** ,era oglinda (și purtătoarea) istoriei modernizării unui popor și al unui stat ,ajuns la maximum evoluției sale economice, sociale, politice, culturale. Greu i-o fi fost și Regelui Carol - și el împovărat de povestea lui ! -să aleagă calea și oamenii cu care să conducă România !]

1.)15 nov.'36.Deschiderea sesiunii parlamentare

(DAD, MO 1, șed. din 15 nov.'36 , p. 1-3 ;D.S. MO 1 , p. 1-3)

[LD :**Mesajul** a căpătat o notă și mai pronunțată de personalizare regală ;nu mai este mesajul guvernului, citit de suveran, ci chiar mesajul regal.Regele pare mulțumit de **guvernul " Meu "** , și face un apel explicit la încetarea luptelor lăuntrice.]

Doc. integral la **Monarhie și Guvern**]

/ Realizările guvernului în prag de a IV-a sesiune ordinară /

/ Regim de continuitate, stabilitate , consolidare /

/ Realizările economice (producție , finanțe, comerț, buget , sociale, culturale)

/ Legislație : unificare legislativă / răspunderea ministerială / apărarea patrimoniului public

regimului presei / asigurări agricole / silozuri / munca de folos obștească /

statutul funcționarului /

/ Armata .

/ Politica externă : Liga Națiunilor / Aliații / Mica Înțelegere / Înțelegerea Balcanică /

/ Apel la răspundere , unire, solidaritate /

/ Nu irosire în lupte și sfâșieri lăuntrice /

La ora 12, MSRegele Carol al II-lea, însoțit de Măria Sa Mihai, Mare Voevod de Alba -Iulia, de **ASPrincipele Nicolae** și urmat de **Guvern**, pășește în sala Adunării Deputaților ,unde se află

Întru niți d-nii senatori și d-nii deputați.

Maiestatea Sa Regele, este întâmpinat cu aplauze prelungite, îndelung repetate, ovațiuni furtunoase, urale puternice și aclamțiuni, care durează câteva minute.

MSRegele dă citire următorul Mesaj Regal :

Carol II: Mesajul Regal

▣ **Realizări: Guvern + Parlament = stabilitate și continuitate**

Domnilor Senatori,

Domnilor Deputați,

" Sunt fericit a Mă găsi iarăși în mijlocul reprezentanților țării,

întru niți în a **patra sesiune ordinară a legislaturii actuale** a Corpurilor Legiuitoare.

Cu vie satisfacție putem constata azi că **sforțările Guvernului Meu**, în strânsă colaborare cu **Parlamentul țării, au fost rodnice pe toate tărâmurile vieții naționale**, făcând astfel posibilă dăinuirea unui **regim de stabilitate și de continuitate**, grație căruia **s-au putut rezolva**, rând pe rând, **numeroase și grele probleme** ridicate de nevoile timpului nostru. (aplauze) [----]

▣ **Programul legislativ viitor**

-Ordine legală și morală

...unificarea legislativă,

...răspunderea ministerială

...regimul presei

"Continuând să execute **programul său, Guvernul Meu va supune debaterilor** Domniilor Voastre **proiecte de legi** destinate **să desăvârșească opera de reconstrucție începută.**

"În afară de **proiectele de legi care sunt deja supuse aprobării** Corpurilor Legiuitoare și de **proiectele de legi privitoare la unificarea legislativă**, veți avea a examina **proiectele de legi pentru răspunderea ministerială** (aplauze) și pentru **apărarea patrimoniului public** (aplauze prelungite) menite **să întărească ordinea legală și ordinea morală a Statului** .

" De asemenea, vă va fi supus **proiectul de lege pentru regimul presei**, prin care **se armonizează principiul libertății scrisului, cu principiul răspunderii scrisului**, (aplauze), fără de care **presa nu-și poate împlini**, în chip normal, **marea misiune ce are în viața Statului modern** .

-Agricultura -prim-planul preocupărilor

...asigurările agricole

...construirea de silozuri

"Veți avea apoi să cercetați **proiecte de legi pentru asigurările agricole** (aplauze) și pentru **construirea de silozuri și depozitarea, clasarea, și warantarea** produselor agricole, prin care **se vor completa legiuirile de ajutorare și ocrotire a agriculturii**, care trebuie să rămână **permanent pe primul plan de preocupare al tuturor guvernelor**. (aplauze prelungite, strigăte de bravo)

-Organizarea securității sociale și materiale

...Munca de Folos Obștesc,

...Statutul Funcționarilor

...Recrutările

...Constituirea vetrelor monăstirești

Prin proiectul de lege pentru **reglementarea Muncii de Folos Obștească**, se desăvârșește **educația tineretului premilitar** în cadrul unui program de muncă afectată Lucrărilor Publice. (aplauze)

" Prin proiectul de lege pentru revizuirea **Statutului Funcționarilor**, se realizează **o reorganizare a materiei disciplinare**, grație căreia **drepturile funcționarilor** își vor găsi **o obiectivă garantare**, iar **interesele Statului o eficace pază**, prin aplicarea rapidă a sancțiunilor în caz de abateri.

"Prin proiectul ce modifică **Legea de Recrutare**, se creiază noi **mijloace de combatere a bolilor sociale** în mediul rural și se aduce o însemnată contribuție la **întărirea armăturii sanitare la sate**. (aplauze)

" Prin proiectul de lege pentru **constituirea Vetrelor Monastirești**, se asigură **un minimum de dezvoltare materială a vechilor lăcașuri de credință**, care au jucat în **trecutul nostru religios și cultural** un rol atât de precumpănitor. " (aplauze) [-----]

-Apel la răspundere,unire ,solidarizare

" În atmosfera de **îngrijorare obștească**, ce stăpânește azi întreaga lume, **sunt dator să fac un apel la simțământul de răspundere al tuturor Românilor.** (aplauze prelungite)
Chemarea Mea se ridică **peste frământările de o clipă**, pentru a cere, **în fața dificultăților și a amenințărilor**, **unirea și solidarizarea tuturor sufletelor.** (aplauze prelungite, strigăte de bravo)
În ceasul acesta greu, toate forțele neamului nostru trebuie, nu irosite în lupte și sfâșieri lăuntice, ci mobilizate numai pentru apărarea patrimoniului de drepturi, pe care **ni le-au încredințat**, cu mari jertfe, **înaintașii noștri.** (aplauze prelungite, strigăte de bravo)

...Cer ca glasul meu să fie auzit și ascultat

"În numele poporului Meu, **cer ca glasul Meu să fie auzit și ascultat.**

Încredințat că sunteți cu toții pătrunși de aceste simțăminte, Eu vă urez spor la muncă și rog pe Cel Atotputernic să binecuvânteze lucrările Domniilor Voastre .

-Gh. Tătăărăscu:

[LD:27 mai 2007.În noaptea asta am vizionat (ascultat) pe TVR-1, discuția Eugeniei Vodă cu Sanda Tătăărăscu-Negroponete (86 de ani !) despre istoricul familiei lor , înainte și după după 1944.În România (Veche, Mare și Micșorată), sub trei regi (Ferdinand,Carol , Mihai) sub regim democratic și de dictatură (carlistă,antonesciană,sovieto-comunistă)
Era măhnită că PNL-ul de după 1989 ,adjudecă continuitatea doar pentru guvernarea din 1924-1927 ,ignorând-o pe cea din 1933-1937.Am observat și eu.Este o meteahnă a "istoriilor"partizane conjuncturiste, în care sunt eliminate etape sau personalități "defectate".Am avut grijă ca în istoria mea... acest lucru să nu se producă .Vezi la **fișierele PNL**]

-Declară deschisă Sesiunea ordinară

Sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare este deschisă

MSRegele Carol al II-lea, însoțit de Măria Sa ... urmat de înalții demnitari ,
părăsesc adunarea la 12, 30.

Mesajul Regal / 15 nov.'36

2.) 23 nov.'36.Pr.**Adresa de Răspuns la Mesaj (I. Gh.Vântu)**, Cameră.

(DAD, MO 3, șed. din 23 nov.'36 , p. 16-17)

[LD : citesc din nou nedumerită **Răspunsul la Mesaj** , și nu mă mir că există ,ci mă mir de **constrângerea sau uzanța de a parafraza Mesajul Regal.**
Care să fi fost explicația ? Ce rost avea ? Era forma prin care criticile se dădeau la Răspuns și nu la Mesaj ?! Ce ascundea acest formalism ? Care era documentul de bază ?Care antrena răspunderea guvernului și care pe cea a Parlamentului ?
De altfel, **Răspunsul** nu cuprinde **nici o subliniere** a rolului Parlamentului:**de control al executivului** și de elaborare a legilor ,fiind mai degrabă un Răspuns al Guvernului, decât a Parlamentului]
]Citește I.V.Crețoiu (secretar) , în absența lui Vântu]
Sire ,

[Omagiu, devotament ,MSR Carol II]

"Adunarea Deputaților , întrunită în a patra sesiune ordinară a legislaturii actuale,**adânc pătrunsă de semnificația indemnurilor Regale** în aceste vremuri de grele încercări ,își exprimă întreaga **recunoștință** pentru prețuirea muncii depuse și **neclintitul său devotament către Majestatea Voastră** ,simbol al unității neamului ,a străduințelor lui actuale, și a aspirațiilor lui viitoare .

[Regim politic:

...stabilitate și continuitate

...armonie națională

...libertate și solidaritate]

[LD:atenție! a dispărut formula sacrosantă :**regim democratic,constituțional, parlamentar,** cu care se deschideau totdeauna aceste acte oficiale]

Sire ,

" Realizarea operei de **evoluție și progres** în viața Statului , **ordinea legală și autoritatea,** nu pot fi mai temeinic asigurate **decât prin dănuirea unui regim politic de stabilitate și continuitate** ,dar stabilitatea și continuitatea regimului politic,stau în legătură directă cu **preocuparea permanentă a guvernelor succesive de a satisface aspirațiunile tuturor claselor sociale,**într-un **spirit de armonie națională,**și de a asocia , printr-o **politică de libertate și solidaritate** ,toate elementele de producțiune, **energiile și competențele.**
"Stabilitatea și continuitatea unui regim se asigură, în același timp,printr-o **operă de realizări pe toate tărâmurile activității naționale** ,de **stimulare a tuturor inițiativelor creatoare** și de **deschideri de orizonturi noi de muncă și acțiune.**"

Sire ,

[Realizările economice ale guvernului:

...înviorare ,rezultate pozitive

...prosperitate ,intensificarea producției

...acoperirea bugetului

[LD: este primul bilanț economic pozitiv după 7 ani deficitari ,marcând ieșirea din criză și înviorare economică,tendință ce va atinge apogeul în anii '38-'39]

"Grelele probleme de ordin economic și financiar ridicate de nevoile timpului ,**au fost soluționate de guvernul Țării** ,încât putem constata **astăzi o înviorare** , **dătătoare de mari speranțe în viitor.**

"Politica de precauțiune și de continuă **adaptare** în domeniul economic și ordinea strictă în **finanțeleȚării** , care au prilejuit atâtea jertfe ,**încep astăzi să dea rezultate pozitive și de**

prosperitate ,prin **sporirea producției generale , intensificarea comerțului exterior** și prin **asigurarea acoperirii sarcinilor Statului**,prevăzute în bugetul în curs.

[Agricultura]

"**Agricultura** a primit în decursul acestui an ,după ușurările realizate prin măsurile anilor precedenți ,**un sprijin real și salutar** , pentru **asigurarea producției și rentabilității** ,prin mijloace serioase de **valorificare a produselor agricole** și prin **activitatea atât de rodnică a cooperăției.**"

[Administrație]

" **În administrație**, pe tărâmul **sanitar și social**, s-a statomnicit o activitate creatoare , pătrunsă de **spiritul de dreptate și legalitate.**

[Armată]

"**Opera de înzestrare a armatei** ,care apare ca **preocupare dominantă a guvernului Țării**,a căpătat,prin eforturi stăruitoare și sacrificii neprecupețite,**un ritm de înfăptuire** în raport cu importanța unanim recunoscută și cu seriozitatea împrejurărilor de față .

[Cultură,Industrie,Comunicații ,Tineret ,Învățământ,Muncă]

"**Acțiunea culturală** ,încurajarea ,stimularea și **sprijinul industriei naționale** ,începuturile de **refacere a căilor de comunicație ,ocrotirea muncii naționale și organizarea educației tineretului** , constituie **înfăptuiri menite să asigure apărarea Țării ,consolidarea Statului , pacificarea sufletelor și apropierea lor.**"

Sire,

«Opera legislativă viitoare

" În această a patra sesiune,**Adunarea Deputaților** va dezbate proiectele de legi în completarea **acțiunii de construcțiune începută** .

" Vom desăvârși **unificarea legislației noastre pentru a pune capăt deosebirilor de regimuri juridice în vigoare.**

"Proiectele de legi privitoare la **sprijinul și ocrotirea agriculturii**, vor fi examinate cu deosebită atenție, **pentru ca cea mai importantă ramură de producțiune** să se poată dezvolta în bune condițiuni,**și pentru a asigura țărănimii o bunăstare materială** , în raport cu importanța , sacrificiile și cu chemarea ei de viitor .

"Vom dezbate proiectele pentru **răspunderea ministerială** și pentru **apărarea patrimoniului public** , care , pe viitor, **vor da mai multe garanții de competență și bună administrație.**

"Convinși de **importanța presei** , din punct de vedere **social și național**,credem că **rolul său nu poate fi mai bine înțeles ,decât prin organizarea , în spiritul normelor constituționale , a unui regim care să asigure deopotrivă libertatea și responsabilitatea scrisului.**

" Vom dezbate încă **proiectele de lege pentru [Munca de Folos Obștesc] completarea educației tineretului premilitar** ,în cadrul unui **program de muncă afectat lucrărilor publice** , proiectul pentru **revizuirea Statutului Funcționarilor** publici și proiectul de modificare a **Legii Recrutării** , prin care se creează mijloace noi pentru **întreprinderea unei ofensive sanitare la sate și combaterea bolilor sociale în mediul rural.** "

[Politica externă]

Sire ,

Repetă , parafrazează conținutul din Mesajul Regal

[Armata]

Repetă , parafrazează, Mesajul Regal

[Răspuns la îndemnul Regal :solidaritate]

Sire ,

"Astăzi , când frământările internaționale constituiesc o gravă amenințare ,marele comandament este **unitatea desăvârșită de simțăminte și aspirațiuni ,colaborarea tuturor** pentru ca **națiunea Română să se prezinte ca un bloc** , hotărâtă să apere , cu orice preț, patrimoniul de drepturi încredințat de înaintașii noștri.

" De aceea, **asigurăm pe Majestatea Voastră că îndemnul de unire și solidaritate a tuturor va fi ascultat .**Neamul românesc .**strâns unit în jurul Majestății Voastre , simbol al nădejdelor lui ,va face toate eforturile pentru apărarea destinului său istoric .**

Să trăiți, Sire ! Trăiască Măria Sa Voevodul Mihai ! Trăiască Dinastia !

(aplauze prelungite ,îndelung repetate , strigăte de bravo)

Răspunsul la Mesaj/ 23 nov.'36

3.)Cronologii -sumare :Cameră și Senat ,16 nov.-15 dec.'36

(DAD și DS , M.O. nr 1- 11, 16 nov.- 15 dec.'36)

...Agendă politică:dezbateri la mesaj

...Comunicări, interpelări, evenimente

[LD : selectiv, pentru linia cronologică și agenda politică și legislativă a Parlamentului]

Senat ,luni 16 nov.'36

(prezenți 199 senatori , din 247)

-Pe banca ministerială miniștrii :**Inculeț** (interne) ,**VPSassu** (agricultură) ,**M.Djuvara** (Justiție) ,**Franasovici** (Lucrări publice) ,**C.Angelescu** (Înv.) **Valeriu Pop** (Industr. și comerț) , **D.Iuca** (Interne) , **I.Nistor** (Muncii și ocrotiri)

-**prof.Al.Lapedatu** este reales președinte ;

- Se alege vicepreșed., Biroul, secretarii,chestorii ;

Senat, marți, 17 nov.'36

-**Prof.Iorga** , lămuriri privind IPSMitropolit Gurie al Basarabiei (ca senator)

Al.Lapedatu răspunde.

-**Se alege** diversele **Comisii** : de redactare a Răspunsului la Mesaj ;de petițiuni ;de verificare a noilor aleși ;

-**Se alege** diverse **Consilii de administrație** :a Casei de Depuneri și Consemnațiuni ;a **Dotației oastei** ;a **Casei Centrale a Asigurărilor Sociale** ;a **Casei generale de pensii** ;

-Se împart senatorii pe **cele 7 secțiuni**.

-Sunt proclamați senatori aleși : Em.Slătineanu, Gr.Gafencu , etc etc ...

-Sunt proclamați senatori de drept : 1 mitropolit și 4 episcopi ;

Cameră , miercuri, 18 nov.'36

(prezenți 314 deputați)

-**NNSăveanu** (președinte) ;

-Se alege vicepreședinții, secretarii, chestorii, etc etc ... 9 secțiuni ;

-Se anunță telegramele de acceptare a **președ.parlamentelor din Iugoslavia și Cehia** de a participa la **sărbătorirea lui 1 dec. la București**.

Senat , luni, 23 , 24 nov.'36

(prezenți 149 ; absenți 98)

-Se citește proiectul de **Răspuns la Mesaj** (**M.Romniceanu**) ;

-**Pe banca ministerială** :**VPSassu** (Agricultură) și **Vict.Iamandi** (Culte , arte)

-Dezbaterile la mesaj :**Gr.N.Filipescu** (P.Conservator) **Emanoil Slătineanu** (PNL ?)

-Dezbateri la mesaj : **Mihai Mora** (LAR) , **ing.N Miclescu** (PND ?)

Cameră , 23 nov.'36

-V.Serdici , întrebare : **abuzul de legiferare prin decrete - legi** ;

-Se citește proiectul de **Răspuns la Mesaj** ;

-Dezbateri la mesaj : **I.Florian**, **I.N.Drăghici**

Senat , 25 nov.'36

-Anunț- invitație : **28 nov. ,se va sărbători la Cernăuți aniversarea unirii** ;

-Comunicări senatoriale . sit.preară a **coopertiei din Banat** (preot Vichentie Pirtea)
situația **Spitalelor Brîncovenesti** (Șt.C.Ioan)
- Dezbateri la mesaj : **Valeriu Roman , prof. dr. D.Danielopolu ; C.Ceruleanu ;**
Senat , 27 nov.'36
-Ilie Patraulea : rețineri ilegale la salariile învățătorilor
dr.C.Angelescu - răspunde ;
-Dezbateri la mesaj : **prof.N.Iorga (PND) , prof M.Manoilescu (Liga Corporatistă) ,**
N.Penescu (Camera de comerț , PNT) ,I.Jumanca (PSD)
-**Raportul** Comisiei pentru **controlul gestiunii Senatului** între 1 apr- 14 nov.'36
/ îndemnizațiile și diurnele ; congrese , conferințe interparlamentare ; materiale diverse /
Senat , 28 nov.'36
-Dezbateri la Mesaj : **Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNT) , prof.ACCuza (PNC) ,**
g-ral I.Popovici , **Toma Vălăreanu (?) ;**rabin I Niemirower , chestiune personală (polemic
ACCuza) ;
Senat 29 nov.'36
-La Mesaj :discurs final **M.Romniceanu și Vict. Iamandi .**
-Se votează **Răspunsul la Mesaj** ;se alege comisia de prezentare la Rege (4 dec.)
-Se anunță **ședința solemnă comună** (Cameră și Senat) și a deleg.Mici Înțelegeri ,
pentru **marți , 1 dec.**
Cameră,vineri , 4 dec. '36
-**GACuza și O.Goga** :cer demiterea primarului Leib Tendler (Briceva - Soroca) vinovat de
uciderea săteanului Alex Damian ;D.luca ((Interne) - răspunde ;
-Diverse și variate întrebări de interes local sau general ;
Senat , vineri , 4 dec.'36
-**DRIoanițescu** , neaplicarea legii pentru folosirea elementului românesc în întreprinderi ;
-**Elemer Gyarfás** : pensiile văduvelor și orfanilor de război ;
-**Laurențiu Onea** : denaturări istorice despre Ad.de la Alba Iulia (1 dec'18)
-**VPSassu** (Agricultură) proiecte de legi de interes punctual ;
-**MGORleanu, Al Samoil , Sauciuc - Săveanu** : interpelări de interes obștesc ;
Senat , 9 , 10 , 11 , 15 dec.'36
-**M.Mora** : afirmații privind ocuoparea Budaeste de români, într-o revistă franceză ;
-**ACCuza** , răspunde afirmațiilor făcute de **Niemirower** : **problema evreească** ;
-Omagierea lui **Vasile Lucaciu** în Senat ; dezvelirea unei **statui la Satul -Mare** ;
-**Toma Vălăreanu și N.Jechianu** : **sabotarea operei creștinești de la Maglavit** ;
-**Mircea Frigator** : apel, diurna pe o zi , **pentru monumentul Ion I.C.Brătianu** ;
-**DRIoanițescu** : diurna pe o zi , ptr statuia lui **N.Filipescu** ;
-**prof.Eftimie Antonescu** :**construirea noului local pentru Senat** ;

4.)**Grigore Filipescu (P.Conservator) ,la Mesaj,Senat ,23 nov.'36**

(DS, MO 4, șed de luni, 23 nov.'36 , p. 20-25)

[LD :**mai 2003.Foarte interesante opiniile lui Grigore Filipescu .Ce a mai rămas din gloria și**
puterea Partidului Conservator de altă dată , nu mai este apanajul acestui partid cu titulatură
explicit conservatoare ,ci se găsea, mai curând , în doctrina altor partide .

I se potrivea mai bine "**Liga Vlad Tepeș** " ,având în vedere **accentul moral doctrinar.**

Dincolo de asta ,însă, este **o discrepanță** între **luciditatea analizei și fascinția "pacifismului "**
acestui conservator ,rămas loial doctrinei takiste ,din perioada imediat postbelică]

Cele mai interesante se par avertismentele]

Doc. integral la **fișier P.Conservator II ;**

problematic la **fișiere Guvern, Politică externă VI**

≡**Devotament către Tron =ordine în stat**

[LD:nu este o simplă metaforă când spun că din anii '36-'37,**semnalele externe** își pun pecetea
apăsate pe evoluțiile interne ,și că ,din acest p.d.v.,ele vor contribui la **creșterea unui curent de**
solidaritate și devotament față de simbolul major al statalității:Coroana.

Că de această situație ,cu apetitul lui pentru autoritarism ,a profitat din plin Carol II și nucleul din jurul său (numit "camarilă") este un fenomen paralel ,bipolar stimulat .

Dar **eu cred** că numai raportarea la ambele ,poate da dimensiunea fenomenului]

"Deschizând seria cuvântărilor la Adresă , am convingerea că sunt în asentimentul întregii Adunări, împărtaşind cuvintele **Raportului** de **sincer devotament către Tron** .

Aceste cuvinte cântăresc, parcă , mai greu astăzi ,decât cele de obicei , rostite în Parlament de reprezentanții tuturor partidelor , cu ocazia discuției Răspunsului la Mesaj .

În clipa de față , **zbuciumul prin care trece continentul nostru ,le dă un înțeles deosebit** .

"Coroana este un punct de sprijin pentru toți . Ea înseamnă ordine în Stat .

Evenimentele sângeroase ce se desfășoară la celălalt capăt al Europei ,sunt un impresionant tablou al nenorocirilor ce pot lovi o țară ,când într-un Stat nu mai există autoritate .

[LD:aluzie la Spania] " De aceea, d-lor, **oricare ar fi deosebirile noastre de vederi,**

oricum am privi problemele la ordinea zilei , oricum am judeca oamenii ,

devotamentul nostru pentru Tron rămâne același ."

▣Armata

" Al doilea punct al Adresei , asupra cărui **nu pot exista deosebiri de păreri ,este cel referitor la armată** .Și aici **ieșim anul acesta din tradiționalele declarații de dragoste pentru oștire** .
Tot ce vedem în jurul nostru ,deshide ochii celor mai miopi,asupra necesității de a avea o armată bine instruită și bine înzestrată.

Când o țară ca **Marea Britanie** , face sacrificiile pe care le vedem pentru apărarea națională; când primul ministru al **republicii franceze** declară că pentru apărarea păcii ,trebuie să iști și războiul ; și când acest prim-ministru mai este și socialist ,dar a spus că Franța este gata să facă orice sacrificiu pentru armată ,**încetează de a fi o clauză de stil** a tuturor Răspunsurilor la Mesaj, **pentru a deveni o teribilă necesitate a existenței noastre ."**

În cazul acesta ,**adevăratele jertfe trebuie făcute cu bani, iar nu cu discursuri ."**

▣Redresarea financiară

"De aceea,d-lor **sunt fericit să pot fi de acord cu Raportul** Adresei și când vorbește de **redresarea financiară** .

" Incontestabil că **recolta excepțional de bună** din vara aceasta ,v-a ușurat sarcina ;nu e mai puțin adevărat că **actuala cârmuire a făcut laudabile eforturi** ,pentru a pune **ordine în visteria Statului** .Țin cu atât mai mult să **recunosc acest lucru cu cât eram mai sceptic** când s-a făcut **așa-zisa lichidare a datoriilor Statului**.Mă așteptam ca în cel mai scurt timp , așa cum s-a întâmplat în atâtea rânduri,**o nouă lichidare să se impună distrugând cu desăvârșire rămășița de credit a Statului Român** .Nu vreau să disec ultima operațiune valutară , făcută de guvern.Asupra acestui punct , aș avea unele rezerve de făcut .

Cred însă ,d-lor,că în materie monetară ,**cu cât se vorbește mai puțin, cu atât este mai bine.**

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣Politica externă

[LD :mostră de politică externă caracteristică **cafenelei politice ?**

Mostră de logică normală, de bun simț și bună credință la un intelectual român ?

Mostră de naivitate ,de diletantism în materie diplomatică ?

Indiferent de calificativ, discursul lui Filipescu exprimă **mentalitatea românească de epocă** ,care a crezut în **posibilitatea unei păci** dacă nu veșnice,măcar de o durată mai mare ;care și-a pus mari speranțe în **capacitatea Ligii Națiunilor** de a preîntâmpina războiul ;care a investit o mare încredere în **scutul de securitate** reprezentat de **Marii Aliați**]

...Axa Roma -Berlin ?!/Hitler - Mussolini

...Societatea Națiunilor=singurul for în care cei mici se pot apăra

▣Regimul intern raportat la politica externă

▣Alianțele nu țin seama de doctrine .

[LD :după prezentarea **relațiilor internaționale cu URSS,Filipescu trece la combaterea acelor voci "pro-Hitler "** sau "**pro-Mussolini "** (izvornd din anticomunismul lor declarat propagandistic)din România.]

#Avertisment:Vai de noi !

"Nu suntem singurii care gândim în felul acesta .Și în Franța ,o parte a opiniei publice se încrede în legende.În ziua când **pactul franco-sovietic** va fi denunțat ,datorită acestei propagande **dusă conștient de unii, inconștient de alții,Germania va încerca , după toate probabilitățile ,să se înțeleagă în condițiile cele mai bune cu o Rusie izolată , și vai de noi atunci."**

☛**Cazul demiterii lui Titulescu**

#Avertisment:pericolul bolșevizării Europei

[LD:23 mai 2007.Mă uit fascinată ,scârbită ,dezarmată,la scena plitică românească.

Astăzi am avut parte de două telefoane concludente .

1.M-a sunat pr.Saserman de la bir.**Parchetul militar** ,în legătură cu procesul comunismului (voia telefonul lui Ion)Foarte interesant !:voia să știe câteva ceva despre ...întâmplările de la Piatra Neamț (Dealu Mărului , Dealu Balaurului) ca și când ar fi auzit pentru prima oară de asta !

Și totuși ,de mai bine de doi ani , există **www.procesulcomunismului.com** ;există dosar (documente +comentarii) predat la procuratură pentru dresarea acestui rechizitoriu.

Asta să însemne că se mișcă procesul comunismului ?! Pentru asta l-a sprijinit

"intelighenția" civică acum pe Băsescu ? Jalnic.Diversune.Perdea de fum .

2.M-a sunat o d-ră de la Radio România-actualități ...să-i spun părerea mea de istoric despre inițiativa **Instit.ptr investigarea crimelor omuniste** (Oprea) care a înaintat la Parchetul militar o petiție ptr.judecarea a 200 (sau așa ceva) de foști comandanți de lagăre și închisori comuniste , pentru crima de genocid.Am refuzat să-mi ofer "**girul**" (glasul) pentru acest demers , socotindu-l încă o probă a eschivelor și eschibiționismului anticomunist practicat la noi după 1989.

I-am dat telefonul lui Ion.Nu l-a sunat ! Am ascultat emisiunea ei .Jalnic.Perdea de fum !]

"M-am străduit să fac abstracție de orice tendință de partid.**Conservator doctrinar, urând însă sectarismul, adversar neîmpăcat al ideilor comuniste** ,socot că **acei ce lucrează cu mai multă râvnă pentru înscăunarea acestui regim în lume,sunt tocmai acei ce cred că-l combat cu mai multă înverșunare** .

"Popoarele nu rezistă mult timp lozincii : < **Mai bine tunuri , decât untură !** >

iar un nou război deslănțuit în lume, **nu poate însemna decât bolșevizarea generală a Europei**.Nici Anglia , nici Franța **nu pot fi acuzate că doresc acest măcel** .

#Avertisment :ura și violența

Am căutat să **vorbească fără ură , pentru că ura este distrugătoare** .

Tragicul sfârșit al ministrului de Interne francez ,**trebuie să fie o lecție pentru semănătorii de violențe**. [LD : **dar asasinarea lui Duca ?!**] Nu e nevoie să trecem granița , pentru ca să vedem efectele violenței .Într-o țară ca a noastră , **unde nu există pedeapsa cu moartea, există totuși pentru unii dreptul de a ucide** ."

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

#Avertisment :demagogia și terorismul de dreapta

" Rolul Partidului Conservator la noi este mai presus de toate **de a contribui la educarea maselor**.Ori cât de puțini am fi , **vom spune țării ceea ce credem că este adevărul** , fără a ne preocupa de modul în care cuvintele noastre vor fi exploatate de făuritorii de legende . **Datoria noastră este de a arăta curaj**.

Nici o amenințare , nici o calomnie - aflu că sunt franc -mason ! -**nici o condamnare la moarte** , [**aluzie la amenințările Gărzii de Fier**] **nu mă va împiedica să spun țării sincera mea părere**.Demagogia **de dreapta** este, poate, **și mai periculoasă ca cea de stânga**, pentru că oferă **aparența sincerității** .

Nealergând după putere , rămânem cu satisfacția de a nu fi făcut nici o concesie de ordin moral " (apaluze prelungite în tot Senatul)

Grigore Filipescu / 23 nov.'36

5.)**M.Mora (Liga Antireviz.Română)**,discurs la mesaj,Cameră,24 nov.'36

(DAD , MO. 4 , șed. din 24 nov.'36, p. 33- 35)

[LD : Mora (ziarist la "Universul") este un **antirevizionist pe linia " clasică" , a politicii titulesciene** .Vezi pe larg la **fișier Politică externă VI**]

/Revizionism = neliniște cronică ; focar de conflicte , /

/Revizionismul lui Mussolini /

/Revizionismul lui Hitler

/ Axa Roma -Berlin ;

/ Solidaritatea Micii Înțelegeri / București -Praga / Beneș -Carol II /

/ Revizionismul Ungariei ;

/Personalități despre revizuire :

- Andre Tardieu - Aristide Briand - Roosevelt
- Sikorski - Adam Romer
- Titulescu - Duca

6.)**RomulusSeișanu (Liga Antireviz.Română)**,la Mesaj ,Cameră,24 nov.'36

Pamfil Șeicaru (" Curentul ") , intervenții

(DAD, MO 4, șed. din 24 nov.'36 , p. 37- 40)

[LD : Seișanu (de la "Universul") este un antirevizionist din " noul val" ,mai belicos,mai agresiv, cu neîncredere totală în Liga Națiunilor și utopia dezarmării .

Este primit cu aplauze de majoritatea PNL și PNC Deși nu-i pronunță numele, pare că Seișanu face **o critică severă politicii promovate de Titulescu**. Și nu pot spune că , în multe , nu are dreptate .Vezi pe larg la **fișier Politică externă VI.**]

▣Revizionismele.Politica externă a României /

/ Slăbirea autorității și eficacității Ligii Națiunilor /

/ Eșecul Conferinței dezarmării de la Geneva / Sfârșitul utopiei pacificării prin dezarmare /

/ Statutul discriminatoriu al minorităților

/ Egalitate de tratament a țărilor privind minoritățile /

/ Ungaria revizionistă / Poziția terților : Italia, Germania, cercuri Occidentale /

Pamfil Șeicaru : interpretarea pozițiilor / premilităria /

/ Concluzii : aprobă Răspunsul la Mesaj ; cere măsuri de pregătire militară /

Doc.integral la fișier Diplomatie VI

7)**Em.Slătineanu (PNL) , discurs la Mesaj, Senat, 24 nov.'36**

Grig.Gafencu - intervenție polemică .

(D.S ., MO 4, șed. din 23 nov.'36 , p. 25- 27)

[LD : este un eminent jurist] Doc.integral - **fișier PNL XI**

/Guvernarea liberală / Premierul Tătăărăscu /

/Coroana / Carol II /

/Armata - scutul integrității și independenței /

/Succesiunea guvernării ? :PNTJ - curente discordante ;ramură " comunistă " /

▣Guvernarea liberală.Premierul Tătăărăscu

D-le președinte, d-lor senatori, **optimismul robust și dinamic al d-lui prim-ministru ,**

cântat de acum câțeva vreme, **că guvernarea noastră va ține până la sfârșit ,**

a devenit realitate fericită pentru noi și crudă pentru adversarii noștri.

-Gr.Gafencu : Și pentru țară !

-Slătineanu : " Vă reamintiți auspiciile triste sub care am început guvernarea [asasinarea lui Duca] Pentru unii ar fi fost chiar demoralizantă și ar fi tăiat poate orice avânt cu tendința spre guvernare ; pentru noi și pentru guvern , care este emanațiunea partidului nostru , n-a fost decât o

oțelire a unei acțiuni care era menită să ducă la bun sfârșit o guvernare începută în împrejurări destul de triste. " Partidul Liberal poate să fie mândru de această guvernare , care ,oricâte critici pasionate , oricâte critici nedrepte i s-a făcut ,a știut să triumfe și să lăsăm puterea după patru ani de guvernare ,în condițiuni , care **pot să ne facă mândri de opera noastră legislativă .** " [.....]" Ei bine, d-lor, **actualul președinte de Consiliu cred că a întrunit toate aceste condițiuni !** A fost omul care a putut să zică că **a diriguie activitatea politică , armonizând uneori chiar divergențele de opinii ,inerente oricărei guvernări și organizări politice**[.....]

«Coroana, Carol al II-lea

"Coroana se bucură de **toată dragostea și devotamentul nostru , până la abnegație, până la sacrificiu** (aplauze) Dacă este o **instituție** în această țară , care servește de **punct de raliere , de armonizare** ,între toți fiii acestei țări și care **caută să îndulcească asperitățile** inerente luptelor politice ,**aceasta este Coroana.**"**Antidinasticismul face parte din istoria trecutului nostru .Era un sport** care astăzi nu mai are nici o căutare !**Unanimitatea este în depunerea devotamentului și dragostei noastre la picioarele Tronului .** "[.....]

«Armata

Un alt capitol din Mesaj căruia i se dă o foarte mare importanță - și foarte justificată - este **grija pe care Partidul Liberal a dat-o înzestrării armatei .** La venirea noastră la putere - fără să acuz pe nimeni de lipsă de patriotism - **am găsit o stare care nu era satisfăcătoare .** Îmi amintesc o **ședință secretă** în legislatura național-țărănistă ,în care d-l senator **Manoilescu a expus toate lacunele** pe care armata noastră le prezenta la acea epocă. Nu știu dacă a putut să **servească de lecție** celor ce ne guvernau atunci ;dar tot ce pot spune e că **ne-a servit nouă , Partidului Liberal, ca să înzestrăm armata** cu ceea ce este necesar, ca **să putem face împrejurărilor neprevăzute ale zilei de mâine** (aplauze) [-----]
Punctul cardinal al programului nostru a fost înzestrarea armatei și chiar gurile bune zic că **existența noastră la guvern ar fi oarecum motivată și de perfectarea acestei înzestrări ,** care **nu poate fi lăsată la jumătatea drumului.**Am privit cu mulțumire **freamătul de satisfacție** pe care îl are mulțimea **la vederea gurilor de foc**, ce ni se aduc încontinuu. **Aceste guri de foc rezează pentru noi integritatea fruntariilor și independența noastră ca stat .** (aplauze puternice)O vom continua. Incontestabil că trebuie să mergem până la capăt .

«Sucesiunea guvernării

...Oferta PNȚ

[LD: poate la acest episod polemic vei găsi potrivit să faci o paranteză privind suita de personalități care ,în febr.'38 ,au părăsit PNȚ și s-au raliat regimului carlist , iar după '45 celui comunist : Ralea, Ghelmegeanu , ș.a] ,

" Vorbind de **viitoarea succesiune a partidului** care este astăzi la putere,văd că **unele partide , cu năzuința de a ne guverna mâine**,se prezintă , în ceea ce privește ideologia ,**cu tendințe cu totul disparate .**

" Văd într-un partid numeros , cu rădăcini adânci în masele electorale,**că există atâta disparitate între păreri**le unora și altora ,încât merge - nu zic de la extrema dreapta , fiindcă ar fi exagerat -**de la centru până la extrema stânga** ,atingând poate formula - de care se ferea dl Filipescu și mă feresc și eu - **formula comunismului , care a devenit astăzi o sperietoare pentru toată lumea.**Sunt elemente în PNȚ,aprobate sau dezavuate de conducerea partidului, care merg până la **convingerea că starea de lucruri de astăzi și forma societății** în care trăim , **va împrumuta anumite aspecte** ,socotite de dânșii ca conținând binefacerile umanității .

Gr.Gafencu (intervenție)

[PNȚ și comunismul]

-**Gr.Gafencu** : "Mă iertați, nu voiam să întrerup , dar **sunteți așa de direct ,încât trebuie să dau**

numaidecît un răspuns .Ați spus că sunt în PNT elemente aprobate sau dezaprobrate de conducerea partidului ,care au un ideal care se apropie de idealul comunist .

Aici nu poate exista nici un fel de îndoială și nici o șovăială ,dacă sunt sau nu aprobate de președinția partidului. Partidul are un program.Acest program, în mod precis , se opune ideii , tendințelor și metodelor comuniste .Oricine iese din acest program, pentru a se apropia de comunism ,are dezaprobarea formală și a conducerii partidului și a însăși politicii pe care o urmează acest partid."

-Slătineanu : Vă mulțumesc d-le Gafencu pentru întreruperea făcută.Rezultă pentru noi ,din declarația dvs ,că partidul dvs nu se solidarizează cu aceste elemente distrugătoare, nimicitoare , ale organizației noastre de stat de astăzi.Dar să-mi dați voie să cred că nu a fost totdeauna așa, și că ecourile din presă nu au făcut decât să transpună ceea ce se petrece în forurile dvs interne,în ceea ce privește politica de stat .

-Gr.Gfencu : "Nu pot decât să tăgăduesc în mod formal această credință a dvs ,care caută să facă propagandă împotriva noastră.Nu atitudinile politice ne opun comunismului ci însăși programul partidului nostru.Un partid legat de proprietatea rurală, legat de țară, nu poate decât să fie opus din doctrină, din necesitatea de a fi, unui partid care neagă proprietatea , adică legătura cu pământul.

"Noi, pe legătura cu pământul,am ridicat întregul nostru program și toate năzuințele noastre de mai bine din această țară. Deci organic, suntem opuși ideii comuniste și cred că nu poate fi partid în țara noastră , care , organic,să fie mai opus programului partidului comunist , decât noi ." (întreruperi, sgomot)

-Iuliu Mumuianu (P.Național -Creștin):Atunci de ce v-ați ales pe aceleași liste cu comuniștii ?Răspundeți la aceasta .

-Gafencu : Răspund foarte simplu.DI Slătineanu a pus chestiunea de idee.D-sa a spus că în PNT sunt partizani care se apropie de convingerea și de concepția comunistă.

Am răspuns clar și precis : nu există în PNT un partizan care să se poată apropia de concepția comunistă.Dacă se apropie, nu are ce căuta în PNT !

-Slătineanu : Cu toate acestea ,sunt oameni care au evoluat la dvs spre extrema stânga trebuie să recunoaștem - și care nu s-au dat înapoi să facă declarațiuni formale ,că între regimul social și politic al pretinselor state fasciste -între care ne numărăm și noi după presa alarmistă -ei înclină mai mult spre comunism .Nu contestați că în presă au apărut asemenea aserțiuni ! Aceste sciziuni există în partidul dvs, ca tendință manifestă, patentă ,spre un extremism de stânga."

▣PNL:Politica externă

Slătineanu / 23 nov.'36

[Atenție LD ! Un foarte interesant p.d.v privind tendințele extremiste internaționalizate .

Nu știu dacă opiniile lui pot fi taxate drept o supremă prudență diplomatică sau pur și simplu imposibilitate de a percepe și defini fenomenele prezentului.

Chiar și conceptele ,terminologia ,erau într-o continuă metamorfozare ,încât ele trebuie judecate cu discernământ de istoricul de azi " Metaforele politice " suplineau tocmai această lipsă de precizie .Vezi pe larg la fișier Politică externă]

Grigore Gafencu :replică polemică :

[PNT]:politică externă]

/ Politica extenă : curențe extremiste internaționaliste /

-comunism , solidaritate proletară ;

-Regim polițienesc , birocratic [hitlerismul]

-Statele revanșarde , revizioniste

▣Învățământ , Cultură , Sport

"Răspunsul la Mesaj ,conține o stare de euforie : Ce a făcut Partidul Liberal și ce va mai face.

Ce a făcut ? Incontestabil că bilanțul este favorabil nouă. În toate ramurile de activitate am dat

tot ce se poate da.În învățământ , d-l **dr.Angelescu** , ministrul educației naționale , a făcut ceea ce nu știu dacă mulți ar fi făcut în locul d-sale .Această **muncă de benedictin a dr.Angelescu** , prin înființare de școli , prin răspândirea luminii ,a făcut din d-sa cum se spune, adevăratul "**om al școlii**" Dar este și o notă mai pesimistă : **hecatomba la bacalaureat a candidaților care au căzut cu duiumul , 50% dintre candidați au fost respinși.**

Încât , **dacă dl Angelescu a putut să întreprindă o ofensivă culturală în ce privește analafabetismul**, ar trebui ca **d-sa să ducă și o ofensivă culturală în ce privește ignoratismul**.[.....]

▫ **Justiția, Magistratura:o anumită parțialitate**

"Nu văd un cuvânt în **Raportul la Mesaj** , în ceea ce privește magistratura .Venind în contact zilnic cu această **ramură de elită** a activității noastre sociale ,să-mi dați voie să vă spun , că **mulțumirea mea nu este totdeauna deplină.**

Magistratura la noi nu poate fi acuzată de o anumită înclinație politică ,cum se găsește astăzi **magistratura franceză** , față de diferitele curente politice care străbat Franța , de la un capăt la celălalt .Francezii acuză pe **judcătorii lor de a fi bonapartiști, legitimiști**,de a nu fi totdeauna republicani.

La noi , nu ! La noi, în ce privește politica se individualizează ...

-**Ioan Damian** : Atâta ne-ar mai trebui ! **Am băgat destul biserica și statul.**

-**Slătineanu** : Și această individualizare , denotă că **conștiința judecătorului nu poate fi întinată de o anumită ideologie politică ,însă poate fi atinsă de o anumită parțialitate** , care **nu este spre cinstea celui ce este chemat să aplaneze diferendele și să aplice pedepsele pentru infracțiuni."**

[LD : atât am din discursul lui Slătineanu]

Emil Slătineanu / 24 nov.'36

8.)dr.Mircea Isăcescu (Frontul Românesc -Vaida) ,la mesaj,Cameră, 24 nov.'36

(DAD, MO 4 , șed. din 24 nov.'36 , p. 32- 37)

[LD : deputat de Constanța ; **ex- țărănist , ex lupist , ex-țărănist fără Lupu** ,proaspăt convertit la **Frontul Românesc**.Ca parlamentar al Frontului, încearcă și el să prezinte doctrina noii formațiuni . Trei componente sunt precizate : **pro-carlism," numerus valahicus" și antipartidism** .În rest ... un amestec de țărănism radical , altoit cu naționalism]

Doc.integral , **fișier Frontul Românesc I**

/Guvernul PNL : **guvernare cu decrete -legi ; nesocotirea Parlamentului /**

/Elogiu Monarhiei, Dinastiei, lui Carol al II-lea /

/ Deviza Fontului Românesc : numerus valahicus /numerus proportioanalis /

Protejarea elementului românesc. Ex.Constanța : străinii, minoritarii /

D.luca (ministrul de Interne) -**precizări , angajamente**

Revizuirea cetățeniei / Eliminarea străinilor cu pașaport /

/Sănătatea publică :Excedentul demografic / Bunăstare- educație- medicină /

/Frontul Românesc = deasupra partidelor, contra partidelor /

/ Probleme economice : Constanța / Prețul cerealelor /

M.Negură (ministr.Cooperației)- **precizări**

Elementul românesc în comerț și meserii /Înstrăinarea orașelor : Românizarea orașelor /

/Politicianizarea administrației : românizarea administrației /

/Justiție, legislație :pedeapsa cu moartea /

/Politica externă /

/ Oferta Frontului Românesc :la dispoziția Regelui /

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

#Guvernarea PNL=guvernare cu decrete -legi

#Nesocotirea Parlamentului

"Înainte de a intra în discuția Adresei de Răspuns la Mesaj, să-mi permiteți - așa cum guvernul actual a făcut - să încep și eu cu un prolog, **prologul decretelor -legi**, pe care le-a făcut chiar în timpul când sesiunea parlamentară, deși prorogată, era deschisă.

Nu pot pricepe **care a fost scopul, care a fost motivul, de ce nu a așteptat încă câteva zile ca să supună d-voastră proiectele de legi ?** Să fie, oare, că **le era teamă de opoziție ?**

Este exclus, deoarece majoritatea dvs compactă face inutilă orice rezistență din partea opoziției, chiar dacă ar fi fost unită. **Să fi fost alte interese lăaturalnice ?** Interese pe care dvs nu le-ați putut aduce aici de teama -nu a opoziției noastre, a adevăratei opoziții - **ci de opoziția grupărilor din partidul dvs ?**

Pentru că, d-lor, prin ceea ce ați făcut **ați jignit Parlamentul**, adică pe majoritatea dvs, **și ați atins un text expres al Constituției.**

În adevăr, **decretul -lege** prin care **ați înlocuit taxele judecătorești cu timbrul judiciar**, **calcă legea noastră fundamentală**, căci **Constituția** spune clar prin art. 109 : **< Nici un impozit de nici o natură nu se poate stabili decât pe baza unei legi. >**

Ați mai venit cu **decretul -lege** al administrării zaharinei și a substanțelor îndulcitoare, constituind prin acest decret -lege **un monopol interzis** prin art. 112 al **Constituției**, care spune că **< monopoluri nu se pot constitui decât numai prin lege. >**

Ați mai venit cu **o serie întregă de decrete-legi** ca :prelungirea termenului de aplicare a legii din 1912, pentru încurajarea industriei naționale ;modificarea legii minelor din 1924 ; aprobarea armatei cu postav ;lichidarea datoriilor contractate între Creditul Funciar Rural și Stat ; etc etc.**Mă opresc aici.** Oare nu cumva tocmai **acest decret -lege** a constituit

impedimentul ca să veniți în discuția noastră cu un proiect pe care noi să-l facem lege ? **Vă era teamă de o discuție la lumina zilei și în fața țării ?**

Prin inaugurarea decretelor -legi, fără nici un motiv de urgență și fără nici un motiv de siguranță a Statului sau de apărare a Țării, **ați călcat nu numai Constituția dar ați atentat și la viața noastră parlamentară.** " [----]

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

▣Programul FRN-Vaida

...Eliminarea străinilor cu pașaport

[LD : nu știu cum a trecut aceas punct al revizuirii cetățeniei . cred că de la ACCuza - la Goga - acum la Vaida .Cert este că semnale s-au dat destule , încât , în 1937, când Goga va trece la revizuire să nu se fi făcut atâta scandal că nu au știut !]

"În rezumat , **Frontul Românesc**, la momentul său, **va face o revizuire a tuturor încetățenirilor de la război încoace-mai ales când se dovedește zilnic cum s-au făcut unele încetățeniri** -și că **va elimina din țară pe toți acei care s-au făcut cetățeni români prin fraudă** -și se pare că **numărul lor trece de 500.000** -iar față de străinii cu pașaport **înțelegem să-i îndepărtăm din toate ramurile de activitate :comerț, meserii, industriei, etc. și să-i înlocuim prin români** " [-----]

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

...Românizarea administrației

"**Eu nu văd posibilă o românizare cu actuala lege administrativă** .Legea administrativă , cu alegeri de **consilii comunale** în orașe cu **populație minoritară**, **va da un consiliu minoritar , va da un primar minoritar**.Ce este mai logic și mai firesc decât ca ei să încurajeze **elementele lor** ,pentru că ei sunt în majoritate și prin urmare **vor lua totdeauna măsuri administrative în contra timidelor elemente românești** , care vor încerca să pătrundă în **aceste cetăți** din mijlocul Țării Românești ,însă **încăpute pe mâna minorităților** , grație împrejurărilor.

" Prin urmare, **noi înțelegem ca să transformăm**- și din alte motive ,printre care **despoliticianizarea satelor** -pe primar, care este **capul unei clici politice și care nu face deloc acolo administrație** ,ci **numai favoruri pentru partizanii** care l-au sprijinit să ajungă primar ;**să transformăm primarul într-un magistrat administrativ** , care să nu execute decât **comandamentele superioare ale neamului nostru românesc.** [-----]

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

▣Apărarea patrimoniului național /Regimul presei

Se proiectează măsuri pentru apărarea patrimoniului public și pentru reglementarea regimului presei.

Necontestat, una din racilele care a creat o stare de adâncă nemulțumire, atît pătura rurală, cât și în cea orășenească, este lipsa unei dreptăți egală pentru toți și lipsa, de multe ori, a elementelor de cinste.

...Pedeapsa cu moartea !

"Frontul Românesc înțelege ca pentru acele abateri care pun în pericol siguranța țării și a neamului nostru, cât și pentru alte abateri mai grave, să se introducă pedeapsa cu moartea, chiar dacă este nevoie de modificarea Constituției" [-----]

▣Oferta Fr.Rom.:prezent la chemarea regală !

[LD:După ce expune programul **Frontului Românesc**, în finalul discursului, Isăcescu confirmă fără echivoc, poziționarea "frontului" deasupra partidelor, și disponibilitatea de a sprijini pe Carol II în făurirea acelei râvnite solidarități naționale. Nu va fi așa dar deloc întâmplător faptul că Vaida va fi printre promotorii regimului carlist (consilier regal, președ. Camerei) și că însăși denumirea de "**front**" va fi folosită în ceea ce va fi partidul unic :FRN Ce vreau să spun eu cu asta ? Că departe de a fi fost o surpriză prea mare, aceste tendințe au apărut încă din 1935, și că, se vor cristaliza în forță de realizare, în febr.'38]

La chemarea MSRegelui care spune < În atmosfera [----] sunt dator să fac un apel la simțămîntul de răspundere al tuturor Românilor [-----] peste frământările de o clipă [-----] forțele neamului nostru nu trebuie irosite în lupte și sfâșieri lăuntrice [----] glasul său să fie auzit și ascultat ...>

La această chemare, **Frontul Românesc**, încheșat de marele român și patriot dl dr. Al Vaida Voevod, pe deasupra partidelor politice, pentru unirea sufletească a tuturor Românilor și repunerea lor în drepturile ce li se cuvin, răspunde : prezent, fiind convins că este astăzi singurul organism politic care poate să aducă la îndeplinire voința MSRegelui și a neamului Românesc." (aplauze pe băncile Fr.Rom)

M.Isăcescu / 24 nov.'36

9.a.)Iosif Willer (P.Maghiar),discurs la Mesaj,Cameră,25 nov.'36

(DAD, MO 4, șed. de miercuri, 25 nov.'36 , p. 46 - 51)

[LD :Ședința este condusă de vicepreșed. Emil Labonțiu ;Willer este un parlamentar "**diplomat**", prudent chiar, cu experiență, bun cunoscător al limbii și mentalităților românești. Știe să ceară, să ocolească întrebările, să fie ironic sau agresiv, după împrejurări și interlocutor. Nu ridică **nici o chestiune de interes general**, economic, social, cultural, diplomatic, privind societatea și statul în care trăesc maghiarii. **Nici despre ungurii** pe care îi reprezintă nu se pot afla multe lucruri. **Doleanțe și cereri. Atât.** De data asta, parcă mai puține.

Problema **revizionismului extern**, la ordinea zilei, pentru el **nu exista**.

Doc.integral - fișier Unguri II

/Problema minoritară / cadrul general /

/ Declarații și avertismente insinuate /

/Doleanțe minoritare : dreptul la viață, la existență :

-Eliminarea funcționarilor minoritari (examenul de I.română)

-Învățătorii confesionali și preoții - neplătiți de Stat

Willer versus **I.Pop, Șt.Pop, Ghiță Pop** (polemică):Școli de Stat - școli confesionale

/P.Maghiar - partidele românești /

Willer versus **Ghiță Pop, G.Bota, Aurelian Benteoiu** (polemică)

Maghiarii și Șvabii :maghiarizarea șvabilor

/Cetățenia /Naturalizarea /

/Presa și problemele minoritarilor / Cenzura / Campaniile de presă /
/Autoritățile și minoritarii:jandarmii / prefectii / ministerul de Interne /

▣Problema minoritară

" Am mai accentuat în repetate rânduri că una dintre cele mai importante **condițiuni ale consolidării țării este : rezolvarea definitivă a problemei minoritare**, spre mulțumirea tuturor . **Avem ferma convingere** că această părere **o împărtășesc chiar și conducătorii vieții noastre politice** ,cel puțin **cei care înțeleg să se debaraseze de niște idei preconcepute** , preferând interesele superioare ale națiunii ,față de **succese personale trecătoare** , ori de **popularitate momentană** a partidului lor.

" **Astăzi, când lumea civilizată merge spre o îngrozitoare prăpastie**,și cum **popoarele nu le putem salva de catastrofă decât cu forțe unite și un adânc simț de răspundere** , trebuie **să stăruim cu lealitate și bună credință reciprocă**, că **tratamentul problemei minoritare** , care este atât de importantă chiar și pentru viitorul Statului, **să fie îndrumat spre o direcție sănătoasă și mulțumitoare** pentru toată lumea.

Vă declar că **dorim să ținem cont de realitate .Nu vrem să uităm , dar să nu uitați nici dvs , că suntem și noi, minoritarii,cetățeni cinstiți ai României** , trăim în regiuni unde **majoritari și minoritari**,români , maghiari și germani , **locuiesc împreună și în mai multe părți amestecat**.

"Suntem aici ca să asigurăm - în bună înțelegere cu dvs și cu respectarea intereselor Statului - posibilitatea conviețuirii pașnice ale acestor popoare și ca să vă arătăm piedicile care opresc propășirea propriului nostru neam ,cerând înlăturarea acestor greutăți.

#"Diplomație" și avertismente

[LD : **probă de umilitate arogantă; probă de politețe glacială și diplomatică ; aceleași doleanțe și presiuni ,într-un alt limbaj]**

"**DI Dinu Brătianu**,președ.PNL,a simțit **actualitatea chestiunii minoritare** ;aceasta reese și din **declarațiunea d-sale** ,rostită la **Congresul de la Oradea**,spunând că **minoritățile din România sunt mulțumite cu situația lor** .Este firesc ca **dl Dinu Brătianu** ,ca **bun patriot** , își pune fiecare cuvânt **în concordanță cu interesele națiunii sale** .

"**Dacă ,însă ,aici ,între noi, dorim să vorbim cu franchețe** și urmărim rezultate reale , găsim că **ar fi bine să întrebăm și să ascultăm însăși minoritățile** ,căci ele sunt cele mai chemate să răspundă .Suntem de părere , d-lor, că **ar fi greșit să așteptați de la noi repetarea veșnică a declarațiunilor de lealitate** și , de asemenea ,**ar fi o greșeală fundamentală , dacă ați refuza să ascultați dorințele și plângerile noastre** .

#Doleanțele minoritare :Dreptul la viață , la existență

" Dreptul cel mai elementar și cel mai natural al fiecărui om, precum și al fiecărui popor, este : **dreptul la viață , dreptul la existență** , și anume la o existență omenească .

Acest drept elementar ne este din zi în zi mai periclitat .

Straturile noastre intelectuale au primit nu de mult **o lovitură mortală** ,și nu văd nici un semn care ar arăta **înbunătățirea situației în viitor**.

...Funcționari aruncați pe drumuri

...Învățători confesionali și preoți neplătiți

....Cetățenia /Naturalizarea .

-**Willer**:Să mi se permită să arăt încă **o chestiune importantă , a cărei rezolvare se cere în mod imperios**. Este **chestiunea cetățeniei** , pe care mai mulți miniștri de Justiție **au vrut să o soluționeze** , însă, din nefericire , **nici unul nu avea timpul necesar**.

" D-lor, **este enorm numărul familiilor minoritare a căror cetățenie nici până acum nu s-a rezolvat** .Mai multe mii , **au cerut cetățenia** și sunt și mai mulți care au omis a cere în termen înscrierea ulterioară , **prin urmare situația lor , în prezent , a devenit precară**.

...Polițistul ,jandarmul , învățătorul și...minoritarul

"Învățătorul de la țară, funcționarul subaltern sau jandarmul **nu au simțul de judecată față de slova scrisă.**"**Fiecare se consideră ca mântuitorul țării, și, fără simțul criticii,** primește acuzațiile,iar jandarmul ale cărui atribuțiuni de ordine sunt foarte necesare și pe care , cu simțul nostru cetățenesc disciplinat , **suntem gata să-l ajutăm,deține o autoritate atotputernică în toate împrejurările vieții sociale, culturale.****Fără pregătirea specială , fără judecata necesară** și, în aplicarea metodelor cunoscute,**nu cunoaște nici o limită.**

#Interzicerea Congresului P.Maghiar!

[LD : este evident că ține discursul nu numai pentru Parlament, ci pentru **sensibilizarea opiniei publice externe** . Despre **cauzele neîncrederii** românilor în acțiunile minorității maghiare , nici un cuvânt !]

"Onoratul guvern, **în loc să ne ia apărarea , cade și el victimă opiniei generale** și, în măsurile sale, **se manifestă o neîncredere dureroasă.** Nimic nu dovedește mai mult dezorientarea și neîncrederea decât faptul că chiar și **adunarea generală din acest an a Partidului Maghiar , a fost oprită .** Ministerul de Interne **nu știe** că congresele partidului nostru au fost totdeauna caracterizate de **ordine și de disciplină exemplară .** Cuvântări fără răspundere **nu s-au ținut nici o dată,** și nici nu am primit reproșuri pentru astfel de fapte și încercări. Îl asigur pe onoartul guvern că **adunarea noastră nu ar fi periclitat ordinea publică , nici liniștea generală .**

#Cenzura !

...D.luca (ministru) Pamf.Șeicaru -intervenții

[LD : în toate cazurile, **Willer nu discută problema de fond** .Ce contează motivul pentru care un român se enerva pe **spusele lui Mussolini** , amenințând cu o noapte a sfântului Bartolomeu?! Important era că **se proferase o amenințare la adresa ungarilor !** Asta pe de o parte .Pe de altă parte ,**ce disproporționalitate de informație** între cititorii celor două limbi !]
"Acest tratament deosebit **trebuie înlăturat și scoasă din funcțiune cenzura .** Articolele noastre **sunt cenzurate fără cruțare .** Scriitorii noștri cei mai pregătiți **sunt cenzurați cu o penibilă ignoranță ,** iar articolele care agită atmosfera în contra noastră ,**cu tendințe inexplicabile ...**

-I.Totu:Vă rugăm să nu insinuați ...

-I.Willer :Din toate colțurile țării **adunăm articole pline de ură și de dispreț,**la care nu putem și **nu vrem să răspundem.** [LD **Atenție la proces de intenție !**]

Iosif Willer / 25 nov.'36

9.b.) **Gyori Illés Istvan "Metamorphosis Transylvaniae ",1937**

Kiadtu az Uj Transilvanis ,Cluj, 1937

[Cf.Todor Avram, "**Transilvanismul.Sufletul ardelean.Ideea ardeleană.**"

,BCS , Mss 17.685] **Doc.integral -fișier Maghiari II**

[LD: **21 nov.2003.**Folosesc câteva **extrase traduse de Todor Avram,**așa, ca idee, și mă gândesc ce handicap avem noi prin necunoașterea limbii maghiare.În interbelic, ardelenii care apucaseră să trăiască în **vechea Austro-Ungarie ,cunoșteau maghiara,** încât dialogul era pe un teren cunoscut .Bine'nțeles, pe firul urmărit de **Todor Avram,**el **citează mai ales autori maghiari cu tendințe democratice, să spunem de "stânga"** , curent intelectual, scriitoricesc, reprezentând **curentul " ideii ardelenesti "** într-o **idilică colaborare ardelenască ,** dacă se poate ... cumva **autonomă.**Datorită evoluției evenimentelor apropiate ... acest curent a dispărut subit în 1940 și ,după părerea mea ,revine din când în când, în momente de confuzie sau tranziție.]

[LD :Nu am tremă și accente corespunzătoare la alfabetul maghiar și german.

Folosesc semne alăturate]

[LD: **atenție !** Revezi fișierul anterior , tot la AvramTodor, problema maghiară .]

Kuncz Aladar /'36

< **Dovada ideii ardeleno este Ardealul însuși , încorporat în ea. Și mărturii sunt popoarele ardeleno care pot trăi alături fără să renunțe la caracteristicile specifice naționale** . Acesta este un program gata , crescut din condițiile ardeleno . >

Gyori Illés Istvan / 1937

«Unguri în parlament românesc

În primii ani,abia 1-2 deputați și senatori maghiari știau limba română.Ei au ajuns în situații absurde ,când citeau cuvântările scrise de-a-gata dar nu puteau răspunde la întrebări sau angaja vreun dialog .

Chiar și în 1937 ,doar 50% din parlamentarii maghiari știu românește ,încât activitatea lor parlamentară este paralizată .

În actualul parlament, distribuția mandatelor la parlamentarii maghiari este următoarea :

3 magnați :contele G.Bethlen, baron Jo'sika , baron Szentkereszthy

1 preot :Ferenc Laa'r

1 dir.de bancă : Elemer Gyarfa's

3 avocați : dr.Willer, dr.Abrudbanyai ,dr.Gaal

2 profesori :Arthur Balogh , Josef Sa'ndor

1 industriaș : Béni Szabo'

Precum se vede,lipsesc complet reprezentanții micilor proprietari ,și doar masa alegătorilor maghiari este de mici proprietari .

Ar trebui să aibă măcar 3 deputați iar meseriașii măcar 2 !

Gyori Illés Istvan / 1937

10.)dr.M.Macavescu (PNL),discurs la Mesaj,Cameră,25,26 nov.'36

(DAD, MO 4 și 5 , 25 - 26 nov.'36 , p. 51-52)

[LD : ședințele sunt conduse de vice-președ. Emil Labonțiu și Partenie Dan .

Macavescu , liberal cu lealitate față de PNL ,de tradițiile , înfăptuirile și răspunderile sale istorice. Vreau să simt pulsul conștientizării contemporanilor privind prezentul în care trăiau, și , mai ales, să pot detecta , din exprimarea îngrijorărilor,măsura în care se simte viitorul]

Doc.integral -fișier PNL XI și la fișierele respective : Guvern, Învățământ, Sănătate ș.a]

/Momentul istoric /Guvernarea PNL /

/PNL:ideologie, doctrină , realizări : independența, regatul,. Instituțiile , unitatea națională

/Marile reforme : exproprierea -împroprietărirea ; votul universal /

/Guvernarea Tătărescu :conversiunea ;cooperativele și băncile populare ;

salarizarea c.didactic și cler /

/Sănătatea publică /

/Școala /

«A IV-a sesiune ordinară din legislatura PNL

"În începerea acestei a patra sesiuni a legislaturii guvernării actuale,se pun probleme care , au mers într-o oarecare măsură de creștere a acuității și presupun și de agravare a împrejurărilor care ar putea să dea naștere la fapte și evenimente hotărâtoare pentru viitoarea dezvoltare a omenirii.

"De aceea, socotesc că ,în aceste împrejurări ,și copleșiți de rapiditatea desfășurării lor, se cere ca,în discuția pe care o facem la această tribună ,să păstrăm tot calmul și toată stăpânirea , în ce privește problemele pe care le discutăm ,cât, mai cu seamă ,în criticile pe care le facem în ceea ce privește opera de guvernare."

...Stabilitate și continuitate

" Mesajul și Adresa de Răspuns la Mesajul Tronului , constituie o confirmare

a necesității de Stat în ce privește stabilitatea și continuitatea în guvernare.

Privitor la stabilitate, aceasta nu depinde întotdeauna numai de oameni sau de factorii

politici determinați ; de multe ori, **împrejurările determină stabilitatea** ,iar în ce privește soluțiunile, **tendențele de guvernare,continuitatea** este întotdeauna un imperativ al situațiunilor politice în dezvoltare."[.....]

▫Marile reforme :adevăr și comparație

...Anglia,Germania,UngariaRomânia

"De atâtea ori s-a spus -și cu regret am constatat că se repetă **ca un lait- motiv împotriva Partidului Liberal -că au fost opera revoluției rusești și nu a Partidului Liberal.**

" Pentru a lămurii această chestiune **să ne uităm puțin în lături și să examinăm împrejurările sociale din Anglia** , care este o țară destul de înaintată , cu o veche democrație, să examinăm **împrejurările sociale din Germania** , care a trecut printr-o revoluție destul de mare și cu repercusiuni destul de adânci ,și să examinăm **împrejurările din Ungaria** , care ar fi putut fi și mai favorabile unei reforme înaintate.

"Într-adevăr ,**în Anglia ,Partidul Laburist** , în guvernarea sa de doi ani și jumătate ,**n-a reușit să aducă exproprierea unui singur hectar de pământ** ,astfel că,**în democratica Anglie sunt și astăzi latifundiile de zeci de mii de hectare** . Și li se poate oare tăgădui **socialiștilor englezi** ideile înaintate în domeniul **social și economic** ?

"Dar **în Germania**, care a fost guvernată mulți ani de **Partidul Socialist ,s-a făcut vreo expropriere a latifundiilor ?**

" De asemenea, **Ungaria** ,care a trecut **prin focul revoluției comuniste și guvernarea lui Bela Kun ?** Rezultatul este că astăzi : dincolo de Episcopia Bihorului,**trăesc latifundiile grofilor** , iar **țărani maghiari sunt în stare de iobăgie.**

" Prin urmare ,**noi care ,n-am suferit o revoluție,care n-am avut o guvernare nu comunistă ,nici măcar socialistă,dar am avut o guvernare liberală** ,am făcut **exproprierea moșiilor** - votată de însăși marii proprietari - **împroprietărind pe țărani și am dat votul universal** , **fără să fi fost amenințați de pericolul unei guvernări extremiste** .

" Prin urmare, **în dezvoltarea istorică a popoarelor,capacitatea guvernelor sau posibilitatea partidelor politice de a înțelege împrejurările și de a anticipa desvoltările istorice** , **dau totdeauna rezultate favorabile și ,fără zdruncinări sociale** , mai mari sau mai mici, **și fără sacrificii prea mari ,știu să adapteze evoluției economice și sociale ,stările cele mai dificile."**

M.Macovescu / 25 și 26 nov.'36)

11.)Virgil Madgearu :cenzura;abuzurile guvernului ,26 nov.'36

(DAD, MO 5, joi, 26 nov.'36, p. 55 - 58)**Doc. integral : PNT, Guvern**

[LD : Este **prima oară** , după 3 ani ,**când PNT** ,parcă consolată ,**nu mai cere ultimativ guvernarea**.Se poate spune că ,prin această discurs, **PNT începe campania elctorală pentru răsturnarea PNL** ,dar la alegerile firești, din nov.1937.

Formula va fi ,cu diverse variante :**PNL = partid de dictatură falsă;**

PNT = partid democratic, monarhic-constituțional

Este adevărat că ,în cei 3 ani , precum **PNT nu a vrut să renunțe nici o clipă la răsturnarea guvernului** ,tot așa și **guvernul Tătărescu a făcut uz și abuz** de diverse forme de manipulare , pentru a zădărnici acțiunea PNT.Inclusiv folosindu-se de propaganda și acțiunile organizațiilor extremiste. Dincolo de chestiunea de fond, sunt (pentru a nu știu a câta oară !) prost impresionată de **lipsa de talent a lui Virgil Madgearu în prezentarea cauzei PNT, chiar și atunci când are dreptate** :plicticos, plângăcios, pisălog, pieziș, repetitiv, fără strălucire argumentativă.Dar și mai grav ,mi se pare **sectarismul** cu care continuă a vedea în PNL **principalul inamic al democrației**, sectarism care va împinge PNT la acte politice din ce în ce mai discutabile.]Doc. integral -**fișier PNT XIII**

#Cenzura opiniilor PNT - permanentă a guvernării PNL:

...politica externă;..demiterea lui Titulescu /
...calomnierea și amenințările extremiste /
...organizării rezistenței PNT (gărzile de autoapărare)
...opiniilor de specialitate ale PNT : economice, financiare /

#Înăsprirea cenzurii / abuzurile guvernului /

▫Delimitări doctrinar -politice :

-PNL :pseudo democrație ; regim de dictatură lașă ;

-PNT : regim democratic, monarhic-constituțional ,parlamentar.

Virgil Madgearu / 26 nov.'36

#Cenzurarea opiniilor partidelor politice

"Parlamentul s-a închis și ,îndată după aceea, **cenzura a început să se exercite cu sălbătăcie și mai mare decât până atunci.** Nu am să relev aici cenzurarea opiniilor ce s-au exprimat în diferite ziare și publicațiuni ;sunt convins că **ne-ar trebui ședințe întregi** și ar trebui să avem la Cameră **toptane întregi de ziare** , ca să arătăm **extensiunea pe care a luat-o treptat -trapat** ,în cursul vacanței parlamentare ,**cenzura.**

Dar am socotit cu toții că putem să considerăm de bună credință **declarațiile** ce s-au făcut de pe banca ministerială în repetate rânduri ,de către **ministrul de Interne** , ca cel puțin **declarațiile făcute în numele partidelor politice nu vor fi supuse cenzurii.**

E natural că **un regim de cenzură urmărește** ca prim scop ,acela **de a contribui la menținerea ordinii publice** ;acela **de a opri să se dezvolte spiritul anarhic**,și acela de a împiedica să apară în străinătate anumite **manifestații care să dăuneze interesului public.**

Dar cenzurarea să se facă în așa fel încât **punctele de vedere ale diferitelor partide politice să apară la lumina zilei ,nu așa cum s-a întâmplat** deseori ca , după ce s-a cenzurat p.d.v. al unui partid,să se lase ca **el să fie acuzat în presă că nu a avut nici un punct de vedere , că a avut o atitudine lașă !"**[-----]

Virgil Madgearu / 26 nov.'36

...Duplicitatea guvernului în aplicarea cenzurii

[LD:a fost evidentă **"tactica" guvernului** de a lăsa să se confrunte (și să se anihileze reciproc) PNC cu PNT Dar de aici până a susține

"Cui să ne adresăm pentru ca protestul nostru să fie auzit ?Am avut **angajamente solemne , care nu s-au ținut . An de an, cenzura s-a agravat ."**În schimb, dacă cenzura **nu se aplică pentru a opri manifestațiunile bolnăvicioase ale corpului nostru social ,ea se exercită cu toată puterea împotriva încercărilor de a se crea un curent de rezistență în opinia publică împotriva acestor manifestațiuni bolnăvicioase.** (aplauze prelungite la PNT)

...Parlamentul trebuie să știe realitatea !

[LD.24 mai 2007.Regret că trebuie să scriu aceste lucruri despre doctrinarul, economistul și profesorul Madgearu,având o reală admirație pentru opera sa teoretică.

Regret foarte mult că trebuie să scriu asta despre PNT, care și-a spălat toate păcatele prin martirajul la care a fost supus după 1944.

Dar liderii de marcă ai PNT **și-au adus aminte târziu de Parlament**,preferând monologul și diatriba la întruniri și manifestațiile de stradă.]

" D-lor deputați,evident că **ar fi o iluzie ca să protestăm.M-am ridicat la această tribună pentru ca să arăt Parlamentului**,care nu este răspunzător direct de situația dată,**modul cum guvernul își exercită atribuțiile sale**,care nici nu poate a avea veleitatea de a fi răspunzător,**adevărata realitate și pentru a încerca să creez în opinia Parlamentului și în opinia publică a țării un început de clarificare ;să știm precis pe ce lume ne aflăm."**

Virgil Madgearu / 26 nov.'36

#Regim democratic ,monarhic constituțional ?

...Dictatură lașă !

"Am auzit de atâtea ori ,din partea reprezentanților oficiali ai PNL ,în frunte cu șeful guvernului , declarația formală a unui **atașament față de regimul monarhic constituțional.**
"Aș vrea să mi se răspundă dacă există vreo țară care trăește **sub un asemenea regim politic** și în care, întâiu, **cenzura să devină un instrument permanent de guvernare** ,și în al doilea rând, **cenzura să se exercite într-un asemenea mod neloial și incorect.**
(aplauze la PNȚ)

...Subtilizarea noțiunilor

[LD, 24 mai 2007.Dacă printr-un miracol, Madgearu (sau alți lideri interbelici) ar reveni printre noi ,acum, în era "post-comunistă", și-ar citi (auzi) explicațiile de astăzi pentru definiriile de noțiuni politice -*democrație, constituționalism, parlamentarism, stânga, dreapta, conservatorism, liberalism, dirijism, extremism, naționalism* ,ș.a.ș.a - n-ar mai pricepe nimic .

Știu că limbajul politologic ține pasul cu evoluția istorică .Pentru istoricul de profesie, (care trebuie să reconstituie trecutul), dar mai ales pentru consumatorul (cititorul) de istorie, precizările trebuie făcute la fiecare permutare de sens.

Regret că Madgearu nu dă numele filozofului care a emis "**legea subtilizării noțiunilor** "

Sunt preocupată de golirea de sens , de perversitatea noțiunilor politice, de utilizarea lor fără discernământ .Așa că.,fără a fi de acord întru totul cu aplicarea legii pe bietul PNL,apreciez lansarea ideii de către Madgearu]

"M-am ridicat la această tribună pentru a produce această clarificare .

Un filozof a descoperit o lege ,și anume **legea subtilizării noțiunilor** :cu cât o noțiune se generalizează în accepțiunea ei, **cu atât ea este golită de conținut .**

"Am impresia că în această azeziune așa de entuziastă **față de regimul monarhic constituțional** și de **practicile democratice** , am ajuns și noi , prin această generalitate de simțământ și de consimțământ, **la o golire din ce în ce mai completă a noțiunii fundamentale de regim constituțional și parlamentar.**

De aceea, **este necesar să ne clarificăm în această privință , pentru că este mai util să ne deosebim pe liniile de principii și să ne despărțim câmpurile politice.**

"D-lor, nu puteți să mai declarați astăzi , în mod sincer,că aparțineți regimului constituțional și parlamentar. (aplauze la PNȚ)

#Regimul PNL=hibrid politic=dictatură lașă

"Dvs aparțineți unui hibrid politic ; dvs exercitați , fără să știți sau cu bună știință și conștiință, metodele dictaturii lașe. (aplauze la PNȚ) Ei bine, noi preferăm dictatura fățișă , pentru că aceasta **duce răspunderea până la dictator.** Acum nu mai există răspundere în această țară !
(aplauze prelungite la PNȚ ; strigăte de bravo) Acum există o nenorocită tendință **de a duce răspunderile acolo unde n-au ce căuta** .(aplauze prelungite la PNȚ ; strigăte de bravo)

«PNȚ:nu protestează, dar clarifică

"Împotriva acestei situațiuni nu protestăm ,repet,dar ne vom face întotdeauna datoria ca să clarificăm în Parlamentul și opinia publică ,sperând cel puțin zile mai bune,dacă vom reuși ca , prin această clarificare ,să provocăm acele curente de opinie ,de care țara are nevoie pentru salvarea ei. " (aplauze prelungite la PNȚ ;strigăte de bravo)

Virgil Madgearu / 26 nov.'36

11.b)Aurelian Bentoiu (subs.de Stat,Interne)replică

(DAD, MO 5 , șed.de joi, 26 nov.'36, p. 58-62)

[LD : ședința este condusă de vicepreșed. **Radu Roșculeț** .De data aceasta ,**Aurelian Bentoiu** este pus într-o situație delicată.În fond, apără **o instituție și o practică care încalcă,care îngrădește,libertatea cuvântului scris,libertatea de opinie a partidelor,libertatea presei.**

Că existau anume rațiuni de Stat , pentru aceste măsuri ,este adevărat.

Dar când înșiră el **tabu-urile stabilite** de guvern pentru **instituția cenzurii** ,pentru șeful ei ,**Ict.col Hotineanu**, rămâi perplex.

De altfel, în răspunsul său,el nici nu va răspunde principalei acuzații aduse de Madgearu-

cenzurarea opiniilor partidelor -pe care o va ocoli, și se va referi la cazuri particulare, susceptibile de a fi cenzurate] Doc.integral la **fișier PNL- XI**

/Cenzura (controlul) parlamentară /Răspunderea guvernului /Răspunderea cenzurii /

Bentoiu - Armd.Călinescu:

/Starea de asediu și cenzura în gouv.PNT și gouv.PNL /

/Normele cenzurii (interdicții de lezare) :

I.Coroana

II. Armata

III. Structura de Stat , regimul politic

IV.Politica externă

V. Limbajul licențios

VI. Moneta națională

/Aplicarea cenzurii / Aparatul funcționăresc al cenzurii (lct.col.Hotineanu)

/Răspuns punctual lui Madgearu :articolul financiar /

-Competența cenzurii

-Răspunderea guvernului

/Concluzie : lovitură politică deviată !

A.Bentoiu / 26 nov.'36

#Interpelarea Madgearu

"D-le președinte,dlor deputați,**intervenția d-lui Madgearu** la tribuna Parlamentului,**o așteptam .**

Nu știam ca ordine, dacă va fi cea dintâi, dacă va fi cea de-a doua,sau ,dacă în serie,va veni la

urmă, **pentru că mă așteptam să se producă mai multe.**

"Toți știți că **instituția cenzurii nu se bucură de simpatie din partea tuturor .**

Trebuie să fixăm, însă, ce putem discuta aici și de ce poate fi făcut răspunzător guvernul,

atât în ceea ce privește **justificarea principială a acestei instituțiuni ,cât și în ceea ce privește**
funcționarea ei în fapt."

...un soi de cenzură

"D-lor deputați,ceea **ce a făcut la tribuna Parlamentului d-l Madgearu,oricâtă oroare**

ar avea de termenul acesta ,**a fost tot un soi de cenzură ,**aceea cenzură pe care **Constituția ,**

într-un regim parlamentar democratic,o recunoaște Corpurilor Legiuitoare ,față de guvern.

▣Control parlamentar

"Dar ce se poate cere guvernului ?**Este necesar să fixăm conținutul noțiunii de control**

parlamentar,pentru a determina **limita până la care ,în mod leal ,pot să meargă reproșurile**

adresate guvernului ,de n-ar fi pentru altceva ,decât **pentru respectul acelei legi a**

filozofului ,la care se referea d-l Madgearu,potrivit căreia **o noțiune ,**dacă se generalizează ca

accepție **,se golește de conținut."** [-----]

A.Bentoiu / 26 nov.'36

▣Tabu-urile cenzurii :

[LD :enumerarea îmi aparține.Parcurgând "**spețele**" și argumentarea lui Bentoiu, mă gândeam

ce valoare documentară mai pot avea ziarele de epocă ,după o atare "purecare" făcută de

cenzură?Sau mai exact ,despre **ce mai rămânea de scris critic ,**dacă erau interzise atacurile la

adresa **monarhiei ,a armatei,a structurii de stat ,a regimului politic,a afacerilor externe , a**

monetei ,și ,ca un turnesol estetic ,stilul murdar și violent,**ce mai era voie de scris ?!**(vorba lui

Călinescu)Numai că eu ,care am citit ziarele ,aș dori să transmit cititorului ,un adevăr

paradoxal :în pofida acestui "**foarfece**",ziarele din interbelic sunt pline de informații ,de comentarii

diverse , ,de critici și atacuri, și că lovite cu adevărat fuseseră doar ziarele extremiste -de stânga

și de dreapta .Dar cu trucuri formale (ex. schimbarea denumirii),sau cu nuanțări

"neangajante"(un soi de neutralitate transparentă) , exista destulă gazetărie "roșie" sau "verde".]

"S-a interzis atacarea instituțiilor fundamentale ale Statului.Cred că suntem cu toții de

acord , toți acei din această incintă, **la o asemenea normă imperioasă.**(aplauze la PNL)

lată un punct asupra căruia nu sunteți de acord, pentru că nu aplaudați !

I)Coroana

-**Virgil Madgearu :"**Coroana nu are nevoie de apărare **."Iar în măsura în care un ziar**

își permite o necuviință, cu privire la Coroană, guvernul, făcând act de autoritate, **suprimă ziarul**; pentru aceasta **nu are nevoie de cenzură**.

-Bentoiu : Este bine ca , în interesul superior al țării, **să ne temperăm și să punem o frână pornirilor pătimașe** , în lupta de la partid la partid , iar **pe anumite zone să fim un suflet toți**. Nu înțeleg de ce faceți **controversă pe această chestiune** (exclamări la PNT) și vă ridicați **împotriva unui lucru** asupra căruia nu putem să nu fim de acord. Pentru că **aceasta este o chestiune delicată** și nu pot repeta metoda aplicată cu privire la dvs sau dr.Lupu , citindu-vă cele ce privesc acest capitol de activitate al cenzurii , **vă invit d-le Madgearu la cenzură** să vă arăt ce a fost cenzurat în această privință . Cred că cu sufletul dvs de bun român , **veți spune : bine ați făcut !**

-Madgearu : Nu protestez împotriva exercițiului cenzurii , ori de câte ori asemenea interes este în joc. **Eu vă rog să răspundeți asupra atitudinii cenzurii în ceea ce privește liberul drept al fiecărui partid politic de a-și exprima punctele sale de vedere , cu privire la diferitele probleme ale țării"**

II) Armata

-Bentoiu : Dle Madgearu , eu sunt preocupat de a avea o ordine logică în expunerea mea. **Am oprit atacuri împotriva armatei, a armatei ca instituție** , a armatei pe care nu o confund cu cutare sau cutare persoană din cadrele ei .
Voiți să vă citesc ce anume s-a scris în presă în această privință ? Mă dispensați. **Suntem și aici de acord**. Iată că am câștigat un al doilea capitol , un al doilea sector. Suntem de perfect acord că **cenșura se justifică principial și ca aplicare în fapt , în ce privește activitatea delincventă a presei cu privire la această instituție esențială a Statului nostru .**

III.) Actuala structură de Stat

-Bentoiu : O altă normă generală dată de Ministerul de Interne, cenzurii : **oprirea oricărei activități de presă care ar tinde la subminarea Statului nostru , a actualei structuri de Stat , prin teorii subversive , fie de dreapta . fie de stânga** Cred că suntem de acord în această privință. **Și aici tăcere pe băncile dvs ! Dacă v-aș cita , d-lor, ceea ce s-a scris în diferite gazete , atâtea atățări oribile , fie cu colorit de extrema stânga , ie cu colorit de extrema dreapta, v-aș forța logic , v-aș constrânge să consimțiți că și aici este necesar să-și exercite activitatea ei, cenșura .**

IV.) Politica externă

Același lucru se întâmplă și cu problemele de politică externă . Ei da, știu , **ați îmbrăcat haina reputațiunii d-lui Titulescu** , pe care toți îl stimăm, **pentru a putea , sub această stimă , să loviți în guvern**. În ce privește politica externă , **spicuirile din presă sunt foarte interesante**. În fiecare cafea se instituie un Minister de Externe , și la fiecare răscruce de drum , **trei inși adunați își găsesc calificarea să dea soluțiuni problemelor de politică externă**. **Unii le colorează în roșu , alții le orientează către extrema dreapta**.
Dvs nu vă convine - cred - **nici una nici alta , și sunteți logic constrânși să consimțiți că , și în această privință , existența cenzurii este justificată**. Nu putem apoi lăsa libere **atacurile la adresa șefilor de Stat , șefilor guvernelor străine și a miniștrilor de externe străini**.

V.) Stilul murdar și violent

Am permis ca, independent de conținutul substanțial al unui articol, dacă el îmbracă aspectul unui conținut de vas murdar , cu violență de stil, să nu fie tolerat , de nu ar fi decât pentru **păstrarea simțului estetic și al simțului de cuviință a acestui popor**.

Am aici câteva asemenea articole , vă rog să mă dispensați să vi le citesc , **vi le încredințez dvs, citiți-le și** , dacă vă face plăcere , iau act , și va rămâne să vedem dacă nu cumva unor asemenea articole , pe viitor , să le dăm drumul , pentru respectul libertății presei.

Mie îmi e rușine să le reproduc. [le transmite în sală, spre deputați] [-----]

Vă văd d-le Călinescu că **vă crispați cu scârbă** când citiți ceea ce este scris acolo .

Dacă nu ar exista cenșura, după asemenea articole **ar trebui să se instituie**

-Armand Călinescu : Dle Bentoiu, dvs sunteți avocat , vă rog să-mi spuneți : **nu există în**

legislația noastră , nici un mijloc de represiune a unor asemenea orori ?

Vă rog să-mi spuneți : **Parchetul , în ce cazuri a sesizat justiția pentru a aplica sancțiuni ?**
(aplauze la PNT)

-Bentoiu : Dle Călinescu, **dacă în materie de presă aștepți represiunea ulterioară a scrisului delincvent , după ce aceste orori s-au difuzat la cititori...**

VI.) Moneta națională

În sfârșit , o atenție deosebită a dat d-l Madgearu , faptului că s-a suprimat un articol al d-sale. Acel articol se referea la **moneta țării. Or, stabilitatea monetară, trebuie să fie apărată** și să nu fie lăsată la discreția comentariilor celor din urmă nepregătiți. [-----]

Norma sună astfel : < în ce privește stabilitatea monetară, veți împiedica să se publice tot ce poate dăuna stabilității leului > Deci, limitarea libertății scrisului asupra problemei monetare , este principial justificată. [-----.]

-Armand Călinescu : Acum spuneți-ne și ce e voie de scris !

-Bentoiu : Tot ce este împăcat cu interesele țării, cu interesele omeniei și ale cuviinței .
[-----]

...Aparatul cenzurii

-Bentoiu : "Guvernul nu mănuește foarfeca la cenzură și cred că și când veți veni dvs , dacă veți veni și când veți veni , **nu se vor coborî miniștrii la serviciul cenzurii cu foarfeca ca să taie articole din șpalturile gazetelor. Vă veți mărgini să dați norme generale , care să fie aplicate de serviciul cenzurii.** [-----]

" **Apar sute de ziare**, în tot cuprinsul țării ; și pentru că facem și cenzura presei străine, sunt , de asemenea , **sute de gazete străine , care trebuie cenzurate de acest serviciu.**

Toate aceste lucrări **se fac, zi și noapte, de 20 de oameni** , împărțiți în echipe , care n-au nici un soi de menajament al odihnei lor. [-----]

Mă întreb , **cum se poate cere cenzurii** , care lucrează ziua și noaptea, asupra întregii prese române și străine, **să nu se strecoare greșeli ?"**

«Concluzie :lovitură politică deviată

-Bentoiu : "Așa încât, conchizând, orice atac împotriva instituției cenzurii , **este nejustificat , pe aplicare în fapt, iar chestia unor ipotetice greșeli , nu privește guvernul .**
Arătați-mi greșelile precise ale serviciului respectiv, și nu ne puteți cere altceva, decât aplicarea de sancțiuni în contra funcționarilor culpabili.

"Din punct de vedere politic , **însă, lovitura dvs a fost deviată "** (aplauze la PNL)

A.Bentoiu / 26 nov.'36

11.c.) Pamfil Șeicaru ("Curentul ") , intervenție, 26 nov.'36

(DAD, MO 5, șed. din 26 nov.'36 , p.59, 64 -65)

[LD : Șeicaru absentase la prima parte a ședinței, când Bentoiu făcuse o aluzie la "Curentul "]

/Șeicaru : "Curentul " cenzurat :-Procesul Anei Pauker ; intervenția d- rei Blum /

-"Drepturile omului " și amestecul unor personalit. franceze ;

/ Cenzura : da sau nu ? Doc. integral, fișier Presă, IV

/ Bentoiu : Presa și cenzura /

/Șeicaru : "Curentul " cenzurat :

-Procesul Anei Pauker ; intervenția d- rei Blum /

-"Drepturile omului " și amestecul unor personalit. franceze ;

/ Cenzura : da sau nu ?

-Bentoiu : Pentru a vă arăta unde au ajuns lucrurile, și câtă justificare avem în menținerea ei , mă voi referi chiar la păreriile presei , ale unui organ de presă din cele mai serioase , care justifică existența cenzurii. Ziarul " Curentul" din 25 iunie 1936 scria :

< De aceea am socotit perfect întemeiată grija cenzurii de a împiedica orice atac la adresa șefilor de guvernământ ai altor țări. În definitiv, este o mitocănie să te legi de originea

cuiva să-i denunți locul de naștere , proaspăta lui prezență în comunitatea unei națiuni etc etc ... > [-----]

În gazeta "**Demascarea**" , intitulat "**Trăiască cenzura**" , se spune:< **Astăzi când ne-am trezit deodată cu un strigăt înflorit pe buzele noastre și acel strigăt ne-a mirat că nu era , ca altădată , " Jos Cenzura ! " ci dimpotrivă , " Trăiască cenzura ! " De ce aceasta ?** >și

urmează justificarea.[LD :apoi vine Șeicaru în Cameră , este contrariat de invocarea lui și are o intervenție - replică .O dau pentru că este interesantă deși îmi lipsește o pagină]

-Bentoiu : Nu era în intenția mea de a ataca pe prietenul meu , directorul gazetei,d-l Șeicaru, ci dimpotrivă, era un omagiu pe care i-l aduceam ,fiindcă înțelegeam să invoc autoritatea morală pe care o are ziarul "**Curentul**" ,în ansamblu presei românești.

-Șeicaru : Vă mulțumesc.

-Bentoiu : Și atunci am zis, iată un exemplu în ce privește această normă generală :**un articol din ziarul "Curentul "** în care , în legătură cu **unele atacuri aduse șefului guvernului francez** ,de unele organe de presă , cu mai puțină răspundere...

-Șeicaru : Nu l-am atăcat...

-Bentoiu:A fost scris în "**Curentul**" .Vi-l voi da. N-am făcut decât să citesc o frază din el : la adresa șefilor de State...

#"**Liga**" drepturilor omului

[LD, 26 mai 2007 :nu știu exact cum au evoluat aceste Ligi după război ,până în ziua de astăzi. Știu însă sigur (am numeroase dovezi din arhivele PCR ,ale Internaționalei a III-a și ale presei timpului) că în interbelic aceasta era activitatea lor și, firesc, receptarea lor .Nu văd de ce , n umai pentru că suint implicați și evrei, trebuie să ocolim sau să falsificăm realitatea]

...Procesul Anei Pauker ...Intervenția d- rei Blum

-Șeicaru :"Îm permiteți să vă lămuresc eu chestiunea ? Acum înțeleg la ce articol vă referiți . Să-mi dați voie, d-lor deputați, să vă dau o mică explicație.Vă amintiți dvs că în timpul **procesului Anei Pauker ,o domnișoară Blum s-a prezentat ca inspectoare a umanității.** Vedeți dvs, inspectorii aceștia ai "umanității" , de la toate "**Ligile drepturilor omului "** , nu depășesc nici o dată granița Nistrului ,să vadă cam ce se petrece dincolo , în "**Paradisul Roșu**".(aplauze la PNC) " Evident ,că **nu pot să accept, sub nici o formă,și nu cred că există nici o conștiință națională care să accepte pe străini să ne controleze cum ne administrăm noi în interior.**"[.....]

[Semnătura lui Daladier și implicarea lui Blum]

-Șeicaru :Mi s-a părut foarte ciudată această mobilizare de protestări **în jurul procesului Anei Pauker.**Ceva mai mult, am văzut pe această listă de protestări și **iscălitura unui fost prim-ministru al Franței , d-l Daladier .**

Atunci am trimis un articol care s-a publicat în "**Action Francaise**" , în prima pagină, **articol în care am executat , la el acasă, așa cum se cuvenea,pe d-l Daladier , pentru această ciudată intervenție oficială , în treburile noastre interne.**

"Domnișoara Blum, avea oarecum o afinitate de rubedenie - nu știu, dar mi s-a spus atunci că este nepoata d-lui Blum.Mie mi s-a părut cam ciudat că, d-l Blum , fiind prim-ministru , **cineva din familia d-sale să vină aici .** Se crease o confuzie ! **Autoritățile noastre se puteau emoționa: nepoata primului ministru al Franței !Și ,ca să înceteze emoția, într-adevăr că am scris un articol.Nu vehement ,ci de o dozată perfidie.**[-----]

#Inconsecvența cenzurii :atitudinea față de șefii de stat !

"După aceea,a **urmat o intervenție și s-a spus că șeful altui Stat nu trebuie să fie atacat .** Am spus :foarte bine.Dar iarăși mi se pare ciudat că această măsură drastică ,pe care eu o găsesc foarte legitimă, **nu se ia față de toată lumea !**

...premierul Blum -respectat !

-Șeicaru :D-l Blum nu este , încă , șeful Statului francez ;eu îi doresc din tot sufletul să

ajungă ;nu am nimic împotriva ; treaba francezilor cum își așază ierarhia în comandamentele naționale ale Statului lor , dar , **deocamdată, d-sa era președintele Consiliului.**Am spus așadar : **foarte bine, iată o măsură de politețe internațională** de a nu fi atacat președintele Consiliului și ministrul de Externe al unui Stat.

...cancelarul Hitler -nu ?!

-**Șeicaru** : "Dar , în același timp, în presa noastră , **era atacat cineva care nu era șef de guvern , ci era șeful Statului german, cancelarul Hitler.**Atunci am spus : **cum se poate două măsuri ?** "Evident,**măsura dvs era o scăpare din vedere** sau poate era o directivă , pe vremea aceea luându-se măsuri excepționale ,pentru **ca d-l Blum să nu fie atacat, în același timp lăsându-se să se atace șeful unui Stat , cancelarul Hitler.**[.....]

#Lecție de politețe internațională

-**Șeicaru** :Am ratificat această măsură cu o singură condiție :ca să fie **erga omnes .****Politeța față de șefii de State, guverne și State, ori este o excepțiune pentru cineva** și dacă este excepțiune devine umilitoare .

O politețe pe care o impui țării numai față de o persoană , crează o nuanță de vasalitate. Dacă politeța este **erga omnes**, nu mai există această nuanță de vasalitate ,ci o nuanță de politețe.**Eu nu m-am supărat când mi s-a dat o lecțiune de politețe internațională** , pentru că prefer să primesc o asemenea lecțiune ,**dacă prin aceasta se împiedică o mojiție internațională** a acelor care , după ce au fost în conducerea unui guvern , **ca d-l Daladier**, sau alții,**protestează împotriva chipului cum ne administrăm noi în interior.!** Oricând prefer această lecțiune ,**dacă vrei de cuviință, ratific toate măsurile dvs , dacă cu prețul acesta izbutesc să apăr prestigiul țării noastre .** "Nu am ajuns până acolo **ca prima haimana de la " Drepturile omului"** sau știu eu de la ce **lojă misterioasă, să ne dea lecțiuni de conduită în interior.**Cred că și d-ta, d-le subsecretar de Stat , **ești de acord cu mine aici "** (aplauze pe mai multe bănci)

Șeicaru / 26 nov.'36

▣Cenzura:da sau nu ?

-**N.Georgescu -Tulcea** (PNT) : **D-le Șeicaru, d-ta ești pentru cenzură sau contra ei ?[.....]** **Eu te întreb dacă d-ta**,ca ziarist,ești pentru cenzură ?

-**Șeicaru** :Sunt anumite ocazii când eu, ca gazetar ,**voi refuza oricând să public declarațiunile nesocotite pe care le-ar putea face un om politic.**(aplauze la PNL)
Nu mai protestați și să nu vă mai cuprindă o așa mare pasiune pentru libertatea presei , pentru că , **rând pe rând,când ați fost la guvern , ați cenzurat-o** [.....]

În ceea ce privește ratificarea cenzurei, eu socotesc că cenzura **devine insuficientă** pentru sprinteneala , pentru iscusința unui condei **Sub cea mai severă cenzură poți scrie ce vrei, fiindcă este greu să găsești un cenzor așa de pregătit , încât să poată surprinde iscusința unui condei bun ,care poate scrie orice** ,dincolo de toate măsurile opresive și de toate împiedicările pe care le-ați opune "

-**Aurelian Bentoiu** : Dacă dl Șeicaru ar fi fost prezent când am vorbit eu, intervenția d-sale nu s-ar fi produs. Am această convingere fiindcă din ceea ce a rostit acum la tribună [-----]
Nu mă interesează ce aderențe avea articolul față de contingente de fapt și în ce împrejurări a fost scris ,**cam ce legătură se putea face între Ana Pauker și d. Leon Blum...**

-**Șeicaru** : Nu se poate face nici o legătură.**Nu insistați , că sunt gata să desmint .**

-**Bentoiu** : Numai că ați rostit amândouă numele în cuprinsul cuvântării dvs .

-**Nich.Robu** :**E o singură legătură :sunt amândoi jidani ...**

Șeicaru / 26 nov.'36

Dezbateri :ravagiile cenzurii ,26 nov.'36

12.)**N.Iorga** (PND),discurs la Mesaj,Senat ,27 nov.'36

(D.S.,MO 6, șed. de vineri,27 nov.'36, p. 77- 86)

[LD :8 iul 2003 :Nu am nici o dovadă ,dar am **impresia,aproape certitudinea**,că discursul lui Iorga a fost **un aranjament între cel puțin trei personaje :Carol - Tătărescu -Iorga .]**

Pe tot parcursul discursului,nimeni nu-l întrerupe, nimeni nu polemizează.

Deși spune că nu are talent de actor **Iorga joacă teatru !**Va spune "*niște puncte de vedere*" , dar tot discursul a fost construit pentru **concluzia finală** :așteaptă de la **Regele Carol** să facă **un guvern de " concentrare a valorilor"** ,după ce însă,**iși vor arde toți programele și steagurile de partid** .O spune clar, fără echivoc,**îndemnându-l pe Rege să facă acel pas** ,pe care **Carol II îl va și face peste un an și trei luni** .Nu bătuse ceasul !

Dar istoriografia -atât cea comunistă ,cât și cea post comunistă ,nu va lua în considerație aportul lui Iorga la demolararea regimului parlamentar pluralist .Oare de ce ?]

Doc. integral - **fișier PND -III]**

Aici voi reține,mai ales, p.d.v privind Parlamentul , celelate , la fișierele problematice :

Monarhie, Guvern ,Sistem de partide,Învățământ -educație ,Politică externă .

/Democrația : Partidele- Partizanii - alegătorii /

/ Îngrijorări , atmosferă politică /

/ Succesiunea la guvernare / Actorii politici :

Regele- Guvernul - opinia publică - miniștrii -

/Parlamentul - Presa

-Parlamentul corporativ ? - Există Senatul ! /

-Vechiul Parlament - retro'

- Necesitatea Parlamentului

-Alegerile - Aleșii

/Senatul amenințat ? Constituanta !

Sporesc minoritarii ? Constituanta !

Revizuirea Constituției ? Nu ! Nu vă atingeți de Constituție ! /

/Guvernarea Tătărescu

- Mesajul Regal - Răspunsul la Mesaj /

- Guvern, Tătărescu *versus* PNL, Dinu Brătianu

- Guvern de partid ? Nu !

/ Liniștea și ordinea publică

-cumințirea lui CZCodreanu ș.a. /

-Psihoza belicoasă / Moda manifestațiilor /

-Educația spirituală : școala, presa, cultura /

-Efectele propagandei extremiste : muncitori ; țărani /

/Guvernarea Tătărescu

- " *Depline puteri* " ? - da !

- " *Răspundere ministerială* " ? - nu!

-Animarea muncii

-Echipa ministerială .Calitatea guvernării

/Miniștrii și departamentele

-Armata -Internele -Justiția - Sănătate - Comunicații -Agricultura

Tătărescu ! Inculeț ! Valer Pop ! Costinescu ! Franasovici ! VVSasu !

(ardeleni - regățeni)

/Politica externă

- Personalități : Titulescu ; Vict.Antonescu ; Mussolini ; Ed.Beneș , ș.a.

- Alianțe , țări : URSS , Cehoslovacia, Iugoslavia, Franța, Germania, Italia , Ungaria

- Minorități ; maniere diplomatice ; concluzii

/Partide politice

-Programe - Partizani - Electorat

-Inutilitatea partidelor politice , a programelor , a stindardelor /

-Îndemn către MSRegele :guvern de "valori" naționale !

N.Iorga / 27 nov.'36

▀Autoprezentare :înțeleptul neamului

...Hiper-orgoliu disimulat ,modestie ipocrită

[Stenograma : ședința este condusă de **prof.Ai.Lapedatu**. După începerea discursului , în incintă apare **Gh.Tătăărăscu** (întâmpinat cu ovații de majoritate) și **întreg guvernul** . Cu stilul său sarcastic , Iorga transformă "primirea " într-un **moment penibil-hazliu** .

Așa era Iorga ! Așa era fraza lui Iorga ! Așa era mușcătura lui Iorga !]

"Dle președinte, d-lor senatori,să-mi dați voie ,cu un foarte **vechiu obicei al unui om căruia nu-i place să se expună la nici o tribună**, să vorbesc **de aici** ,de la locul meu,spre desparerea stenografilor , dar spre marea mea mulțumire .[**intră Tătăărăscu**]

În al doilea rând,**apreciez entuziasmul dvs pentru șeful guvernului** (aplauze prelungite , ovații strigăte "să trăiască ") , pe care, **cum se vede** ,dvs îl vedeți foarte rar aici în **Senat** , și probabil n-aveți nici ocaziunea de a-l vedea la ministerul d-sale,și cum **d-l președinte al Consiliului n-a făcut ceea ce se face înaintea unor aplauze așa de călduroase ,nu s-a ridicat pentru a vă mulțumi cu mâna la inimă,să-mi dați voie ca aceasta s-o fac eu** ,care n-am meșteșug teatral , dar care **sunt totdeauna unde este nevoia să înlocuiesc pe cineva într-un lucru bun** :

În numele d-sale, **vă mulțumesc foarte emoționat** (aplauze prelungite , ilaritate) **fără a avea măcar pretențiunea ca**,la rândul dvs și în momente mai puțin plăcute pentru dvs ,**să vă dedați la o manifestațiune tot așa de călduroasă pentru mine** . (aplaude prelungite .Ilaritate)
"În același timp ,țin să vă rog **să mă iertați că nu fac un discurs lung** ; mai mult decât atât , **să mă iertați că nu pot face un discurs** .Eu sunt de pe vremea când **puțini oameni făceau discursuri** , și atunci, natural,aveam și eu din când în când dorința de a face câte unul.

..."Puncte de vedere" :

[LD:în realitate, ține un discurs amplu, îmbrățișând toate domeniile vieții de stat și toate manifestările sociale și politice.]

"Dar,cum trăim **astăzi** în vremea când **toți Românii** , de orișunde,**fac discursuri** cu aceeași competență și autoritate,**să-mi dați voie ca eu să nu fac un discurs**,ci **să exprim câteva puncte de vedere** .Puncte de vedere **pentru dvs,dacă voiți**,pentru opinia publică ,**dacă mai există** , -lucru de care mă îndoiesc foarte mult -puncte de vedere **pentru mai târziu**,când va veni vremea să fim judecați fiecare și după ce am făcut și,fiindcă **nu putem face totdeauna ce voim** -și după cele ce am voit .Și este și un **punct de vedere pentru mine**, care **vreau să notez** ,la capătul unei cariere așa de lungi ,**anumite momente** ,când este bine ca cineva să se uite împrejur ,**să nu uite** ce a fost în urmă,și, mai ales, **să aibă o mare grijă** de ceea ce ne este tuturor înainte." [-----]

" Astfel,vorbesc și pentru dvs.Vorbesc pentru dvs care **sunteți la sfârșit de guvernare** -deși nu înseamnă de astăzi până mâine, **cum cred unii oameni a căror gușă este totdeauna deschisă**-ci este un lucru pentru mai târziu ,și atunci **războiul gușelor și al gușăților** ,dacă voiți, **se va deschide** ,dar va să zică **nu se deschide numaidecât** , în momentul acesta ,**o succesiune**." [-----]

▣Parlamentul

"Eu mai vorbesc și pentru alte două motive .**Și din respect pentru această instituție parlamentară** .Prea sunt mulți în toată lumea care își închipuie că **totul ar merge bine ,dacă nu ar exista Parlamentul**.Prin urmare,**dacă nu ar exista Parlament,ce rămâne ?"**

...Parlament corporativ ?-avem Senatul !

-**prof.Iorga** : " **Nu văd prin ce s-ar putea înlocui Parlamentul**,cu ideea aceea de **Parlament Corporativ ?**

-**prof.M.Manoleescu** : Pe care ați avut-o și dvs ! (ilaritate)

-**prof.Iorga**:"**Ideea aceasta trebuie înțeleasă ca mine, nu ca altul** (ilaritate) Fiindcă ,îndată ce este corporatismul,**care vine cu puncte de vedere de bresle** ,trebuie să fie **și un om deasupra breslelor** și capabil de a le stăpâni pe toate .

Corporatismul,**fără omul ascultat** ,care știe să se facă ascultat și care **nu poate fi bănuțit atunci când ia o măsură,este încă un lucru destul de nesigur,și se supune și el la o mulțime de critici** .

De altminteri, **dacă este vorba de Senat Corporativ**,apoi nu are decât să ia cineva lista

persoanelor care vorbesc astăzi la Mesaj, ca să vadă că **suntem ajunși la un Senat corporativ**. A vorbit d-l dr. Danielopol, reprezentând **Universitatea**, a vorbit d-l Ceruleanu, reprezentând **altă categorie** de lucuitori din România. **Nu mai este ca pe vremea vechilor Parlamente de partid."**

...Vechiul parlament =eflorescență boierească, estetică, bipartidistă

"Căci **vechile parlamente** de partid care erau, fără îndoială, **o eflorescență boierească** de toată frumusețea, **o manifestare estetică înaltă**, care putea să inspire respect și în altă țară decât România. Vorbeau reprezentanții **partidului unu** [Conservator] și reprezentanții **partidului doi** [Liberal] .

Un **partid trei** [Conservator -Democrat] abia se furișea, **cu Take Ionescu**, sau cu încercarea pe care **am făcut-o eu pe vremuri** [Naționalist -Democrat], **dar nu am ajuns nici o dată, nici eu, nici Take Ionescu**, care a intrat apoi în Partidul Conservator din care se desfăcuse, **nu am reușit nici o dată să înscriem pe trei și patru** așa de serios și solid cum erau **unu și doi**, și atunci ce făcea cineva **la discuția Mesajului**, care atrăgea un **public foarte numeros**, o întreagă **intelectualitate**, domni și doamne, care ocupau **tribunele**, ca un **adevărat război pentru a găsi un loc ?**

Atunci, oratorul se adresa șefului partidului. **Șeful partidului dădea voie să vorbească la Mesaj**, dacă socotea că **persoana** care ar vorbi are **destulă autoritate** pentru a reprezenta punctul de vedere al partidului. După aceea, același lucru se petrecea cu **adversarul** care vorbea, iarăși, **tot cu voie de la șef**. Dar, de multe ori, **nici nu era nevoie de permisiunea șefului, pentru că oamenii aveau un instrument de măsurat, care s-a pierdut de o bucată de vreme, și care era pe linia nasului !**" (aplauze, ilaritate)

...Parlamentul actual -absolut necesar

"Prin urmare, **eu Parlamentul îl cred necesar**. **Decât să se discute la Capșa sau în societăți secrete, între conspiratori, decât să se discute la cluburi** este mai bine **să se discute înaintea tuturor."**

#"Reformele" =speță de gaze asfixiante

"Dacă, în forma actuală, **Parlamentul poate să sufere anumite schimbări, să le facem la vremea lor, cu multă chibzuială și întrebând pe toată lumea, nepripindu-ne și neîmbătându-ne de ideile acestora de reformă**, care au ajuns să fie **cea mai rea speță de gaze asfixiante** care există în momentul de față. **Nu strănută acela care le pronunță**, dar nu are decât să se uite cineva la **acei care aruncă acele programe năstrușnice**, ca să vadă **cu ce formidabil strănut sunt primite aceste programe** :

statul țărănesc și altele - toate câte pot să intre într-o minte bine intenționată și cu o mare credință în naivitatea celor cari-l ascultă [Mihalache] .

▫Alegeri cinstite, parlamentari onești

"Eu sunt **pentru instituția Parlamentului**, și eu cred că **dacă în instituția Parlamentului se introduc două lucruri**, care lipsesc până acum, **instituția poate să meargă foarte bine**. Mă veți întreba care sunt **aceste două lucruri ?**

"**Unul** este ca **cei aleși în cele două Corpuri Legiuitoare, să fie aleși pe baza unei consultări reale, necontestate, fără influențe administrative, fără corupția cu bani puși la dispoziție de club sau de guvern**, pentru a suporta cheltuielile, **fără toate minciunile și toate promisiunile**, care se răspândesc, făcând ca **o întreagă lume nepregătită să voteze fără să fie responsabilă pentru felul cum a votat** .

Ar fi ceva dacă s-ar face așa, chiar cu sufragiul universal, dar să-i dai voie să se gândească, **nu sub impresia celui din urmă discurs, a celei din urmă promisiuni, a celei din urmă distribuții de sume sacrificate pentru acesta ;dacă îi dai voie să se gândească, poporul acesta cuminte ar da un Parlament minunat ."**

" Al doilea, **dacă s-ar lucra cu interes și în plină libertate** . Foarte bine că există **Senatul acesta** . Sunt în acest Parlament și **oameni care au fost aleși de mai multe ori, care au suferit, care au văzut multe și care nu se încântă ușor, așa încât, când și când, se poate ridica un**

glas care să aibă mai multă autoritate ,decât glasul aceluia care s-a ales pentru prima oară într-o adunare ."

#Supralicitare periculoasă :Constituanta !

"Eu țin cu atât mai mult la instituția aceasta parlamentară , pe care prea o luăm în ușor, țin cu atât mai mult la ea, **cu cât ea pare ,și este ,mai amenințată în momentul de față.**

"Așa dar , d-lor, îndată ce este amenințat cineva, eu mă înfățișez să-l apăr .

Se pare că **Senatul nostru este foarte amenințat** .Îl mai lasă cineva o zi sau două, și iarăși apare Constituanta .**Constituanta !**

Un lucru așa de venerabil ! Eu am fost în vreo două.**Constituanta** , zic unii, **este însăși națiunea ;rinichii națiunii se cutremură** și , din această cutremurare a rinichilor națiunii ,într-un moment excepțional , ceea ce iese este ceva ce nu se poate compara .

O Constituanta, d-lor,**este un Parlament** , întocmai cum sunt și parlamentele celelalte .

Dar ,se zice,că se va aduna Constituanta ,după strigările prevăzute în Constituție, și va hotărî , după unii, **să nu mai existe Senat** , sau **să fie un alt Senat** decât Senatul de acum. **Aceasta pentru ce ? "**

...Sporesc minoritarii ?:Constituanta !

"Pentru că minoritarii au fost destul de dibaci ca să pună neconținut **aceleași candidaturi** , ajungându-se la un moment dat la situația că **toți aceștia au fost aleși de 11 ori** ,și vor ocupa vreo două-trei bănci de aici.**Eu nu mă sperii de asemenea perspectivă.**

Mă sperii de altceva :de orice introduce neliniște în spirite,de orice făgăduiește lucruri care nu se pot îndeplini,de orice zguduitoră a unei națiuni care, pentru anumite momente de slăbiciune ,rămasă într-însa, pentru anumite amenințări din afară în momentele acestea , nu trebuie tulburată de nici un visător ,de nici un creator de iluzii și de nici un alcătuitor de forme noi." Prin urmare ,dacă ar fi să vină cei aleși de 11 ori, dintre minoritari,s-ar întâmpla ceea ce se întâmplă cu simpatici reprezentanți ai minorităților ,de până acum,**care încasează , în cea mai mare parte , diurna , și nu vin aici.**

D-l președinte ar putea foarte bine să țină seama de acest fapt și să scadă veniturile acelor șefi de confesioni , care sunt mebrii ai Senatului, și care nu vin niciodată ." Este unul care a venit de două ori ,o dată de teamă că s-a ridicat o anumită chestiune care îl împovăra, a doua oară, când a vrut să vadă dacă îl primim ."Noi suntem politicoși și primim .Ce nu primim ! **Și de atunci nu l-am mai văzut.**

Dar bine, aici este o școală de românește ! Nu au decât să vină aceste persoane aiciși să învețe puținel limba țării (aplauze prelungite) Și ,dacă au nevoie și de puțină geografie, pentru ca să știe ce este un hotar, un hotar plătit cu atâta sânge și capabil de a fi apărat cu astfel de forțe, **să vie aici !**

Eu nu înțeleg **de ce ne-am speriat și ne-am gândit să schimbăm Constituția** ,fiindcă au să vină 20 , 30 de reprezentanți ai minorităților ?

Dar câți suntem noi aici ? Nu avem decât **să poftim pe români , dacă sunt senatori, să vină la Senat** , fiindcă altfel, desigur că s-ar putea întâmpla să vină cei 30 de minoritari și să determine un vot ,**pentru că românii nu vin.**

"Pentru că, **dacă se ține socoteală** de cine vine și cine nu vine,atunci s-ar putea întâmpla să avem , nu numai la o ocazie extraordinară - din cauza prezenței Președintelui de Consiliu , și nu din cauza discursului meu -se poate întâmpla să avem oricând, **un Senat foarte bine reprezentat.**

"**Dar ce forță extraordinară sunt acești 30 de oameni ?** Doar îi vedem de atâta vreme.

Sunt unii oameni foarte culți, și se descurcă foarte bine și românește,**dar un mare bărbat politic** ,ieșit din mijlocul lor, unul care să puie mâna pe banca ministerială și banca ministerială să înceapă a se mișca ,sau să ridice degetul de amenințare către hotarele de care vorbeam ,pentru ca hotarele acestea să se clintească, **slavă Domnului, nu e !**

"Sunt provinciali din vechea monarhie Austro-Ungară,din care unul știe mai mult,altul știe mai puțin;**vin din când în când** ,fac declarații curajoase ,**care nu se aud**,și fac declarații pacifice ,**care se aud.** Este singurul lucru pe care l-am avut , până acum, de la minoritari . **Și pentru asta - vedeți, pentru asta ! -noi să schimbăm Constituția ?"**

N.Iorga / 27 nov.'36

#Revizuirea Constituției ?Nu !

...Vremuri "tulburate"

[LD : atenție.este noiembrie'36 **Opiniile lui Iorga sunt limpezi , cu argumente,fără echivocuri :** pledează pentru **păstrarea Constituției**, pentru **evitarea revizuirilor** .

Ce se va întâmpla în 1938 , cu Constituția lui Carol II (la care , se crede , că a Iorga și-a adus o contribuție esențială) la momentul potrivit .]

"Dar bine, poate dvs sunteți de părere să se modifice doar acest punct ,sau știu eu ce alt punct , de alături.Dar se poate ridica o anumită opinie publică.

"**Acestea sunt** , orice am zice ,**vremuri revoluționare sau prerevoluționare** ,cum spune o **retorică ușoară** pe care o putem auzi , sau **aici**, sau în **adunarea cealaltă**,dar , oricum, **sunt vremuri tulburate.**

"**Nu este bine ca bazele unui Stat ,baze fixate de înțelepciunea unei mari generații [1866] și baze revizuite de noi în momente liniștite [1923] ,când nimeni nu jinduia la hotarele noastre ,ca aceste baze să fie neconținut zguduite.**

" Vă aduceți aminte că **eu am mai intervenit aici, în Senat, o dată** , când se vorbea de schimbări care ar fi la orizont ,și **am căpătat o declarație că nu este vorba de așa ceva.** Dar ,**cu toată cenzura dvs**, pe care **bărbați foarte inteligenți o exercită în fiecare zi** , **apar în ziare , neconținut, astfel de povestiri."**

«Nu vă atingeți de Constituție !

D-lor, **părerea mea este aceasta** ,ca **vechiul proverb latin : < Quieta non movere > -să nu mișcăm lucruri care** , cu ajutorul lui Dumnezeu ,**sunt liniștite -este de mare înțelepciune.**" [-----]

"Nici guvernul , ca atare, nici guvernele care vor veni pe urmă, nici nimeni altcineva , oricare ar fi dorința lui de a face bine,**să nu se atingă de această Constituție,care ne-a dat așezăminte** cu care ne-am deprins, **în care trăim destul de bine, care evită turburările adevărate** ,fiindcă ce vedem noi , **defilările acestor steaguri ,cu căciuli svârlite în aer**, aceasta **nu înseamnă nici pe departe turburare** ;și **să ne ferească Dumnezeu de turburările cele adevărate !**

"**Să ne păstrăm ce avem**, să punem înăuntru suflet și moralitate, **să nu facem așezăminte noi**, care vor fi exact de aceeași valoare ca și cele vechi. " (aplauze , aprobări)

...Mărturisire amară

" Și eu **am luat parte ,atunci când s-a votat Constituția nouă**,am luat parte la discutarea ei, în Camera Deputaților [....] pe atunci **eram popular**, **de atunci m-am devalorizat** , în ce privește sentimentele națiunii pentru mine ;**ale mele pentru națiune sunt tot cele vechi** ,**numai că nu ne întâlnim nici o dată la alegeri** ;mă mulțumesc cu locul pe care-l am aici

Dar eu atunci, în Cameră, **n-am adus nici gaze asfixiante**, și **n-am spânzurat nici șobolani** la anumite **cluburi de pe Calea Victoriei [aluzie la PNT ? la LANC ?]**,în **credința naivă că mirosul de șobolan putred**, adus de vânt,se va amesteca apoi cu **mirosul din fiole** și **va împiedica revizuirea Constituției** ,care se poate face și cu concursul oamenilor [-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

«Guvernarea Tătărașcu-între promisiuni și realizări

"Prin urmare, venind așa **"a l'improvisite "** , nu ați avut un program fixat în amănunte. Și spun că este bine așa.

...Restabilirea ordinii și liniștei !?

Dar ați făgăduit anumite lucruri .**În fruntea lor, stătea restabilirea liniștei.**

Și parcă văd pe **omul [IGDuca] cu care am avut multe legături**, rareori întrerupte de

pasiuni,parcă văd pe omul a cărui lipsă în partid o regretați și o regret și eu , care a venit după numire la mine- vă asigur că mi-a mulțumit-și m-a întrebat ce cred eu .
"Am spus că ,înainte de toate,**trebuie să fie liniște în România ,liniște imediată , prin orice măsuri.Mi-a răspuns :o voi face .**
Trecând câteva săptămâni, **am aflat moartea lui silnică.Va să zică liniște nu era.**
Da, ați venit cu un program :**Ați promis anumite lucruri , pe care nu le-ați făcut și ați făcut o mulțime de lucruri ,pe care nu le-ați făgăduit.**
Făgăduelile au rămas în vânt,însă **lucrurile săvârșite ,rămân în realitate și în istoria țării , și ele formează onoarea foarte multora dintre dvs. " (aplauze)**

...O mare guvernare de partid !?

[LD :**atenție ce spune Iorga !Sincer , nu prea înțeleg unde este vina și unde meritul . Că grupareaTătărescu se îndepărtase de programul de partid,făcuse multe nedreptăți contra partidului și intereselor acestuia.]**

" Pe de altă parte, **dvs ați anunțat o mare guvernare de partid,și n-ați făcut ca guvernare de partid, nimic.Nici pentru partid .Nici un partid n-a plasat mai prost pe aderenții săi ,afară de banca ministerială** Eu ,care nu venisem să plasez pe nimeni -în foarte multe cazuri nu aveam pe cine plasa (ilaritate) și am plasat pe ai altora ,dar aceasta nu mi-a făcut o deosebită plăcere **eu am făcut mai multă operă de partid , deși abia aveam unul ,am făcut din punctul de vedere al grupării mele,mai mult decât ați făcut dvs.**

"Dar fără partid, și de multe ori contra partidului, contra intereselor partidului și contra trecutului partidului , ați făcut o mulțime de lucruri .

Și este o **concluzie pe care o voi trage la sfârșit, care este foarte interesantă.Aceia dintre dvs care sunt obișnuiți cu lucrurile publice, o gâciți de pe acum,gâciți către ce merge această expunere ,cu mai puține critici, cu multe laude ,și mai ales cu îndrumări către viitor."**

N.Iorga / 27 nov.'36

...Cumințirea lui CZCodreanu !

[**LD : astfel acumula Iorga " cartonașele " care se vor transforma în gloanțe , în 1940. Aluziile lui, nu am îndoială, sunt făcute pe adresa turburătorilor , în general,dar cu trimitere spre CZCodreanu , în special.Persiflările lui, humorul caustic , se transformă în acuzare , și duc la recomandarea de soluții drastice .]**

" **Ce trebuia să faceți dvs , după angajamentele pe care le-ați luat ?**

D-le președinte de Consiliu, d-lor miniștri , câți vă cunosc,ordinea aceasta este ,înainte de toate ,o ordine în spirite.Toți jandarmii și toată poliția , poliția secretă și armata , nu vă pot da liniștea de carețara are atâta nevoie, până ce această liniște nu intră în spirite.

Dacă este cineva care nu poate fi convins să lase țara liniștită ,nu este măsură destul de aspră care să nu trebuiască , imediat ,cu orice risc personal , să fie luată .

pentru ca omul acesta [CZC?] să nu poată să aibă o influență asupra țării .

(aplauze puternice în Senat)

#Liderii PNT

[LD:**ferescă Dumnezeu de miștocăreala lui Iorga .]**

"Ce însemnează ce vedem noi de câtăva vreme ?Și rog să nu se supere nimeni .

Pe mulți **conducători ai Partidului Național-Tărănesc ,ii prețuesc foarte mult.Am fost o bucată de vreme și împreună.Nu cred că le-am lăsat o amintire rea.Am venit fără îmulzeală și am plecat cu discreție,într-o lume politică în care se intră cu îmulzeală și se iese trântind ușile.**

Am văzut că sunt **capete care gândesc așa mult,că sunt oameni așa de mari, că sunt personalități așa de evidente ,încât eu care sunt superfluu și natural,fiind superfluu , m-am dus la alte ocupații ,până ce soarta ,vitregă cu mine ,a vrut să mă aducă din nou la viața**

politică [la guvern]ceea ce se poate întâmpla din când în când.Fiindcă eu sunt om politic intermitent dar spornic, pe când alții sunt oameni politici permanenți ,dar fără nici un fel de spor .(ilaritate)

#Inflație de "revoluții" !

"Dar în vremurile acestea ,sunt foarte mulți oameni care își închipuie că,în afară de viața obișnuită,în afară de normalitate -normalitatea disciplinată-în afară de supunerea omului fără experiență ,către omul cu experiență ,de supunerea tânărului față de bătrânul care a trecut prin ceea ce încă nu cunoaște tânărul,în afară de respectul legilor ,în afară de respectarea tradițiunii ,în afară de tot ce este mai solid, mai nobil, în trecutul nostru ,se poate ,printr-o învârteală revoluționară ,să se schimbe toate lucrurile.

...legionarii

"Iată, de exemplu,pe cineva ,care este un om fără nici o valoare ,și pe care îl îmbraci într-un anumit fel, îi pui curele, îi strecori în buzunare arme defensive sau ofensive - te întrebi , împotriva cui ?-îl înveți să defileze în fiecare duminică ,îi cumperi mai multe steaguri , și iată armata care va crea o Românie nouă !

" Vă aduceți aminte că am discutat cu multe guverne această chestiune și am spus că nu este bine ,și am adaos că oamenii care se îmbracă așa cum nu trebuie ,se cuvine a fi dezbrăcați , chiar cu riscul de a-i lăsa în pielea goală ,fiindcă în România există numai un steag și numai o armată ,și în România nu poate să defileze decât această armată "

(aplauze prelungite și îndelung repetate , în Senat)

N.Iorga / 27 nov.'36

#Psihoză belicoasă

...Moda manifestațiilor=modă de operetă

"Evident, în primul rând - putea face socoteala pe trei ani, fiindcă ne apropiem de scadență - în primul rând era acea restabilire a ordinii în țară.Duca,Dumnezeu să-l ierte, mi-a făgăduit aceasta .Nu a trăit destul ca s-o facă, și nici nu știu dacă o putea face.

Ați venit apoi dvs [Tătărescu] , d-le președinte al Consiliului , și ați încercat să o faceți de atâtea ori - chiar în urmă cu câteva săptămâni a apărut un nou decret -dar cu ce rezultate ? Sunteți siliți să așezați o defilare în cutare duminică ,și altă defilare în duminica următoare , pentru ca Bucureștii să nu fie teatrul unui adevărat război,unul să svârle cu căciula în fața celuilalt ,și celălalt să ia căciula și să o svârle ,ca răzbuinare ,în capul primului- căciula cu tot ce cuprinde , în afară de capul pe care îl acoperă .[-----]

Și aceasta urmează din săptămână în săptămână, din lună în lună .Noi nu am avut vacanță .Noi nu am putut să avem liniște .Câte două-trei întruniri în fiecare sărbătoare !

Toate națiunile participă !Eu am văzut și turci în șalvari care se adunaseră - nu sunt multe zile de atunci -pentru a salva patria lor iubită,România, fiindcă înaintașii lor luptaseră cu Ștefan cel Mare și cu Mihai Viteazul și, prin urmare , trebuia să afle ce înseamnă noua Constituție , pe care le-a adus-o de la București, șeful !

" Lucruri de operetă , din care picură , din când în când , sânge .Și acest lucru nu trebuie ! [.....]Este o vreme de război : bellum omnium contra omnes !

Cine are autoritate trebuie să exercite această autoritate .Aceasta nu s-a făcut ! "

«Guvernarea cu decrete-legi

..."Deplinele puteri " - da !

..."Răspunderea ministerială" - nu !

"S-au cerut și anumite libertăți excepționale pentru ca , în timpul vacanței ,să se poată face lucrurile cele mai mari .Lucrurile mari nu s-au făcut .De altminteri, părerea mea este că , și fără o autorizație a Parlamentului ,găsindu-se în fața unei primejdii pentru țară,un guvern trebuie să meargă până la capăt ,chiar cu riscul de a se prezenta la Curtea de Casație . Nu după propunerea aceasta nouă ; vă rog, este o propunere imposibilă.

Eu nu doresc să guvernez , dar vă declar că aș călca de zece ori pe zi legea răspunderii ministeriale și aș aștepta cu pasiune zilele când aș fi judecat -fiindcă eu nu sunt dator să

învăț pe de rost cele 40 -50.000 de articole de lege ,pe care nu le știe nimeni , decât când are nevoie un avocat de dânsle.

Cel care guvernează trebuie **să aibă întreaga putere de guvernare** ,iar **nu cu nu știu câți supraveghetori** , cu nu știu **câte articole în buzunar** .

Astăzi guvernez ,mâine cad și mă târăște cu jandarmii înaintea judecătorului suprem de la Casație .Toate lucrurile acestea le lăsați ca moștenire urmașilor .[---]

N.lorga / 27 nov.'36

▣Partidul - Programul - Partizanii

[LD: vezi la fișier PND-lorga ,unde am urmărit străduințele,stăruințele,încercările, eșecurile lui lorga de a avea un partid puternic.Vezi și de ce nu i-au reușit fuziunile trecătoare , de ce atâția adepți (mai ales tineri) l-au părăsit .Vezi cum evoluiază el spre acestă treptată metamorfozare , în adversar al partidismului.

Încearcă să explici cine era în contratimp ,din acest p.d.v :cei care își transformă asociațiile în partide [un ACCuza(LANC în PNC),un Gr.Filipescu (Liga Vlad Țeășin PC) ,un CZCodreanu (Garda de Fier în P.Totul ptr țară) sau lorga care nu-și precupește dorința de a le vedea dispărute ?]

...Inutilitatea partidelor politice

[LD : **inutilitatea partidelor politice** .Nu era ceva nou la lorga .Cu același gând acceptase guvernarea în 1931. Și de data asta ,a pornit cu acest gând expunerea sa .]

"Și acum după ce am isprăvit aceste considerațiuni , pe care bunăvoința dvs le-a făcut mai lungi decât doream, **vin la concluzia pe care v-am făgăduit-o de la început** ,zicând că **poate o întrevedeți**.

Din ceea ce am spus se vede că **programul** ,cu toată bunăvoința,**rămâne fără urmări**. că **făgădueli** nu este bine să se facă **fiindcă așa este vremea** , de **se pot evapora pe drum** ; că **partidul** nu mai este **ce a fost odinioară** ;că **orice se începe în numele partidului** , trezește în societatea însăși **foarte puțină dispoziție în a te urma** , iar **cu cât se vede mai puțin partidul,cu atât milioanele de oameni se grupează în jurul d-tale**.

" Vechea concepție de la 1870, 1880, 1890, concepția aceasta că este bine să înscrii câți mai mulți oameni în partidul d-tale ,**nu a fost nici o dată întemeiată** , **iar astăzi este și ridicolă și rău făcătoare** .[-----]

"Dar s-a învederat în guvernarea dvs inutilitatea partidului ,când este vorba de a face bine.

Partidul poate să fie **uneori un sprijin** ;foarte deseori **este o povară**.

Sunt cazuri când **partidul te poate compromite** ,când **îți poate impune lucruri pe care nu le vrei** ,și **lucrurile acelea trebuie să le îngădui**.

Eu cunosc un martir al unui minister ,care suferă mai mult decât ceilalți de **cerințele cluburilor din provincie** , care , peste conștiința lui,îl silesc să facă anumite lucruri.[---]

Nu ! Binele astăzi , în orișice lume, în orișice societate ,**se face prin oameni prin oameni muncitori și prin oameni de treabă**și , **dacă este vorba să sprijini o societate de oameni de muncă și oameni de treabă,atunci nu mai trecem prin tot felul de comotii la schimbarea guvernului,nu mai este schimbarea ,o revoluție** , **ci este o nouă grupare a forțelor** , care pot lucra și mai departe pentru binele țării."

▣Regele să hotărască:guvern de uniune

"Eu aștept de la înțelepciunea lui Carol al II-lea această hotărâre :strângerea împreună, **pe baza nu a unui program ,ci a unui număr de puncte de înfăptuit imediat** , a tuturor oamenilor care reprezintă o valoare în această țară.

"Dar ,înainte de aceasta ,**să se ducă să-și ardă programele și steagurile ! "**

(apluze prelungite)

[LD : **ce zici de aplauzele astea într-un parlament al partidelor ,când li se anunță condamnarea la arderea pe rug ?!**]

N.lorga / 27 nov.'36

13.)M.Manoilescu(Liga Național-Corporatistă),la Mesaj,Senat, 27 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de vineri, 27 nov.'36, pag. 87- 94)

[LD : Ședința este condusă de vicepreșed. C.Alimănișteanu .În stenograme, la senatori se trece totdeauna și titlul academic sau didactic.**Manoilescu** vorbește la ora **6 seara, în fața unui Senat obosit** ,după **cuvântarea lui Iorga**

Întregul discurs este construit ca o **pledoarie- avertisment** pentru **Senat-** dar mai ales **Carol al II-lea** - ca să se țină seama de **generația tânără, de "elită" , "neliniștită","naționalistă"** privind opțiunile, dezideratele, forța și dreptul **de a decide soarta României prezente și viitoare.**

Deși conducător al unei formațiuni insignifiante , Manoilescu vorbește cu orgoliul de a fi fost **ministru în 3 guverne** (Averescu ,PNȚ, Iorga) , iar în ultimii ani, autorul a câtorva **cărți de doctrină economică și politică** , cum puțini politicieni mai aveau.

Discursul este important din mai multe p.d.v. : cuprinde mărturisiri inedite privind **acțiunile diplomatice** în care el a fost implicat ;**personalități** pe care el le-a frecventat- **Hitler, Mussolini, Ciano, Rosenberg, Litvinov** , ș.a. ;dar , mai ales (deși nu o spune)-așumarea rolului de "coagulator",de "mentor",de "eminență cenușie" pentru **curentul naționalist de dreapta** . O compoziție în care analiza , deseori strălucită ,se îmbină cu o demagogie naționalistă , când romantic-parabolică , când agresivă ,dar consecvent vindicativă.]

Doc.integral - **fișier Corporatism II**

A. Politica internă a României

/ **Generațiile** : **generația " facerii"** -a războiului, a unificării, a elevilor lui Iorga ;

generația **" prefacerii"** - neliniștită , de elită,

/Gândul regal : **unirea sufletească a generațiilor** /

/Prăpastia dintre generații / Răspunderea clasei conducătoare / Dreptul tineretului /

/" Statul" versus poporul român / Tradiție și prezent /

/Guvernul Tătărăscu / Ministrul Inculeț : **relaxarea presiunii tineretului** /

/Rotativa guvernamentală PNT / PNL ?!Nu !

/Dezideratele mișcării naționaliste tinere :

Dreapta naționalistă = comoara de idealism a 3 generații /

Mișcarea naționalistă = mișcare a spiritului tânăr. /

/ **Figuri emblematice** ale naționalismului românesc :**AlVaida -Voevod - ACCuza - O.Goga - CZCodreanu**

/ Concluzie : **lumea " veche" veresus generațiile naționaliste** /

B.Politica externă a României : erori, miopii, greșeli, consecințe , soluții

/Dezideratele și drepturile generației tinere privind **politica externă** /

/Liga Națiunilor ! / securiatetea colectivă ! / **garantarea granițelor** ! /

/Relațiile cu Germania : **bunele intenții germane ; greșelile românești** /

/Relațiile cu Italia : **greșelile lui Mussolini; greșelile românești ;** /

/Relațiile cu Rusia Sovietică / **experiența istorică : 3 trădări** ! /

Axioma tinerii generații : **nici într-un caz alianță cu Rusia** ! /

/Presa "aservită" : **cultul lui Titulescu** /

Instinctul popular : **divorțul de Titulescu** /

/Pericolul bolșevic : **comunistul- "comunistoidul"** /

Iredentismul comunist : **propaganda radiofonică - Tiraspol** /

/Senatul României = "Statul" : **biserică, armată, intelectualitatea , experiența** /

Continuitate- prestigiu - pondere

/ **Avertisment : atenție la tineret** ! /

[-----]

M. Manoilescu / 27 nov.'36

#Prăpastia dintre generații

...Rolul clasei conducătoare

[LD : Manoilescu foarte preocupat de **tânără generație** ! Oare această tânără generație **era omogenă** ? Oare la care fragment al ei se referea ? Impresia mea este că el se referea la **tineretul " neliniștit "** ,și cum nu cred că se gândea la cel de "**stânga**" , nici la cel ce evolua în

simpatiile partidelor democratice,aceasta mă face să cred că **se gândea la tineretul extremist de dreapta** .]

"Căci **problema cea mare a României** de astăzi,este **de a înlătura** cu orice preț **o prăpastie** care tinde să se sape între **generația conducătoare și între generația în ascensiune**.

"Dacă pe tinerii de astăzi **nu-i înțelegem** ,dacă ei **nu ne înțeleg pe noi,atunci sfâșiem și distrugem România**.

"**Aceste cuvinte** este bine să se spună mai ales aici în **Senat** , fiindcă Senatul reprezintă prin vârsta și experiența membrilor săi, **îngăduința, comprehensiunea sufletească, bunătatea** . Când **părinții se ceartă cu copiii** ,nimeni nu este mai potrivit să-i împace decât **bunicii** ,oricât ar fi de puțin plăcut , pentru mulți dintre **d-nii senatori** ,să-și aducă aminte că sunt bunici !

Desigur că acest **rol plin de omenesc și de poezie** , nu poate fi refuzat de inima domniilor lor.

"D-lor senatori, nu există **decât o singură mare problemă** și **o singură mare primejdie** în această țară ,anume ca , **prin politica sa înăuntru, sau prin politica sa în afară, Statul să producă o ruptură între el însuși și generațiile noi**. [----]

Un popor moare **numai dintr-o prăpastie deschisă între stat și tineret** Așa a murit țarismul , printr-un **prelungit divorț sufletec între stat și generațiile noi**. "[----]

M. Manoilescu / 27 nov.'36

«**Gândul regal :unirea sufletească**

[LD :s-a spart vraja ? **Ce ascundeau cuvintele regale ?Ce ascundeau cuvintele lui Manoilescu** ?Din partea **Regelui**, să fi fost **ambitiția de putere directă**, care îl va duce la **dictatură** ?Din partea lui **Manoilescu** ,să fi fost răspunsul **oportunistului** care migrase de la un partid la altul ,își dăduse concursul la prima încercare a **"guvernului de tehnicieni "**,iar acum nu ar mai fi avut altă șansă decât **să intre în grațiile regale ?!**

Din fiecare câte ceva, și un gând nespus: parcă dorința **de a fi un " Hitler" sau " Mussolini"** în politica românească. Va trebui să dau un răspuns la aceste ipoteze .Deocamdată , însă , suntem în nov.'36, și Manoilescu vorbește când ca un **"senator responsabil"** ,când ca un **"bunic sfântos "**,când ca un **"înțelept vizionar"**,când ca un **"agitator revoluționar"**]

" De ce , d-lor senatori, **vorbesc de la început de tineret** ?Fiindcă **un pasaj din cuvintele regale** - și zic din "cuvintele regale",iar nu acea parte a Mesajului despre care și d-l lorga spunea că este de competența exclusivă a guvernului - spune : **< Chemarea Mea se ridică peste frământările de o clipă , pentru a cere ,în fața dificultăților și a amenințărilor ,unirea și solidarizarea tuturor sufletelor >** Iar după aceea :**<Toate forțele neamului nostru sunt chemate la această unire. >**

" În gândul acesta regal , bine interpretat ,**nu este vorba de unirea superficială** și restrânsă **a forțelor politice** ,**nu este vorba de un mic aranjament în familie**,asemănător cu acele **combinațiuni parlamentare** care , în liberalismul clasic, au reușit să dea **majorități și să îngăduie guverne** sprijinite pe ele.**Este vorba de ceva mai larg, și de ceva mai adânc**, este vorba de a chema la **o mare împăcare toate sufletele și, mai ales, sufletele tinere**.

"Nu este vorba , dacă îmi îngăduiți această expresiune pur tehnică,**de o integrare orizontală** în sânul **generației care stăpânește astăzi țara,ci o integrare verticală** , care să cuprindă **toate generațiunile** cu răspundere de viitorul acestei țări .**Așa înțeleg unii dintre noi apelul regal**.

"[---]

M. Manoilescu / 27 nov.'36

«**Senatul României**

"**Noi, Senatul**, avem norocul să fim **o adunare mai reprezentativă ca celelate** , pentru țară. Noi avem în mijlocul nostru **biserica, magistratura, armata , intelectuaitatea universitară,** în tot ce ele au mai strălucit.Prin contrast cu ceea ce consacră , în chip trecător, valul electoral, **noi suntem Statul , în esența sa permanentă**.Ca și în vechea Romă, Senatul este de fapt **întruchiparea Statului,întruchiparea ideii de continuitate și de pondere** a acelor care au albit de griji în slujba sa.

Acest fapt ne dă nouă drepturi mai mari decât oricărei altei instituții în această țară.

De aceea, atunci **când vedem că statul se găsește într-un conflict permanent cu tineretul** , când vedem **prezentul în conflict cu viitorul**, atunci strigăm îngrijorați :**Atenție, atenție**

iubitoare și părintească la tineretul țării " (aplauze)

M. Manoilescu / 27 nov.'36

14.)N.Penescu (CCI) discurs la Mesaj , 27 nov.'36

(Camera de Comerț și Industrie , **Sfatul Negustoresc**) ,

(DS , MO 6 , șed. din 27 nov.'36 , p. 94 - 97)

[LD : ne urmărind ,cu precădere , lucrările din Senat ,îmi lipsește din documentare contribuția reprezentanților Camerelor profesionale.**Camerele de Comerț și Industrie** , erau reprezentate de **8 senatori** .Ei aveau menirea de a apăra **clasa lor și de a coordona interesele supreme ale Statului ,cu acelea ale economiei private .**

Penescu reprezintă **Sfatul Negustorilor** .Dau discursul lui Penescu , pentru informațiile cuprinse și ca ca un exemplu.Nu știu când începe activitatea sa propriuzisă în PNT]

Doc. integral - **fișier Corporatism II**

/ Dezbaterile la Mesaj - **organizațiile profesionale /**

/ **MSRegele și clasa negustorilor /**

/ **Constituția '23** - reprezentarea **Camerele de Comerț și Industrie /**

/ **Activitatea senatorială** a reprezentanților CCI /

/ Omagiu președintelui (defunct) **UGIR , CRMircea /**

/ **Însemnătatea problemelor economice /**

/ **Legea lichidării arieratelor = lezarea creditorilor /**

/ Încurajarea necoresponzătoare a **Cooperăției = lezarea negustorilor /**

/ Stimularea unilaterală a industriei = **lezarea negustorilor /**

/ **Învățământul profesional - mulțumirea negustorilor /**

/ **Consiliul Superior Economic Național = instituție benefică, necesară /**

/ **Consiliile Economice** ale Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice = **inițiativă pozitivă /**

/ **Conferința Interparlamentară** de Comerț , București, oct.'36 - Rezoluții /

/ **Starea economică a orașelor** = început de **prosperitate reală ?! /**

/ **Comerțul interior și exterior** - greșeli, erori, consecințe /

- Contingentări, compensații = consecințe nefaste

/ **Sfatul Negustorilor, clasa negustorilor** : concluzii , angajamente /

N.Penescu / 27 nov.'36

...Dezbaterile la Mesaj

...Reprezentanții Camerelor profesionale

" D-lor președinte , d-lor senatori, **discuțiunea Adresei și debaterile Mesajului,ne oferă nouă, reprezentanților Camerelor profesionale** ,fericitul prilej ca , pe lângă **criticile obiective aduse legislației trecute** ,să formulăm și unele **deziderate cu caracter economic și financiar** , care au fost omise din Mesaj.

" **Reprezentanții organizațiilor profesionale** au un **rol deosebit în acest Parlament.**

Ei sunt chemați, prin natura și caracterul misiunii lor ,**să dea sugestii practice și folositoare** , care să nu fie produsul unei clipe de enervări, ci să se bazeze exclusiv pe **preocuparea sinceră și desinteresată** , pentru **redresarea vieții economice.** " [---]

N.Penescu / 27 nov.'36

...Reprezentanții Camerelor de Comerț și Industrie

" D-le președinte, d-lor senatori, în aceeași ordine de idei , **omagiul nostru trebuie să se îndrepte ,cu adâncă recunoștință** , și către **Constituantul din 1923**,care a ridicat la țaria și autoritatea textelor Constituției,**dreptul organizațiilor profesionale de a fi reprezentate în Parlamentul țării**, dând astfel, mai mult , **posibilitatea acelor care activează pe terenul economic**, să aducă **luminile unei priceperi speciale**,pe care nu le poate da decât **truda zilnică a experienței .**" [---]

N.Penescu / 27 nov.'36

...Activitatea senatorială

"**Cei 8 aleși ai Camerelor de Comerț și Industrie** din țară - spre regretul nostru, numărul este foarte mic , față de importanța categoriilor pe care le reprezentăm -**au dat dovada** , în cele trei legislaturi trecute că stau **deasupra oricărei subiectivități**, urmărind un singur scop : **apărarea clasei lor și coordonarea intereselor supreme ale Statului ,cu acelea ale economiei private .**" [-----]

N.Penescu / 27 nov.'36

...Dezideratele clasei negustorilor

" Îmi voi permite să rog pe toți d-nii miniștri ai departamentelor economice ,de a binevoi să-și caute **toată documenatrea** , să-și facă **toată cercetarea** și să afle **tot adevărul situației pline de nevoi și lipsuri a economiei naționale** ,nu numai în ministere, nu numai în Parlament, nu numai în **speculațiunile teoretice ale birourilor politice** ,**ci direct la sursă , pe teren , în însăși realitatea dură și concretă a vieții negustorești - care suntem noi, organizațiunile profesionale** .[-----]

▣Negustorii -alături de chemarea regală

"**Clasa negustorească**,deci , pe care am onoarea să o reprezint în fața dvs,declară că **se conformă fără șovăire chemării lubitului Nostru Suveran** ca , <**în fața dificultăților și a amenințărilor , unirea și solidarizarea tuturor sufletelor**> ,să devie o realitate pentru **propășirea Neamului românesc "** (aplauze)

N.Penescu / 27 nov.'36

15.)**Iosif Jumanca (PSDR) ,discurs la Mesaj, Senat ,27 nov.'36**

(DS, MO 6, ședința de vineri, 27 nov.'36 , p. 100 -103)

[LD : ședința este condusă de C.Alimănișteanu. Pe banca ministerială - Victor Iamandi.

Orele sunt târzii, deoarece s-a cerut ca discuțiile la Mesaj să se încheie.

Vorbise Iorga, Manoilescu, Penescu ș.a.**Jumanca** este singurul parlamentar social-democrat din această legislatură. Eu cred că este un sincer social-democrat , cât despre bunele lui intenții patriotice nu am nici o îndoială. În fond, valorile pentru care se pronunță el, sunt de esență democrată - așa cum și explică - iar faptul că le invocă printr-un citat din spusele Patriarhului Miron Cristea Spune totul. Chestiunea care se pune era : cum erau ceilalți social-democrați ?]

Doc.integral - **fișier PSDR , II**

/PSDR - PCR : distincții , deosebiri /

/ Locul și rolul proletariatului în societate /

Jumanca - Iamandi :

/PSDR . ca forță electorală / regimul excepțional represiv /

/ Prigonirea PSDR, a presei, a mișc.revendicative /

/Valorile democrației - IPSSMironCristea /

/Încălcarea valorilor democratice / Tolerarea mișcărilor extremiste /

/Grupările extremiste de dreapta / Asasinarea lui Duca și Stelescu /

/Măsuri antidemocratice, antimuncitorești :

- Presa - Tabere de muncă - Oprimarea acțiunilor muncitoreșt

/ Aniversarea 1 dec : solidaritate antirevizionistă /

/ Respectarea drepturilor minorităților /

/Politica externă - politica lui Titulescu :

-Liga Națiunilor - Securitate colectivă

- Dezarmare - Pact cu Rusia

▣PSDR -PCR:deosebiri de metodă și scop

[LD : introdu aici câteva rânduri priind sfârșitul lui Jumanca în închisorile comuniste , după 1944]

" Înainte de a intra în discuția Adresei de răspuns, supusă dezbaterilor noastre, **țin de a mea datorie să resping unele afirmațiuni cu totul deplasate** ,făcute de d-l **Slătineanu** [PNL] în

discursul d-sale. Știam mai de mult că există numeroși jandarmi rurali și sergenți de poliție care nu au învățat încă să facă distincție între Partidul Social-Democrat și Partidul Comunist .Dar mărturisesc că am fost extraordinar de surprins când până și un om ca d-l Slătineanu face confuzie între două mișcări și ideologii ,care sunt despărțite în modul cel mai vizibil , nu numai prin tactica lor ,dar și prin poziția lor diferită față de problemele principale ale evoluției sociale.

" Dacă țin să fac această precizare , cauza nu este că aș considera concepția comunistă infamantă sau n-aș avea curajul opiniei , ci pur și simplu fiind că noi, social -democrații, nu împărtășim această concepție.Noii, dimpotrivă , o combatem în toată activitatea noastră,ca greșită și păgubitoare clasei muncitoare .

"Noi suntem pentru menținerea regimului democrat .Noi suntem împotriva oricărei dictaturi , deci și așa -zisei dictaturi a proletariatului ,și dorim ca marile transformări sociale care se impun lumii moderne ,să se producă pe calea evoluției pașnice și legale.

" Acest punct de vedere ne desparte hotărâtor de comuniști ,care urmăresc instituirea dictaturii și cred , ca și fasciștii și hitleriștii ,în facultățile creatoare ale violenței."

Jumanca / 27 nov.'36

...Locul și rolul proletariatului

" Dar d-l Slătineanu n-a fost mai fericit inspirat nici atunci când a afirmat că < proletariatul n-ar fi capabil să guverneze >

În primul rând nu înțeleg de ce tocmai muncitorii ar trebui să rămână la rolul de paria și să nu aspire a participa și ei la conducerea treburilor publice.

" În al doilea rând , exemplele din Franța , Belgia, Cehoslovacia, Suedia,Danemarca, Norvegia, etc.unde guvernele sunt formate azi,fiu numai din partidele muncitorești, fie de coaliție între partidele burgheze și muncitorești,dovedesc în modul cel mai strălucit calitățile de guvernare ale clasei muncitoare .

" Nu mă îndoiesc că toți patrioții români doresc țării noastre starea înfloritoare de cultură și de civilizație a acestor țări guvernate de proletariat. "

Jumanca- lamandi / 27 nov.'36

...PSD - ca forță electorală

#Regimul de excepție

"Faptul că la noi, în România, clasa muncitoare nu joacă încă rolul pe care ar putea și ar fi chemată să-l joace ,fiind împiedicată să-și dea contribuția forței sale creatoare pentru binele obștesc,se datorează exclusiv regimului de excepție la care mișcarea muncitorească este expusă permanent ,și în special sub actualul guvern.E ușor pentru d-l lamandi să afirme azi cu dispreț că<Partidul Socialist , ca forță electorală, se găsește în situațiunea că nu a parvenit să obțină nici 2% din voturile pe țară.>

-Vict.lamandi (ministrul Cultelor și artelor) :Dle Jumanca , eu nu am făcut nici o afirmație cu dispreț .

-Jumanca : Aceasta a fost impresia mea.

-lamandi : Eu am făcut constatarea , că nu ați întrunit 2% din voturi pe țară.Dar nu pot să am dispreț față de o categorie socială ,care își are un rol bine definit în viața noastră socială. Eu nu am această atitudine de dispreț față de nimeni.

-Jumanca :Îmi permiteți să vă spun că dvs , în timpul alegerilor din 1933,ați fost subsecretar de Stat la Interne, și deci știți mai bine decât oricine,de ce partidul nostru nu a putut să obțină un număr mai mare de voturi ,deși a fost reprezentat în parlamentele anterioare și se afla într-o vădită ascensiune a influenței sale electorale.

-lamandi :D-le Jumanca , eu am memoria datelor. Ați fost aleși în 1932,în timpul guvernului Vaida,însă în cartel cu d-l Vaida .Și în 1928, tot în cartel cu guvernul național-țărănesc de atunci .

-Jumanca :D-le lamandi, o singură dată am fost în cartel și aceasta în 1928.

Nu am fost cartelați cu nimeni în 1931 și 1932, în consecință , voturile obținute în aceste

două alegeri au fost voturi obținute exclusiv de partidul nostru.

Pentru a caracteriza, însă, alegerile din 1933, este de ajuns să spun că, spre pildă, nici d-l Flueraș, unul din aceia care au avut un rol de mare importanță în actul Unirii, în Ardeal, n-a putut să-și depună candidatura, fiind arestat și apoi expulzat de pe teritoriul județului respectiv.

-Iamandi :Dvs știți că eu am luat toate măsurile ca alegerile să se facă în ordine și după lege .
Excesul local, însă, nu l-am putut împiedica ."

Jumanca / 27 nov.'36

...Prigonirea PSD ,a presei, a mișc.muncit.

"De altminteri nici după alegeri, atitudinea guvernelor nu s-a schimbat .Și azi încă mișcarea muncitorească social-democrată , deși perfect legală și de ordine, este supusă celor mai nejustificate prigoniri.[.....] organizațiile noastre din Valea Jiului stau sub permanentă teroare a autorităților civile și militare ,iar unii dintre membrii lor au fost condamnați pentru faptul că au înțeles să rămână fideli organizațiilor din care făceau parte. "Aceeși este situația și în alte regiuni ale țării , și trebuie să protestez cu toată energia împotriva acestei stări de lucruri.

Ea dovedește că în cercurile guvernamentale domnește încă o mentalitate cu totul învechită și profund greșită și anume aceea că muncitorii sunt cetățeni de categoria a doua, care n-au dreptul să-și apere interesele ,și mișcarea social -democrată ar fi periculoasă statului ,că ar desfășura o activitate subversivă și că ar lucra împotriva ordinii publice.E necesar ca această mentalitate să dispară o dată. "

Jumanca / 27 nov.'36

▣Valorile democrației

[LD : faptul că **socialistul Jumanca** folosește , în discursul său, **spusele Patriarhului Miron Cristea** ,spune ceva despre **calitatea umană a lui Jumanca** !Pe de o parte, **mândria de a fi fost părtaș la marea unire...** pe de altă parte, nu întâmplător **un ardelean**, și , în ultimă instanță , pentru **a-și legitima doctrina social- democrată.]**

"Social- democrația nu numai că nu este o forță destructivă ,dar ea constituie, dimpotrivă, o necesitate vitală pentru statul care ,ca spre pildă Cehoslovacia, înțelege a se încadra în ritmul evoluției democratice a țării.[.....]

Jumanca / 27 nov.'36

#Încălcarea valorilor democratice

...stare de asediu, cenzură, decrete-legi

" Am dori numai atât :ca această concepție să devină, în sfârșit,o realitate , în Statul Român. Or astăzi, se întâmplă tocmai contrariul .
Starea de asediu și cenzura sunt menținute ,deși legile ordinare ar fi suficiente pentru a păstra ordinea publică .Decretele -legi se succed fără încetare ,răpindu-se astfel Parlamentului posibilitatea de-a se pronunța asupra celor mai importante probleme de ordin economic și financiar .

Avem un regim politic care , deși intitulat , de oficialitate, democratic,este , în realitate, foarte departe de a merita acest nume.

Acei care propagă, totuși , păstrarea democrației , sunt considerați ca răufăcători , iar dreptul de afirmare politică este rezervat aproape exclusiv mișcării de dreapta "

Jumanca / 27 nov.'36

#Pericolul grupările de extremă dreapta

"Toate grupările cu program fascist -hitlerist , grupări care urmăresc ,cu mijloace violente , desființarea Constituției noastre și introducerea dictaturii ,au toată libertatea să-și propage

ideile , nu numai în ce privește **politica internă**, dar chiar și în ce privește **politica externă**. Aceste grupări sunt acelea care **amenință cu adevărat țara și ordinea publică**. Ceea ce se petrece astăzi în **Spania** , acel îngrozitor **război civil**, care transformă în ruine o țară întregă, a fost provocat de **aceeași fasciști** care ,și la noi **au început să treacă la acte de violență**.

" **Asasinarea lui Duca și a lui Stelescu** , precum și **excesele din iulie 1936** ,sunt dovezi concludente că și la noi există **elemente de desordine și anarhie ca în Spania** .

Un guvern conștient , ar trebui să **seziseze la timp această primejdie** ,și să ia **măsuri ca luptele noastre politice să rămână în cadrul pașnic și democratic al luptelor de idei** . "

Jumanca / 27 nov.'36

#Măsuri antidemocratice, antimuncitorști

...Presa

" Anteproiectul de **lege al presei** , este considerat de toți cei în cauză, **nu ca o încercare de a reglementa libertatea presei** , **ceea ce socotim și noi necesar**, ci ca o încercare de a **încătușa această libertate** , ceea ce ar însemna **răpirea celui mai important drept democratic** , și trebuie să provoace, deci, cele mai energice proteste . "

...Taberele de muncă

" **Intenția de a înființa tabere de muncă obligatorii** , dovedește doar atât , că , pe acest teren , **guvernul vrea să fie în pas cu moda**. Dar astfel **problema șomajului nu va putea fi soluționată** , căci la noi **șomajul are un aspect special**. El este în special **șomaj intelectual**. Or, această problemă nu poate fi rezolvată , **trimitându-se viitorii doctori și profesori , pentru 3 luni, la săpat de șanțuri** , ci numai **dând posibilitate tuturor tinerilor intelectuali , pregătiți , să-și pună cunoștințele în serviciul colectivității , ca medici, agronomi, învățători, etc.**, prin crearea de **posturi la sate și înviorearea generală a economiei**.

În această direcție **ar trebui făcute toate eforturile posibile** , dar nu în instituirea **muncii gratuite sau semigratuite** , prin care nu se va face altceva **decât să se concureze iloial muncitorimea** , contribuindu-se la **scăderea salariilor** și așa destul de mici.

...Mișcările revendicative...

" **Guvernul face mult caz de ameliorările intervenite în viața economică** , manifestată prin **creșterea exportului și a cifrei de afaceri**. Din nenorocire, însă, **nici acest fenomen n-a contribuit de loc la îmbunătățirea situației materiale a maselor producătoare**. Tot **profitul a curs în buzunarele capitaliștilor** , în timp ce **salariile funcționarilor și muncitorilor** - chiar dacă n-au scăzut - **au rămas neschimbate** , deși , în același interval, **scumpetea a crescut** într-un mod foarte simțitor.

(Indicile de scumpire a crescut de la 2.294 în ian.1935 ,la 3.460 în ian.1936 și la 3.553 în oct. 1936, ceea ce înseamnă **o scumpirea costului viețicu 18, 4 %**)

Urcarea salariilor a devenit **o necesitate de neânlaturat** , atât pentru a asigura viața de zi cu zi a salariaților , cât și pentru a face ca ei să participe , măcar în mică măsură, la beneficiile ritmului sporit al economiei.

Totuși, **mișcările legale de revendicări , întreprinse de muncitori** , prin organizațiile lor , **se lovesc mereu de măsurile represive ale autorităților**. Este revoltător să vezi cum **aceste autorități** , care ar trebui să se mărginească la aplicarea nepărtinitoare a legilor, **se pun fățiș în slujba intereselor de exploatare ale capitaliștilor**.

Cerem ca acest sistem intolerabil să înceteze și lupta pentru pâine a muncitorimii să se bucure de toată libertatea pe care l-o garantează formal legile și Constituția țării "

Jumanca / 27 nov.'36

Jumanca / 27 nov.'36

≡Minoritățile

"Dar totodată este nevoie să amintesc că **Unirea ne-a impus și anumite datorii** , și anume : **de a da Statului român acel caracter de democrație curată și progres social** , despre care vorbesc **proclamațiile de Unire** , și în special , **Rezoluția Adunării Naționale**

de la Alba Iulia , precum și de a asigura minorităților conlucuitoare deplină libertate națională.

"Mentalitatea că minoritarii ar fi cetățeni cu drepturi reduse, mentalitate care începe să-și facă loc într-o parte a opiniei publice , trebuie combătută în însuși interesul Statului . Este vorba de peste un sfert din întreaga populație a țării , pe care trebuie să o câștigăm pentru ideea de stat ,dar nu să o ațâțăm , prin tot felul de prigoniri.

" Să nu pierdem nici un moment din vedere faptul că prăbușirea și desmembrarea Ungariei de odinioară a fost și consecința firească a exclusivismului național maghiar și a politicii șoviniste , care a făcut din toate naționalitățile dușmani ai statului."

Jumanca / 27 nov.'36

«Politica externă

"Noi nu suntem dintre aceia care își fac idoli și nici n-am participat în trecut la idolatrizarea d-lui N.Titulescu , idolatrizare la care au fost părtași mulți dintre aceia care astăzi dau copite de măgar în acela , despre care cred că amurit .

Dar trebuie să relevăm că îndepărtarea din guvern a d-lui Titulescu , a cărei politică realistă s-a impus cu atâta succes în viața internațională , a fost o foarte mare greșală , mai ales că atât în Anglia cât și în Franța , dar chiar și la noi a început să se pună la îndoială stabilitatea și sinceritatea politicii externe românești .[-----]

...Pact de asistență mutuală cu Rusia !

lată deci de ce repetăm , și de data aceasta, că sistemul nostru de alianțe trebuie întărit prin încheierea unui pact de asistență mutuală cu Rusia."

" Constatând însă , că o astfel de politică a păcii nu poate fi făcută decât de un stat democrat , cu un guvern democrat și cu un popor care se bucură de toate libertățile constituționale , Partidul Social-Democrat își va continua lupta sa pentru biruința democrației în această țară , știind că astfel își face nu numai datoria de partid socialist ,dar apără totodată interesele adevărate ale țării și poporului însuși "

[LD : cu asta termină discursul, fără a spune dacă aprobă sau respinge Mesajul]

Iosif Jumanca / 27 nov.'36

16.)Aurel Neguș (PNL - g) ,discurs la Mesaj, Cameră , 27 nov.36

(DAD, MO 6 , șed. din 27 nov.'36 , pag. 87- 89)

[LD : Ședința este condusă de NNSăveanu]

[LD : discurs mediocru, subiectiv, cu frustrări nemărturisite, având ca țintă PNL din care s-a desprins gruparea condusă de Gh.Brătianu.

O dizidență care plătește din greu gestul ruperii , atunci, în 1930, și care a păgubit viața politică românească și PNL de un politician de marcă , care a fost Gh.Brătianu ! Neguș nu spune noutăți , citează pe șef , își îndeplinește însă funcția de opozant care ar dori răsturnarea guvernului ;]

/PNL-georgist : Guvernul , Mesajul Regal /

/ PNL-g veresus PNL-Dinu Brătianu /

...Starea de asediu și cenzura /

...Anarhia și violențele Gărzii de Fier

....Situția internațională

/ Armata /

/ Minoritățile / Înstrăinarea orașelor /

/Infăptuirile Guvernului !? - PNL-g nu va vota Răspunsul la Measaj /

Doc.integral- fișier PNL .g III

Aurel Neguș / 27 nov.'36

17.) C. Zamfirescu (PNL-g) , discurs la Mesaj, Cameră, 28 nov. '36

(DAD, MO. 6, sâmbătă, 28 nov., pag. 312- 316)

[LD : Discurs stereotip opozant, cu oarece nuanțe care vădese dorință de reconciliere cu partidul trunchi, cu liberalii ce gravitau în jurul lui Dinu Brătianu, dar cu țintă în guvern (mai ales Tătărescu și Inculeț) , considerat vinovat de toate relele. Rezum și citez .]

C. Zamfirescu / 28 nov. '36

Regimul parlamentar

...criticii francezi :Jouvenel, Tardieu .Benoit ,

[LD :ca și în cazul mulor alți politicieni români, apelul la exemplul Franței - oameni, cărți, episoade - concluzii - părea să fie suprema instanță de judecare a unei instituții.

Fie studiile făcute în Franța, fie cărțile (deci ideile) în circulație ,vădeau dependența aceasta intelectuală a românilor față de tot ce venea din Franța]

"În ultimul timp, de altfel ca un reflex din alte părți, **desigur s-au adus critici** , mai mult sau mai puțin fondate ,**regimului parlamentar**. Evident, un regim nu este bun sau rău în sine. [----]

un regim este bun sau rău dacă corespunde împrejurărilor , concepțiilor , felului de viață și atâtor factori de care el depinde.

"Acest regim parlamentar , pe care noi îl socotim potrivit în Tara Românească, a fost atacat nu numai acum , în urmă, după război, de promotorii ideii mai ales de dictatură ; el a fost atăcat , împreună cu corolarul său, cu votul universal, chiar de mulți dintre doctrinari și politicieni secolului al XIX-lea.

"Acum vreo 20 de ani, s-a scris în Franța o carte ,care cred că este o mică *capo d'opera* este vorba de cartea lui **Bertrand de Jouvenel** ,intitulată **"La République des camarades "**

Este o carte scrisă de **un ziarist** , aș putea zice **de geniu**, astăzi decedat .

În această carte este discutat **tot regimul aparatului de stat** , precum și **regimul parlamentar** , așa cum el funcționează în Franța. Este discutată și **magistratura și administrația.**"

"Rare ori am găsit adevăruri spuse în chip mai cuprinzător și formule mai lapidare ca în această carte. [----] concluziile care se desprind cu oarecare amărăciune [...] sunt că, în definitiv, **regimul fiind practicat de oameni ,urmează în sine ca să participe și el la minciuna și scăderile oamenilor.**"

"O critică a parlamentarismului s-a făcut cu mult succes de un om destul de competent, care a avut și experiența vieții politice.: **André Tardieu** .

-**Pamfil Șeicaru** :ar trebui să se raporteze și la cartea lui **Charles Benoit** ,care înainte de război cerea **reprezentarea proporțională**.

-**C. Zamfirescu** :Cunosc cartea **" Sofismele timpului prezent "** , de pe la 1894.

Convingerea mea este că critica cea mai potrivită a adus-o dl Tardieu, în cărțile sale

" Le souverain captif" și **" L'heure de la décision"** .

(Cunosc toți activit. lui **Tardieu** ca secretar al ambasadei Franței la Berlin ;ca **ajutor al lui Clemenceau** la alcătuirea tratatelor de pace ; **de 3 ori prim-ministru** și **de 9 ori ministru** la diferite departamente .)

Criticile principale pe care le aducea Tardieu regimului parlamentar :

1. **Avântul și presiunea (șantajul) asociațiilor** de funcționari asupra guvernelor ;
2. **Modul cum funcționa în Franța guvernul parlamentar**

...Sindicalismul

"Din 1932, guvernele **Daladier, Chautemps, Monzie**, au dat chiar ordine prefectilor să intre oficial în conversație cu aceste **sindicate** ,deci **le-au recunoscut puterea legală**.

" Vă închipuiți **ce influență a putut să le dea** , odată cu numărul lor, **această recunoaștere legală** în ce privește **puterea lor de a interveni în politică** și de a face astfel totul să le stea la dispoziție în Franța.

"Așa s-a ajuns, în 1933, ca **sindicatele să dea ordin deputaților lor socialiști, să răstoarne guvernul Paul Boncour.**

Parlamentarismul românesc

"E evident ,la noi, **nu poate fi vorba de așa ceva** ,**la noi guvernele sunt încă destul de tari** ,**sau asociațiunile de funcționari destul de slabe** - adică , de fapt sunt slabe -și **cunosc ceea ce le este îngăduit sau nu.**[-----]

...Puterea slabă a Parlamentului

"Deși stările de lucruri sunt aceleași și în Franța și la noi, **cauzele sunt contrarii.**

În Franța **excesul de parlamentarism**, la noi **lipsa parlamentarismului.**

Cu alte cuvinte, în vreme ce în Franța **executivul cu adevărat este dezarmat de legislativ** , și orice deputat cu grupul lui poate răsturna un guvern ;**la noi lucrurile sunt contrarii .**

În viața noastră parlamentară aș vrea să știu de câte ori un guvern a fost răsturnat de Parlament ? De 2 ori : la 1900 guvernul Carp și la 1922, guvernul Take Ionescu.

...Presiunea electorală

-**Șeicaru** : Dar **agitația electorală** , care se face cu prilejul fiecărei alegeri parțiale ,**a folosit țării,sau nu ?** Evident ,partidele trimit aici oameni foarte cumsecade.Dar până ajung în Parlament ? **Aici este partea grea de la noi ...**

-**C.Zamfirescu** : Nu am spus că **regimul parlamentar nu are scăderi** atât în manifestările lui, cât și în partea de pregătire. Dar **această presiune a numărului,este prezentă și în regimul de dictatură.** [----]

"Ținând seama că **la noi un parlamentarism adevărat nu a fost** și lucrurile nu s-au petrecut niciodată așa,**cred că ar trebui să pornim de la adevăratul parlamentarism** ,să facem ca **să funcționeze astfel ,încât să nu mai fie acest dezechilibru la noi.**

...Atotputernicia și răspunderea executivului

Trebuie să recunoaștem astăzi ,doar suntem între noi,că **deputații nu au mare influență** în mersul treburilor publice ;**trebuie să recunoaștem** că **un guvern poate totdeauna să refuze** ,mai ales când are o majoritate atât de docilă ca cea de azi,care, chiar când nu aprobă unele lucruri ,**se ferește totdeauna de a lua atitudine fățișă.**

"**Sarcina guvenului e mult simplificată** și de sigur că , **dacă lucrurile nu merg** mulțumitor în țara românească ,apoi **cea mai mică vină se poate atribui Parlamentului** ,iar **cea mai mare parte, Guvernelor .**"[-----]

...Pasivitatea ,gregaritatea , vinovăția "majoritarilor "

"**Adevărații vinovați** în această chestiune a pralamentarismului ,**sunteți dvs , majoritarii** ,care ,**indiferent de bisericuțele politice** din care faceți parte,**v-ați pronunțat totdeauna pentru menținerea Parlamentului.Totdeauna ați avut atitudine pasivă** , în ceea ce privește **chestiunile mari,de principiu** care ar trebui să vă intereseze și pe dvs.**Ați dat dovadă de o gregaritate** [LD: **spirit de turmă,supunere oarbă**]**care se întâlnește rar în sânul unei majorități,**

mai ales atunci când este vorba de concepții și principii ,în virtutea căroar sunteți pe aceste bănci , iar guvernul pe banca ministerială.[-----]

C.Zamfirescu / 28 nov.'36

PNL-g:respinge Răspunsul la mesaj

Dacă **din p.d.v. al doctrinei**, au rămas **liberali doar cu numele**,în privința **realizărilor nu stau mai bine.**Din acest motiv, **nu acordă încredere și nu votează Răspunsul la Mesaj**

(aplauze la grup PNL-georgist)

C.Zamfirescu / 28 nov.'36)

18.)Octavian Goga (PNC),discurs la Mesaj, Cameră, 27 nov.'36

(DAD, MO 5 , șed. de vineri, 27 nov.'36 , pag. 75 - 86)

[LD : **ședința este condusă de NNSăveanu ; în grupul PNC, asistă senatorul și președ.suprem**

al PNC , ACCuza ;parlamentarii PNT au părăsit incinta.

[LD :Goga este intempestiv :consideră nu numai **guvernarea PNL terminată,dar și sistemul de guvernare** de până atunci , pe care îl taxează de " trecut recent " și ,ca partid nou, îi întoarce spatele .

Goga este optimist :nu crede că țara s-ar afla într-o situație gravă sau amenințată ,încât să fie nevoie de "*strângere la olaltă* "

Goga este ofensiv și în contratimp cu spiritul Mesajului :nu crede în guverne " *de concentrare* " , considerându-le imposibil de realizat .

Goga este sarcastic și respinge posibilele colaborări :din scrupule politice și moarale.

Goga nu cere explicit succesiunea, dar din felul cum vorbește , **o consideră legitimă.**]

Document integral, **fișier LANC/PNC-V**]

▫Dezbaterile la mesaj(a IV-a sesiune)

...sfârșit de guvernare

" D-le președinte , d-lor deputați , **era un obicei** , un uz consacrat în anele parlametarismului nostru ,ca la **discuțiunea la Mesaj** să se ia într-o cercetare de ansamblu **problemele politice , în special politica internă.Partidele** veneau fiecare și își fixau punctul de vedere față de guvern , arătând ,în același timp , **justificarea lor politică față de ziua de mâine .**

" De astă dată,**eu mă voi abate de la acest uz consacrat ,fiindcă ne găsim la un sfârșit de guvernare** - este a patra sesiune parlamentară - și deci,în mod constituțional ,**se sfârșește această perioadă de guvernare.**

Acum , **în mod postum, să mă ocup de o guvernare care se sfârșește** ,ar fi să fac pe **croniciarul zilelor trecute. Las această sarcină pe seama posterității.**

#Apelul la "*strângere la olaltă*"

"Totuși, trebuie să relev un singur cuvânt din *Mesaj*, care este de actualitate :**apelul** care se îndreaptă **către toată lumea politică** , cu privire la **strângerea la olaltă a forțelor , la unirea, la înmănuncherea tuturor în fața zilei de mâine ."****Se vorbește de o situație grea politică, în care s-ar găsi țara și se cere ca toți să se strângă la olaltă.**

▫Nu există situație tragică,nu există pericol de război !

"Dlor ,**eu nu văd** la orizont proiectându-se **umbre așa de întunecate ;nu cred că situația țării** , din punct de vedere **extern, ar fi așa de grea,că am sta în pragul unui eveniment** cu totul tragic și amenințător, că ar fi vorba de **un război.**

"De sigur că **dacă războiul ar ajunge la ușa noastră,aceasta trebuie să o știe toți,și în țară și dincolo de hotarele noastre ,poporul românesc va avea acea tărie morală și o conștiință politică,destul de accentuată ,ca să se strângă la olaltă,apărându-și țara în fața străinilor.** (aplauze la PNC și la unii majoritari)

#Guvernul "național" =formulă de guvernare nerealizabilă ,o imposibilitate tehnică

"Cum spuneam ,**eu nu văd ,însă, proiectându-se o asemenea umbră tragică asupra țării** noastre și atunci nu poate să fie vorba decât de **o formulă politică de guvernare , de care s-a vorbit de atâtea ori.Un așa- zis ,guvern național , în care să se adune toate elementele politice ,cred că nu este realizabil.** De multe ori s-a încercat acest guvern național ,dar el este , ași putea să spun, **o imposibilitate de tehnică politică."**

▫PNC a întors spatele trecutului,prepară viitorul

"Întrucât ne privește pe noi,**Partidul Național Creștin ,o formație nouă, care se prepară pentru ziua de mâine,noi am întors spatele recentului trecut politic al țării .**

Recunoaștem :sunt zile grele în politica internă .

Ei bine,**Partidul Național Creștin nu crede că ar putea să întindă mâna celor care sunt răspunzători ,în mod normal, pentru guvernarea de până astăzi, de situația grea în care se găsește țara.Ar fi o lipsă de justificare și morală și politică ."**

"Eu însă, în cuvântarea mea de astăzi, vreau să mă ocup mai mult ,aproape exclusiv, de problema politicii externe "

▫Tradiție și protocol în problemele diplomatice

"Despre politica externă **s-a vorbit foarte puțin la această tribună** ,poate ca o urmare din trecut ,când **politica externă se făcea , înaintea războiului, în cabinetul MSRegelui.** **Dintr-un spirit de inerție**, chiar după ce s-a făcut o mare transformare în materie, politica externă fiind **o problemă care preocupă masele, noi, aici, la această tribună , n-am mai vorbit .** **"Nu-mi aduc aminte ca partidele** să fi făcut un **obiect de discuție** din politica noastră externă. Știți care era obiceiul. **Șeful de guvern sau ministrul de externe stetea de vorbă cu șefii partidelor politice** și **îi punea în cunoștință** de chestiunile curente în materie de politică externă. **Pe urmă, ne adunam cu toții aici, în bibliotecă, se făceau declarațiuni solemne prea ceremonioase și se trecea la ordinea de zi."**

O.Goga / 27 nov.'36

...Nicolae Titulescu - cancelar perpetuu ?!

"**Acest lucru** s-a întâmplat și mai de mult , însă cu deosebire că **ajunsesse un fel de protocol al Parlamentului** , în timpul din urmă, **de vreo 10 ani încoace**, de când **toată îngrijirea noastră pentru politica externă a țării devenise un patrimoniu quasi-personal al d-lui Nicolae Titulescu .**"De atunci, **s-au petrecut lucruri ciudate .**

D-l Nicolae Titulescu devine un fel de perpetuu cancelar al politicii noastre externe.

D-sa considera ca aproape o incursiune de teritoriu ,dacă cineva risca o opinie sau venea să discute o chestiune de politică externă.

" **Foarte amabil, d-sa stetea cu noi de vorbă , însă de când a instituit cenzura ,a înlăturat orice încercare din partea oricui de a risca o idee, o părere ,în materie de politică externă.**

"Spun de la început d-lor, că **va trebui în mod natural** , ocupându-mă de politica externă, **să vorbesc despre faptele d-lui Nicolae Titulescu.** Nu voi atrage în raza cercetării mele personalitatea multiplă , interesantă, plină de întrebări și de pitoresc, a amicului meu d-l Nicolae Titulescu , fiindcă nu se găsește de față."

O.Goga / 27 nov.'36

▫Nu cenzură,ci confiscare !

"Spuneam că **cenșura nu îngăduia nici un fel de apropiere de această materie.** Dvs dle **Bentoiu, ați vorbit ieri despre cenșura.** V-am ascultat și trebuie să vă spun de la început că **eu sunt contra cenșurii .**

-Bentoiu (subsecretar la Interne) : **Noi am venit la cenșura când a plecat d-l Titulescu** de la Ministerul de Externe.

-Goga :De aceea nici nu vă privesc obiecțiile mele , în mare parte. **Eu am fost pentru confiscarea tuturor tipăriturilor de presă ,care sunt împotriva intereselor de Stat .**

Ar fi mult mai bine **să stabiliți o atmosferă de autoritate** și , în cadrul acelei atmosfere de autoritate, **să veniți și să confiscați tot ceea ce este produs tipografic considerat ca împotriva împotriva intereselor superioare a țării."**

O.Goga / 27 nov.'36

#Iuliu Maniu :lèse Majestate

[LD: cred că este vorba despre acea cuvântare de la Oradea despre care toată lumea amintea , fără a-i destăinui conținutul]

"Dvs ați vorbit ieri, aici, foarte legitim ,despre apărarea Coroanei .

Ei bine, aveți cenșura, **și totuși nu ați putut opri discursul de la o gară din Ardeal , a d-lui Iuliu Maniu, foarte iredespectuos la adresa Coroanei."**(aplauze la PNC)

#Iuliu Maniu:sfidarea parlamentului

"**Regret foarte mult că aceste cuvinte** ale mele ,dacă ar aștepta un răspuns,aș putea zice că **răsună în gol,fiindcă adversarii mei,nobilii mei adversari din Partidul Național-Țărănesc ,au**

ținut ca ,la această ocazie, să strălucească prin absență.Îi privește.

Să judece țara această absență și justificarea ei.

-**Nichifor Robu** :Este un act de prudență, d-le președinte!

-**Goga** :Întru cât mă privește pe mine , eu văd,eu judec lucrurile în mod normal .

Îmi zic așa :**Parlamnetul este un câmp de luptă , un câmp de încrucișare a energiilor și a ideilor potrivnice , care vin aici în fața țării ca să găsească soluțiunea de a duce cu un pas mai departe treburile publice .**

Cine întoarce spatele câmpului de luptă,fie la Madrid, fie la București,**este un om care are o idee cu totul particulară despre bărbăție."**(aplauze , ilaritate la PNC)

O.Goga - A.Bentoiu / 27 nov.'36

#Cenzurarea imperfectă a presei.

[LD: **Vezi pe larg la fișier Presă**]

-**Goga** :"**Vorbind de cenzură**, nu pomenesc de **regimul special pe care dvs**, dle subsecretar de Stat,**l-ați creat de la venirea dvs**,fiindcă v-am văzut cu **preocupări de conștiință** în fața problemei , prezentându-vă aici cu **un fel de sumar al tuturor chestiunilor** care credeți dvs **că nu este bine să fie atinse**. Însă tot dvs ați spus : **executarea ordinelor suferă foarte mult**. Eu v-aș putea spune că, **cu toată cenzura**, aici la București, în gazete, **apar lucruri pe care aș dori să nu le văd apărând**, pentru ca să **cruț opinia publică de o coborâre a bunului simț**. "Cât privește însă **multe gazete** , în special **gazetele străine,neromânești,vă atrag atențiunea** că **toată țara este împânzită de gazete străine** , în special **ungurești, care nesocotesc cenzura**;și se vede că **această cenzură se exercită de oameni agramați ,inconștienți**, pentru că **tonul pe care îl văd eu scoțând capul din aceste gazete ,este împotriva intereselor țării**. Aici ,însă, la București, **cenzura avea o rigoare specială în ceea ce privea politica externă** **Nu se putea atinge nimeni ,de nici un fel de problemă din afară**.[-----]

-**Goga** :Între primele măsuri ce se vor lua, în cel dintâi sfert de ceas al unei guvernări care are să vie, va fi **măturarea a o mulțime de asemenea organe ,care n-au nimic de a face cu interesle Statului."**(aplauze la PNC)[-----]

Însă ce se petrece aici, la cenzură ?**Nu se putea scrie** , de exemplu, nici un fel de apreciere , **nici la adresa stărilor din Rusia**, și , în special, **nu putea fi vorba să examineze cineva** , într-un sens politic,**marile schimbări care s-au petrecut în timpul din urmă în Franța**.

Era dramatic :**n-are voie nimeni să vorbească în sens politic despre evenimentele de la Paris sau de la Moscova** .Tabu d-l Blum. Tabu d-l Litvinov.[-----]

#Criza de încredere :de ce a plecat Titulescu ?

Nimeni nu știe de ce a plecat d-l Titulescu, bunăoară .Și atunci se creează **o amosferă penibilă de întrebări** care măresc incertitudinea.

Aceasta este situația. Și ca urmare a acestei particulare situațiuni,**dvs trebuie să vedeți realitatea : a venit acum o sancțiune și țara a intrat într-o criză de sinceritate pe chestiuni de politică externă** .[-----]

Erau guverne care nu aveau nimic de a face unul cu altul, care nu erau câtuși de puțin solidaritate între ele,dar d-l Titulescu apărea ca solidar cu fiecare în parte, dar cu nici unul în realitate.

Mai ciudat însă era faptul că **nu exista o solidaritate nici a miniștrilor din același cabinet , cu politica pe care o făcea d-l Titulescu** ; totul era canalizat în sens personal de d-sa .

Acum când a plecat , Europa întreagă este plină de aceste nedumeriri și țara noastră, bunii noștri burghezi, întreabă : **< de ce s-a dus ? > < Și dacă s-a dus, a plecat numai persoanad-lui Titulescu sau a plecat și politica d-lui Titulescu ? >**

Sunt unii oameni care nu și-au interzis să gândească și care zic : **< a căzut d-l Titulescu și deci vom avea o schimbare de directivă în materie de politică externă . >**

Atenție LD : Goga spune că și-a propus să se apropie de aceste chestiuni,și deoarece vrea să dea amploare subiectului , dar, în același timp,și să se ferească de orice element de spontaneitate ,**el a scris pe hârtie examenul raporturilor noastre cu țările străine** , cu factorii externi,care au înrăurit , mai mult sau mai puțin, în cursul vremii , **de la război încoace**, politica noastră externă. Aceasta mă face să dau atenție discursului său .

Titlurile și subtitlurile îmi aparțin. Vezi pe larg la [fișier Politică externă](#)

▣PNC:opțiuni în politica externă

/Mica Antantă . contra revizionismului maghiar

-Relațiile cu Franța

-Relațiile cu Italia / de la frăție la discursul lui Mussolini /

-Relațiile cu Polonia /

-Relațiile cu Rusia

-Relațiile cu Germania

Filo -germanism ...

Zvonurile presei semite

Revizionismul german ...

Revizionismul german - nepericulos României

Dezavuarea revizionismului italian ...

-PNC : opțiunile de politică externă /

I.Inculeț - O.Goga (polemică)

#Pericolul comunist în România

-**Inculeț** : (ministru de stat , vicepreșed. Consiliului de ministri) :

" Eu cred că am putea să constatăm cu toții ,că nu există un popor mai refractar **ideii comuniste** , decât poporul nostru român ,și aici cred că avem multe garanții "

-**Gh.A.Cuza** :**Vă faceți iluzii** .Știți care este situația **studentimii** noastre de la Iași ?

De unde acum câțiva ani de zile, studentimea era în întregime naționalistă, astăzi, din cei **4.000 de studenți** ai Universității din Iași , **600 sunt naționaliști**, **1.700 sunt comuniști**

[LD : aici intrau , în optica lor,și PNT-îștii !] , iar ceilalți cu formula " **studentul la carte** " .

Și această situație se prezintă numai într-un an de zile.

-**Inculeț** :Îmi pare rău că **tocmai la Universitatea din Iași** , unde ești d-ta profesor, **este o situație așa dezastruoasă**. Aceasta dovedește că **profesorii de acolo** ,în loc să se ocupe de studenți, **se ocupă cu alte lucruri** " (aplauze la PNL)

-**Gh.A.Cuza** : **Fiindcă pe dl ACCuza l-ați scos din Universitate și ați numit acolo profesori comuniști** [LD : aluzie la PNT] Prin urmare , această situație vă revine tot dvs.

-**Inculeț** (adresându-se senatorului ACCuza) : **N-ai ieșit mata singur din Universitate** , grație vârstei respectabile - să-ți dea Dumnezeu mulți ani înainte ?

-**GhACuza** :Aici nu vă poate răspunde ,fiindcă d-sa este senator.[.....]

-**Inculeț** : " **Eu vorbesc bizuindu-mă pe fapte** .Vă mărturisesc că am fost foarte impresionat de faptul că **Basarabia, în timpul revoluției**, cu toate că a fost **invadată de trupe bolșevice**, din alte părți **și frontul românesc, iarăși invadat de trupe bolșevice ruse, nu s-a bolșevizat și, mai ales soldații români, au rămas nebolșevizați**, supunându-se în totul **disciplinei integrale**. "

-**Goga** : " Dle Inculeț, **aveți dreptate sub acest raport ,în acel moment al istoriei noastre**.

Dați-mi voie să fac o mică analiză de circumstanță. **În acel moment, poporul românesc a rezistat** . Dar vă rog pe dvs, care ați urmărit ,care ați fost în epoca războiului, **să vă transpuneți în starea sufletească și morală a acelei epoci.Sufletul românesc era dominat de mirajul Unirii .Instinctul nostru național ,în prima lui recrudescență se statornicise în sufletul românesc și cerea o satisfacție.Eram tari atunci , eram puternici - nu pentru că aveam tunuri ci pentru că **aveam o configurație morală și sufletească sănătoasă**. (aplauze la PNC)**

" **De atunci,am intrat în perioada noastră de lupte interne** ,cu dorințele noastre intime de consolidare internă. **Optsprezece ani au trecut de atunci** .Utați-vă dv , fiecare , individual, în sufletul dvs și **căutați contactul cu lumea în mijlocul căreia trăiți și stați cu ea de vorbă. Mai găsiți dvs această armătură morală și sufletească care să reziste ?**

Mai suntem în acea perioadă de iluminăți ai ideii naționale , care să ne facă **să stăm ca un zid ?Nu mai suntem** .Nu numai **economia noastră materială este deficitară,este deficitară economia morală a neamului nostru** . Aceasta este realitatea "(aplauze la PNC)

" Și atunci, noi nu mai putem opune această **forță elementară de repulsiune** față de injoncțiunile din afară.**Desigur că poporul românesc este prin structura lui sufleteascăși**

economică, **anti-comunist**. **El are la bază ideea clară a proprietății individuale**.
Însă **vă atrag atenția**, și dvs știți foarte bine, deși dvs vă faceți datoria, căutând să dați formule de mulțumire și de liniște opiniei publice, **că țara întreagă este plină de o activitate febrilă bolșevică**. Nu există zi în care să nu-mi vină pe masa mea de scris, **broșuri comuniste**.
Înainte de a veni astăzi la Cameră, am fost vizitat de către oameni care mi-au adus **broșuri** tipărite, **care se aruncă la cazărmi, gazete, reviste - 50 de reviste!** - care se răspândesc zi cu zi. **Este o activitate concentrată, supravegheată și îndrumată"**

...Războiul civil din Spania ...

"Ei bine, **cine ar fi zis că poporul spaniol**, acest popor care are în trecutul lui **catolicismul**, care este **plin de umbre religioase**, de la Filip II și până astăzi, care **credea în Escorial și sfinții lui Murilo**, cine și-ar fi închipuit **că acest popor să ajungă acolo unde este astăzi?**

Am vorbit cu **oameni care au venit din Spania**, de la Burgos, și mi-au spus că **s-a răspândit ca o molimă, ca o ciumă, bolșevismul la ei, a trecut și la țărani, și a împărțit lumea în două tabere**.
"Dvs nu vedeți această realitate, însă ea există." [.....]

O.Goga / 27 nov.'36

...Kominternul :Frontul Popular !

"Acel **<Frente popular >** care a împins **Republica Spaniolă pe marginea prăpastiei**, nu este decât **o formulă de avangardă**, pe care **Kominternul de la Moscova a lansat-o anul trecut**, **ca o torpilă pentru Statele burgheze**.

"Am avut onoarea aici, de la această tribună, **trei ceasuri, sub ploaia de întrerupere a acelor domni care astăzi lipsesc** [PNT], să arăt cum **ideea Frontului Popular a fost lansată anul trecut pentru toată lumea**.

"**<Frente popular >** acolo unde Largo Cabalero se bate astăzi, acest **<Frente popular > este formula Kominternului**. Am venit aici la Cameră și am arătat cu citate din **" Izvestia "**, hotărârea Kominternului și **ați văzut dvs, aici, de ce a căzut Hunedoara**: fiindcă exista acel **Front Popular**. Care dintre dvs a venit aici și a arătat toate efectele aceluia **Front Popular**, un domn din rândurile dvs, pe care nu am avut cinstea să-l cunosc [Nasta], dar care **a spus adevărul întreg. Sunt zeci și sute de broșuri și publicațiuni** în care eu încadrez constatările mele, atunci când vorbesc de **Frontul Popular** de aici.

"Nu știu ce va fi ziua de mâine, dar constat că **se fac astăzi tot felul de încercări pentru a se pune de acord tendințele Frontului Popular al d-lui Blum**, care are **alte aspecte în Spania și care se manifestă și la noi**.

"Am primit astăzi o revistă intitulată **" Pacea "**, în care se pun în circulație **ideile d-lui dr Lupu**, pe care le-a adus în geamantan din străinătate. Această revistă **vorbește de pace**, cu ajutorul **Frontului Popular, a elementelor de stânga cu elementele comuniste**.

Aceasta este realitatea.[.....]

Dezavuarea revizionismului maghiar ...

▣Partidul Național Creștin

...România a Românilor !

"Aș putea spune că **în istoria noastră**, întotdeauna **formulele de salvare a neamului au pornit de jos în sus**. De câte ori s-au ivit erezii teoretice, care au fost formule de import, **când a fost să se pună în cumpănă rostul existenței noastre, aceasta a hotărât-o instinctul popular**. În orice caz, în veacul al XIX-lea, **istoria modernă a noastră a fost determinată de aceste forțe ale instinctului popular**.

"Ei bine, **acest instinct popular**, dincolo de orice doctrină politică, **cere astăzi o Românie îndrumată de un spirit național, categoric și definitiv.**(aplauze la PNC)

Sentimentul de stăpân categoric în țara lui, trebuie să fie în sufletul acestui popor.

(aplauze la PNC) Legiuirea trebuie să urmeze, în mod logic, pașii pe care îi face acest instinct.
Duceți-vă în orice sat, în oricare parte a țării, în Banat, în Basarabia, în Ardeal, aici în Vechul Regat, pretutindeni, pe diverse game, se cântă același cântec :

România să fie a Românilor.[.....]

"Aceasta **nu este o lozincă** pe care am pus-o noi în circulație. **Acesta este adevărul**

și noi, **Partidul Național-Creștin nu avem alt merit decât de a fi ascultat acest glas,**
care se desprinde din **adâncurile laboratorului sufletesc** al poporului nostru. (aplauze la PNC)
[.....]
O.Goga / 27 nov.'36

19.) **ACCuza (PNC) ,discurs la Mesaj ,Senat ,28 nov.'36**

I.Niemirower (rabin șef) - chestiune personală
(D.S. , MO nr. 7 ,sâmbătă , 28 nov.'36 , p. 109- 117 ; 127-128 ;)

II.ACCuza -răspuns lui Niemirower
(D.S. , MO nr. 9 , Senat , șed. de joi, 10 dec.'36 , p. 193- 197)

[**LD**:ședința este condusă succesiv de **prof.Ai.Lapedatu și dr.Daniel Ciugureanu .**

Pe banca ministerială, **Victor Iamandi** (ministrul Cultelor și artelor)

Goga și Cuza și-au împărțit rolurile .Primul, în Cameră , prezentase "**directivele**" PNC în materie de **politică externă** ;al doilea, în Senat , urma să prezinte pe cele privind **politica internă**.În mare parte, **reia cu perseverență**, aceleași teme de la **tribuna Camerei .]**

Doc.integral- **fișier LANC / PNC - V**

ACCuza / 28 nov.'36

...Precipitarea încheierii dezbaterilor la Mesaj

-**Prof.Ai.Lapedatu** : **DI senator ACCuza are cuvântul** (aplauze prelungite ,îndelung repetate , la majoritarii PNL și PNC)

-**ACCuza** :dle președinte , d-lor senatori, ieri la ora 11, vineri, am avut onoarea să primesc vizita onoratului d-lui secretar al președinției [Senatului],care venea după atențiunea pe care a avut-o d-l **președinte să mă prevină** ,cum că astăzi, numaidecât,trebuie să iau cuvântul la această tribună pentru că **discuțiunea se încheie**.

D-lor, eu credeam că venind la Senat , voi fi la adăpostul oricărui fel de cenzură...

-**Lapedatu** : V-am rugat să luați act că trebuie să închidem discuțiunea și am dori să vorbiți astăzi.

-**prof.DRloanișescu** : Pentru prima oară **dezbaterile la Adresă se termină în patru zile**.

-**Lapedatu**. Sunt **circumstanțe cu totul speciale** pe care dvs le cunoașteți ,și mă mir că mai faceți aceste obiecțiuni...

-**DRloanișescu** :**Opoziția nu a vorbit decât în două ședințe** ; în celelalte au vorbit numai reprezentanții majorității . Dispoziția asta ca discuția să se termine ne-ați anunțat-o în ultimul moment, încât **protestul d-lui ACCuza este foarte la locul lui**.

-**ACCuza** :Eu mă simt dator să aduc **omagiile mele d-lui președinte** , pentru atențiunea d-sale ,dar ,în același timp, să nu mă unesc cu măsura ce s-a luat de către onoratul guvern , **ca în mod precipitat să se scurteze această discuțiune**.

-**Vict.Iamandi** (ministr.culte și arte) :S-a luat **și împotriva mea**,d-le senator (ilaritate)

-**ACCuza** : Tocmai regret cu atât mai mult , cu cât cunosc talentul distins al d-lui ministru ,cu care **am colaborat altă dată în cadrul Ligii Naționale Creștine**.

-**Iamandi** :Pe atunci era **Partidul Naționalist** ...

-**ACCuza** : Aș fi putut nu să mă retrag din discuțiune ,**dar aș fi putut să nu vin** ca să iau parte , în asemenea condițiuni precipitate, la discutarea Mesajului .

Însă îmi era imposibil ,fiind că **aveam o datorie de îndeplinit** , în calitatea mea de **președinte suprem al Partidului Național-Creștin**, după ce d-l **președinte Octavian Goga a ținut ieri un discurs** , în care a determinat **directivele partidului nostru** , în materie de **politică externă**.

ACCuza / 28 nov.'36

≡Discursul epocal a lui Goga (Cameră)

[**LD** : **ACCuza exultă de satisfacție pentru că Titulescu a fost înlocuit** .Rostește una din **șarjele vitriolante** , care au făcut **deliciul cafenelelor politice**. Lucruri noi nu spune. Dacă le consemnez o fac din două motive :**pe de o parte** ,împreună cu alte opinii de gen, a ținut loc de explicație la demitere ,în lipsa explicațiilor date de guvern;**pe de altă parte** , pentru că , au constituit într-o mai mare măsură (decât vreun studiu sobru și argumentat) la modelarea

mentalității publice.Era vorba de dărâmare a unei statui ! de destrămarea unei legende !
Cât privește "**noua epocă**" deschisă prin discursul lui Goga, împreună cu alte sloganuri
electorale, **va duce la victoria relativă a PNC în alegerile din nov.'37** și tot ce a urmat.]
ACCuza / 28 nov.'36

▣ **Partidul Național Creștin:Politica internă .**

-"**Președintele suprem**"=Păzitorul doctrinei PNC

[LD : 20 iul.2003 .Mă gândeam la cartea latino-americanului "**Eu, Supremul**" ...
Personajul ACCuza ? Cum oare l-aș putea prezenta ?Îmi trece acum prin cap dacă nu cumva
... Goga s-a folosit de acest om ajuns la batrânețe,
poate sclerosat , sigur maniac, în doctrina pe care a elaborat-o și nutrit-o o viață ,
în bătaia tuturor acuzelor, în disprețul atâtor campanii a căror țintă a fost .
Chestiunea se pune : de ce s-au unit cei doi ?
care pe care s-a păcălit ? Goga pe Cuza sau invers ?]

▣ **Doctrina PNC**

▣ Problema jidănească
▣ Creștinism - Iudaism : Vechiul Testament -Noul Testament

▣ **Triumful doctrinei naționaliste**

▣ **Exemplul Germaniei : Hitler, Rosenberg**

[LD : dincolo de orice element de doctrină, de orice considerente naționaliste,
trebuie să constat **candoarea,naivitatea , iluzionarea lui ACCuza**,cu privire la **solidaritatea**
așteptată din partea Germaniei , în caz de revizuire]

"În România ,există un curent național așa de puternic , încât desfid ca să-l oprească
cineva în cursul său . (aplauze pe băncile PNC și Frontul Românesc)

Iar **dacă dvs , oamenii din partide , nu veți înțelege acest fapt**, să știți dvs că **vă expuneți la**
grave consecințe .Prin urmare, **doctrina mea triumfă pe toată linia.**

Că eu nu sunt nimic ? **Apoi eu sunt încântat că nu sunt nimic ,dacă gândul meu este ceva.**
Triumfă în toată țara , d-lor , doctrina pentru care m-am sacrificat ,triumfă în străinătate, în
toate părțile.Ne stă înaintea , ca exemplu, **Germania**.Și ați văzut curentul care s-a provocat acum
în favoarea **Spaniei** și eroica mișcare a **naționaliștilor spanioli**, și **mișcările naționaliste din**
celelate țări."[.....]

...**Retro'1932:Virgil Madgearu !**

"Dar d-lor, aici , fiindcă vorbesc de doctrină și vorbesc de apărarea națiunii noastre românești
contra jidanilor, îmi aduc aminte că **în 1933 , când intervenise ,**

ca un moment cu adevărat providențial pentru noi , mișcarea naționalistă ,
antisemită din Germania , sub conducerea lui Adolf Hitler , cu trei ani în urmă,
când potentatul guvernului român de atunci , era d-l Virgil Madgearu

și am venit o dată , sărmanul de mine , și **am vrut să spun un cuvânt de prietenie**
pentru Adolf Hitler , marele conducător al Germaniei, care nu ajunsese încă la guvern,
când am pomenit numele lui Adolf Hitler , neplăcut jidanilor, numaidecât **d-l Madgearu**
s-a ridicat cu vehemență - am să caut să vă aduc întreruperea sa de atunci -

și mi-a spus furios de parcă-l apucase ceva : **< Nu vă permite să pronunțați cuvântul**
de Adolf Hitler într-o Cameră românească ! > Da, d-lor, aceasta se întâmpla

la o discuție la Mesaj. [LD : 14-15 dec.'32 , **fișier LANC -IV**]

Apoi aceștia sunt oameni politici ? !

" Dar astăzi, bine că am ajuns până aici ,ca să mă învrednicesc a trimite de la această
tribună a Senatului României,**salutul meu de admirație deplină** ,ca vechi luptător , mai vechi
decât dânsul cu mult, **lui Adolf Hitler** ,care a pus **problema jidănească** și **a rezolvat această**
problemă în Germania "(aplauze pe băncile PNC)

"D-lor, tot cu acest prilej, nu pot să nu transmit **sentimentele mele de admirație** d-lui **Alfred Rosenberg**, distinsul **conducător al politicii externe** a Germaniei, adică a **Partidului Național-Socialist care stăpânește astăzi Germania**, și care, în momentele cele mai grele și mai penibile pentru noi, în momentele acelea de durere, a venit și a scris în organul oficial **Vo"lckischer Beobachter** din Berlin, **acel însemnat articol al lui**, prin care declară că **Germania nu este solidară cu opera de revizuire pe care a proclamat-o Ducele Mussolini** (**aplauze pe băncile PNC și Frontul Românesc**) **Îi datorăm de aici**, de la tribuna Senatului României, **toată recunoștința și admirația noastră ."**

- Problema jidănească ; Foruri științifice , organisme internaționale
- **Pactul Anti Komintern** (25 nov.'36) ; Interesul României de a adera
- **Pericolul comunist în România ; Pericolul jidănesc**
- Prioritatea doctrinei cuziste ; Admirație și recunoștință pentru Hitler.
- Asumarea doctrinei de către PNC
- Rotativa . Succesiunea . Încredere și respect în hotărârea MSRegelui
- Cinci variante la succesiune

[LD : din păcate aici mi se oprește xeroxul ! , pag. 112 !]

[-----]

LD : este evident că se dă cuvântul **rabinului Niemirower** după ce Cuza își termină discursul și la intervenția lui, îmi lipsește începutul . Atât cât am , este clar că rabinul dă niște **explicații talmudice, la acuzele proferate de Cuza la adresa iudaismului**]

***Notă. Șef rabin dr. I. Niemirower (intervenție)**

...Evreu = comunist ?!

...Evreii din România = comuniști ?

▫ **Jurământ de credință pentru România Mare**

" Noi, evreii din această țară , nu cunoaștem alt drum decât drumul patriei române de astăzi ,când , poate , în acest ceas în Bucovina este sărbătorită Unirea, [28 noiembrie !] când întreaga suflare românească este pentru România Mare și noi declarăm aici, sus și tare , că nu cunoaștem un alt ideal și nu avem nimic comun cu cei afiliați comunismului . " **" Iubim Țara Românească și nu pot termina discursul meu decât exclamând : să trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea ! "** (aplauze)
Niemirower / 28 nov.'36

****Notă. ACCuza , replică rabinului/ Problema jidănească , Senat , 10 dec.'36**

(DS, MO 9, Șed. din 10 dec.'36 , p. 193- 197)

▫ **Răbojul lui ACCuza: evreii comuniști**

[LD : lipsă începutul discursului . În orice caz, ACCuza vine și citește în Parlament liste cu comuniști, selectând evreii. "Pomelnicul" este ... năucitor !
Dau acest "**răboj**" făcut pentru anii **1932, 1933, 1934. 1935, 1936** , pentru a arăta :
-că **existau comuniști** în România , nu cum se spune ;
-că **erau urmăriți , arestați , condamnați** etc...
-că , în majoritate, **erau evrei**, mai ales din Moldova, Bucovina și Basarabia ;
-că fiind comuniști, **erau "anticapaliști"** , deci formula **evreu= capitalist** nu ține ;
-că printre ei figurau mulți **ucraineni , ruși ș.a..... iredentiști pro-ruși** ;
-că , printre ei, **nu figura nici un ungur** - deoarece aceștia erau cu fața spre Budapesta ;
-că nu figura nici un nemț , deoarece ei erau cu ochii spre Berlin ;
-că , după 1941, **regimul Antonescu** a aplicat contra lor **numitul " holocaust "** , din motive **iredintisto-comniste - antisemite** ;
-că **opinia publică românească** era ținută la curent cu această mișcare , și astfel s-a creat o atmosferă în care **evreu = comunist** ;

-că **ziarele** care urmăreau această mișcare , erau , mai ales, **Universul, Calendarul, Lumea, Curentul, ș.a** Vezi la Fișier PNC -V

20.)**Virgil Madgearu (PNT) , Declarație la Mesaj , Cameră, 28 nov.'36**

(DAD, MO 6 , ședința de sâmbătă, 28 nov.'36, p. 95 - 97)

N.Rădulescu -Mehedinți (PNT) , Declarație la Mesaj , Senat , 28 nov.'36

(DS: MO 7, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , pag ?)

[LD : **În aceeași zi și cu același conținut, Madgearu și Rădulescu** citesc , în numele PNT , în Cameră și în Senat , o **Declarație acuzator - ultimativă .PNT acuză guvernarea liberală în toate domeniile, pe toate planurile.** Guvernul liberal trebuie să plece . PNT adjudecă guvernarea și anunță programul .]

Doc.integral - **fișier PNT XIII**

/ Dragoste și loialitate pentru **monarhie** /

/ **Politica externă** : Mica Antantă / Franța / Înțelegerea Balcanică / Societatea Națiunilor / Greșala destituirii lui Titulescu /

Îndoilei privind încurajarea curentelor adversare politicii externe tradiționale /

/ **Armata** - întârzieri și ineficiența înzestrării /

/ **Guvernarea Tătărescu** - eșec de proporții / Sfârșitul regimului nefast /

/ **Alegerile parlamentare parțiale** - barometru a nepopularității guvernului /

- Coplicitatea și manipularea curentelor extremiste

- Lovirea adversarului democrat

/ **Guvernarea Tătărescu** - lungă și nefructuoasă /

- Încălcarea regimului constituțional

- Substituirea legislativului

/ **Politică economică dezastruoasă** /

- Conversiunea - favoritisme politice ; Reducerea datoriei externe - dăunarea economiei /

- Deprecierea monetei ; Nivel de trai - scăzut

/ **Agricultura** - stagnare, dezechilibre /

/ Cutură, sănătate , comunicații - degradare /

/ **Românizarea economiei** - un eșec /

/ **Opera de legiferare** - compromisă de ilegalități /

/ **Eșecul guvernării PNL** / Inutilitatea legiferării anunțate / Jos guvernul PNL ! /

/ **PNT adjudecă succesiunea / Program de guvernare** /

[-----]

Virgil Madgearu /Rădulescu - Mehedinți / 28 nov.'36

#Bilanțul guvernării liberale

...Complicitatea cu grupările extremiste

...Lovirea adversarului democrat

[LD :PNT avea dreptate .În lupta dintre cele **două mari partide** ,începând cu 1933 ,s-a practicat această **tactică de uzură prin ricoșeu** ,prin măcinarea și **hărțuirea reciprocă** cu ajutorul (sau complicitatea) **grupărilor extremiste** .

Ceea **ce a făcut PNL** (folosindu-se de gogo-cuziști),**ya face PNT** în nov. 1937 (folosindu-se de legionari) ,**ducând regimul democrat în grav impas.**

Sigur, lucrurile au fost mai complicate ,mai mulți factori s-au insinuat în aceste confruntări , dintre care **reala radicalizare naționalistă a românilor** nu poate fi ignorată.]

"Din aceeași **teamă de a se înfățișa țării,Partidul Liberal s-a abținut de la alegerile parlamentare parțiale** , mulțumindu-se cu **rolul de instigator în sprijinul unor anumite formațiuni de opoziție înfeudate guvernului** ,iar când s-a prezentat totuși în alegerile parțiale **,a înregistrat înfrângeri dureroase** . (aplauze pe băncile PNT)

...Apologia înfăptuirilor= o sfidare

"Țara a condamnat astfel **pretinsa operă rodnică a cărei apologie**, din partea guvernului, **constituie o sfidare** (aplauze pe băncile PNȚ)

Din lipsa unei baze reale în masele populare, **guvernul a recurs la complicitatea unor grupări**, caracterizate de însăși președintele de consiliu, **drept formațiuni factice**, pentru ca, **prin diversiuni, să-și mențină poziția.**

...Compromiterea ordinii legale

El a făcut această acțiune **cu prețul compromiterii ordinii legale și prestigiului autorității.**

(aplauze pe băncile PNȚ) Această politică vădește **incoherența guvernului**, care, pe de o parte, **a cerut și a obținut legiferarea unui regim excepțional și draconic** pentru apărarea liniștii publice, și, pe de altă parte, **nu l-a aplicat, lăsând curs liber anarhiei.**

Astfel am asistat la **asasinat repetate** și la organizarea de **formațiuni paramilitare, înarmate, gata de a înlocui lupta de idei cu violența și de a răsturna regimul constituțional și parlamentar.**" (aplauze pe băncile PNȚ)

Virgil Madgearu / Rădulescu -Mehedinți / 28 nov.'36

#Guvernare lungă și nefructuoasă

...Încălcarea regimului constituțional

...Substituirea legislativului

" De asemenea, **guvernul însuși a săpat fundamentul regimului constituțional**, uneori **prin abdicarea de la rolul său**, alteori prin **flagrantă călcare a Constituției** și prin **substituirea sa în locul puterii legiuitoare**, în repetate rânduri, fără nici o justificare și fără a realiza cel puțin lucruri utile pentru țară. (aplauze pe băncile PNȚ)

"Astfel **a cerut depline puteri pentru simplificarea aparatului de Stat**, încă de acum doi ani, [1934] și **n-a făcut nici un pas în această direcție.**

"**A cerut** apoi, în primăvara trecută [1935] **depline puteri** pentru echilibrarea bugetului și în loc să le folosească în acest sens **le-a întrebuințat în mod abuziv și a sfidat Parlamentul**, aducând câteva zile înainte de deschiderea sesiunii actuale, **un număr de decrete -legi**, din care **nici unul nu rezolvă vreo chestiune urgentă**, unele fiind chiar **destinate a înlesni anumite afaceri în folosul unor privilegiați ai guvernului**. (aplauze pe băncile PNȚ)

▫PNȚ înfierează:

"Partidul Național -Țărănesc înfierează această atitudine a guvernului, care n-a șovăit să primejduiască interesele țării, pentru a-și continua existența în mod nelegitim.

Cu toate că a avut răgazul necesar pentru a-și da măsura capacității sale, **dispunând de o guvernare neobișnuit de lungă față de meritele sale, guvernul n-a fost în stare să înregistreze opere care să poată impune prin rodnicia lor.**" [.....]

...Majoritatea n-a dat girul apologiei guvernamentale

[LD: sigur că da ! Un "fital" aprins în curtea PNL, face parte din rechizita opozantului]

" Majoritatea parlamentară, prin glasul **raportorului la Mesaj**, a înțeles prea bine aceasta și de aceea **n-a reținut apologia** pe care **guvernul a încercat s-o strecoare în Mesajul Tronului**, cu privire la **pretinsa sa operă constructivă**. " (aplauze pe băncile PNȚ) [----]

Virgil Madgearu /

Rădulescu -Mehedinți / 28 nov.'36

...Compromiterea ideii de legalitate

"Față de astfel de rezultate, **este temerar ca acest guvern, lipsit de autoritate și de prestigiu**, să afișeze **intenția de a continua opera de legiferare**. (aplauze pe băncile PNȚ)

"**Pretenția** guvernului de a întări ordinea legală și ordinea morală în viața de Stat,

sună ca o sfidare , după **opera de compromitere a ideii de ordine și autoritate legală** și **destrămarea morală** , pe care a întreprins-o **în acești trei ani** , în care **guvernul a asistat neputincios sau complice la acte teroriste** ,fără precedent la noi **și a patronat abuzuri și fraude** ,dintre care unele s-au transformat în adevărate **scandaluri publice** .

" În această **atmosferă de carență a legii și a moralei**,s-a dat tineretului **cel mai nenorocit exemplu** , încurajându-se **pornirile inferioare** . "

#Răspunderea ministerială,regimul presei =mistificarea opiniei publice

" De aceea,**anunțarea proiectului de lege** pentru **răspunderea ministerială** și pentru **apărarea patrimoniului public** , apare ca **o tendință de mistificare a opiniei publice**.

"Iar **proiectul de lege** pentru **regimul presei**, întocmit de guvernul unui partid care ,după război, **a guvernat neîntrerupt la adăpostul cenzurii**, este **o încercare de a se zugruma libertatea presei prin alte mijloace ."** [----]

Virgil Madgearu /Rădulescu .Mehedinți / 28 nov.'36

...Nici o justificare ptr continuarea activitat legislative și de guvernare

"Nu vedem ,prin urmare , **nici o justificare a noii activități legislative** proiectată de guvern, **care nu mai are nici un rost de a exista**.

"Cu toată **opera întinsă de rătăcire și corupție**,cu toată **acțiunea de calomnii**,spulberate rând pe rând în fața justiției cu toată **proteguirea de către guvern a mișcărilor anarhice** ,**țara și-a afirmat în mod hotărât voința** ,ori de câte ori a fost consultată [alegeri parțiale] , **condamnând guvernul și manifestându-și încrederea în Partidul Național Țărănesc** .

"Este deplin constatat că **guvernul nu mai are încrederea națiunii**.Într-o asemenea situație, **orice guvern , cu simțul răspunderii constituționale**, trebuie să tragă la timp **consecințele , pentru a nu descoperi Coroana**,a cărei solidaritate cu națiunea este unul din **principiile fundamentale ale trăiniei Statului**.[-]

PNȚ:revendică guvernaarea

" **Partidul Național Țărănesc se simte îndreptățit și în măsură de a-si lua răspunderea soluționării marilor probleme ale Statului** ,în actualele împrejurări "(aplauze pe băncile PNȚ)

Virgil Madgearu ,Rădulescu .Mehedinți / 28 nov.'36

21.)Grigore Iunian (PRȚ),Discurs la Mesaj, Cameră , 28 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36)

[**LD :18 iulie 2003**.Mă apropiu de preludiile viitorului regim instaurat de **Carol al II-lea** în febr.1938 , chiar dacă , până atunci va mai dura un an.Ședința este condusă de NNSăveanu ;pe banca ministerială este Inculeț ,nu este întrerupt aproape deloc.Iunian vorbește după **Octavian Goga (PNC) și Virgil Madgearu (PNȚ)** care **revendicaseră succesiunea pentru partidele lor**,Iunian dă un **diagnostic sever** acestei eventualități :indiferent de formulă,**venirea lor la putere ar provoca un război civil** .

Iunian nu are decât un partid " de buzunar", dar este un redutabil debater parlamentar,un jurist cu experiență ministerială ,și ,mai ales,un **as în în sugestii și lovituri de culise** - probă Restaurația lui Carol - și are ,de aceea,trecere la urechile regale.

El răspunde la apelul regal de colaborare,de unire,de solidaritate ,propunând :un "**regim conjunctural**" ,cu un guvern "**echipă de lucru**" ,**în afara partidelor,deasupra partidelor, contra politicianismului partidelor** .]

LD : Titluri, subtitluri, sublinieri, colorări, semne , paranteze ... îmi aparțin]

Document integral - **fișier PTR - II**

/Farsa parlamentarismului sub guvernarea liberală /

/Preludiile rotativei guvernamentale : PNC versus PNȚ /

/Guvernarea Tătărească : între promisiuni și realizări /

/Compromiterea Coroanei de către PNȚ, PNL /

Mesajul Regal ? = ascunderea în spatele Regelui /

/Bilanțul guvernării ? = mistificarea opiniei publice /

-Pozitiv :Sănătatea - Armata ;Ngativ : toate celelate
/Politica externă - prezent și perspectivă :
-Eșecul politicii Societății Națiunilor ; Titulescu - politica " geneveză " ; destituirea
-Mica Înțelegere ; Alianța cu Franța ;Relațiile cu Italia , Germania , Rusia
/Guvernul Tătărescu : guvern liberal ? monarhic ? constituțional ? democrat ?
Regim pseudo-democrat ; dictatura executivului ;starea de asediu ; cenzura ;
/Legea presei /
/ Pretendentele la succesiune : PNȚ -PNC :pericol de război civil;
/Răspuns -soluție la apelul regal :
-Regim de " colaborare" cu patrioți și capacități ;
-uvern "echipă de lucru" , fără partide ;
Grigore Iunian / 28 nov.'36

#Farsa parlamentarismului

"D-le președinte,d-lor deputați, nu este pentru prima oară ,mai ales în cursul ultimelor legislaturi, când **am avut o serioasă ezitare dacă să mă urc la tribună ,pentru a acorda aparent complicitatea mea la farsa parlamentarismului** ,în a cărei desfășurare **dvs n-ați obosit** .
Și dacă nu ar fi fost **o datorie de cuviință ,de politeță** , pentru mine ,**nu față de dvs** .
-n-am nici una - ci **față de apelul la unire al MSRegelui** , apel la care mă găsesc îndatorat să răspund ,**nu aș fi venit la această tribună**."[-----]
Grigore Iunian / 28 nov.'36

...Mesajul Regal ,Răspunsul la Mesaj=ascunderea în spatele Regelui !

[LD : aici Iunian are dreptate ,dar cred că este **o formulă , un protocol** ,moștenit odată cu împrumutul **Constituției** și a **instituției parlamentare** (1866).A devenit o tradiție.
Că este așa, o dovedește faptul că **Mesajul** era criticat , aprobat sau respins ,fără ca aceasta să fie considerat ca o ofensă adusă regelui .]

"[...] în orice caz, chiar în **acest ultim manifest al dvs** reiese **lipsa de preocupare sinceră în ce privește apărarea prestigiului Coroanei**.

Ce însemnează, d-lor deputați, acest Mesaj cu care dvs deschideți sesiunea ?

Eu, și acum doi ani, mi-am exprimat părerea că **ar fi bine să fie suprimată această formalitate** , pentru ca **guvernele să nu se mai pună la adăpostul pecetei Regale**.

Dacă ar fi vorba de făgădueli pentru viitor, și încă ar fi grav.**Dar** când este vorba **să reclami pecetea regală, cuvântul regal, pentru ca să se afirme valoarea operei pe care guvernul a săvârșit-o** ,și când această valoare **este așa de discutabilă ,așa de contestabilă,așa de nulă**,aș spune eu - cum nădăjduiesc că voi reuși să dovedesc-**ce însemnează atunci să reclami semnătura regală sub un manifest** care a fost **redactat ,desigur, foarte laborios, de cei 17 miniștri** și nu știu câți - vreo **25 - de subsecretari de Stat** -și în care **se ia cu vie satisfacție act** și se constată că **sfortările guvernului ,în conlucrare strânsă cu Parlamentul țării** ,aceasta **este o ironie la adresa dvs** ,pe care mi se pare că **ați și prețuit-o**, prin felul cum ați răspuns [Adresa de Răspuns] **< au fost atinse pe toate tărâmurile vieții naționale , făcând astfel posibilă dăinuirea unui regim de stabilitate și continuitate** .>

Conversiunea datoriilor, reducerea datoriri externe, așezarea ordinei bugetare ,renașterea creditului, așezarea tineretului în cadrul unei noi discipline,etc toate acestea **constituie puncte din opera realizată de dvs,și noi trebuie să o credem pentru că ați dobândit pecetea regală** .

≡Protest :să nu fie târâtă Coroana în discuțiile noastre publice !

[LD:să nu-și fi dat seama Iunian că **el țara Coroana** în disputele publice ? Ba da , dar acesta era prilejul (pretextul) să aducă aminte regelui Carol de contribuția sa la Restaurație ,și că l-a cam uitat]

"**În contra acestui abuz protestez și voi învedera că acest protest al meu este întemeiat din punctul de vedere al relatărilor faptelor și desigur foarte îndreptățit în grija sinceră pe care o am ca să nu fie târâtă Coroana în discuțiile noastre publice.**" [---]Dar , d-lor, punct _

De aici înainte ,să mă iertați, **tot ce afirmați dvs. în Mesaj,constituie o cutezătoare încercare de a mistifica opinia publică.**"[-----]

Grigore Iunian / 28 nov.'36

#Guvernul Tătărescu și PNL= o impostură

[LD : numărătoarea îmi aparține; pentru sistematizare]

"Să vedem cum vă așezați dvs pe harta politică a României .Ce sunteți dvs ?

a) Monarhic ?!

[LD: se putea să nu șfichiuiască "obrazul" liberalilor pentru momentul 1930, când se opuseseră reînțorcerii prințului ?!]

"Am aflat că da, **de curând**, dar am aflat că sunteți ."

b) Parlamentar ?!

[LD : la fel ca Madgearu (când ajungea la probleme economice-financiare)și Iunian ,ca jurist,ca fost ministru de Justiție, intră în amănuntele procesului legislativ,enumeră legi ,intră în detalii juridice .De,este profesia sa !]

Dar un regim constituțional parlamentar **prin ce se concretizează ?**

De sigur, **prin strânsa colaborare cu Parlamentul și prin respectul libertăților.**

Nu întreb pe dl **ministru Inculeț** ,pentru că d-sa poate să-și încurce amintirile,dar întreb pe dl președinte al Consiliului de Miniștri :**respectă colaborarea strânsă cu Parlamentul ?**

Ce ironie mai cruntă decât aceste cuvinte cuprinse în Mesajul Regal ?"

...legea deplinei puteri

"Ați cerut ,mi se pare acum doi ani și jumătate ,Parlamentului să vă acorde depline puteri , spuneți că țara suferă , mai cu seamă , din cauza dezorganizării administrative .

Erați doritori să o realizați grabnic, nu aveți timp să așteptați până în octombrie,ați cerut **prin luna iunie, iulie** [-----] Și Parlamentul - **ce nu vă dă Parlamentul ?!** -desigur cu durere și sfâșiat în sufletul lui - **Parlamentul v-a acordat depline puteri .**

Și-a zis Parlamentul :< este vremelnic, să facem o probă. >

"Ei bine, proba s-a făcut :a trecut timpul și n-ați realizat nimic .

Într-un timp ,s-au constituit comisii pentru redactarea **legilor de reorganizarea aparatului de Stat .Suntem încă în așteptarea acestor legi ."** [.....]

...avalanșa decretelor-legi

" Vi s-au dat depline puteri și am crezut că s-a terminat ."

Ați venit acum doi ani și anul acesta ,înaintea deschiderii Parlamentului, cu decrete -legi

În mod normal, Parlamentul se deschidea la 15 octombrie.

"Ați amânat , totuși, deschiderea Parlamentului .De ce ?

Puteați să deschideți Parlamentul în mod normal, la 15 octombrie.Dar dv. prorogați sistematic Parlamentul la 15 noiembrie, pentru ca ,în ajun,la 10, 11, 12 noiembrie **cu 3 zile înainte de deschidere,să veniți cu legi organice de mare însemnătate** , cu legi care prevăd pedepse penale, cu închisoarea[-----]

"Față cu această atitudine a dvs, se poate vorbi la noi că trăim într-un regim constituțional parlamentar ?Această neluare în seamă a Parlamentului ,acest dispreț al dvs pentru această instituție [-----] pentru că sunt convins că Parlamentul nu va refuza ratificarea niciunui decret -lege ;față de acest refuz al Parlamentului de a-și înțelege rostul, sfidarea dvs , adusă lui, este foarte justificară ."[-----]

c.) Democratic ?!

" Libertățile publice .Un regim democratic este rezemat pe libertăți publice.

...cenzura, stare de asediu

"Am auzit aici o foarte interesantă discuție asupra cenzurii .Cu acest prilej,ne-a lămurit dl Bentoiu că n-a lucrat așa, la întâmplare,că **a lucrat cu metodă**, într-un cadru bine stabilit .(ilaritate)

A ! Că sunt greșeli de execuție ? Se poate. Aici apare cavalerismul dvs ."

▪Concluzie:dictatură lașă, neputiincioasă

"Vreți dictatură, sigur,o practicați de trei ani ,lașă și neputiincioasă.

Pentru aceasta **vă trebuie acoperirea Parlamentului** .Dvs aplicați legile pe care le votează Parlamentul ! Ce vină aveți ? (ilaritate)

Și mai aveți o grijă :să vă descărcați răspunderea și pentru aplicare .

Aveți pentru aceasta **starea de asediu !** "[-----]

Grigore Iunian / 28 nov.'36

▪Răspuns la apelul regal

...Guvernare " fără partide";

...Echipă " de lucru"

[LD : este cea mai importantă parte din discurs ,**este concluzia ,este propunerea ,este sugestia la apelul regal** .Iunian nu "botează" un astfel de regim ,dar îl diferențiază de guvernările de " **coaliție**" ,de " **tehnicieni**" , de " **concentrare** "

Nu-l numește nici " **democratic**" ,nici " **dictatorial** " , nici " **personal**" ,nici " **regal**" .

Această **anonimie** se va perpetua și în perioada '38-'40,iar după detronarea lui Carol , va face subiectul controversat al politicianilor și al istoriografiei ulterioare]

" Într-un asemenea Parlament, și cu crearea regimului de libertăți ,**se poate face apel la o colaborare , se poate găsi** destul **luminat patriotism** - nădăjduesc -**la toți fruntașii și conducătorii** diferitelor grupări ,care intră în Parlament ,pentru ca , **pentru o bucată de vreme** , și în vederea necesităților mari ale țării,**să se poată înjgheba o echipă de lucru** ,**trecând peste toate aceste ambiții personale** ,**dar cu o condiție** :ca aceasta să reprezinte **solidarizarea pentru o operă restrânsă la un program mărginit**,și al zilei de astăzi și a zilei de mâine,**dar să nu sangajeze cu nimic răspunderea pentru politica trecută a partidelor și a guvernelor de partid** ,cum ar angaja-o în ipoteza unei **înțelegeri de colaborare nejustificată** . "[-----]

...Descătușarea majorității parlamentare

"**Nu, d-lor ! Dimpotrivă** ,acest politicianism , care a înflorit așa de mult în ultimul timp, **nu este datorat regimului electiv și regimului parlamentar** .

Afară de cazul când dvs ați vrea să afirmați că **obediința** de care a dat dovadă **Parlamentul, ați plătit-o prin avantajii pe care le-ați dat** ,prin **exercitarea administrativă a dvs** , la diverse departamente .Aș protesta eu împotriva unei asemenea afirmațiuni .Atunci, dacă această justificare nu poate să existe, însemenează că n-**ați aflat în Parlament o rezistență la activitatea dvs** .

...Anihilarea conducătorilor marilor partide de guvernământ

"**Politicianismul nu este legat** de liberul exercițiu al **regimului parlamentar :este legat de această nefastă mentalitate** , care stăpânește, rând pe rând,**pe conducătorii marilor partide care se perindă la putere** ,ca să ferească țara,așa cum am arătat .

"**Un singur mijloc este de a face începutul de înfrânare** , care poate să ducă la rezultate mai târziu :**alcătuirea unui guvern care să nu reprezinte o forță de partid** ,care prin însăși compoziția lui **să stea ca o permanentă rezistență** la aceste încercări de **politicianizare a** întregii noastre vieți administrative și publice ,**acest flagel care trebuie neapărat lecut** ."

[---]

Grigore Iunian / 28 nov.'36

#PNC și PNT -pretendentele la succesiune

[LD:caracteristic pentruетенții cu **partide de "buzunar"** sau pentru **șefii unor "dizidențe"** eșuate în coterii provinciale.Se cumițișe Lupu ,locul lui fusese luat de Iunian.Dar întru cât mai era PRȚ partid de "stânga" , și "radical" și "țărănesc " ?!]

...Pericolul unui război civil

"Am arătat o asemenea speranță ,dovedită neîntemeiată ,și acum trei ani, când am vorbit la Mesaj,crezând că aveți în dvs încă **posibilitatea de înnoire** a formei în care vă prezentaseți înaintea ,pentru ca ,din sânul dvs , al **partidului liberal**, să vă puteți dăruia o **activitate rodnică** ,cu **speranțele mele de atunci care nu au fost realizate**

" Tot așa și astăzi vreau totuși să pot nădăjdui astăzi în **puterea de reculegere și în patriotismul fiecăruia dintre grupările politice aici reprezentate** , ca să ferească țara de **acel război civil care ne amenință**,prin manifestările și ale unei grupări, a **Partidului Național Creștin** ,și ale altei grupări, a **Partidului Național-Țărănesc**,**partide care pretind succesiunea guvernului pentru fiecare din ele.**

" Oricare dintre aceste două soluțiuni s-ar da crizei care se va desfășura cândva - căci și puterile dvs sunt mărginite **-va constitui un izvor de primejdie.**

" De aceea, vreau să cred în **puterea de reculegere a tuturor** ,ca să găsească **singura formulă** prin care să poată realiza **colaborarea lor** și constitui cadrul în care o asemenea colaborare se poate asigura efectiv,**pentru a garanta dezvoltarea normală** , propășirea țării noastre,**și a păstra neştirbit întregul patrimoniu național**,care trebuie să ne fie scump, deopotrivă, tuturor ." (**apluze la PRT**)

Grigore Lunian / 28 nov.'36

22.)**H.Otto Roth (PNG) ,discurs la Mesj, Cameră, 28 nov.'36**

(DAD, MO 6, ședința din 28 nov.'36 , p. 110-112)

[LD :**19 iulie 2003. Trebuie să fiu atentă la apreciere !**

Să nu uit că , pentru acel moment , **războiul civil spaniol**, impresiona profund onștiințele ,ca un prim și tragic episod , purtând pecetea unei **confruntări ideologice**,care **împărțise lumea europeană în tabere de simpatii și sprijin internațional.**

Chiar dacă are dreptate în argumentele sale - și categoric are - eu nu cred că atunci, **în 1936**, principalul pericol care plana asupra României era **bolșevismul.**

Dar este vorba de percepția afectivă a contemporanilor , care este greu de taxat postfestum.Roth spune că lumea înțelegea cea mai mică aluzie.Așa să fi fost ?!

La ce trebuia să răspundă popoarele europene cu **da sau nu** : război - pace ? comunism - democrație ? hitlerism - democrație ? axa Paris/ Londra - axa Berlin / Roma ?

Mai ales că, în funcție de opțiune,aprecia el, **trebuia aliniată și politica internă .**

Pentru Roth, principalul pericol era **bolșevismul.**]

Doc.Integral- **fișier Minorități -Germani I**

/Mesajul Regal / Răspuns la apelul MSRegelui : pozitiv /

/Atmosferă internațională îngrijorătoare : războiul civil spaniol / pericolul bolșevic /

/România -piatră de hotar între două lumi /

/Regele, Armata , Solidaritatea /

/Germanii din România : măsuri discriminatorii /

/Germanii din România : nemulțumiri și deziderate /

/Revizuirea politicii față de minoritatea Germană /

H.Otto Roth / 27 nov.'36

▣Răspuns la apelul regal de reconciliere

[LD :**răspuns lucid,îngrijorat, responsabil**]

"D-le președinte, d-lor deputați, trăim timpuri în cari nu este locul să se facă vorbă multă.

Mă mărginesc de aceea la câteva lucruri necesare și esențiale și aceasta ,cu atât mai mult , cu cât **lumea de astăzi este atât de atentă ,încât înțelege cea mai mică aluzie.**

"**Mesajul regal** se adresează cu o **chemare stăruitoare a partidelor politice și șefilor lor** ,apelând **să se înțeleagă** ,în sfârșit,și **să se înlocuiască** ,cel puțin în timpuri de mare pericol, **dezbinarea cu unirea și înțelegerea.**

"**Aprobăm această chemare** a Maiestății Sale din toată convingerea ; **ne temem însă că și această chemare se va stinge fără a fi auzită și fără a i se da ascultare .**

"Poate că evoluția politicii interne este deja prea avansată ,**văzând deosebirile**

fundamentale ce există între partide, în ce privește metoda și felul lor de a privi problemele ,
pentru ca **să mai găsim o bază comună pentru politica de fiecare zi."** [.....]
H.Otto Roth / 27 nov.'36

▫România -piatră de hotar între două lumi

...Bolșevism -democrație

"Situția țării noastre **nu este tocmai ușoară** .Țara se află ca **o piatră e hotar între două lumi** , între care **se dă o luptă înverșunată** .O situație atât de dificilă nu poți s-o satisfaci decât atunci când, la toate cântăririle și examinările nu **ai în vedere decât soarta poporului tău** .
"Partidele române **doresc să schimbe bazele ordinii sociale ?**
Cred că în această Adunare **nu există nici un partid** care să nu răspundă cu un categoric : **nu** , acestei întrebări.**Bolșevismul ,ca sistem de guvernare și ca formă socială de viață, este respins de toate partidele politice ale Parlamentului nostru.**
Se combate , însă, în interior ,în mod corespunzător,bolșevismul și tendințele lui politice și sociale ?Aceasta este o întrebare care are o importanță decisivă.

...Politică externă "inofensivă"

" Față de situația gravă în care se găsește țara noastră,atât **politica internă cât și cea externă , ar trebui desbrăcate de orice sentimentalism** , iar funcțiunile lor **stabilite autonom și independent** .Este în afară de orice îndoială că **politica românească externă va rămâne**, în esența ei,și mai departe **inofensivă**. [LD : probabil termenul potrivit ar fi fost **defensivă**]
Și cu atât mai mult ar trebui **să dăm ascultare cuvintelor** spuse de curând de **profesorul Iorga :<Faceți politică românească și lăsați ambițiile de politică mondială ! >**[.....]
H.Otto Roth / 27 nov.'36

▫Germanii din România:revendicări , recomandări

[LD :sesisabil tonul crescendo nemulțumit ,în care aluzia este înlocuită cu lamentarea și presiunea ,iar "cumintele" popor german din România plusează revendicările specifice .
Acum știm exact **de ce ,când și cum**.În epocă ,această schimbare de ton a fost receptată cu menajamente ,dar cred că istoria perioadei trebuie să-și găsească o justă reflectare]
"Și dacă lucrurile stau astfel -și cred că nimeni nu se îndoiește -atunci **va trebui să se realizeze** tot ce face ca **acest Stat să fie nouă,germanilor ,o patrie părintească** și ca **să fie iubit** de noi din tot sufletul.**Regret că tocmai în timpurile actuale se face o politică care amenință în multe privințe poporul nostru în existența sa.**
Abia cu câțva timp în urmă ,**limba germană a fost exilată** din administrația orașelor locuite de noi.În același timp,**administrația poștei interzice întrebuințarea vechilor nume germane de localități** ,iar **presa este avertizată ,dacă întrebuințează numai numele lor tradiționale.**
Administrația comunelor și orașelor se strecoară ,prin măsuri arbitrare ,în mâini românești ,și acolo unde , din punctul de vedere **numeric ,avem majoritatea.**
Sute și sute de funcționari germani au fost îndepărtați prin examenul de limbă română , din funcțiuni orașenești și de Stat .
Limba de predare în școlile primare de Stat din Bucovina, Basarabia și adeseori și din Banat,se înlocuiește cu cea română.Contribuția Statului și a comunelor la întreținerea școlilor profesionale germane **a fost ștersă în întregime** anul trecut,cu nesocotirea dispozițiilor legale și internaționale.
Și ,în sfârșit,în Basarabia,administrația județeană **a sechestrat** acum o lună ,în mod cu totul **arbitrar**,importanta avere mobilă a comunităților evanghelice bisericești, între care și clădirile a peste 150 de școli."
"O politică greșită față de poporul german ,în timpurile de față,**este și mai deplasată decât în anii de după război .**

▫Alternativa :da sau ba ?

Alternativa :**da sau ba** ,în care se vede pusă astăzi politica **popoarelor europene,nu trebuie**

să aibă ca rezultat ca Românul și Germanul să stea față în față ,ca doi dușmani.
Este convingerea mea fermă că Germanii și Românii vor sta umăr la umăr în evenimentele care vor urma ,în timpul apropiat ,deoarece au de apărut aceleași principii și idei.
Aceasta mă determină, d-lor, să vă recomand ,cu atât mai insistent și mai călduros, să revizuiți în mod amănunțit politica față de minoritatea germană și să puneți pe baze noi raporturile noastre față de poporul român și față de Stat "
H.Otto Roth / 27 nov.'36

23.)Gh.Vântu (raportor),discurs final la Mesaj,Cameră,28 nov.'36

(DAD, MO . 6 , sâmbătă, 28 nov.'36 , p. 116 - 121)

[LD :7 sept.2003 .Ședința este condusă de NNSăveanu .De remarcat **amplourea** dată **discuțiilor doctrinare** ,care nu erau deloc simple exerciții oratorice.Atmosfera politică era încărcată de **propagande și polemici** ,iar aceasta era **ultima sesiune a legislaturii PNL** ,după care **urmasu alegerile.**

Parcă nimeni nu mai era preocupat de actele guvernării,de bilanțuri și analize,ci,din cluburi, presă și stradă,**lupta se mutase în Parlament și în culise.**

Dar parcă nici aici, nu mai sunt "bătăile " de altă dată :lipsesc membrii de marcă ai guvernului; lipsesc (sau tac ?)șefii de partid :**Dinu Brătianu. Mihalache, Maniu, Iunian, Gh.Brătianu, Goga, ACCuza** ;tac "spadasinii" doctrinari :**Madgearu, Iamandi ,Giurăscu**;când și când câte o intervenție a lui **Șeicaru**-totdeauna cu miez !Și totuși ,lumea politică era înefervescentă și veghe maximă]

[LD:Atenție !părți masive din acest discurs le-am plasat la fișierele problematice

coresponzătoare :**Sistem de partide,Doctrina,Monarhie, Guvern, Liberalism** ș.a

Evită repetarea ,abordează-l din alt unghi .Spre ex.,aici reține doar **rolul pedagogic** pe care-l oferea tribuna parlamentară ,în ceea ce astăzi numim educația civic-politică .

Doc.integral **fișer PNL- XI**

Subtitluri, sublinieri , semne -LD]

/Opoziția parlamentară :

Argetoianu / Goga / Madgearu / Iunian / nimic despre georgiști /

/Politica externă /

/Regimul politic :

-Democrație - Statocrație

-Stat democrat - stat totalitar (Italia, Germania, Spania, URSS)

-Comandanți - șefi - dictatori : Mussolini, Hitler , Lenin (aluzii)

-Solidarități internaționale = război civil = revoluție

-**Pamfil Șeicaru** :Cezarism

-Lustrul democratic al dictaturilor

/Democrația istorică , tradițională versus pseudo- demicrația /

-Autoritarism democratic

-Elitele democratice

- Criza democrației

/PNL: stat liberal, democrat ,național , monarhic.

-Monarhia constituțională

-Despotism versus democrație

- Solidarism și armonie socială

/Guvernul Tătărăscu - realizări în 3 ani de guvernare

-Economie / finanțe / cultură/ învățământ / -

-Administ.ublică/ sănătate / armată

-Valoarea guvernărilor liberale

/Program de viitor ;

/Răspuns la Apelul Regal

Gh.Vântu / 28 nov.'36

«Opoziția "MSRegelui"»

[LD :atenție ! opoziția definită ca " **opoziție a MSR** "
Cred că este prima oară când aud această formulă ...]

Ora este întârziată, parlamentarii oboseți după 5 ore de dezbateri.

Reprezentanții opoziției s-au străduit , " **cel puțin în formă** " , să se apropie de acea noțiune clasică a **opoziției Maiestății Sale Regelui** . "[----]

/Argetoianu [Uniunea Agrară]

Reprezentantul unei formațiuni în căutare de neofiți - **a acuzat guvernul** că a adus țara în **faliment financiar** ;că a provocat **o criză morală** ;că ar trebui format un **guvern de "oameni noi"**,oferindu-se printre ei [----]

Gh.Vântu / 28 nov.'36

/O.Goga [P.N.C]

"**DI Octavian Goga** , cu talentul său recunoscut , ne-a făcut ieri **un discurs** foarte interesant **asupra politici externe** .Mărturisesc că la început **am avut o surpriză** , fiindcă eram obișnuit să-l văd pe d-l Goga examinând politica internă, care îl pasionează atât de mult, și în care de câțiva timp desfășoară **o activitate cu foarte mult zgomot**.[-----]

[pericolul bolșevic]

"D-lor deputați, **m-am întrebat** și mă întreb și acum,**dacă pericolul bolșevismului**, pe care îl afirmă cu atâta tărie d-l Goga, **este în adevăr o realitate strigătoare** sau nu cumva o **platformă pentru justificarea unei acțiuni politice inventate** .(aplauze)

-Pamfil Șeicaru :**Va să zică nu este un pericol bolșevist ?**

-**Gh.Vântu** : "Necontestabil **există un pericol al tuturor formațiunilor extremiste** și nu eu voi fi acela care să contest că **pericolul devine mai mare ,se agravează** ,pentru că în ultimul timp **s-au demonstrat solidarizări ideologice peste granițele unei țări** .

Desigur, că există în această împrejurare **de o excepțională gravitate**, dar , d-lor deputați, **aceasta privește organizarea autorității în interiorul Statului** ,aceasta **poate să formeze un punct** din activitatea unui partid politic ,**dar nu poate ,în nici un caz, să justifice,numai ea singură, existența unei formațiuni politice în interiorul Statului"** [.....]

(vii aplauze la majoritatea PNL)

/[Cine?!] Partidul Național Țărănesc

[LD :este o încercare evidentă de apropiere, este o mână întinsă, pentru că reprezintă puterea , dar nu știu dacă ipostazele s-ar schimba, cum ar fi.

Așa ,ca idee,nu ar fi fost rău, dar să nu să ne amăgim]

"D-lor deputați,**PNT** a binevoit să ne citească astăzi **un rechizitoriu** ,mai mult un rechizitoriu aparent - și cred chiar că acest memoriu este **opera temperamentului năvalnic al d-lui Virgil Madgearu** -pentru că ,**dacă veți cerceta conținutul acestei declarațiuni** ,veți putea constata că **nu este decât o simplă prezentare de stil** ,în această declarație fiind **simple fraze** , care se succed și foarte multe sunt aruncate **cu oarecare lipsă de răspundere**;

eu regret aceasta pentru un partid care a guvernat ,care,desigur,**va mai veni la conducerea țării** ,care ,în orice caz, **revendică acest drept**." Eu mă voi mărgini să **constat cu bucurie** că **PNT intră pe făgașul unei politici normale**."[-----]

Politica tradițională de agresivitate a fost abandonată și sperăm că Partidul Național Țărănesc , pe viitor, **va duce o politică care angajează și care se poate realiza** , necesară pentru orice partid de guvernământ .[**statul țărănesc**]

" Constat aceasta pentru că **nu mai găsesc în declarația prezentată astăzi formula aceea a <statului țărănesc>**.De această dată ,**Partidul Național -Țărănesc** , consecvent cu principiile sale - spune declarația **-< afirmă în politica externă primatul apărării frontierei și, în politica internă, primatul muncii naționale și al țărănimii >**

"De la formula aceea a luptei de clasă , a unei activități cu caracter naționalist,este o mare

schimbare . Așa cum se prezintă astăzi, **declarația** Partidului Național Țărănesc ,**constituie o mare evoluție** și cred că , în această evoluție, **partidul nostru a dat o contribuție foarte serioasă "** (aplauze la majoritatea PNL) [.....]

[Grigore Iunian [Partidul Radical Țărănesc]

"**DI deputat Iunian**, în numele **partidului său**, **care are proporțiile d-sale** (ilaritate) a făcut **observații interesante** .D-sa apare în **galeria marilor debateri parlamentari** ,dar vă mărturisesc că **nu are întotdeauna succes** ,pentru că , în special ,în discursul la Mesaj, reprezentantul și oratorul unui partid, **trebuie să se ocupe de politica generală a guvernului**.[-----]
Gh.Vântu / 28 nov.'36

#Statocrație(politic)=stat totalitar(juridic)

[LD : mă interesează în măsura în care voi detecta aceste caracteristici la **mișcările extremiste din România**, fie ele **de dreapta (PNC, Garda)** sau **de stânga (PCR)**

Doctrina comunistă (și,ca un reflex, istoriografia comunistă), chiar dacă ,cu tupeu , cu ipocrizie, cu agresivitate ,critica **statocrația și statul totalitar** de dreapta (Germania, Italia,Spania ,și chiar țări cu regimuri democratice !),**se scotea din cauză** ,inventând pentru ea **noțiuni și argumentări dogmatice**,prin care respingea eticheta de "**stat totalitar**" ș.a.

În epocă,**oamenii avizați le puneau**, din acest p.d.v ,**pe același plan**.

Din această categorie face parte și argumentarea lui **Gh.Vântu**, care face o **prezentare simplă , succintă, coerentă, inteligentă , convingătoare .]**

"**Suntem criticați** spunându-ni-se că astăzi **nu mai reprezentăm tradiția liberală și democratică**.**Împrejurări speciale și particulare postbelice au justificat în unele State anumite reacțiuni** , menite **să transforme organismul de Stat** [LD : nu numește Germania, Italia , Rusia Spania !] și **să transporte răspunderea puterii în mâna altor elite politice .**

" N-am să insist și nu vreau să cercetez în particular cauzele , motivele istorice și politice, dar **un fapt** este constatat : **structura politică internă a acestor State a fost schimbată**.

Se tinde astăzi la o generalizare a acestui sistem și pretutindeni **se găsesc reprezentanți ai acestei mentalități noi , cu privire la reforma Statului**.

" **Statocrația** reprezintă formula politică , **Statul totalitar** reprezintă **formula juridică** a sensului acestei **reforme a Statului** ,care capătă în unele părți aderenți.

Dați-mi voie **să explic** în câteva cuvinte **ce reprezintă această concepție și dacă ea poate fi împărtășită**.

[LD:Vezi pe larg la **fișier Sistem de partid, Doctrine**]

[statul totalitar:fascist, hitlerist, comunist]

Statocrația neagă complet **primatul națiunii** .S-a zis chiar **< Nu națiunea creiază Statul , din contră, Statul creiază națiunea.>**

-**Șeicaru** : **Statul înlesnește ca națiunea să ia act de existența ei,înlesnește găsirea conștiinței naționale .** Cultivă **ideea de națiune în școli**.Statul a creat **școala** pentru ca **poporul să poată deveni o națiune**.

-**Aurelian Bentoiu** (Subsecretar de Stat la Interne) : Ceea ce puneți dvs este o variantă personală. Dar , dacă nu mă înșel, **ceea ce a afirmat dl Vântu este reproducerea fidelă a cuvântului Ducelui**.

-**Gh.Vântu** : Exact .Deci **se contestă națiunii dreptul de reprezentare** .De aici **o consecință** foarte importantă : **guvernul are autoritate din cauză că reprezintă Statul, nu națiunea**.

A doua consecință , foarte importantă, este **incompatibilitatea acestei concepțiuni cu Monarhia**, pentru că **interzice sau, în orice caz, anihilează prerogativa de investire și de revocare a guvernelor** care constituie atributele principale esențiale ale sale.

Formațiunile acestea **elimină , în mod violent și definitiv , orice alte partide politice , acaparând Statul în angrenajul lor și întrebuițează orice mijloace** pentru a asigura **continuitatea și perpetuarea conducerii Statului .**

Partidul reprezintă **clasa sau națiunea în calitatea sa de elită** ,adică gruparea cea mai **energică**, gruparea cea mai **virtuoasă**...

-**Șeicaru** : Dle Vântu, în **aceste formațiuni de dreapta** , concepțiunile acestea

ale Statului de dreapta, dacă le urmărești, **sunt o copie fidelă a Statului comunist**.
-Gh.Vântu : " Eu vorbesc odată de amândouă. **Statul totalitar** înseamnă mai apoi **confiscarea vieții private**, sau, mai precis, **impune familiei, presei, chiar gândirii și tuturor manifestațiilor individuale și sociale**, sub toate formele și sub toate expresiile, **o unitate de acțiune și manifestare**, chiar **o unitate de opinie, aceea a Statului, adică a partidului**, care este obligatorie.

[**Comandantul = șeful = dictatorul**]

Suveranitatea este însă în teorie rezervată Statului, **nu națiunii**; în realitate, Statul este reprezentat prin guvern, guvernul este reprezentat prin partid, iar partidul are un comandant, un conducător

[LD : "**Cărmaciul**" - Stalin ; "**fuhrer**"-ul Hitler , " il duce" Mussolini , "**Căpitanul**" CZCodreanu] , care dă **dispoziții**, care comandă și ale cărui ordine se execută. Prin urmare, în ultimă analiză, **suveranitatea înseamnă dreptul unui singur om**, înseamnă că această **suveranitate** este complet încredințată **șefului partidului totalitar**. Acest șef este un om care **nu poate greși, deci nimeni n-are dreptul să discute măsurile lui** ; toți ceilalți au numai obligațiunea de a executa .

" **Legile și toate instituțiile Statului**, sunt menite să întărească și să asigure hegemonia partidului și a șefului. [.....]

...Concluzie

"Deci, fără teamă de exagerare, am putea spune că **această concepție a statocrației, a Statului totalitar**, înseamnă **silnicirea unei nații, pentru strălucirea unui om**." (Aplauze la majoritatea PNL) Este **desființarea tuturor drepturilor și libertăților, instaurarea forței** ."

▣Democrația istorică versus pseudo-democrația

[LD : Se poate vorbi de o **stăruitoare pedagogie politică**, față de abuzul folosirii acestei " etichete", mai ales de către **grupările radicale sau extremiste de stânga**.

Pe această **confuzie** s-au bazat în epocă **inițiatorii** diverselor "**fronturi**" , de această **confuzie** au profitat **istoricii comuniști** când au prezentat luptele politice, din deceniul patru, transformând PCR în <**principala forță democrată sau antifascistă**>, chiar dacă "**fasciștii**" cu care se luptau erau democrați tradiționali (precum PNL, PNTJ, sau PSD !).

În acest dicționar politic falsificat, mistificat, pervertit, încearcă Gh.Vântu să pună puțină ordine, desigur trăgând jarul pe turta liberală.

LD : nu uita el se referă la **statocrația și totalitarismul din ambele extreme**.]

" În fața acestei **concepțiuni noi**, - ca formă, pentru că dictaturi au mai fost ! -

se ridică concepțiunea tradițională și istorică a democrației.

Desigur, ea nu trebuie confundată nici cu **fronturile așa-zise democratice**, nici cu **fronturile populare**, care nu reprezintă decât niște **tentacule** ale unui **comitet organizat în vederea unei revoluții comuniste internaționale**, căci **democrația aceea tradițională și istorică**, implică **primatul națiunii asupra Statului**. Nu voi insista, dar voi accentua că ea înseamnă **organizarea Statului pe baza suveranității naționale, exprimată direct sau prin reprezentare**.

" Funcționarea instituțiilor Statului este organizată **în cadrul unei concepții juridice și morale**; activitățile se desfășoară **prin colaborare și centre**, în spiritul unor **norme fundamentale** cuprinse în **Constituție**; în cadrul acestei concepțiuni, **libertățile publice**, și în special **libertatea gândirii, libertatea presei**, sunt asigurate." [.....]

[**Criza democrației**]

[LD : în evidentă situație delicată, Vântu abia își stăpânește criticile la adresa propriului partid, a propriei guvernări. Nu simt din ce grup liberal face parte - ducist ? brătienist ? tătărescian ? tineret de la " Părerii libere" ? .Dar, spre cinstea lui, pare lucid și sincer democrat]

"Este adevărat și trebuie să recunoaștem că, în ultimul timp, **asistăm la o slăbire a convingerilor democratice**. Aceasta provine, în bună parte, nu datorită concepțiunii prin ea însăși, ci, mai ales, **practicilor fals democratice și deformărilor**, care au zdruncinat în parte valoarea regimului și încrederea în el.

Fie că s-a apăsat prea mult pe electoral, fie că s-a falsificat compunerea sau funcționarea unor instituții, fapt cert este că **asistăm la o criză a democrației**, încât se pare că astăzi **democrația a devenit mai mult o retorică** exprimată de oameni fără convingere.

Mai mult încă, chiar **unii dintre exponenții** cei mai autorizați ai democrației, care au ajuns la **posturi de conducere** numai datorită sistemului democratic, **nu manifestă**, prin actele lor, **încilinări democratice**. Pe de altă parte, **așa-zisele noastre elite**, **au abandonat rolul lor de conducătoare**, preferând o viață comodă și egoistă.

"D-lor deputați, **există o perioadă de criză**, care **nu va putea fi trecută prin formule noi** și neexperimentate, **sau prin formule agresive și distrugătoare**; ea va putea fi trecută prin **muncă continuă și hotărâtă**, pentru a se da valoare tuturor instituțiilor democratice."

▫ PNL : Stat liberal, democrat, național, monarhic.

"**Partidul și guvernul nostru se mențin pe linia tradițiilor liberale și a democrației naționale. Nu acceptăm formulele extremiste**, pentru că, **în convingerea noastră, ridicarea națională și politică a poporului român, nu se poate face prin măsuri de dominațiune feudală a conștiințelor și a sufletelor.**

"**La baza credințelor noastre stau acele două forțe organice ale Statului: națiunea și monarhia**" [.....]

▫ Programul de viitor

"Dar viața nu se oprește aici. **Mesajul vă prezintă un program de viitor**. Desigur că el va contribui într-o largă măsură, la **ameliorarea vieții** și va încheia astfel **una dintre cele mai strălucite guvernări**. (Aplauze la PNL)

Dorim sincer ca și **guvernele care ne vor urma**, apoi, să fie animate de aceeași acțiune creatoare. Pentru că, cum spuneam de la începutul acestei cuvântări, **regimul democratic**, care însemenează și **reînprospătarea de forțe noi la conducerea Statului**, succesiunea de guverne, nu se poate susține decât prin credință și prin acțiune.

▫ Apelul MSR la solidaritate

" D-lor deputați, nu pot să închei însă, aceste cuvinte ale mele, mai înainte de a recunoaște, împreună cu dvs, că **împrejurările de astăzi**, așa cum ni se arată în Mesajul Regal, **sunt foarte serioase**, că aceste împrejurări **ne cer nouă, tuturor, fără distincție de partid**, fără preocupări personale, **o solidaritate**. Nu este vorba de o solidarizare pentru aranjarea între noi a unor interese reciproce, ci este vorba de **o solidarizare în vederea asigurării viitorului acestei țări. Regele nostru face apel la această solidarizare. El cere înțelegere și patriotism.**

"Eu, sunt sigur, d-lor deputați, că **această înțelegere**, care n-a fost zgomotos manifestată, **există**, însă, **între toți reprezentanții națiunii, indiferent de partidele politice** pe care le reprezintă, și sunt sigur că **toată viața noastră românească reprezintă astăzi un singur bloc**, pentru că, pe deasupra tuturor celorlalte interese, **există interesele istorice și naționale ale țării.**

▫ Apel la votarea Răspunsului la mesaj

" Cu aceste observațiuni, eu **vă rog să binevoiți a vota Adresa de Răspuns la Mesajul Tronului** și a aduce, odată cu mine, **recunoștința noastră guvernului** pentru opera pe care a înfăptuit-o și **urări pentru rodnicia ei, până la capăt "**

(aplauze prelungite, strigăte de bravo la PNL)

Gh. Vântu / discurs final / 28 nov.'36

24.) **I. Inculeț** discurs final - la Mesaj, 28 nov.'36

(Ministru secretar de Stat, vicepreșed Consiliului de Miniștri)

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36, p. 121 - 127)

[LD : **Ședința dura de 7 ore. Adunarea este condusă de NNSăveanu**. Inculeț este întâmpinat cu aplauze prelungite de majoritate. Vorbește foarte rar în public, este **om de acțiune**, și, pentru că

deținuse Internele,este considerat "**mâna forte**" a PNL.

I se mai adăugase un apelativ : "**omul regelui**" .

Nu știu câtă justificare au cele două apelative ,dar ,oratoric,are un stil direct ,sfătos, la care **pilda, anecdoticul**, înlocuiește argumentul, iar **experiența politică** ,ține loc de cărți și teorii.

Punctual, face **bilanțul unei guvernări de 3 ani** ,pe care o consideră stabilă și rodnică,ridică moralul structurilor liberale - **guvern, parlament, partid** - respinge criticile aduse de adversarii parlamentari și nu pare îngrijorat de succesiune.

Nu se ocupă de toate departamentele , ocolește punctele " sensibile " sau "oculte "-represiunea antilegionară ,tensiunile din lumea politică,atmosfera turbure din societate.

Pornește discursul de la o **premiză edulcorată** ,vorbind de un "**consens** " inexistent

-**Regele,armata ,politica externă -neluând în seamă** că acest "consens"avea serioase fisuri , **ignorând curentele de opinie adverse manifeste** (parlamentare și extraparlamentare)

Amăgire ? Strategie ? De ochii cui, ai Regelui ,ai țării ? Era bine ? Era rău ? Se va vedea în alegerile din nov.'37 .]

Subtitluri, sublinieri, semene, colorări -LD Doc.integral **fișier Guvern XIII**

/Mesajul Regal : stabilitatea și continuitatea în guvernare ; realizările înfăptuite ;consecințele acestor realizări ;legiferarea;armata ;politica externă ;apelul la unire ;

/Apelul la unire al MSR

/Armata [g-ral Angelescu / Gh.Tătărăscu]

/ Politica externă [Victor Antonescu]

/Pedagogie politică ; Mentalități politice

/Finanțele publice [Victor Antonescu / Mircea Canaciov]

/Sănătatea publică [dr. I. Costinescu]

/Școala [dr.C. Angelescu]

/Agricultură [Vasile Sassu]

/Comerț [Valer Pop]

/ Băncile

/Guv.Tătărăscu -guvern de continuitate

[**Meritul PNL**] [**Meritul Parlamentului**]

/MSRegele.

/Legiferarea. [Legea presei] libertatea presei = libertatea calomniei ?!]

/Succesiunea guvernamentală

I.Inculeț / 28 nov.'36

" D-lor deputați, vă **mulțumesc pentru aplauzele** călduroase cu care m-ați primit la această tribună, însă vă rog să-mi dați voie ca **aceste aplauze** să le răsfrâng asupra **întregului guvern** condus de dl. **prim-ministru Tătărăscu** (aplauze prelungite la PNL)

" Voi fi cât se poate de rezumativ , mărginindu-mă numai la **câteva precizări ,la câteva constatări**. Și , fiindcă ora este târzie - **ședința noastră ține deja de 7 ore** -ca o idee reconfortantă , poate să fie gândul că **Parlamentul francez și cel englez au ținut ședințe de câte 24 de ore în șir**."Tot odată **să admirăm rezistența** cu care iubitul nostru președinte , d-l **NNSăveanu**,ne prezidează cu atâta măiestrie de la începutul ședinței (aplauze prelungite , strigăte de " trăiască!") [-----]

I.Inculeț / 28 nov.'36

▣ Mesajul Regal

[LD: ca un matematician ce era,Inculeț este foarte exact]

"D-lor deputați, **Mesajul Tronului** de astă dată , cuprinde **șapte idei principale** :

1) stabilitatea și continuitatea în guvernare ;2) realizările înfăptuite de guvern ;3) consecințele acestor realizări ;4) legiferarea în curs ;5) armata ;6) politica externă ;7) apelul la unire ;

I.Inculeț / 28 nov.'36

▣Reacția parlamentului la Apelul MSR

"D-lor,să începem cu ultimul capitol :**apelul la unire** .

Credem că **nici o dată chemarea regală** n-a fost mai **bine venită** decât în momentul de față.

În adevăr , **nourii internaționali** apar destul de întunecați și de primejdioși și **tind chiar să acopere și cerul senin al României noastre** .Astfel că apelul este bine venit și cu bucurie trebuie să constatăm - **prima constatare** -că acest apel **a fost primit absolut de toți în**

Camera ,după cum cred că **a fost primit de toată românimea** , de la un capăt la altul al țării .
(aplauze prelungite la PNL)

"**Singur d-l Argetoianu a făcut oarecare rezerve**, declarând că **nu vrea să se unească în jurul guvernului nostru**. D-lor deputați, **nu știu cui i-ar face plăcere să se unească cu dl Argetoianu !** (ilariate) În ce ne privește, ținem să-i declarăm că **nouă nu ne face nici o plăcere "**
(aplauze la PNL)

"**Acest fapt constatat** ,cred că trebuie să ajungem cu mulțumire la **concluzia** că , în momente grele ,în momente hotărâtoare, **neamul nostru poate să ajungă la o înțelegere** ,poate să ajungă **la un limbaj comun** , și în fața -ferească Dumnezeu ! - unei primejdii ,**pot să facă bloc de granit** de care s-ar sparge toate năvălirile , ori de unde ar veni " (**vii aplauze la PNL**)[---]
I.Inculeț / 28 nov.'36

#Mentalități și limbaj politic

[LD : Ar fi trecut la capitolul IV - Realizări - dar înainte de aceasta ar vrea să facă "un mic preambul" o **pledoarie pentru obiectivitate** ,pentru **limbajul cuviincios**,pentru bune maniere și dialog civilizat .E bine , e frumos, dar "**ce ție nu-ți place altuia nu face!** " .
Vai-vai care a fost **limbajul liberal la adresa PNȚ**,când acesta a fost la guvernare]

"**Madgearu** a ieșit la tribuna Parlamentului și a afirmat în fața țării "**că noi nu am făcut nimic pentru înzestrarea armatei "** Mai întâi , "**realizările ar trebui să ne bucure pe toți** ,pentru că nu sunt făcute în profit personal al cuiva, ci în profitul țării.

" S-ar mai cere ca la **onorata opoziție să fie un limbaj** , ca să zic așa,**mai civilizat, mai cuviincios, să se evite cuvintele așa-zise tari, pe care le găsești deschizând un ziar, și citești discursurile diverșilor corifei ai vieții politice** .Chiar aici în Parlament, auzi cuvinte : **escroc, cinic, bandit tâlhar** [----]

" Și curios, că **aceste cuvinte** , cu atât sunt **mai tari**, cu cât **partidul pretinde că este mai democrat , parcă democrația** , adevărata democrație ,**n-ar cere o educațiune , educațiune pur și simplu** ."Și s-ar mai cere , d-lor deputați, **în raporturile dintre noi** , aș zice, **un minimum de respect** ."[-----]

I.Inculeț / 28 nov.'36

≡Guv.Tătărașcu -guvern de continuitate

[LD:vezi la fișier **Guvern Tătărașcu**]

...Meritul Parlamentului

[**LD : nici el nu credea în cele spuse !**]

"În al doilea rând, dacă guvernarea noastră a fost rodnică, se datorește faptului , care era contestat aici,faptului **conlucrării permanente între guvern și Parlament** . **Guvernul nostru se află în permanentă colaborare cu Parlamentul pe teren legislativ** ; grație acestei colaborări **legile ies mai bine** decât legile altor regimuri,colaborarea dă roade strălucite,pentru că **guvernul și agenții lui se află într-un permanent control al parlamentarilor țării noastre**."

I.Inculeț / 28 nov.'36

≡Legea presei

"Trec la repezeală peste **opera noastră de legiferare** anunțată în Mesajul Tronului ,pe motivul că **toate aceste legi vor fi aduse** în discuția Camerei și **le veți cunoaște** cu toții.
Aș vrea numai să spun că, după cum a fost și până acum, așa va fi și în viitor :

toate legile noastre vor fi bine studiate , **toate vor fi aplicabile**, și **toate vor intra în conștiința țării**, fiindcă așa este caracterul legiferării noastre .

"Aș vrea, d-lor deputați, numai **două cuvinte** să spun asupra **legii presei**.

Indiscutabil,**nu noi suntem dușmanii libertăților publice** ,**noi care am votat Constituția** din 1923,ce garantează toate aceste libertăți, printre care și libertate scrisului.

Însă, d-lor deputați, **cred că este ceva de făcut aici, de reparat**.

[Mentalități în presă /amintiri 1919]

"Când am venit eu din Basarabia ,după unire,am fost primit de presa de la Iași ,în modul cel mai favorabil,**eram sol, rândunică, apostol, eram de toate.**Însă, după un foarte puțin timp, dat fiind că noi în Basarabia făcusem o **lege agrară radicală,și influențam** prin legea noastră și **legea agrară** din Vechiul Regat ,**marii noștri proprietari** [basarabeni] , reacționari, **au dat mâna** cu proprietarii mari reacționari din Vechiul Regat ,și atunci ,din sol, rândunică ,apostol,**am devenit bolșevic, netrebnic, nebun** (mare ilaritate)

Vă mărturisesc că **nu eram deprins** cu un astfel de tratament.**Eram încă tânăr.Acum m-am deprins** și vă mărturisesc că ,atunci **când nu mă atacă presa** cu cuvinte prea tari ,**chiar parcă îmi lipsește ceva** (mare ilaritate)Atunci vă mărturisesc **am fost mult amărât**. M-am dus la **Costică Arion** ,care mi se părea un om mai de suflet,și i-am spus :

< **Coane Costică , uite necazul meu, uite cum sunt atăcat** >

El, cu ochii lui totdeauna rătăcitori ,printre gene , îmi spune :<**d-le Inculeț, ești încă tânăr la noi. Să știi că românul este tare rău de gură , dar foarte bun la suflet.Și dacă el te-njură astăzi prin gazete ,nu înseamnă că mâine n-are să te ia în brațe, să te invite la o cafea sau la un ceai . Pe de altă parte, să știi că în Țara Românească dacă faci politică și presa nu te mai înjură, înseamnă că ai încetat să mai însemni ceva în viața publică.**> (ilaritate, aplauze la PNL)

[Mentalități în presă /amintiri 1920, ' 21]

"Mi-a servit lecția aceasta a lui Costică Arion, însă, d-lor deputați, peste vreu an,într-o gazetă din Iași apar iarăși niște articole contra mea ,**că eu aș fi furat niște cai și, prin contrabandă, i-am trecut peste Nistru** .(mare ilaritate)Ce să fac ? M-am dus la **Palatul Justiție** de aici. Trăia încă primul președinte Hagiopol.S-a întâmplat că **în biroul lui se aflau mai mulți magistrați**. M-am plâns împotriva atacurilor și **le-am cerut sfatul ce să fac**.Eu voiam să-i dau **în judecată pe calomniatori și să fie pedepsiți** , fiindcă nu admit ca eu, om corect, să fiu făcut hoț de cai. Hagiopol mi-a spus :<**D-le Inculeț las-o baltă ! Cum ? Uite am să-ți spun ceea ce are să se întâmple**.**D-ta ai să dai gazeta în judecată , procesul are să fie pus la jurați,acolo la proces au să vină mulți mulți de tot avocați ai părții pârâte,și ai să fii d-ta ponegrit și maltratată de așa natură ,că ai să regreți și ceasul când ți-a trecut prin minte să recurgi la un proces împotriva presei !** >

...Libertatea presei = libertatea calomniei ?!

"D-lor deputați, indiscutabil, **trebuie să respectăm libertatea presei** ,însă ,cum foarte bine se spune în Mesajul Tronului, **trebuie această libertate a scrisului pusă în concordanță cu răspunderea scrisului**.

Am toată convingerea că **Parlamentul nostru** , care a dat dovadă de atâta pricepere la celelalte legi, **va găsi și aici linia necesară** pentru că, în adevăr, **să asigure libertatea presei, dar** , în același timp, **să de posibilitatea ca, cel care calcă această libertate ,să fie tras la răspundere prompt și eficace** " (aplauze la PNL) [-----]

I.Inculeț / 28 nov.'36

«Sucesiunea guvernamentală

" D-lor deputați, **până când onorabilii noștri adversari vor împărți pielea ursului din pădure**, care se află încă departe în pădure, **noi vom continua să guvernăm** ,mergând pe drumul tuturor izbânzilor.

" Pentru conștiința noastră , dacă ne-am întreba obiectiv , cinstit :**când a fost mai bine** pentru această țară , atunci, **cu trei ani în urmă, când am luat noi frânele Statului în mână ? Sau acum , după trei ani, de guvernare rodnică ?**

Indiscutabil că fiecare dintre noi , fiecare cetățean obiectiv ar spune, fără nici o ezitare : **acum este mai bine !**

" D-lor deputați, **în răspunsul acesta că acum, după trei ani de guvernare , este mai bine , trebuie să găsim și îndreptățirea încrederii factorilor care acordă și retrag puterea** și, în același timp, **să găsim sursa permanentă de noi puteri , de noi eforturi , de noi însuflețiri în guvernarea noastră lungă și rodnică**. Cu acestea , înainte ! "

-dr.N.Hasnaș : Dle președinte, **cerem afișarea discursului** d-lui vicepreședinte al Consiliului

(aplauze prelungite)

-**Voci PNL** : Afișarea ! Afișarea !

-**NNSăveanu** : D.lor deputați, conform cu dorința dvs unanimă , **discursul d-lui Inculeț** , vicepreședinte al Consiliului , **se va afișa.** (**aplauze**)

I.Inculeț / 28 nov.'36

25.)Votarea Răspunsului la Mesaj.Cameră, 28 nov.'36

(DAD, MO 6, 28 nov.'36 , p. 126-127)

[**LD** : este evident că în adunare sunt doar " majoritarii" liberali , și nici aceștia toți.

După discursul lui Inculeț, se pune la vot luarea în considerare a Adresei și se adoptă]

Conduce operațiunea ... **Emil Labonțiu**, vicepreșed.Camerei.

Se pune la **vot, succesiv, capitolele Adresei** ; se adoptă .

Se pune la **vot cu bile** , Adresa în total .Se adoptă

Votanți :..... 131

Majoritate regulamentară 99

Bile albe131.

Adunarea , **în unanimitate a votat Adresa de Răspuns la Mesaj.**

«Delegația de prezentare la MSR

Urmează **tragerea la sorți** a membrilor "**Deputațiunii**" de **40** , care împreună cu Biroul Camerei , **vor prezenta MSR , Adresa de Răspuns la Mesaj**

Printre ei : dr.Hasnaș, Costache Lupu, Ion Modreanu, Gh.Cipăianu, Gh.Cuza, Const.Xeni, CCGiurăscu, Nichifor Robu, H.O.Roth, M.Ghelmegeanu, Armd.Călinescu, Iosif Willer ...

La această deputațiune, se puteau adăuga și alți deputați.

MSR îi va primi , vineri 4 dec.'36

Se anunță : **ședința solemnă din 1 dec.** (Senat + Adunare) . , cu participarea delegațiilor parlamentare din Cehoslovacia și Iugoslavia.

26.)M.Romniceanu (raportor),discurs final la Mesaj,Senat ,29 nov.'36

(DS, MO 7, șed. de duminică, 29 nov.'36 , p. ? , 135-136)

[**LD Xerox incomplet -lipsă primele pagini. Profesor universitar de Drept .**

Este un om sobru, echilibrat, modest dar mândru că, în funcția sa "trecătoare" de raportor , poate rosti adevărurile și credințele generației sale.]

/Generațiile succesive și solidare : tineri - maturi

/Tineretul serios versus tineretul debusolat

/Naționalism autentic

/Politica externă

/Protest la discursul lui Mussolini

«Generațiile succesive și solidare :tineri – maturi

[**replică lui Manoilescu**]

" D-lor, trebuie să **declar cu durere în suflet** că trebuie să vorbesc și de o chestiune ,care a fost **atinsă** de un foarte distins și foarte talentat membru al acestui Senat , un îndrumător al tineretului, **dl profesor Manoilescu**.Și m-a mirat foarte mult că **d-sa a putut ,aici, într-un parlament românesc ,să vorbească de prăpastia care se deschide între tineret și generația matură,și de ceva mai mult :de prăpastia dintre acest tineret și însuși Statul Român.**

" **În toate timpurile**, d-lor senatori, **tineretea** a fost aceea în care **pasiunile au clocotit** mai puternic și în care **idelurile au alunecat mai ușor la extrem ;În toate timpurile , tineretea a crezut** , în entuziasmul său,că **ea singură posedă cheia de aur** a problemelor zilei și a viitorului.

"Dar nici o dată n-a existat o discontinuitate între generații. Totdeauna experiența și sfaturile celor maturi a venit să tempereze tineretea și au găsit ecou în tinerete. " Și universitățile noastre și-au îndeplinit cu prisosință acest rol, de îndrumător sincer și înțelegător și țin să accentuez de la această tribună că nu e bine să se micșoreze acest rol sau să fie atins prin discuțiuni ,care n-au nici o legătură cu rolul de educator. " Dacă ,în genere, acest rol a fost îndeplinit ,din nefericire ,sunt cazuri când lucrurile sunt altfel : în loc ca unii dintre cei care sunt chemați să învețe tineretul ,să-i pună la dispoziție tezaurul cunoștințelor lor și a experienței unei vieți întregi ,[aluzie la M.Manoilescu, Nae Ionescu, I.Petrovici , ș.a] unii dintre ei ,după lungi peregrinări politice, au căutat un refugiu în stimularea patimilor și a lipsei de pricioșenie a tineretului ." M.Romniceanu / 29 nov. '36

...Tineretul serios versus tineretul deșolat

"Dar să nu ne luăm după această aparență.[aluzie la legionari și gogo-cușiți] În orice societate omenească , nu aceia care strigă mai mult sunt acei care reprezintă adevăratele năzuințe ale tineretului de astăzi. Alături de cei care se produc în fiecare moment și care își arogă ,fără drept și fără pregătire rolul de exponenți ai tineretului , este masa mare a acelor care nu se văd și nu se aud, care zi de zi își văd de datoria lor și de pregătirea lor pentru munca viitoare ." (aplauze puternice la PNL)Această masă este aceea la care ne gândim noi ,masa care va forma și blocul de rezistență în contra gălăgioșilor de astăzi ,și care va forma și elita conducerii de mâine. Și această masă își dă foarte bine seama că, alături de pornirile feroce de azi, nu și-a pierdut și nu-și va pierde nici o dată dreptul la viață ,acel sentiment uman atât de adânc , care se numește generozitate. Acestei mase ne adresăm noi cu toată dragostea noastră părintească și îi spunem să nu ia nălucirile vane drept realități tangibile. De această masă suntem siguri că vom fi înțeleși, când vom spune că naționalismul nostru este izvorât din legământul tuturor Românilor , cu ogorul, cu pădurile, cu râurile acetei țări, și că naționalismul nostru n-a înțeles nici o dată să se transforme într-un fel de religie internațională, nu a înțeles nici o dată să se închine la nici o Mecă sau Vatican, numească-se ele astăzi Roma, Berlin sau chiar Nurenberg " (aplauze prelungite la PNL) -ACCuza : Vedem că aveți cunoștințe geografice interesante ! M.Romniceanu / 29 nov. '36

▫Politica externă

" Nu este locul aici ca să amintesc măcar de anumite cuvântări ținute aici , [aluzie la M.Manoilescu și ACCuza] în care s-a discutat oportunitatea sau neoportunitatea alianțelor noastre naționale . "Politica noastră externă nu este nici a unui om, și nu a fost nici o dată a unui om [aluzie la "ținta" Titulescu] ;nu este nici a unui guvern ,ci este a țării întregi și ea este dominată , în momentul de față , de cele două imperative , clar indicate în Mesajul Regal : păstrarea păcii și a limitelor noastre naturale."

#Protest la discursul lui Mussolini

"[...] mă văd obligat să mai vorbesc încă de un fapt , care pentru toți Românii a constituit o dureroasă surprindere despre declarațiunile pe cari șeful guvernului unui Stat pe care ne-am obișnuit să-l considerăm prieten , a găsit cu cale să le facă în istorica cetate a Milanului.[-----] Nu este locul ca , de la această tribună ,să repet toate argumentele istorice și statistice care învederează greșala d-lui Mussolini.[-----]

S-a spus la Milano : <Dreptate pentru Ungaria ! >

Noi , poporul român, am suferit prea mult de nedreptăți în cursul veacurilor ,ca să tăgăduim oricui dreptul la dreptate, dar dreptatea se sfârșește acolo unde începe asuprirea.

Și sunt conștient că spun un adevăr adânc , atunci când afirm :

O asuprire , chiar milenară, nu poate constitui mai multe drepturi decât o suferință de atâtea veacuri"

În clipa aceasta , d-lor, poate unică în viața mea, am convingerea că vorbesc în numele

acestei întregi adunări și prin ea vorbesc în numele milioanei de voturi ,care ne-au trimis aici, **să fim straia drepturilor și idealurilor lor .**

" De aceea **glasul meu trebuie să răzbată** dincolo de aceste ziduri ,**trebuie să răzbată în cetatea unde s-a zămislit însăși origina noastră latină** ,trebuie să răzbată în **bolțile medievale ale palatului Veneția** , ca **să se vadă și să se audă acolo** ecoul durerilor și drepturilor acestui popor .**Și am adâncă convingere că glasul meu va fi auzit** , pentru că , **alături de poarta aceluia palat** împodobit cu leul lui San Marc,**se deapănă ,pe coloana Traiană , însăși istoria nașterii acestui popor** ,prin sabia și prin energia aceleași Rome ,pentru că la **poarta palatului doarme** mărturia luptelor noastre comune,pentru unitatea noastră națională , **doarme soldatul necunosut.**

Și toți acești martori vor face ca **glasul meu să fie , nu numai auzit , dar să fie și înțeles** atunci când **împotriva negațiunilor de la Milano , spun limpede și răspicat , în numele dvs al tuturor :Așa va fi în vecii vecilor ,Amin!"**
(aplauze prelungite , îndelung repetate)

***Notă:sfârșitul lui Romniceanu**

Ministru fără portofoliu în gov.dedupă 23 aug,44,după ce a protestat împotriva fărâdelegilor și crimelor făcute de comuniști în campania electorală din 1946 (el însăși a fost bătut !) a fost **arestat și a murit în temnița de la Pitești** ,după ce trecuse și pe la Sighet.
M.Romniceanu / Senat / 29 nov.'36

27.) Vict.lamandi, discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36

(ministru Culte și Arte)

(DS, MO 7, șed de duminică, 29 nov.'36 , pag. 136 - 145)

[LD : **9 sept.2003** .Dacă politica s-ar fi redus la lupta oratorică,de sigur că lamandi ar fi făcut parte din **categoria " greilor "** ,Născut în 1901 ,în 1936 avea **45 de ani** .

La lamandi am găsit exprimat , cel mai **frumos**, cel mai **profund**, și cel mai **vizionar** **imn dedicat regimului democrat .**

El este cel care pune pe tapet **imperativul prelungirii guvernării liberale** .

LD :la discursul lui lamandi au asistat doar liberalii, și , poate ACCuza .]

Subtitluri, sublinieri, colorări Doc.integral -**fișier PNL XI**

Problematizat la fișierele:**Guvern ,Sistem de partide , Doctrine,Politică externă.Corporatism, Naționalism,s.a.**

[LD:**1 iun.2007**.Atenție! Vezi cum exploatezi acest discurs ,să eviți reluarea unor citate și comentarii.Formulează doar faptul de necontestat că la **tribuna parlamentului se dezbăteau toate problemele importante ale țării**,că exista realmente o **confruntare de idei** ,că opoziția își exercita **misiunea de critică și control a puterii**, dar și **guvernul își susținea politicile** .

Nu exagerez cu nimic când repet ,când susțin că **parlamentul era laboratorul țării**,

Parlamentul ,ca instituție.Paradoxal, dar chiar și **cei ce-i doreau dispariția** ,se serveau tot de calea democratică (partid, alegeri, reprezentare) pentru a-și susține teoriile demolatoare]

/Parlamentul Dezbaterile la Adresa de Răspuns la Mesajul Tronului.

Consens :[Coroana] [Armata] [Solidaritate națională]

/Politica externă : consens și diferențiere

[adversar "parlamentar" : M.Maanoiescu]

/ Poziția față de Rusia / Poziția față de Italia.

/ Mica Înțelegere / Poziția față de Germania .

/ Politica externă și instinctul național / Alianții : Franța, Anglia

/Partidul Național - Liberal = partid istoric.

/Guvernările liberale .

▣Școala și biserica = fundamente naționale

▣Legea presei

/ presa de extremă dreapta / presa PNC, Goga , Cuza.../

/ Calomnii ,violențe, amenințări, asasinat /

/ Lupta generațiilor / Incompatibilitatea între creștinism și legea talionului
/ Libertate presei - cu răspunderea cuvântului.

#Critica guvernării de către adversari

/Criticile PNȚ = *Declarație de război* / Ipoteza succesiune

/Continuitate ?! / Moștenirea ! / PNL- PNȚ = partide politic autentice.

/Puncte de convergență PNȚ-PNL

[Politica externă] [Libertățile publice?!] [Realizări ?!]

[Ocrotirea muncii naționale ?] [Mișcările extremiste]

#Mișcările naționaliste : cuzismul, legionarismul

/ Generațiile / Tineretul extremist / Generațiile succesive. /

▣Mihail Manoilescu -doctrinar și om politic.

▣ **Democrație versus totalitarism**

/ Libertate și egalitate ! Mistica religioasă - mistica politică /

▣**Partidul Național Liberal :Continuitate și succesiune !**

lamandi / 29 nov.'36

▣Consensualitate:

"Dle președinte, d-lor senatori, **am urmărit** cu o stăruitoare și o deosebită atenție, **dasbaterile** care s-au făcut în această Adunare asupra Adresei de Răspuns la Mesajul Tronului.

Luând cuvântul astăzi, **în numele guvernului, țin să recunosc cu o deosebită satisfacție** că această Adunare ,prin reprezentanții ei de toate categoriile,**a mărturisit** pe chestiunile mari ,care interesează neamul și interesează eternitatea patriei noastre ,**o solitudine comună , o solidaritate indestructibilă și o hotărâre neînfrântă.**"

-Coroana

"**Coroana** a fost înconjurată **de toate grupările și de toate partidele**, care se găsesc reprezentate aici,**cu aceeași dragoste și cu același devotament** , care a constituit , în toate împrejurările ,**țaria și superioritatea morală a neamului nostru ."**

-Armata

"**Statul român** ,cu toate interesele lui prezente, cu toate interesele lui viitoare,**a primit din partea acelorasi reprezentanți** ai acestei Adunări **asigurarea fermă** că ei **vor ști să-l apere** cu toate forțele lor morale și cu toate forțele lor fizice , până la capăt .

Armata țării, pavază de apărare a statului nostru, armata noastră națională, pentru că **în ea se reflectează toate puterile vii ale poporului nostru [LD:?!] ,s-a bucurat și ea de aceeași caldă atenție**, de aceeași **neprecupețită dragoste** din partea reprezentanților acestei Adunări. "

-Solidaritate națională

"Evident dacă aș trage **o concluzie** de pe urma acestei **solidarități** ,manifestate în chip atât de **elocvent** de la această tribună ,de **reprezentanții tuturor partidelor ,de grupările politice**, acea concluzie n-ar fi decât una de **mare încredere în destinul și viitorul neamului nostru.**"

D-lor, **putem fi diferiți politicește** ,putem fi **aruncați în câmpuri diferite în viața publică**, **putem uneori să trecem dincolo de limitele îngăduite în luptele noastre de la partid la partid, dar în ceasul primejdiei** ,în ceasul când chemări grave ,care interesează existența țării și destinele neamului ,**ne obligă la datorie și la jefre,atunci știm să înfrângem și deosebirile , să potolim și animozitățile și să afirmăm în fața lumii unitatea indestructibilă a sufletului nostru.**"[-----]

lamandi /29 nov.'36

▣Partidul Național -Liberal =partid istoric.

/Legislaturile liberale=stabilitate ,durată ,continuiotate

" Am inaugurat **un regim de stabilitate și de durată** în guvernarea acestei țări, de la război și până astăzi.Afară de guvernul lui Ion I.C.Brătianu , care a durat de la 1922

până la 1926 ,n-a mai existat alt guvern care să intre în a patra sesiune a legislaturii sale.
"Se întâmplă și astăzi,ca și ieri, **ca acel guvern să-l dea tot Partidul Național-Liberal.**
Nu este ,d-lor,o singură întâmplare,nu este un simplu joc al împrejurărilor .
În această repetire pe care o vom solda și de data aceasta cu o mare activitate în serviciul țării ,**este consacraea meritelor** nu numai istorice ale partidului nostru , dar este **dovada forțelor vii** pe care el se sprijină , **a experienței de guvernare , a înțelepciunii conducătorilor săi, a coeziunii sale interne,a directivelor sale limpezi,** în toate direcțiunile vieții de stat .
"De aceea **Partidul Liberal a trecut peste toate vicisitudinile ,peste toate adversitățile și a rămas singurul partid istoric pe care îl are România**(Aplauze prelungite) [.....]

1937=an de completare, de consolidare

Ce vom face în viitor, în lunile care urmează, până la terminarea sesiunii actuale ?
D-l prim-ministru, în **cuvântarea** pe care a ținut-o la **adunarea majorităților**,cu prilejul deschiderii Parlamentului, [**LD :Nu o am**] **a spus că,după 3 ani de realizări, anul acesta va fi un an de completare.**
Ceea ce **țin să afirm** și cu acest prilej, este că **această operă de completare ,o vom face cu aceeași seriozitate ,cu aceeași hoărîre** ,care a stăpânit întreaga noastră activitate de guvernare ,de acum trei ani și până astăzi ."[.....]

...Legea presei

"D-lor senatori,eu **sunt un vechi apărător al libertății presei și ca om politic și ca ziarist.**
La 1923, când s-a votat **Constituția**, **am luat cuvântul la articolul respectiv**,care se referea la presă , și **am cerut menținerea integrală** , pentru presă,**a regimului pe care îl avea și în Constituția de la 1866.Mă găsesc și astăzi pe aceeași linie.**
Evident, **răspunderile** pe care le dă situațiunea de a fi membru al guvernului ,**impun uneori rezerve și impun unele limitări.**
Mă găsesc , însă, printre cei dintâi **apărători cinstiți și sinceri ai presei.**De altfel, în această privință, cred că **n-am nevoie să cer atestațiuni** de la nimeni.Numai faptul că **deși am fost unul dintre cei mai atacați și calomniați** dintre oamenii generației mai noi din politica țării, **eu cer totuși libertatea integrală pentru presă,** cred că face dovada completă a sincerității intențiilor mele în această direcție.
Nici o dată, motive de ordin personal, îndurerări sufletești și tot felul de neajunsuri ,pe care un om care luptă în viața politică este obligat să le întâmpine ,**nici o dată** asemenea lucruri și asemenea situațiuni **nu mă pot determina să-mi schimb atitudinea.**
Dar, dacă cer libertate deplină pentru presă,cer , în același timp,și răspunderea întreață și efectivă .
-Grigore Gafencu (PNT) :De acord !

#Calomnii ,violente, amenințări,asasinate

[-----] **Cunosc mentalitatea care stăpânește din nenonorocire o bună parte a elementelor care militează în aceste grupări ,socot că nu comit o trecere dincolo de domeniul care îmi este îngăduit să vorbesc , dacă voi spune că trebuie să înceteze acest sistem al amenințărilor , acest sistem al violențelor. "**

#Naționalismele generațiilor

[LD:31 mai 2007.Cum pot fi delimitate **"naționalismele"**ca **fenomene afective colective benigne** sau **maligne** ?Cu cât a fost mai legitim naționalismul **generației antebelice** (crescute sub ideile lui ACCuza și Iorga)de naționalismul **generației războinice-unioniste**,apoi de cel al **generației postbelice** ?
Este naționalismul **apanaj, virtute,însemn al tinereții biologice** ,sau **un produs (efect) istoric** ,în același timp,de continuitate și conjunctural ?
Lupta unionistă ,ideal o dată împlinit ,a pus capăt ideii naționale sau își propunea țeluri și forme de luptă noi ?Și ,din aceste forme noi,**violența** -verbală și fizică -era metamorfozare a comportamentelor din timpul războiului trecut ,sau preludiu la războiului ce urma să vie ?
Care sunt granițele ?Aici consemnez opinia lui Iamnadi .]

"Generația noastră a trăit pe băncile **Universității**, sub ideile dvs, d-le Cuza, și ale d-lui Iorga. Am avut și noi **momente de expansiune**, de **critică neîndurătoare**, la vârsta de 20 de ani, **împotriva conducătorilor**. Am făcut parte din cei care au prefațat, prin acțiunea noastră dezinteresată, **marile mișcări de mai târziu**, care ne-au dus la **întregirea națională**, dar n-am preconizat nici o dată **violența până la suprimare**, ca mijloc de acțiune, ca mijloc de exprimare efectivă a ideilor noastre.

"Sunt pentru **cea mai largă discuțiune**, suntem pentru un **joc liber** al forțelor angajate în **lupta de idei, în lupta de doctrine, în lupta de programe**. Dar nu suntem deprinși să **mănuim nici revolverul și nici să ne apărăm** împotriva celor care ne atacă.

Spre onoarea acestei țări, care nici o dată nu a cunoscut asemenea mijloace în **luptele politice**, **trebuie să înceteze acest sistem nenorocit** (aplauze)

-ACCuza : În această privință, **suntem alături de dvs** .(aplauze)

-Iamandi : Da, dle profesor, **știu că mișcarea dvs a preconizat totdeauna acțiunea pe căile legale**. Dar ce se întâmplă ? **Sunt mulți oameni care au deținut roluri de răspundere**

în viața acestui stat, **oameni care au deținut mari posturi de răspundere și cari,**

în loc să promoveze, în loc să îndrumeze, în loc să arate care sunt căile pe care

tineretul trebuie să-și ducă acțiunea lui - tineretul e liber să creadă și trebuie să creadă, căci dacă n-ar crede tineretul, nu ar mai avea cine să creadă -

îi încurajează direct sau indirect împotriva ordinii legale.

[LD : aluzie la Goga ? la Manoilescu ? la Crainic ? la Nae Ionescu ? la atâți intelectuali sau gazetari din Gardă sau simpatizanți ?]

"Să-mi dați voie să vă spun, că **răspunderile**, în cazul acesta, **se împart și sunt mai mari pentru conducători și pentru exponenții care se erijează în conducători**, chiar mai mult decât cei ce le practică. Și **presa de dreapta**, în această privință, **nu face un serviciu real cauzei** pe care **toate partidele de dreapta o reprezintă.**

Dle prof Cuza, **eu sunt un om care cred că o țară este cu atât mai aproape de îndeplinirea rosturilor ei, cu cât sunt mai multe curente în mijlocul ei.**

-Cuza : Sănătoase.

-Iamandi: Desigur. Sănătoase. **Cele sănătoase să biruie pe cele bolnave**, pentru că aceasta este necesar, dar manifestarea acestor curente **nu poate să se facă decât în cadrul ordinii și al legii.** [.....]

/Politica externă: consens și diferențiere

[LD : 9 sept. 2003 .

În sfârșit, iată și un **"gubernamental" care nu ignoră fisurile din dorita solidaritate națională**, privind politica externă. Cât privește opțiunile, asta este o altă chestiune.

Fiecare partid, fiecare teză, ba chiar fiecare personalitate, cu argumente și contra-argumente

Istoria - istoria temporală, istoria subiectivă, istoria afectivă, istoria relativă -

raportată pe termen **scurt** (1939-1940) , **mediu** (1941 -1944) sau **lung** (1945-1989) ,

urma să **confirme** sau să **infirme** justețea unuia sau altuia din punctele de vedere .

Încât speculațiile având ca argument ... **condiționalul "dacă"** ... își pot schimba, de la epocă la epocă, sensul și dimensiunea.

Pentru că, în anlaiza făcută de Iamandi, este adevărat că **se reafirmă poziția guvernului față de politica externă**, dar ... felul cum și-a construit argumentația, prea seamănă și cu o **"execuție" moral-politică a lui Manoilescu**. Se înțelege, oare, ce vrei să spui, Livia ?

LD : oare de ce-l cruță Iamandi pe ACCuza și-l ia la judecată doar pe Manoilescu ?

Dirambele aduse de Goga (Camera) și ACCuza (Senat) lui Mussolini, Hitler, au întrecut cu mult ceea ce afirmase Manoilescu. Cât privește Liga Națiunilor, Mica Înțelegere, Înțelegerea

Balcanică Criticându-l pe Manoilescu, voit-a oare, Iamandi să dea un serios avertisment Gărzii de Fier ?]Vezi **fișier Politică externă**] [.....]

....Poziția față de Rusia

[LD : totuși, Iamandi sare peste **"balansul" României**, care i-a îngăduit, sub ocupație germană, să **elibereze și să reanexeze Basarabia** ! Iamandi nu pomenește nimic de nesemnarea, de către Rusia, a Tratatului de recunoaștere și nici de tezaur]

[LD .10 sept.2003.Gânduri, gânduri, citind și recitind aceste pagini, despre destinul individual și cel național .**lamandi va fi asasinat , în 1940 , de " generația "** aceea despre care **Manoilescu amenințase că va refuza să apere țara, în caz de apropiere de Rusia.** A mai apucat să trăiască avântul patriotic al acelei generații ,o dată cu intrarea României în război contra Rusiei ,în 1941.....dar și ce a urmat **după '44,** pentru el,a fost **ispășirea totală pentru poziția sa,aplicată de comuniști : temnița și moartea .**
Cine a avut dreptate ? Poftim de fă analiză obiectivă !]

" D-I Mihail Manoilescu , în cuvântarea sa, ținută acum câteva zile în această Adunare, a căutat să aducă **toate contribuțiile personale și toate legăturile sale internaționale , ca să poată dovedi că ceea ce facem noi astăzi ,nu este o politică externă conformă cu interesele pe care România trebuie să le apere .D-sa a combătut Rusia.**

"D-lor senatori, noi **cu Rusia** ne găsim astăzi în **relațiuni de bună vecinătate , și dorim ca aceste relațiuni de bună vecinătate să fie cât mai durabile și cât mai sincere.**

Noi nu putem concepe ca, atunci când la granițele țării se găsește **un popor ,care numără nu mai puțin de 160 milioane de oameni ,să nu căutăm** prin toate mijloacele- **prin toate mijloacele** care să ne asigure ,pe de o parte, **integritatea** drepturilor noastre asupra teritoriului nostru, iar pe de altă parte , **completa siguranță** că nimeni, sub nici o formă, **nu se poate amesteca în treburile noastre interne** - prin toate mijloacele să căutăm **să stabilim raporturi normale și raporturi corecte.**"D-lor , noi nu suntem în alianță cu Rusia, astăzi.

Nu am nici un motiv personal și nici un fel de cădere să anticipez asupra viitorului , dar d-lor, eu socot că unui om de răspundere, cum pretinde a fi d-l Manoilescu ,care a vorbit în această chestiune mai mult chiar decât toți acei care sunt împotriva acestei politici de apropiere cu Rusia,nu-i este îngăduit să schițeze ,într-o Adunare ca aceasta și nicăeri , chiar și în afară de zidurile aceste Adunări, amenințări."

D-sa a amenințat ,spunând că **dacă împrejurările ne-ar obliga ca să ne găsim cândva pe același câmp de luptă cu Rusia,există între noi Românii o generație întregă,care ar refuza să-și facă datoria și ar refuza să lupte pentru țara noastră."**

-ing.N.Miclescu : rușine !

-prof.Eftimie Antonescu : Nu cunoaște țara !

-**lamandi** :Asemenea declarații **nu sunt admisibile** ,nu pentru un fost ministru,nu pentru un om care a avut în această țară și care râvnește să mai aibă în viitor înalte răspunderi, **dar nici pentru cel din urmă cetățean al acestei țări."** [.....]

DI.Mnoilescu l-a învinuit pe I.I.C. Brăteanu pentru că , la 1920,ar fi refuzat să lucreze pentru **reluarea raporturilor cu Rusia**, la 1920,când Rusia **n-avea raporturi cu nimeni**, în Europa,când **toate statele erau în rezervă,când regimul intern al Rusiei era considerat ca provizoriu și când toți se așteptau la o schimbare de la o zi la alta !**
Și a mai acuzat dl Manoilescu ,că ,și după aceea,au fost împrejurări favorabile ,când relațiile cu Rusia puteau fi reluate, și că , totuși , aceste relații nu s-au reluat .

"Dar întreb :cum poți face reproșuri că relațiile cu Rusia nu au fost luate mai de mult, iar după ce aceste relații s-au reluat ,în condițiuni , declar încă o dată, care ne asigură întreaga libertate de mișcare în interior și întreaga posibilitate de apărare a intereselor noastre și interne și externe,cum este posibil ,după ce relațiile au fost luate, d-I Manoilescu să se erijeze astăzi în campion împotriva îmbunătățirii acestor relații cu Rusia ?

" Eu aș fi fost foarte mulțumit ca , atunci **când se face critica unei politici** , mai ales a politicii externe , **după critică să ni se dea soluțiuni**, dar soluțiuni întregi , soluțiuni reale , soluțiuni **posibile. DI Manoilescu n-a dat aceste soluțiuni"** [.....]

Victor lamandi - Grigore Gafencu / 29 nov.'36

#PNT între pozitiv și negativ

-**lamandi**:"Ați greșit [cu declarația] , și ați greșit , cum ziceam adineauri, și ca oportunitate . **Eu recunosc că dvs sunteți un partid de masă și că aveți o forță dinamică necontestată.** Dvs știți că eu am fost adeseori învinuit de prea multă simpatie pentru **partidul dvs.** Eu pot să am simpatii personale pentru mulți din dvs, după cum sunt gata oricând să **recunosc valoarea forței poliitce pe care o reprezintă partidul dvs.** pentru că **nu sunt un sectar care să conteste până și evidența.**

"De aceea, **am spus-o altădată și o repet și acum :sunteți, incontestabil, un partid politic** care **aveți dreptul să vă spuneți cuvântul în toate chestiunile** care interesează această țară. **dar, Partidul Național -Țărănesc ,în loc să agite programe în care nu crede ,în loc să schițeze doctrina** despre care se știe din capul locului **că nu reprezintă nimic durabil, nimic temeinic,mai bine și-ar face ordine în propriile rânduri, la conducere,** pentru **a limpezi anumite echivocuri,** și a căuta să stabilească o linie de orientare ,care ,numai aceea singură poate **să vă dea rolul** pe care trebuie să-l aveți în sânul nostru. **Să mă iertați că am fost silit ,** **contra voinții mele, să fac această constatare** de la tribună ,**tocmai contra PNT.** **Dar dacă dvs credeți că aveți dreptul să negați și să nu recunoașteți ceea ce noi am realizat ,** mărand patrimoniul de înfăptuiri al acestei țări, **dați-ne voie și nouă să ne apărăm opera** care stă la temelie existenței noastre politice de astăzi, și care este o garanție în plus pentru biruința noastră de mâine. (aplauze prelungite la PNL)

Grigore Gafencu (intervenții)

-Grigore Gafencu : **De aceea nu mi-am permis să intru în această explicație. Recunosc dreptul dvs -datoria dvs chiar- să apărați opera pe care credeți că ați înfăptuit-o .**

-Iamandi : **Eu credem,** d-le Gafencu, că cel puțin pe anumite linii mari ,pe anumite principii , care **ne sunt scumpe deopotrivă,** putem, **nu să ne solidarizăm,dar să ducem o acțiune care să fie aceeaș** în țelurile finale pe care le urmărește.

Constat însă că dvs, în loc să mergeți pe acest drum, ați deviat, v-ați îndepărtat ,și sunteți tocmai împotriva aceluia adversar al dvs , care nu vă dorește moartea.

-Gafencu : **Țăgăduesc absolut acest lucru.**

-Iamandi : **Recitiți ,** vă rog, din nou, **declarațiunea pe care ați făcut-o.**

Era preferabil , de o mie de ori , **să faceți un discurs de amănunte,** în care să discutați punct cu punct chestiunile, **decât să veniți cu o declarațiune ,** care este mult mai gravă ,pentru că **înfățișează în formă oficială ,** tot **ce crede conducerea partidului dvs despre noi.**

- Ioan Damian : **Acolo este veninul din conducerea PNT, și în special al d-lui Madgearu !**

- Iamandi : **Dvs încă nu v-ați vindecat de ceea ce a constituit în prima dvs existență ,** până la 1928, una din greutățile care vă atârnav de picioare.

Nu ați renunțat nici la demagogie, și nu v-ați înarmat nici cu suficientă bună credință, pentru a putea , în adevăr, **să vă faceți un rost real în viața politică a României. "**

(aplauze prelungite la PNL)

«Puncte de convergență PNT-PNL

-Gafencu : " Îmi permiteți o întrerupere d-le ministru ? **Nu am pretenția că ,** printr-o simplă întrerupere ,**să combat cele afirmate** de d-l ministru la această tribună. **Vreau numai să țagăduesc un fapt.** Dl ministru pretinde **că am rupt orice putință de solidaritate** în jurul unor idei care ne sunt comune.

D-lor, dacă aceste idei ne sunt într-adevăr comune , adică dacă în jurul acestor idei **vă strângeți cu aceeași sinceritate cu care suntem noi gata să ne strângem ,** această solidaritate nu poate fi ruptă.

[Politica externă]

"Am ascultat frumoasa expunere făcută de dl ministru despre **țelurile politicii noastre externe naționale.** Iată o idee în jurul căreia **suntem hotărâți să fim solidari cu oricine** care, nu numai pune înainte o asemenea politică , dar dovedește , prin toate actele sale, și prin politica sa în afară , și prin politica sa înăuntru, **că este hotărât să apere cu îndărijire și cu credință marile linii ale politicii noastre externe."**

[Libertățile publice?!]

"Același lucru sunt gata să-l spun și **pentru ceea ce privește un regim de libertate** un regim care să asigure **libera dezvoltare a libertăților publice și drepturilor cetățenești.**

Dacă în toată acțiunea **dvs ați fi dovedit-** și nu vorbesc de dvs personal , d-le ministru,

dar de guvernul din care dvs faceți parte - că sunteți totdeauna respectuoși de acest regim de libertate , în numele căruia ați vorbit de la această tribună , **iată încă o idee în jurul căreia ne-am fi strâns solidaritatea noastră , cu aceea a dvs.**

[Realizări ?!]

"În ceea ce privește **critica operei de guvern ,dvs ne-ați supus lista operelor pe care le-ați înfăptuit . Noi ne-am îngăduit să vă facem lista acelor pe care nu le-ați înfăptuit , cu toate că ni le-ați făgăduit ."**

-Iamandi : Terminați,vă rog, d-le Gafencu.

-Gafencu :Un singur cuvânt. **Ați ridicat chestiunea însemnată a pregătirii armatei noastre. Nu am contestat străduințele sincere și merituoase care au fost depuse pentru înarmarea țării, străduințe care , până azi , în adevăr , au dus la unele foarte importante , însă nesuficiente , din păcate , realizări. Suntem gata să continuăm discuția. (întreruperi)**

-I.Damian : **Dle Gafencu, de ce insistați ? Senatul , în majoritatea lui, are credința că dvs sunteți foarte fericit că nu ați avut rolul de a citi această declarațiune. "**

[Ocrotirea muncii naționale ?]

-Iamandi : Aș putea să vă spun , onorați reprezentanți ai PNȚ ,că **nu aveți, nici într-un caz, tocmai dvs , dreptul să ne faceți imputări , că nu s-a arătat de către noi suficientă ocrotire muncii naționale. Dar noi am ocrotit munca națională și înainte de guvernarea dvs, și am ocrotit-o esențial și de la 1933 încoaace. Dvs vă amintiți perfect ce ați făcut pentru munca națională în cei 4 ani și jumătate de guvernare. Nu vreau să mai aduc dovezi , tocmai pentru a nu învenina raporturile dintre noi, dar vă amintiți chestiunea pensionarilor minoritari și toate celelate chestiuni , care , încă sunt vii în memoria tuturor oamenilor cari, atunci ca și azi, au avut și au un rol în viața publică a țării. "**

[Mișcările extremiste]

-Iamandi : "Nu aș vrea să vă mai reamintesc că **dvs, care ne imputați că am arătat toleranță mișcărilor de dreapta, că dvs ați fost stimulatorii mișcărilor de dreapta . Sub guvernul dvs au luat ființă , și prin toleranța dvs au ajuns , în bună măsură, la situația pe care o au astăzi."**
[.....]

#Mișcările naționaliste: cuzismul, legionarismul

[LD :11 sept.2003 .Lumea comemorează tragedia americană din 11 sept 2001 .

Terorismul este întors pe toate fețele... Se vorbește mai mult de anti-americanism, de anti- oocidentalism, și doar vag despre anti-israelism. Fac niște analogii....

LD : Există în atitudinea lui Iamandi o duplicitate , sub paravanul bagatelizării , a glumelor , pe seama lui Cuza. Eu cred că este mai mult decât se spune, și că **legionarii , dacă s-ar fi manifestat doar ca antisemiți, nu ar fi fost ținta reprimărilor dure.**

Știu că este gravă această afirmație, dar , **trebuie să departajez :**

cât a fost **tema** concurenței pentru putere, cât a fost **tema** "generațiilor"

cât a fost **tema** regimului politic, **tema** liniei diplomatice ,

și abia , pe un plan zgomotos și speculat , **filosemitismul** sau **antisemitismul.**

Pentru că , anume **doze de antisemitism ,** cred că se găseau **la toți politicienii români.**

Eu cred din ce în ce mai mult în această variantă.

Bineînțeles, nu plecând de la acest "dialog"]

ACCuza(intervenții)

-ACCuza : Regrețați mișcările de dreapta ?

-Iamandi : Toate mișcările de dreapta **le reget, afară de aceea a dvs !** (ilaritate)

-ACCuza : Vă mulțumesc ; **aceasta este și părerea mea.** (ilaritate)

-Iamanadi : Dați-mi voie , dle profesor . Nu vreau să fac o intrigă ; **dvs reprezentați o mișcare, care este, în bună parte, în asentimentul județelor din nordul țării și din Bucovina.**

Dvs aveți popularitate .

-**ACCuza** : Mare popularitate ! (ilaritate)
-**lamandi** : Dvs știți, însă, că **popularitățile sunt foarte trecătoare ...**
-**ACCuza** : Știu, **dovadă Partidul Național-Țărănesc** (ilaritate)
-**lamandi** : dar am să vă fac o urare : ca **dvs să nu fiți inutil jucat** ,pentru că **rolul dvs nu mai este rolul de altădată, de adevărată vioară primă** .Popularitatea dvs este **obiectivul competițiilor** de ieri și al celor de mâine.
-**ACCuza** : Dar vă rog să constatați dacă , în lunga mea viață ,a fost cineva care m-a învățat pe mine ! (ilaritate)
-**lamandi** : Nu v-a învățat nimeni ...
-**ACCuza** : Atunci să fiți liniștit !
-**lamandi** : ... dar , în orice caz, **eu nu cred că dvs ați vrut să intrați așa de ușor în jocul în care ați intrat** .
-**ACCuza** : **Vă înșelați, veți vedea rezultatul**
-**lamandi** : Rezultatul are să fie că **aveți să stați încă multă vreme în opoziție** (ilaritate)
-**ACCuza** : Eu cred că nu !
-**lamandi** : Alții poate că nu vor sta [aluzie la Goga] , dar **dvs veți rămâne tot cu rolul de propovăduitor**. De altfel, cred că acesta este și **rolul care vă convine mai mult**.
-**ACCuza** : Mă mândresc cu el. "
lamandi / 29 nov.'36

▣Generațiile

...Tineretul extremist [vizat CZC]

[LD : deși ținta "parlamentară" este **Manoilescu** (perceput ca o "**porta voce** " a tineretului naționalist), **lamandi răspunde ,pe fond, Gărzii de Fier, legionarilor,lui CZCodreanu** , pe care, la fel ca și alți politicieni, îl desemnează cu **sintagma improprie " generația tânără "** Altfel , prin înțelesul pe care îl pot sugera cuvintele , **argumentele lui lamandi** sunt **simple, logice, înțelepte, tolerante** (fără slăbiciuni) , **responsabile** (fără manipulări) , **etice** (fără demagogie)Ce **ecou** au avut ele, ce **rezistențe** au înfruntat , și , mai ales, ce **consecințe** au atras, asta se va consuma **pe un alt palier al vieții politice**.
Din păcate ,nu se referă explicit la **tratamentul represiv aplicat legionarilor : legislativ, polițienesc etc etc...**Vezi documentele de la **fișierul Garda de Fier și PNC**]
"D-lor senatori, încă **una din problemele** care s-au ridicat de la această tribună,despre care a vorbit adinaori în termeni atât de elocvenți dl raportor [Romniceanu] ,a fost **problema tineretului**. A ridicat-o tot d-l Mihail Manoilescu

()Manoilescu ="*exponentul traseist* "

"D-lor, dl. Mihail Manoilescu **a avut aerul că vorbește ca exponent al tineretului**.
E adevărat că d-sa a fost, rând pe rând, **exponentul mai multor partide, exponentul mai multor doctrine și a mai multor programe,însă, dacă această ultimă incarnație îi dă dreptul să se considere din nou ca exponent**,nu așa avea altceva de exprimat de la această tribună , decât să-i doresc mai mult succes ,de data aceasta , **decât a avut în trecut** .

...Problema tineretului

"DI Manoilescu **ne-a dat lecții și ne-a atras atențiunea** că trebuie **să ne îngrijim de tineret**.
D-lor , această este o chestiune pe care **n-a inventat-o dl Manoilescu**.
"Problema tineretului a existat întotdeauna.Desigur, **această problemă există astăzi într-o măsură mult mai accentuată** ,mult mai importantă, decât ieri.Nu este momentul să discutăm care sunt cauzele care au făcut ca această problemă a tineretului să ia proporțiile pe care le-a luat .**Dar socot că problema tineretului nu este o problemă politică.Ea este o problemă de educație** ,este o **problemă de cultură, o problemă de pregătire** a tineretului **pentru rolul pe care trebuie să-l joace în ziua de mâine**.
"Da ,d-lor,**tineretul trebuie să anticipeze** ,prin acțiunile sale,stăpânite de via credință în ideal, de avânt,**trebuie să anticipeze față de celelate generații mai în vârstă**.
Dar tineretul trebuie să rămână, în primul rând,la **îndeplinirea îndatoririlor lui elementare** ,

fără de care nu poate fi un element util în statul la a cărui conducere aspiră să ajungă la maturitate.

"Problema tineretului **noi înțelegem să o rezolvăm** .Sunt prea mulți titrați.Avem un **proletariat intelectual** ,deși nu toți sunt intelectuali, pentru că se abuzează și de termenii.De multe ori , printre acești tineri , se găsesc și **profesioniști ai tineretii** [aluzie la Corneliu Codreanu ș.a.]" Să vorbim lucrurile și să le spunem pe numele lor. **Noi nu putem lucra sub amenințare tineretului , să schimbăm întâi bazele politice ale statului ,și apoi să procedăm la ceea ce dumnealor consideră ca îndatorire a clasei conducătoare.**

"Di Manoiescu a fost mai categoric .A spus că între generația de astăzi și restul țării este o prăpastie .A afirmat că mâine , tineretul nu va merge , dacă va fi cazul,decât la un război care va fi conform hotărârilor și credințelor sale .

-ing.N.Miclescu : Aceasta este o rușine !

-lamandi :A spus că generațiile trăesc prin ceea ce **aduc drept contribuție pe cont propriu.**

"De sigur, dar **generațiile trăesc prin legături strânsse între dânsese.**

Fiecare generație are un rol cu atât mai însemnat , cu cât **contribuțiile sale sunt mai mari,** dar fără păstrarea acestei **continuități,fără păstrarea patrimoniului pe care-l înfățișează trecutul,zadarnic o generație, oricât de bine ar fi înzestrată ea, chiar o generație de elită, nu poate să-și îndeplinească misiunea și rostul ei.**

lamandi / 29 nov.'36

...Tenerațiile succesive.

" D-lor senatori, **noi, generația noastră, care suntem astăzi în cel de-al cincilea deceniu al vieții, ne-am făcut datoria,** după cum **și-au făcut datoria generațiile anterioare.**

Nici nu pot concepe și cred că nici un om serios nu poate concepe că,în generalitatea lor,

generațiile care s-au succedat în această țară și care au avut roluri bine determinate în clasa conducătoare a țării ,nu și-au făcut datoria către țară , deoarece , **dacă nu și-ar fi făcut-o ,n-am fi ajuns în situația de astăzi [România Întregită] , n-am fi trecut vertiginos**

prin etape ale dezvoltării noastre [independența,Constituția, regatul, reformele]

pe care nu le cunoaște viața nici a unui alt popor , cum le cunoaște poporul nostru.

"**Criticismul acesta , ca și exagerarea, de multe ori sunt explicabile ,dar trebuie să recunoaștem că, de la 1848 până astăzi,toate generațiile de conducători ai acestei țări, indiferent de partidul din care au făcut parte,și-au făcut către țara aceasta și neamul acesta ,întreaga lor datorie.**"(aplauze)

"**Nu se poate concepe o acțiune a unei generații , făcând tabula rasa** de ceea ce constituie patrimoniul sacru al unui neam întreg.

"Generația tineretului de astăzi, **să se întegreze pe linia dezvoltării istorice a clasei conducătoare ,să-și înțeleagă rosturile , să aducă contribuția sa de învoire , să dea luptă pentru promovarea idealurilor ce o stăpânesc ,dar să înțeleagă că nu este permis**

să violenteze conștiința unei imense majorități a țării ,pentru a promova idei și concepții ,care n-au nici o legătură cu tradițiile , cu interesele și cu însăși viața poporului nostru "

(aplauze prelungite)Noi suntem **sprijinitorii tineretului . Îl înțelegem, îl prețuim,**

știm că ei vor fi conducătorii de mâine ai acestei țări ,dar nu putem fi speculatorii tineretului .

De aceea, oamenii politici cu răspundere - repet ceea ce am spus mai înainte -

trebuie să-și înțeleagă datoria ;nu să transforme tineretul în masă de manevră , pentru

atingerea unor scopuri pe care nu le-au putut promova în viața politică normală ,

ci să facă din tineret , prin educație , **o forță morală și națională , de care avem nevoie mâine . (aplauze) Acesta este rostul oamenilor politici. "**

...tineretul -diversificat ca opțiuni politice

[LD : tot ce spune lamandi despre Manoiescu , într-un anume fel, corespunde realității, dar realității politice active, partizane, efective.

Este adevărat că MM a fost **migrator** prin diverse partide politice ;

este adevărat , că a fost dornic sau ahtiat după funcții, deci **oportunist ;**

este adevărat că a îmbrățișat diverse doctrine politice , deci **inconsecvent .**

Dar , în timp ce de pe urma lui Victor Iamandi nu a rămas nici o lucrare teoretică, nici măcar o culegere de cuvântări și discursuri....

Manoilescu a adus reale **contribuții originale la doctrinele** pe care le-a îmbrățișat , și este printre puținii autori români studiați în universități și cercuri doctrinare . dacă ar fi trăit astăzi, s-ar fi numit " **politolog**" , sau "**analist**" , sau "**teoretician**" ... (vezi **fișierul MManoilescu**)Cât despre **Victor Iamandi** , care a fost atât de vehement împotriva **statului totalitar** (anunțat și teoretizat atunci de MM), **el va ajunge doar peste 2 ani** ,să fie printre **pilonii de bază ai regimului carlist !** Ce destin !]

Iamandi / 29 nov.'36

" Și d-lor senatori, **tineretul** despre care vorbea dl **Manoilescu** ,este el **tineretul**, în întregimea **lui** , al acestei țări ?Cunoaște d-sa , până în adâncuri , elementele care alcătuiesc acest **tineret** ?"D-lor, **eu nu cred**, și nu fac numai o simplă afirmație , pentru că **trăesc și eu** , ca oricare dintre dvs, în **mijlocul vieții publice și sociale**.Tineretul este și el împărțit . și el **gândește**, simte și se orientează în **viața internă**, în **viața politică**, în **viața socială**, tot așa ca și ceilalți cetățeni ai țării.

Dacă dl **Manoilescu** ar face un plebiscit , la care și-ar pune candidatura,**nu știu câte voturi ar avea** de la **zecile de mii de studenți** și de la **tineretul** din afara Universității **pe care d-sa a înțeles să-l monopolizeze în cuvântarea sa**.D-sa , de altfel, și-a recunoscut , în unele părți ale cuvântării sale ,**rolul pe care-l are**.A spus că este un **călăreț singuratec** .

Într-adevăr, **a călărit peste prea multe partide și de aceea a rămas singur astăzi"**

[LD: vezi pe larg și analizat probl. de doctrină la

Fișier Doctrine, Corporatism, Liga corporatistă :

[M.M **Neoliberalism !**] [MM: **Tărănism !**] [MM: **Corporatism**] [MM:**Totalitarism**]

[LD : 12 sept.2003

Cred fără rezerve în **sinceritatea lui Iamandi** . Dacă viitorul îl va împinge spre alt drum , -pe el și pe alți oameni politici ai timpului - cauza trebuie căutată în împrejurări și în iubirea de țară, mai presus chiar decât de credințele doctrinare. Nu vreau să devin patetică.

Dar am , între timp, și eu , experiența mea, cultura mea istorică, îi cunosc, îi știu, Poate chiar mai bine decât pe propria mea generație. De aceea **voi considera acest pasaj ca adevărată credință testamentară a lui Iamandi** .Restul au fost "**vremurile**" :

" D-sa [Manoilescu] a anunțat de la această tribună ,încă o chestiune :**că va scoate în curând o lucrare asupra partidului unic**.Evident, **d-sa este partizanul statului totalitar, al dictaturii, al partidului unic**. Fenomenul , într-adevăr, se semnalează în unele din țările din Europa.

D-sa a uitat , sau nu a voit, să recunoască însă, că **acest partid unic**,de care se ocupă în lucrarea pe care o așteptăm, **îi lipsește un singur fundament** ,care este **esențial, îi lipsește libertatea**.El este **rezultatul forței**, este **rezultatul voinței impuse de sus în jos, a unui singur om**.Și , d-lor, **oricât de mult s-ar crede și oricât de mult s-ar vântura** înaintea opiniei publice ,în bună parte încă nelămurită,**că trăim astăzi o epocă de faliment a democrației și a regimului** care stă la baza celor mai multe state ale Europei, **tot ce se încearcă și se face ,nu este decât caracterul trecător al unei epoci de tranziție."**

Omenirea este într-adevăr **frământată** astăzi mai mult ca ieri.**Se încrucișează interesele internaționale** , la adăpostul unor **concepții interne impuse prin forță** în statele respective.

Se încrucișează tendințe revizioniste ale învinșilor de acum 20 de ani ,cu dorința de pace a statelor naționale.**Este un vârtej** pe care nu-l putem nesocoti , **de hotărâri violente ,de porniri adeseori pătimase**.Și se crede că **toate aceste manifestări sunt simptome de decădere a regimului** , **pe care noi l-am moștenit și în fruntea căruia ne găsim astăzi !**

Nu, d-lor, nu o spun ca o simplă **formulă de ocazie**.

Nu o afirm din necesitatea **apărării unei teze** ; ceea ce spun eu nu izvorăște numai din adâncul unei **convingeri personale**, ci izvorăște și din **structura vieții contemporane**.

Nu se poate clădi nimic durabil, nu se poate clădi nimic definitiv, decât pe respectul libertății și pe respectul egalității.**Libertate și egalitate în domeniul național, libertate și egalitate în domeniul politic, libertate și egalitate în domeniul social.** "

(aplauze la majoritatea PNL) [.....]

Cine crede că aceste cuceriri ,care se integrează în însăși viața lumii civilizate, pot fi șterse numai printr-o simplă hotărâre sau printr-o simplă răsturnare de **situație**,specifice unor anumite medii și trecătoare pentru imensa majoritate a celorlalte state, **se înșală !**

"Pot fi anumite epoci întunecate , pot fi unele zile care să însemne , pentru unele judecări, **preludiul dezagregării regimului național, politic, și social al democrației,** dar atunci când un asemenea organism național , politic și social , este întemeiat pe idei care au o valoare eternă , epoca întunecată și zilele turburi trec și , până la urmă, rămâne strălucirea întreagă a operei definitive , pe care omenirea a realizat-o prin sacrificiile ei .(aplauze puternice pe băncile majorității)

"Iată , d-lor , de ce **nu cred nici în dictatură , de ce nu cred în partid unic,** de ce **nu cred nici în triumful concepțiilor schiloade,** care nu pot reprezenta decât ambiții trecătoare și nu sunt decât produsul unor agitații , adesea fără orizonturi și fără înțelgerea adâncă a vieții în mijlocul căreia trăim."

lamandi / 29 nov.'36

...Mistica religioasă - mistica politică

"De sigur, în viața politică pot exista și epoci stăpânite de mistici ; dar misticile n-au valoare permanentă **decât în domeniul credinței pure, în domeniul credinței religioase.**

Creștinismul a putut să triumfe datorită acestei mistici , pentru că **ideile care stăteau la baza creștinismului erau eterne.**

" În viața politică , misticile durează un timp și după aceea dispar, și nu rămân față în față decât realitățile.

Ceea ce este durabil , ceea ce este permanent , **este țara și sunt instituțiile ei ,** sunt **concepțiile** care au stăpânit dezvoltarea acestor instituții , este **forța de continuitate a neamului ,** este acest **patrimoniul larg al sufletului colectiv,** care are drept echivalent **o nemărginită valoare spirituală** **în toate domeniile și care singură contează ,** și pentru perspectivele de mâine."

lamandi / 29 nov.'36

▣ Partidul Național Liberal

"În felul acesta concepem noi regimul în virtutea căruia **Partidul Național-Liberal** a îndeplinit și îndeplinește **o mare funcțiune națională, politică și morală** în această țară.

" Noi am moștenit **Partidul Liberal** de la înaintașii noștri, dar l-am moștenit **cu reforme dintre cele mai esențiale îndeplinite,** și datoria noastră este **de a le duce mai departe.**

" Astăzi, aici, evoc înaintea dvs trecutul nostru. Dar drumul pe care l-am parcurs **în ultimii 70 de ani [de la 1866]** îl cunoașteți cu toții : **el constituie o chemare la datorie** a fiecăruia dintre dvs. **Ion Brătianu, Mihail Kogălniceanu, Constantin Rosetti, Dimitrie Sturdza, Ion ICBrătianu, Vintilă Brătianu, GGMărzescu, Ion Duca,** sunt **stâlpii pe care s-au sprijinit acest partid**

în decursul existenței sale **din ultimii cincizeci de ani.**

"Ce reprezentăm noi ? Reprezentăm **o forță politică pusă în serviciul ,** în primul rând, **al intereselor naționale permanente ale acestui popor ;** în al doilea rând, **reprezentăm o forță democratică ,** sprijinită pe temeiul de neînvins **al unei țărâni , pe care noi am dezrobii-o și pe care noi am ridicat-o la viață ;** reprezentăm **toate celelate clase sociale ;** **solidaritate și echilibrul** între clase și categorii .

" **Partidul nostru a fost în continuă mișcare , în continuă evoluțiune.** **El a știut în todeauna să se adapteze la împrejurări ,** la marile schimbări ale vieții sociale. Aici stă **secretul puterii noastre , a existenței noastre , a durabilității noastre ,** aș putea spune **a permanenței noastre** de astăzi , de mâine și de totdeauna !
(aplauze prelungite la majoritatea PNL)

"De aceea, în toate momentele mari din istoria poporului nostru, **noi am fost cu adevărat exponenții năzuințelor colective** ale acestui neam, de aceea **am fost precursorii și am fost creatorii întregii situații naționale și politice ,** pe care o are România modernă.

" **Am știut** - nu sub presiunea evenimentelor și a împrejurărilor - **am știut să anticipăm**

prin spiritul nostru , adânc înțelegător și prin intuiția noastră pătrunzătoare în inima lucrurilor ,
**am știut să anticipăm convulsiunile primejdioase,
dând la timp reformele politice și sociale necesare.**

" Ce ? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp,
dreptul pe care - l avem la recunoștința acestui popor ,
că i-am dat prin **expropriere pământul** , la care el era îndreptățit ?

"Ce ? Ni se contestă nouă, și pentru cât timp,
dreptul la recunoștința acestui popor , că prin **votul universal**
l-am chemat la viață democratică a statului nostru ?

" Ce? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp, înaltul spirit de înțelegere al chemării istorice a
poporului nostru de **la 1916**, care l-a făcut pe Ion Brătianu și pe ceilalți colaboratori ai partidului
său, să diriguiască România pe căile care au dus-o la **înfăptuirea idealului nostru național ?**

" Ce ? Ni se contestă nouă, și pentru cât timp, că suntem noi **făuritorii pactului fundamental**
și **al tuturor legilor organice** , pe care stă, se sprijină și se va sprijini Statul Român de astăzi ?

" Ce ? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp, **opera pe care am construit-o**
în acești trei ani de guvernare ?

«Continuitate și succesiune !

[LD :iată un guvernamental care **revendică fără echivoc :o nouă guvernare !**Cu acest anunț,se
poate spune că **a fost deschisă explicit cutia pandorei :succesiunea guvernării cu un an**
înainte de a se produce .]

"Nu, d-lor ! Să ne înălțăm deasupra acestor împrejurări trecătoare ,să ne înșenim sufletele și
să privim înainte - **înainte !** -pentru că **Partidul Național Liberal nu numai că nu-și termină**
misiunea,dar el este dator , în interesul superior al țării și al instituțiilor sale fundamentale ,
să și-o continue astăzi și mâine.

Am fost ieri făuritorii **ășezămintelor de bază** ale acestui stat ; **am fost ieri** forța de echilibru
care a știut să rămână intactă în viața politică a țării.

Suntem și pentru ziua de mâine singura garanție a progresului , pe care trebuie să-l
urmărim în toate domeniile pentru înălțarea acestui neam"

(Aplauze puternice, reptate ; ovațiuni îndelungate pe băncile majorității)

-**I.Damian** : dle președinte, cred că sunt în asentimentul Senatului, propunând ca
discursul rostit de d-l ministru lamandi să fie adus la cunoștința întregii țări .

Cer afișarea discursului. (**aplauze prelungite**)

-**Al.Lapedatu** : Dorința Senatului se va îndeplini , deoarece cred că este
în unanimitate exprimată.

Victor lamandi / 29 nov.'36

Se citește și se votează Răspunsul la Mesaj pe paragrafe ; Se votează cu bile Răspunsul la Mesaj

: Votanți :87

Bile albe86

Bile negre1.

Se adoptă- LD :la discursul lui lamandi au asistat doar liberalii,
și , poate ACCuza .

Victor lamandi / 29 nov.'36

28.)Răspuns la Adresa de Răspuns ,la Mesajul Regal ,4 dec.'36

(DAD, MO 7 , șed .din 4 dec.'36, p. 130-131)

Ședința de dupămasă. Prezență impresionantă : 290 deputați .

Printre prezenți , deputați de marcă(șefi de partid) : **Dinu Brătianu, Iuliu Maniu, Mihalache,**
Gh.Brătianu,dr.Lupu,O.Goga ; printre absenți, majoritatea deputaților partidelor minoritare :

Gh.Bethlen, Connert Fritz, Haase Daniel, Hamdi Suleyman, Ioan Josicka, Fr.Laar, H.OttoRoth , Vladimir Zalozieckyj, ș.a.

[LD : se aștepta " calificativul" regal pentru guvern și alte eventuale semne ; guvernul a primit înalte aprecieri ;în aparență ,nimic nou ,față de Mesajul Regal . Numai că ,mă gândesc eu, la ce bun tot zbulciumul, toată patima, toate presiunile,toate luptele... din Parlament ?Sublinierile, colorări , semne,parantezele aparțin LD

Doc. integral fișier **Parlament VII**

-**NNSăveanu** : Comisia de Răspuns la Mesajul Regelui s-a prezentat astăzi MSRegelui , care a binevoit să pronunțe următoarea **cuvântare** :

MSRCarol II :

< *Domnule președinte,
Domnilor deputați,*

[Opera legislativă]

<Mulțumind pentru cuvintele de adânc devotament și de încredere ce Mi le adresați, constat cu deosebită satisfacție că **Adunarea Deputaților înțelege a cerceta și a sprijini legile** ce guvernul Meu îi va supune în decursul acestei sesiuni ordinare a actualei legislaturi.

[Economia]

< **Mă unesc cu bucurie** la constatările ce le face Camera asupra **îmbunătățirii stării economice** , concretizată printr-o vizibilă învioreare a **acivității comerciale și industriale** , la care a venit să se adauge , cu voința a Celui Atotputernic , o frumoasă recoltă.

[Finanțe]

< **Această reînvioreare** a afacerilor , sunt convins că este în mare parte datorită **ordinei ce s-a pus în finanțele Țării** și unui cât mai apropiat **echilibru bugetar** . **Aceasta dovedește** din nou că **nu atât legile au valoare absolută** , cât aplicarea lor **strictă și conștiincioasă** .

Începutul așa de îmbucurător făcut în anul acesta , aveți datoria de a-l desăvârși , ajutând guvernul Meu să-l intensifice cât se poate.

Măsurile de ordin financiar , care au dat așa de **frumoase rezultate** până acum, **nu pot fi considerate ca punctul final** al **restabilirii înfloririi economice** , ci numai ca o **temelie solidă** care **să permită o dezvoltare viitoare** cât mai rodnică.

[Administrația]

< **Nevoile Țării** sunt așa de multiple și de imperioase ,că singură o **administrare a avutului Statului**, în sensul strict al cuvântului **gospodăresc** ,**poate să le satisfacă în parte**. Pe zi ce trece, aceste nevoi devin mai imperioase.

Apărarea Țării, comunicațiile și sănătatea publică , sunt cele care **trebuie mai întâi împlinite**, pentru ca **România să poată trăi în siguranță și să înainteze pe calea progresului.** "

< *Domnule președinte,
Domnilor deputați,*

[Legiferarea viitoare]

< În sesiunea aceasta **nu vi se vor prezenta multe legi**, dar acelea ce vi se vor înfățișa , **au scopul de a aduce un nou adaos la opera ce s-a înfăptuit în anii din urmă**. Sunt convins că **Adunarea Deputaților** , răspunzând cu adânc patriotism la **chemarea Mea** pentru Unire, **va ști să le cerceteze cu conștiinciozitate și imparțialitate** , contribuind astfel , **peste interesele personale și trecătoare,la opera de consolidare și progres a patriei.**

< **Nevoile zilelor de azi** , pun atâtea **probleme de căpetenie** pentru viitorul nostru, încât **Țara are nevoie de concursul** , de **bună voința și de capacitatea tuturor** pentru a le rezolvi.

[Industria]

< Apărarea Națională cere o întărire a industriei și organizarea ei în așa mod încât să-și poată da plinul ei randament într-un timp foarte scurt .

[Agricultura]

< Pe de altă parte, marea masă a poporului nostru se îndeletnicește cu cultivarea solului. Se cere , deci, pentru agricultură o grijă deosebită , care să tindă la sporirea producției și la o simțitoare îmbunătățire calitativă , care să permită o mai rentabilă valorificare , atât pentru fiecare cultivator în parte, cât și pentru ansamblul economiei naționale . **Domniile Voastre**, d-lor reprezentanți ai națiunii, aveți datoria de a sprijini și încuraja guvernul Meu în desăvârșirea operei gospodărești și veți trebui să colaborați la găsirea metodelor celor mai practice și la o cât mai bună aplicare a lor .

< *Domnule președinte,*
Domnilor deputați,

[Armata]

< Ca în toți anii, constat cu mare bucurie că făgăduiți să dați tot concursul vostru pentru întărirea și înzestrarea oștirii După cum prea bine constatați, aceasta este și trebuie să fie preocuparea dominantă a guvernului. **Efortul ce s-a făcut** în această direcție este fericit și a avut darul de a da un frumos impuls și o înviore morală oștirii Mele (aplauze prelungite)

În decursul anului ce trece și mai cu seamă cu prilejul manevrelor regale din acest an, am putut constata încă o dată calitățile neântrecute ale soldatului român . Aceste însușiri de vitejie și de neântrecută răbdare ce Ni le-a arătat așa de vădit în războiul de întregire a neamului , sunt temelie cea mai solidă a apărării naționale ; iată de ce avem datoria imperioasă să veghem ca acestui material uman , așa de neîntrecut, să-i dăm ce-i trebuie : material și instrucție , care să facă din el cea mai sigură pavază a integrității naționale. (aplauze prelungite)

Rolul reprezentanților națiunii , în această privință, este covârșitor, căci de la ei așteaptă Țara ca, în strânsă colaborare cu guvernul și cu căpeteniile oastei, să găsească mijloacele ca , în aceste momente de îngrijorare , prin care trece lumea, să grăbească înzestrarea armatei și să sporească posibilitățile de instruire ale soldaților și ofițerilor. Noi nu întărim oștirea pentru cuceriri , căci noi dorim numai prosperitatea , printr-o pace cât mai îndelungată, dar, în același timp, voim să fim puternici , spre a încheia și mai bine solide prietenii , spre a arăta tuturor că vom apăra cu îndârjire patrimoniul național. (aplauze prelungite)

< *Domnule președinte,*
Domnilor deputați,

[Politică externă]

<Politica externă a Țării, urmând calea trasată, constat cu plăcere că se întărește poziția României , prin o cimentare cât mai solidă a alianțelor noastre , dar și prin o sporire a bunelor relații cu multe țări.

Având la bază respectul tratatelor, noi dorim o cât mai bună înțelegere cu toți vecinii , cu toate țările. Manifestațiunile de solidaritate ale Micei Înțelegeri , din acest an, au fost desigur fapte îmbucurătoare și liniștitoare pentru viitor.

Vizita făcută României de ASR Principele Regent Paul al Iugoslaviei și de dl **Eduard Beneș** , președintele republicii Cehoslovaciei , a fost începutul unei serii de contacte mai strânse între **Capii de State ai Micei Înțelegeri** și am marea speranță și dorință că se vor reînoi periodic. La aceasta s-a adăugat și primirea , atât de prietenoasă și de caldă , ce Mi-a făcut-o întregul popor Cehoslovac, cu ocazia vizitei mele la **Praga, Brno și Bratislava**. Semnele de reală prietenie ce mi s-au arătat cu acel prilej, au lăsat urme adânci în inima mea. **Scopul politicii noastre externe este menținerea și consolidarea păcii**.

Iată de ce **România urmează cu grijă calea trasată** și este gata a colabora pretutindeni cu **Societatea Națiunilor** , în **Mica Înțelegere**, în **Înțelegerea Balcană** și

oriunde se arată bunăvoință pentru atingerea înaltului nostru scop.
Vizitele amintite, cât și aceea a **ministrului Meu de afaceri străine la Varșovia** ,
ilustrează vădit **calea ce o urmează România în politica ei externă** " (**aplauze prelungite**)
< Domnule președinte,
Domnilor deputați,

[Apel la parlamentari]

< Încă o dată țin să **mulțumesc domniilor voastre** , pentru **toată grija ce o făgăduiți**
întru datoria voastră către patrie.**Nădăjduesc că toți** acei care sunt trimiși de popor ,
în Adunarea Deputaților ,**vor pricepe scopul lor în organizarea Statului** și vor contribui **cu**
toată mintea, cu **tot sufletul** și cu **tot patriotismul la consolidarea și propășirea iubitei**
noastre României > (Aplauze prelungite și îndelung repetate)
MSRegele / 4 dec.'36

29.)"Cazul Ostrowski";Relațiile ruso-române /abuzurile cenzurii /;4,8 dec.'36

Comunicări și dezbateri în Parlamentul românesc.4,8 dec.'36

Pamfil Șeicaru ("Curentul") , **Aurelian Benteoiu** (subsecretar de Stat Interne) ,
Armand Călinescu (PNT) , **O.Goga** (PNC) **Gh.Brătianu** (PNL-2)

"Cazul Ostrowski! ";Relațiile ruso-române sub rigorile și ravagiile cenzurii .

(DAD, MO 7, șed. din 4 și 8 dec. '36, p. 131-139)

[LD ,15 sept.2006 .Interferențe politico -diplomatie și regimul cenzurii .Greu subiect ;
controversat subiect ;dificil subiect .Adevăruri relative , cu confirmări sau infirmări ulterioare , care
se prelungesc până astăzi.Cum să poți stabili, cu obiectivitate,cine a avut dreptate, cine a fost
vizionar,cine a fost miop ,cine era de rea credință ?!
Contextul anului 1936 :cu războiul civil din Spania ,cu fronturile antifasciste, cu axa Berlin-Roma
-Tokio Totuși, totuși...] Supratitluri , sublinieri, colorări -îmi aparțin
Aici extrag doar chestiunile legate de **regimul libertății** pentru dezbaterile parlamentare , și
abuzurile cenzurii .Chestiunile diplomatice - vezi la fișier **Politică externă VII**

29.a)Șeicaru (Comunicare)

[LD : 14 sept. 2003 .Episodul este destul de ... enervant, greu de scris încât să se înțeleagă,
încât am folosit și eu culori : **albastru pentru textul apărut** ,**gri pentru cel cenzurat**.

Dar cum îl voi putea reda în carte ? Vom vedea (probabil între paranteze drepte)

LD o precizare : textele din *Monitorul Oficial* **nu puteau fi cenzurate**.

De aceea Șeicaru aduce cazul în parlament.]

♣ Sărbătoarea lui 1 decembrie ;Ostrowski :"**Sărbătoarea păcii**"

...Ostrovsky :"**Sărbătoarea păcii**" (1 decembrie)

[LD :14 sept. 2003 .Episodul este destul de încălțit ,greu de reprodus încât să se înțeleagă.

Am folosit și eu culori :**albastru ptr textul :Șeicaru**,**galben pentru textul Ostrovski** ,**gri pentru**
cel cenzurat.Dar cum îl voi putea reda în carte ? Voi vedea (probabil în paranteze drepte)

O precizare : textele din *Monitorul Oficial* **nu puteau fi cenzurate**,

De aceea Șeicaru aduce cazul în parlament.]

#Ravagiile cenzurii

"D-lor deputați, m-am simțit obligat față de această manifestare neașteptată și în deosebi de
plăcută și de liniștitoare pentru îngrijorările noastre - veți vedea dvs ulterior legitimările
îngrijorărilor noastre - de a publica **o notă de comentariu** .

V-o citesc în întregime și **vă iau pe dvs drept judecători** ,dacă în cuprinsul acestei note dictate
de mine și apărută în ziarul "**Curentul**" ,există o singură frază , un singur cuvânt ,o singură
silabă numai,în care nu s-a repectat suficient acea cuviință care trebuie s-o avem față de

reprezentantul unui Stat cu care ne găsim în raporturi de bună vecinătate .

lată nota :

#Limbajul dublu al Moscovei: guvernul / Cominternul

"De ce am vrut eu să profit de acest moment ,când reprezentantul Sovietelor a făcut așa de răspicade declarațiuni de amicitie , de simpatie,și când ne-a urât să avem în permanență această pasiune pentru pământul nostru?"

#Absurditatea cenzurării=tactica struțului.

A fost surprins că i-a fost cenzurată Nota .Credea că este o simplă scăpare din vedere. Și-a adus aminte de o anecdotă :odată, președintele francez Falli`eres,trecând pe un coridor la Ellysée ,a văzut o santinelă și l-a întrebat ce consemn are.Santinela i-a spus că păzește coridorul .Interesându-se, președintele a aflat că ,pe vremea mareșalului MacMahon fuseseră vopsiți pereții culoarului și santinela fusese pusă acolo, pentru aceasta.

"Ei bine, se prea poate să fi rămas vreo santinelă ,**un consemn uitat și la cenzură** și rog pe dl. ministru de Interne [D.Luca]și pe dl subsecretar de Stat Bentoiu,**să revizuiască consemnele** , dat fiind că refuz să cred că Partidul Liberal se poate solidariza cu această concepție care - iertați-mi expresia -**are ceva din tactica aș zice din cugetarea struțului ;bași capul în nisip și te-ai asigurat** !Fiindcă, dacă nu mă-nșeală memoria, după 1877,când i s-a oferit României linia Rusciuk-Varna, șeful partidului dvs de pe atunci,fondatorul Partidului Liberal, **a refuzat această graniță** , care era admirabilă pentru noi, ca nu cumva să fie , într-o formă sau alta ,interpretată **ca o renunțare la drepturile noastre** ,imprescriptibile **asupra pământului românesc dintre Prut și Nistru."**

29.b.)Bentoiu (răspuns)

(Subsecretar de Stat la Ministerul de Interne),4 dec.'36

▫Competențele ministerelor

[**Șef cenzură - col.Hotineanu** ; directive și control - **A.Bentoiu.**]

[LD : răspunsul lui Bentoiu este responsabil, competent , dar conjuncturist.Și indiferent de forma sa, este o mostră din ceea ce Șeicaru numise, pe drept cuvânt, "*politica struțului*" , linie introdusă de Titulescu privind raporturile cu URSS.Nu spun că era de rea credință ; nu spun că era falsă ; nu spun că era ipocrită .Istoria , peste timp, va da dreptate "*circumspecților*", "*scepticilor*"]

" D-le președinte, d-lor deputați,**sunt atât de acord cu finalul cuvântării d-lui Șeicaru , încât ați putut observa că I-am aplaudat și eu.**

D-sa vorbea de *un consemn* și de *o santinelă uitată* pe un culoar , pentru a păzi *o vopsea*, pe care nici nu încerc s-o ghicesc , pentru că ar fi deplasat .

"Rețin din cuvântarea d-sale că d-l Șeicaru s-a ocupat de două chestiuni bine distincte și **mă surprinde că pe amândouă le-a adresat Ministerului de Interne.**

...declinarea de competență

"Toate aceste fenomene , petrecute pe teritoriul unui Stat vecin,cu care ne găsim în raporturi perfecte de bună vecinătate ,în clipa de față, nu știu în ce măsură pot fi atribuite factorilor hotărâtori ai conducerii acestui Stat vecin.

Nu știu în ce măsură poate acest Stat **să fie solidarizat cu aceste fenomene** ,cu care conștiința noastră națională nu se împacă .Însă, chiar dacă ar fi adevărată , aceasta constituie privitor la care , eu,subsecretar de Stat la Ministerul de Interne, ridic d-lui Șeicaru ,o foarte precisă excepție de declinare de competență.**Zadarnic îmi adresați mie asemenea chestiuni.**

Pentru chestiuni de asemenea natură, **adresați-vă d-lui ministru al Afacerilor Străine.**

Prin urmare ,**mă voi ocupa de celelate chestiuni** , care intră în atribuțiile mele, și această precisă delimitare de atribuțiuni ,o cred , pentru o bună metodă, necesară ,pentru a ști **la ce trebuie să răspund** și **la ce fel de răspuns** vă puteți aștepta de la mine."

...Rigorile cenzurii

" Ei bine, d-lor, din acest articol s-au tăiat câteva pasagii.[-----]

"Erau acele fraze din articolul d-lui Șeicaru ,**încadrabile în această normă generală ?**

Aceasta este problema și **la aceasta pot și trebuie să răspund**. Toate celelate chestiuni - încadrarea problemelor de politică externă, în orizonturi istorice , suprasensibilitatea sentimentului național pe presupuse incertitudini și atitudini neleale din partea unui Stat vecin - **nu mă privesc pe mine.** "

29.c)Pamfil Șeicaru / Contra-replică / 4 dec.'36

▫Amiciția dintre state = recunoașterea drepturilor

29.d.)Oct.Goga / cenzura ! /

#Regimul cenzurii ptr.Parlament

-N.Săveanu : dl deputat Goga are cuvântul

-O.Goga : "Dle subsecretar de Stat Benteoiu,dvs ați fixat oarecum aici **atribuțiile cenzurii** .

Îmi pare că dvs **ați clasificat subiectele** asupra cărora **cineva se poate pronunța** și asupra cărora **nu se poate pronunța**. O mică chestiune , ca să știm și lucrul acesta :

ceea ce vorbim noi la tribuna parlamentară apare în Monitorul Oficial ?

-NNSăveanu : **Monitorul Oficial nu este cenzurat** .

-Goga :Întreb aceasta fiindcă ,după câte știu eu,**în Monitorul Oficial trebuie să apară orice**, în afară de lucrurile care dvs, cu consensul Parlamentului, credeți că nu trebuie să apară.

Și dacă apar în *Monitorul Oficial*, cuvintele noastre , pronunțate la tribuna Camerei,

de ce nu pot să apară și în gazete ?

-Benteoiu : " Fiindcă *Monitorul Oficial* este citit,de obicei,de **organele autorităților**.*Monitorul Oficial nu este hrana zilnică* pe care o alcătuiesc cotidienele pentru populație,și dvs știți că presa este aceea care determină curente de opinie publică.

Credeți în chip serios că *Monitorul Oficial* poate să influențeze această opinie publică ?

()Hotineanu

-Goga : "Eu vreau să arăt **un caz care mă privește pe mine personal**,și din care **se pot trage concluzii** și pentru alții.Zilele trecute am avut onoarea să rostesc la Camera **un discurs**, care nu cred că a avut darul să tulbure câtuși de puțin opinia publică.**Ce s-a întâmplat ? Din discursul meu s-a tăiat o parte**.Dvs spuneți că dl. comisar regal Hotineanu, când se găsește în fața unor oameni pe care dânsul îi apreciază , **are amabilitatea să întrebe** dacă poate **să publice sau nu**."Eu am onoarea să-l **cunosc pe dl Hotineanu de mult**.Când eram ministru de Interne , **a fost sub ordinele mele** - era maior, comisar regal -**a lucrat sub îndrumările mele** ; am păstrat **bune raporturi** , am o **bună amintire** despre dânsul, **și totuși nu m-a consultat deloc ci pur și simplu mi-a tăiat o parte din discurs**. (ilaritate)

"Eu cred că oamenii , dacă sunt **serioși**, când vin la tribună , **rostesc lucruri serioase** și **gândesc ce vorbesc**. Elementul de spontanietate nu joacă un rol covârșitor la cineva care vine la tribună și care **își face o problemă de conștiință** din ceea ce vorbește, având **sentimentul desăvârșit al răspunderii** cuvintelor sale.În orice caz, **eu mă prezint cu această armătură de conștiință** la tribună.

-Goga :De aceea, **îmi vine foarte greu** să văd lucruri , pe care eu le-am rostit cu socoteală și chibzuință,**sunt tăiate apoi de cenzură**.Ele sunt **lăsate să apară în Monitorul Oficial ,dar sunt interzise să apară în ziare**, deoarece acestea ar fi organele care îndrumază opinia publică.**Aceasta pare paradoxal**.Vă voi spune ce s-a tăiat căci nu știu dacă ați fost consultat în prealabil.

-Benteoiu :Nu fac eu cenzura întregii prese.Cenzura lucrează , în această materie, **încontinuu** , iar eu mă ocup și de alte lucruri.

...Confiscarea cuvântării lui Maniu !

[LD :nu am această **cuvântare a lui Maniu , de la Vinț** , care a făcut "valuri" Presupun că avea

oarecari (aluzii) critici la adresa MSR]

-**Goga** : Ați luat și dvs o sarcină prea grea pe umerii dvs .Este totuși curios să mi se amputeze mie din cuvântări, părți alese de oameni, care nu au nici o răspundere politică. Am vorbit de o chestiune pur politică arătând -mi părerea că ar trebui să se confişte o cunoscută cuvântare rostită într-o gară din Ardeal, la Vinț, de către dl Iuliu Maniu.

-**Bentoiu** : Și cuvintele de acum vor fi tăiate de cenzură ! (ilaritate)

-**Armd.Călinescu** : Atunci vom veni să vă cerem voie și să ne arătați despre ce putem vorbi în Parlament.

-**Goga** : Dl Călinescu are perfectă dreptate : va trebui să ne dați o listă ,pentru a ști și noi quod licet și quod non licet .Noi vorbim aici între noi , în fața țării, știm ce vorbim.

Cuvântarea d-lui Maniu de la Vinț o cunoaștem cu toții ,căci a circulat prin toate mâinile. De ce tăiați atunci din ziar cererea mea de a se confiscă această cuvântare ?

-**Bentoiu** : Cuvântarea a fost confiscată, de altfel, de noi.

-**Goga** : De ce nu mă lăsați atunci să spun că, bine ați făcut confiscând-o ? "(ilaritate)

▀Monitorul Oficial=oglanda fidelă a dezbaterilor parlamentare

...Iresponsabilitatea=regimul constituțional al libertății parlamentare .

-**Goga** :Este paradoxal , ca aceleași lucruri să poată să apară în Monitorul Oficial , pe care toată lumea îl citește, iar în alt ziar zilnic să fie cenzurate .Mi se pare că această drămuire nu se poate justifica.

-**Bentoiu** :Deosebirea dintre *Monitorul Oficial* și organele presei zilnice ,deosebirea de regim aplicată între unul și celelate ,are o justificare pe care o veți înțelege imediat.

Libertatea ,în coloanele *Monitorului Oficial* ,este reflexul libertății depline de cuvânt de la această tribună.

Dvs știți că toate manifestările din această Cameră sunt supuse de Constituția noastră , unui regim aparte.

De pildă, orice manifestare ,prin scris și vorbă, în afară, este supusă principiului responsabilității.

De orice ai rosti aici, nu răspunzi. Așa vrea Constituția. Prin urmare, completa libertate ,fără nici un soi de limită, și iresponsabilitatea cuvântului rostit în Parlament .

Și atunci, *Monitorul Oficial* care - în ce privește dezbaterile parlamentare -este prelungirea activității ,fixarea în scris a activității acestui Parlament , trebuie să fie supus aceluiaș regim , sustras regimului de drept comun. *Monitorul Oficial* este logic să fie supus acestui regim , fiindcă eu nu înțeleg de ce dvs nu faceți o netă diferențiere între acest organ oficial și între restul presei. Eu cred că *Monitorul Oficial* nu este citit de d-ta și nu-l citește regulat nimeni ; dar cel dintâi lucru pe care-l faci dimineața, este să consulți ziarele cu privire la acea parte din ele care te interesează.

-**NNSăveanu** : *Monitorul Oficial* este oglinda fidelă a dezbaterilor parlamentare .

-**O.Goga** : Dle ministru eu cred, numai că lucrurile trebuie să fie privite sub raportul utilității practice , iar nu sub raportul subtilității juridice.

-**Bentoiu** :Nu este o subtilitate juridică , este o realitate precisă, fixată prin Constituția [---] D-ta îmi dai sfatul să tai și în *Monitorul Oficial* ?

-**Goga** Nu , eu cred că ar fi logic însă să tăiați și la *Monitorul Oficial* lucrurile care sunt indezirabile , din punctul de vedere al utilității practice ,pentru opinia noastră publică.

-**Bentoiu** : Desigur, sunt anumite necuviințe care se petrec în anumite gări [Maniu !] , care nu se petrec aici. Acestea merg la gazetă , iar nu la *Monitorul Oficial*. [----]

Nici măcar prin aluzii nu trebuie să reedităm așa ceva.

-**Goga** :Eu cred că , ați instituit cenzura ca să feriți opinia publică de infiltrațiunile unor anumite idei sau numite aluzii , care sunt subversive și antipatice.

Dacă este așa, tăiați și la *Monitorul Oficial*, cum tăiați la toate gazetele."

Goga / 4 dec.'36

29.e)**Gh.Brătianu** / comunicare la "Sumar" /8 dec.'36

Asociere la Comunicarea lui Șeicaru

[LD : protocol parlamentar : în debutul fiecărei ședințe, se citea sumarul ședinței trecute . Pe marginea **Sumarului** se admiteau scurte intervenții , asocieri sau proteste,care așa se chemau : " *La sumar*"]

-**Petre Gheată** (vicepreșed.) : Dl Gh.Brătianu are cuvântul la Sumar

-**Gh.Brătianu** : " D-le președinte, d-lor deputați, din motive independente de voința mea,am lipsit de la ședința trecută în care dl deputat Șeicaru ,comentând un articol al d-lui ministru Ostrowski apărut recent în ziarul *Zorile* ,a adus unele precizii cu privire la legăturile noastre cu sovietele și tocmai la lipsa de precizii pe care o constata în aceste legături ,cu privire la chestiunea fruntariilor noastre ,d-sa a adus drept dovadă unele publicațiuni oficiale. " _

Gh.Brătianu / 8 dec.'36

...Echivocul Moscovei acoperit de cenzura românească ?!

"Și am fost , evident , mirat , văzând că **cenșura** - care ,recunosc ,este poate mai puțin severă azi decât înainte -**a scos totuși din coloanele ziarului nostru , vineri** [4 decembrie ?],o frază ca aceasta :<*Gesturile de prietenie din partea reprezentanților Sovietelor nu pot avea nici o valoare pentru România ,atât timp cât echivocul Moscovei față de noi , nu va avea sfârșit .>*

"Știu ,d-lor deputați, sunt, desigur, și acum unii binevoitori care vor susține că am folosit acest prilej pentru a face o nouă manifestație de dușmănie la adresa vecinilor noștri de peste Nistru. Cred ,deci, că este nevoie să vă reamintesc că **nu a fost împrejurare ,în care să nu accentuez că doresc din toată inima reluarea unor legături de bună vecinătate**,dar tocmai pentru a le putea stabili pe o bază serioasă,dorim ca aceste raporturi de bună vecinătate într-o chestiune atât de importantă și de gravă ca aceea a fruntariilor țării , **să fie întemeiată pe sinceritate și nu pe echivoc.**" (aplauze la PNL-georgist)

#URSS = antirevizionism la Geneva ;iredentism la Moscova și Kiev

▫ Dovezi de iredentism sovietic.

#Echivocurile Moscovei acoperite de cenzura românească ?

▫ România și URSS

▫ Articolul lui Ostrowski ; invocarea lui Stalin

#Eroarea subsecretarului Benteoiu.

▫ Mica Înțelegere

Cazul Ostrowski ,4,8 dec.'36

30.)Ionel Pop (PNȚ) ,Interpelare către Tătărescu,10dec.'36

(DAD, MO 8, șed. din 10 dec.'36 , p. 168-170)

Vezi doc.integral la **fișier XIII Guvern Tătărescu**

[LD :**Ionel Pop**, era nepot de soră lui Iuliu Maniu (Elena Maniu) și cumnat cu Zaharia Boilă (căsătorit cu sora sa) .Având în vedere loialitatea lor față de Maniu, se poate spune că Ionel Pop transmitea ,în fond,**mesajele lui Maniu** ,de obicei absent din Parlament]

" D-le președinte, d-lor deputați, am onoarea să **întreb pe dl președinte al Consiliului de Miniștri** să binevoiască **să răspundă la următoarea chestiune** :

Ionel Pop / 10dec.'36

#Sesiune parlamentară fără obiect

"După o **neturburată vacanță de șapte luni**, în cursul căreia **nu s-a ivit nici o problemă de Stat**, de natură urgentă, care **să fi necesitat convocarea unei sesiuni extraordinare** , **Corpurile Legiuitoare** se găsesc întrunite de aproape o lună în sesiunea lor ordinară.

"**Camera** , în acest răstimp ,a cunoscut **doar câteva zile de animație** și de interes,acelea în care s-a făcut **alegerea Biroului** ,ca **restul timpului să fie petrecut în vacanță**,în urma **epuizării comunicărilor și a lipsei de obiect** , în ordinea de zi.

"**Nu suntem admiratorii freneziei de legiferare** și credem că **veșnicile modificări**,la care sunt

supuse chiar și legile de temelie ale Statului nostru, contribuie mult la nesiguranța de drept în care trăim, iar pentru aceste **ședințe sterpe** poate am găsi o explicație mulțumitoare în **starea de epuizare a guvernului și a Partidului Național Liberal**, după **nesperat de lungă guvernare**, pe care acum o încheie." (aplauze la PNȚ)
Ionel Pop / 10dec.'36

#Abuzurile executivului:

Din toate acestea, se desprind următoarele constatări :

...Răpirea drepturilor și atribuțiilor puterii legiuitoare

"1. **Cu toate jurămintele și asigurările de gândire constituțională și de credință într-un regim parlamentar, guvernul vrea să compromită acest regim, făcându-l să apară inutil, răpindu-i se drepturile și atribuțiile**; apoi **discreditându-l**, prin aspectul **lipsei de muncă serioasă**, pe care îl prezintă Corpurile Legiuitoare. (vii aplauze la PNȚ)

...Desființarea temeliei constituționale a statului

2. **Guvernul a pornit pe calea răpirii drepturilor puterii legiuitoare, în favorul puterii executive, desființând temelia constituțională a Statului nostru** (vii aplauze la PNȚ)

...Utilizarea decretelor-legi

"3. **Guvernul a utilizat paleativele din legile de la 18 apr.'35 și 7 apr.'36, pentru a reglementa prin decrete unele chestiuni a căror serioasă și amplă discuțiune în Corpurile Legiuitoare i-ar fi fost dificilă, neplăcută și a căror votare normală, poate, imposibilă** (vii aplauze la PNȚ)

...Suspecte aranjamente particulare

"4. **Guvernul a ascuns** sub mantia unor măsuri de mare urgență și necesitate de Stat, **suspecte aranjamente de interes particular** (vii aplauze la pNT)

#Premierul dator să lămurească Camera

Socotesc că **dl președinte al Consiliului de miniștri**, în asemenea împrejurări, **este dator să lămurească Camera** asupra **situației în care s-a pus guvernul** prezidat de d-sa, prin **adoptarea unor sisteme neconstituționale și lovite de toate suspiciunile** " (aplauze prelungite la PNȚ)

-**P. Gheată** (vicepreședinte) : Se va comunica d-lui președinte de Consiliu
Ionel Pop / 10 dec.'36

TRAVALIUL LEGISLATIV

16 dec.'36-oct.'37

-**46 pr.de lege** :ratificarea *decretelor -legi* din vacanța parlamentară, 18 -19 dec.'36

-**Lege**, *Institutul Național de Credit Agricol*, 5 febr.'37

-**Legea organiz. înv. universitar**, 5-6 mart.'37

-**Pr. lege** *Unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale*, 9 mart.'37

-**Codul justiției militare** // Expunere de motive ; *Legea* // 9 mart. 1937

-**Pr. lege** *Prelungirea stării de asediu* (16 mart.- 16 sept) , Senat, 12,13 mart

-**Lege** / modificare, *revenire ? / Legea minelor*, 24 mart. 1937

-**Lege**:unificarea și simplificarea **măsurilor financiare excepționale**, 10 mai.'37

-**Lege** / modificări / **Controlul și reglementarea cartelurilor**, 10 mai 1937

-**Decret -lege** pentru înființarea **Straja Țării**, 8 oct.'37

LD:vezi fișier Legislație F

31.a.)46 decrete-legi ptr.ratificare ,16 dec.'36

(DAD, MO 11,șed. din 16 dec.'36 , p. 260-261 ;MO nr. 13, vineri, 18 dec. ; M.O.nr. 14, sâmbătă, 19 dec.'36)

[LD:dacă vei vrea să prezinți această mare dezbatere ,să începi (sau să revezi),discursul final al ministrului Justiției -**Mircea Djuvara** -din 19 dec.'36(ultimul consemnat),pentru ca să se înțeleagă despre ce este vorba.

Pentru că debaterii -în mare parte juriști dar și opozanți cu pretenții guvernamentale -sunt oameni de "tribună" ,de "bară" ,și argumentările lor fie te copleșesc fie te conving .

Și totuși ... nu cred că degradarea regimului parlamentar poate fi pusă exclusiv pe seama *decretelor-legi* sau a altor acte de autoritate ale executivului.Dar alte aspecte le tratez la sistemul de partide, la Moravuri politice , etc etc .Și apoi, să nu uităm de acțiunea lui Carol ! și a partidelor naționaliste extremiste

Dar dincolo de aceste "dozări" a curenților și crizelor regimului democratic ,în timpul guvernării tătarăsciene -ultima mare guvernare de "partid" în regimul Constituției din 1923-își fac loc o serie de fenomene care prevestesc (prefațează) instaurarea regimului autoritarist.

Printre acestea,sfidarea (ocolirea, desconsiderarea) regimului parlamentar]

-M.Ghelmegeanu(PNT)-la Regulament:

#Abuzurile executivului

[LD :Cu un an în urmă, tot Ghelmegeanu ,ridica aceeași problemă a abuzului executivului cu metoda decretelor-legi , pentru a ocoli parlamentul. Acum, intervenția lui va prilejui un scandal în lanț, la care **se vor alătura și alte partide din opoziție**, (PNC, PRT), transformându-se într-o dezbatere privind competențele puterilor în stat]

[16 dec.]

-**Ghelmegeanu**:_S-a deus la Biroul Camerei , pentru ratificare ,**Raportul** .

El cuprinde **enunțarea titlurilor celor 46 de decrete -legi**, fără să se difuzeze textul lor, nici în Cameră , nici în Comisii. **Acest lucru este inadmisibil.**

-**Leon Scridon** (PNC- Goga) :se alătură obiecțiunii lui Ghelmegeanu .

-Virgil Madgearu (intervenție)

#Proceduri inadmisibile parlamentare

[16 dec.]

-**Virgil Madgearu** :Este oare admisibil ca atunci **când guvernul este făcut atent asupra unei proceduri parlamentare complet inadmisibile , să nu dea nici un răspuns ?**

Se cere Parlamentului **să voteze în alb** , pe baza unei simple înșiriri de titluri ,

46 de legi de fapt ,este posibil acest lucru ?Dacă este posibil, **închideți mai bine Parlamentul , desființați-l complet și puneți în loc mașinăria decretelor** .(aplauze la PNT)

Dar nu este posibil **jocul acesta ,pe care îl face încontinuu guvernul cu Parlamentul.**

Dacă vreți ca lucrările Parlamentului acestuia să mai fie respectate și ca regulele parlamentare să fie urmate de către noi, parlamentarii,**vă rog să nu vă bateți joc de**

Parlament în așa măsură și să binevoii **a avea respectul convenit față de el** și a răspunde

precis **la întrebările pe care le facem noi** pe baza **Regulamentului și a practicii**

constituționale , care mai este în ființă în această țară.(aplauze la PNT)

Cerem guvernului să ne răspundă "

-**loc.col. P.Petrescu** (PTRadical -Iunian) **Se asociază și PRT la părerea PNT**

rugându-vă **să păstrați neștirbit prestigiul Parlamentului , procedând după Regulament .**

-**Take Slăvescu** (vicepreșed. Cameră) :dezbaterele nu vor începe până nu se vor distribui și

textele decretelor [.....]

-Mircea Djuvara (ministr. Justiției) - răspuns

[LD : unde este adevăr și cine minte ? Atâta harță, lipsă de bună-credință și de bună voință . și suspiciune ,cum dracu' să se mai guverneze ?!]

▣Guvernul a respectat Parlamentul,procedurile .

[16 dec.]

"Raportul a trecut deja la Comisie el cuprinde nu numai titlurile decretelor-legi ,ci și numerele din Monitorul Oficial cu care fiecare a fost prezentat .(proteste la opoziție)

Prin urmare , orice parlamentar poate să găsească aceste decrete în M.O.

Mai mult, **s-au dus la Comisie toate decretele** ,ele au fost cercetate și dezbătute amplu, la discuții participând **chiar și deputați PNT.**

Nu crede că este bine că se tot reproșează guvernului ceea ce nu face !

...Parlamentul= instituție de bază

"Instituția parlamentară ,astăzi, este o instituție de bază în țara noastră și în toate actele noastre ar trebui cu toții să fim alături și să încercăm în tot chipul ,nu numai să nu o discredităm, dar să o întărim . (aplauze la PNL)

-M.Ghelmegeanu :"Deputații nu sunt obligați să consulte maldărul de Monitoare Oficiale în care dvs , în decursul a 8 luni,ați publicat diferitele decrete -legi. [-----]

"Față de noua practică ,inaugurată de Djuvara ,**el ținea să prezinte scuzele lui "acelui năpăstuit de ministru care a fost dl Valeriu Pop"** ,pentru că Djuvara ,**"cu atâta duioșie"** toată ziua vorbește de principii , **pe care nu le respectă."**

-Djuvara : **"Guvenerul și Biroul Camerei nu numai că nu a încălcat nici un principiu parlamentar și de drept public,** dar au dat o dovadă de **o deosebită deferență față de Parlament "**

Acest proiect este " o lege de ratificare a unor decrete ,pe care **guvernul este autorizat printr-o lege cu depline puteri să le dea și să le facă.**[----]decretele sunt deja în aplicare [-----] **Pe vremea când era ministru Madgearu, nu era totdeauna respect așa de sfânt pentru Parlament.**

-Madgearu : **Noi nu am lucrat cu decrete -legi .** (aplauze la PNT)

-Voci : Închiderea discuției ! Închiderea discuției !

-Madgearu (replică)

#Majoritatea decretelor -legi sunt ilegale (fărădelegi)

[16 dec.]

-Madgearu :"Evident că o asemenea discuție **ar conveni guvernului** ,pentru că **afirm cu anticipație că majoritatea decretelor -legi sunt ilegale** ,deoarece **guvernul și-a încălcat cadrul competenței acordate de Parlament.** (aplauze la PNT)sunt **decrete -legi care sunt adevărate fărădelegi** ,pentru că guvernul nu avea voie să le dea.

"În Parlament suntem cu toții egali În Parlament ,**nu se întreabă dacă cineva are competență juridică sau dacă are competență economică sau administrativă .**

Parlamentul acesta este al votului universal și,în Parlament,**se presupune că deputatul care ia cuvântul a studiat chestiunea** după cum se presupune că ministrul **cunoaște chestiunea.**

[-----] **Lăsați discuția largă , este în interesul nu numai a prestigiului Parlamentului dar în interesul valabilității - în fața justiției - a decretelor care vor deveni lege după votarea Parlamentului "**

31.b)46 decrete-legi din vacanța parlamentară ,18, 19 dec.'36

/ polemici privind procedura / considerații doctrinare / suspiciuni de interese / conflict dintre puterile în stat : legislativul dominat de executiv .

(DAD, MO nr. 13, vineri, 18 dec. ; M.O.nr. 14, sâmbătă, 19 dec.'36)

-Leon Scridon (PNC)

#Grava atingere a parlamentarismului .

[18 dec.'36]

[LD :Răsturnare de situație bulversantă ,atipică :pe de o parte ,**încălcarea constituționalismului parlamentar** de către cele **două mari partide democratice** ,partide de guvernare care își întemeiau doctrina pe ele;pe de altă parte ,**paradoxala apărare** a acestor principii, de partide care - prin doctrină și program -făcuseră din **lupta contra democrației** ,un stindard.]

Proiectul cuprinde **46 de Decrete -legi** date de guvern ,conținând măsuri cu caracter financiar, economic și administrativ.

Parlamentul poate **să-l adopte** sau **să-l respingă** ,dar nu poate face **nici o modificare** .

Acest sistem de a legifera ,**practicat atât de PNL cât și de PNT**,a fost respins de PNC

încă de la **debutul acestei guvernări**, la desbaterile Mesajului din 1934.

Acest sistem de legiferare , **nesocotește dreptul de control al aleșilor națiunii** ,atingând grav parlamentarismul.

PNT, prin glasul lui **Ionel Pop**, a denunțat această **gravă nesocotirea a parlamentarismului** , pentru că acum sunt în opoziție.El **consideră discuțiile de prisos, din moment ce nu se poate modifica nimic**.Sistemul nu este , însă , o " inovație " .

Guvernul liberal nu face decât **să continue sistemul** pus în aplicare **din 1930,de guvernul național-tărănesc** :

/ PNT a dat Legea pentru concesionarea telefoanelor pe 35 de ani -de fapt "**înstrăinarea** "

- care aduce mari prejudicii morale și materiale statului român ;

/ PNL a dat Decretul -lege cu modificări la **statutul personalului CFR** (22 iul.'36) care este o flagrantă încălcare și nesocotire a legii din 1933.

[LD : de fapt, prevedea reîncadrarea în serviciu a celor concediați !]

-av.Crăciun Șerbănescu (PNT)

#Abuzul decretelor-legi

[18 dec.]

Guvernul,bine sau rău, constituțional sau neconstituțional,**a obținut pe baza Legii deplinei puteri** (7 apr.'36) ,**un mandat cu caracter limitat** ,în timpul vacanței ,pentru a legifera în chestiuni de o absolută necesitate .

După ce guvernul a prorogată deschiderea Parlamentului cu o lună,cu **o zi înainte** de vacanța de Crăciun,**cu un ceas înainte** de ședință,deputații au primit la intrare ,**un dosar cu 46 decrete -legi** .Nu au avut timp nici să citească titlurile și rezumatel.e.El se va referi la câteva decrete care privesc **statutul de avocat** ,deoarece peste altele , nu a avut **nici timp , nici competență** .

-Radu Lascu (PNL-2)

#Simulacru regimului constituțional,parlamentar

[18 dec.]

[LD : în opoziție și în disgrație , râmurița desprinsă din trunchiul PNL pare să preia **stindardele și tradițiile liberalismului** , apărându-i principiile sacrosante .Dacă se înlătură doza superficială de " opozant" ... care este adevărul ?

Cât de "**liberală**" mai era guvernarea "**liberală**" a lui Tătăreșcu ?]

"Totul se reduce la **un simulacru constituțional** ,domnia legilor este **batjocorită** .

Legea , în cazul nostru,**nu emană de la națiune , ci de la guvern**.

Aceasta a fost **concepțiunea actualei guvernări** .Regimul constituțional este o **minciună** .

Această ratificare ,din p.d.v. al dreptului , **nu poate avea existență juridică față de**

Constituție. A vota acest proiect , înseamnă a ne pune în contradicție , în conflict, cu principiile noastre de liberalism , principii care au încălzit tineretea noastră și care au făcut ca , întotdeauna , să fim luptători convinși."

-Aurel Neguș (PNL-2)

#Compromiterea regimului democrat

[18 dec.]

" Eu văd din aceste decrete , care ne sunt supuse spre ratificare ,că prin ele **se abrogă o mulțime de dispozițiuni legale.**

Se abrogă dispozițiuni din *legea minelor*, din *codul silvic*, din *legea de organizare a ministerelor*, din *statutul funcționarilor publici* .[.....]

"Domnilor, se vorbește despre **anarhie de la stânga la dreapta** ,de **extremism de stânga și de dreapta** ,care n-ar putea prospera **dacă autoritatea n-ar fi în carență .â**

#Cenzura și starea de asediu

Deși **decretele-legi** nu se pot aduce decât în mod provizoriu,**noi de doi ani de zile , în fiecare an , suntem chemați să le ratificăm** ,deși Constituția prevede că **cenzura și starea de asediu** nu se pot institui decât în mod excepțional,totuși de la începutul guvernării liberale **trăim sub regimul cenzurii și stării de asediu .**

În această situațiune,eu vă întreb :**ce încredere mai poate avea țara în atașamentul dvs la regimul parlamentar și constituțional ?**Eu înțeleg că un guvern poate aduce decrete -legi , dar numai atunci **când există o necesitate aspră** . [-----]

Ex.**Ce interese bugetare sau de apărare națională** , militau ca ,la 10 sau 12 noiembrie ,să veniți cu legea privitoare la **prelungirea termenului** prevăzut de **Legea pentru încurajarea industriei naționale** din 1912 ,cu 3 zile înainte de deschiderea Camerei ?

▫Libertăți publice+regim constituțional=esența ideologiei liberale

"Respectarea **libertăților publice** și a **regimului constituțional** este de esența ideologiei liberale.Nu se poate concepe o guvernare liberală **fără respectarea libertăților publice.**[---]Ele desigur că **au inconvenientele lor pentru guvern**,rămân însă **cea mai sigură garanție** pentru toate interesele sociale de Stat ,**cea mai sigură cheazășie** pentru propășirea noastră viitoare .
Declar că nu pot vota proiectul de lege "

-Șefan Mihăescu (PNȚ)

#Batjocura parlamentarismului : "roman foileton" cu 46 de legi !

[18 dec.]

[LD :Este culmea ironiei faptul că **un țărănist invocă tradiția PNLca o tradiție pozitivă**,pe care actuala guvernare a încălcat-o

Principiile liberalismului - **constituționalismul și parlamentarismul** - sunt apărate ca un tezaur de preț ;înaintașii liberalismului - **Brătianu , Rosetti** - ca personalități luminoase ,de parcă PNȚ a devenit **noul partid liberal,preluând doctrina anadonată de PNL!**

În realitate , nu era decât postura în care se aflau față de guvernare]

"Asistăm ,desigur, la **o discuție unică ,nemaipomenită în anelele Parlamentului Românesc** anume **să discutăm dintr-o dată 46 de proiecte de lege** ,cari ni s-au distribuit abia ieri după masă.Chiar dacă ar fi fost vorba de un roman foileton, și încă nu ar fi cu puțință ca cineva să poată citi ,**necum să studieze , atâtea proiecte de legi** , mai ales că unele dintrele sunt foarte,foarte importante ."

...Consiliul Legislativ pus în dificultate!

Nu numai deputații au fost puși în această dificultate,**Consiliul Legislativ** , această înaltă

instituție, **este obligat să dea avizul la atâtea legi** !Prin urmare, **vă dați seama ce valoare morală și juridică vor avea aceste legi ale dvs.**

#Abandonarea principiilor liberale!

Ex. Un prieten voia să scoată o gazetă zilnică ,dar nu obținea aprobarea de la ministrul de Interne.El personal a vorbit cu ministrul Luca ,care a avut curajul -tristul curaj ! -să-i confirme că **d-sa nu aprobă apariția de gazete noi !** Prin urmare ,**este o călcare categorică a însăși Constituției și al unuia din principiile pentru care a luptat mult partidului liberal** ,au luptat frunțașii dvs,**Ion Brătianu și Rosetti** ,din al căror prestigiu trăiți dvs încă și astăzi ." Guvernul a dat **atât de mică importanță acestui Parlament** , încât nici **nu s-a ostenit să-i facă o expunere de motive** mai serioasă .

..."Bătrânii", "tinerii", "grupul H" -cum acceptă ?

"D-lor deputați ,eu nu înțeleg cum Partidul Național Liberal ,care ,prin gura frunțașilor săi, atât din ramura mai bătrână cât și din cea mai tânără ,în special prin gura frunțașilor grupului H, care s-au întrecut prin a declara **că ei se mențin pe linia liberalismului**- până și dl ministru Inculeț ,de curând venit în PNL ,a insistat la Severin și în alte ocazii ,**că partidul național-liberal se menține pe linia lui** - cum este posibil ca dvs să admiteți **această batjocură a sistemului constituțional -parlamentar ?!**

" Dvs zâmbiți dle ministru [Djuvara],desigur, **vă simțiți foarte bine**,pentru că dvs trăiți , după cum v-am spus,**din munca și din suferința celor ca Ion Brătianu și CARosetti !**

Sunteți pe banca ministerială ,mai toți tineri și noi veniți în Partidul Național Liberal ,așa că **se poate să nu cunoașteți lucrurile!**Eu, care sunt în contact cu țara , vă asigur , dle ministru și d-lor deputați,**că prestigiul dvs este foarte scăzut** ,chiar în această incultă și docilă populație din Țara Românească ,care sunt țărani .**Ei și-au dat seama că dvs nu mai reprezentați Partidul Național Liberal .** [----] Veți vedea în curând ,când **veți trece în opoziție** ,cât de scump **veți plăti această batjocorire a principiilor** ,pentru care au luptat înaintașii dvs !

Dvs , prin această guvernare ,**ați înscris o pagină tristă în istoria Partidului Național -Liberal** ,dacă acest partid va fi să mai trăiască . **Va fi o pată, o întunecată eclipsă** [-----] în care **ați batjocorit fără nici o jenă ,principiile constituționale parlamentare** ,cu care **vă place să vă lăudați la zile mari**,principii care le revendicați din trecutul glorios al dvs.

Ex.:**decretul-lege** prin care se comandă la Kopenhaga **un vapor de pasageri** (133 milioane lei) ,pentru care ministrul Comunicațiilor ,**Franasovici** ,a fost decorat **facea parte din necesitățile acelea prevăzute în Legea deplinelor puteri ?!**

Ex. **decretul -lege** nr. 1.861 ,cu dispoziții privitoare la înființarea de fabrici noi ,pentru produse nefabricate în țară , cu avantaje anticipate foarte mari ,care trebuiau să aibă aprobarea Consil. de miniștri **care vor duce la crearea de noi monopoluri**.....

-Gr.Iunian (PRȚ)

46 decrete din toate domeniile !

[18 dec.]

[LD : furia lui Iunian -și în calitatea-i de fost ministru al Justiției -nu cunoaște margini !

Atrage ,prin aceasta , și aprobarea PNȚ - partid din care se desprinsese .Critică **procedura, abuzul, tempo-ul , disprețul** guvernului Tătărescu față de propriile-i instituții și principii liberale **Are acum un cuvânt de prețuire chiar și pentru mult-hulitul liberal George Mârzescu !**]

Ar fi fost nesperios dacă s-ar apuca să facă o discuție pe un atare proiect de lege."De aceea, vă liniștesc de la început:**eu nu am venit aici să vorbesc** ,ci numai să vă arăt **de ce nu pot să vorbesc** ,de ce **nu pot să iau parte** la ceea ce dvs pretindeți că este în discuțiune ."

Un proiect de lege pentru **ratificarea a 46 de decrete** ,tratând în toate materiile.

"Eu nu știu dacă aceste decrete sunt serioase , pentru că nu am putut să le văd , Dar ar trebui să fie serioase , pentru că tratează asupra unor materii serioase. "

Ex. **O Convențiune** cu Casa Autonomă a Monopolurilor ...**un decret** cu reevaluarea stocului de metale - **ce soluție ingenioasă** a ministrului de finanțe !...**un decret** pentru declararea de utilitate

publică a liniei locale .Severin cu nu știu ce comună problemă foarte importantă ! ...**un decret** privitor la zaharină și substanțele îndulcitoare ,nu știu pe care ministru l-a preocupat asta , titlul este delicios ! ...**un decret** pentru modificarea legii încurajării industriei etc etc...

"Ei bine, d-lor,**este serios să ni se ceară nouă să ne spunem cuvântul** asupra tuturor acestor **decrete-legi** , prezentate global în discuție și **cu timpul mărginit la 2-3 zile** ? [-----]
e posibil ca volumul acesta să fie cercetat în 24 de ore , de ieri până astăzi ?

#Batjocura Parlamentului !

"De ce vă bateți joc de noi , de acest Parlament ? De ce ?Vă împovărează Parlamentul ?
Desființați-l ! Este mai serios , este mai sincer, este mai cavaleresc - dar **nu batjocoriți instituția** în halul acesta în care o batjocoriți ,și nu numai Parlamentul , ci și organele ajutoare .

#Batjocura Consiliului Legislativ !

Dvs știți cu câtă grijă , **regretatul Mârzescu** a întemeiat **Consiliul Legislativ ; știți cum s-a fălit - și avea dreptate !** - cu concepția lui . (aplauze la PNȚ și PRȚ)

-I.Ianculescu (PNC)

#PNL și PNȚ - aceleași abuzuri

[19 dec.]

[LD : poate că cea mai mare lovitură dată parlamentarismului ,cu scandalul acestui proiect , a fost faptul că a dat **apă la moară** celor care atăcau **instituția și principiile** pe care se baza prin împingerea în **derizoriu și ridicol a laboratorului legislativ al țării**]

Deși este pentru a treia oară în Parlament,**nu prea s-a urcat la tribună** ,pentru că **nu a vrut să ocupe,în mod inutil,tibuna și timpul** cu discursuri de ore întregi ,**repetând la infinit aceleași și aceleași teorii, pentru a avea succes** în afară ,**sau pentru a face demagogie**,sau **numai din spirit de opoziție**.Așteptase să ia cuvântul **Virgil Madgearu ,ca principal lider de opoziție** , dar a aflat că **părăsise Adunarea**.

[LD : zăpăceală mare ! Brambureală mare ! Ingrat rol mai avea Djuvara să obțină ratificarea !
Votul era asigurat comod,dar atmosfera era încărcată de nemulțumiri și frustrări .]

-**Crăciun Șerbănescu** :**DI Madgearu a plecat** pentru că **i s-a spus de la Birou** că discuția se prelungește pentru luni și marți

-**P.Ghiață** (vicepreșed. Camerei) : Mai sunt înscriși la discuțiune o serie de deputați printre care Virgil Madgearu și Virgil Potârcă .

-**I.Hudiță** : Și eu vreau cuvântul !

-**Voci liberale** : Dați-le cuvântul !

-**Potârcă** : Eu nu aș vrea să vorbesc azi, dacă discuția se amână pe luni și marți .

-**Voci liberale** : Închiderea discuției !

-**P.Ghiață** : În conformitate cu Regulamentul Camerei ,**Biroul a fost sesizat** printr-o **cerere** , semnată de numărul regulamentar de deputați,**pentru închiderea discuției** .Consult Camera în legătură cu această cerere .

-**Voci PNȚ** : Cerem cuvântul !

-**Ianculescu**:"**În această situație** , eu, deși membru al unui partid de opoziție, **rog Adunarea să voteze închiderea discuțiunii**" ,conform **Petițiunii** iscălite de un număr de deputați ,printre care se număra și el.În acele zile, **cunoscuse un tâmplar -inventator** care **a asistat din balcon la dezbateri**.Tâmplarul i-a zis : **< d-le deputat , mult se mai vorbește la dvs aici ; dar eu am impresia că trei zile de vorbire , cât am auzit eu de când vin aici , fac mai puțin decât fac eu într-o zi . >**

-Virgil Potârcă (PNȚ)-la Regulament

#Sistarea discuției=procedură lașă !

[19 dec.]

"Nu este posibil ca un ministru al Justiției să spună un lucru și apoi să fugă de pe banca ministerială. Noi am admis ca dl ministru al Justiției să dea câteva lămuriri ,iar eu m-am urcat la această tribună nu din spirit de opoziție, fiindcă dvs știți că de trei ani de când stăm împreună în această incintă ,nici o dată n-am luat cuvântul în chestiuni inutile , ci numai când am avut ceva de spus. (aprobări) Atunci, mai ales că dl Djuvara îmi este coleg, am crezut că mă găsesc între oameni de onoare și că această Cameră ține la onoarea membrilor guvernului. " Djuvara spusese că nu intenționează să facă presiuni ca discuția să fie restrânsă, ci să fie cât mai largă. Până ce lista înscrisurilor nu se va epuiza, nu se va sista discuția . Încrezători în cuvântul dat de un ministru , au așteptat să le vie rândul.

#Se pregătește moartea parlamentarismului !

Acum ce va hotărî majoritatea ? [---] Voise să ia cuvântul și să pună chestiunea pe un alt tărâm. Acum ,dacă i se ia cuvântul, ține să rămână acest protest al lui.

"Știu că nu o să vă impresioneze ,însă d-lor deputați, nu este nici cuminte, nici în avantajul dvs, nici al nimănui. Fiindcă , prin acest act, dvs întăriți și mai mult anumite critici care se fac la adresa Parlamentului ,și să dea Dumnezeu să nu se întâmple ceea ce voiam să vă arăt că are să se întâmple: prin asemenea acte pregătiți ,încetul cu încetul ,un alt regim, și astfel dvs înșivă , votați, hotărîți, moarte parlamentarismului. "(întreruperi la majoritari)

...Poate e mai bine să se guverneze prin decrete-legi!

[LD: Aparent ,protestul și insinuarea amar-ironică a lui Potârcă este enunțat în spiritul unui ortodoxism democratic-parlamentar caracteristic PNȚ.

Dar fraza dubitativă care urmează ,alăturată faptului că ,doar peste un an și ceva, Potârcă va face parte din lotul "dezertorilor" în tabăra regimului carlist (care ,printre altele, va consacra constituțional preponderența executivului ,dând Parlamentului doar atribute consultative , mă face să am oarecare rezerve privind opțiunile sale în materie de...)

"D-lor, dacă ar fi să examinăm mai de aproape, poate am ajunge la concluzia că este mai bine să lucrăm fără Parlament ,prin decrete -legi .V-o spun în mod sincer :decât fățarnicie ,eu vreau mai degrabă o situație netedă și clară. Decât o autoritate în comandă ,pe acțiuni, mai bine să avem o situație netedă , ca să știm cine răspunde de toate abuzurile care se fac. "

-Voce PNL :Vorbiți pentru partidul dvs .

-Potârcă : "Eu vorbesc pentru toți. Voiam să examinez această problemă, însă dvs îmi luați acest drept. Atunci, fiindcă văd că vă interesează ceea ce vreau să vă spun, vă rog să votați contra închiderii discuțiunii ,și fiți siguri că veți avea ce auzi "

-V.Serdici (PNȚ)-la Regulament

...Grupul H -rezistență antiguvernamentală.

[19 dec.]

[LD : revezi fișele despre grupul H (doctrină, componentă, 1934) la fișierul PNL VIII

[Vasile Serdici încearcă să spargă unitatea " majorității" ,încurajând, îmboldind ,provocând (la sugestia lui Madgearu -opinia mea) deputații liberali din grupul H la respingerea tentativei guvernamentale. Nu știu dacă , din p-d-v al eficienței, ceea ce face Serdici este nimerit și moral. Mă gândesc chiar, dacă , pe moment, nu cumva a provocat o reacție inversă.

Dar ,pe termen mai lung, aceste solidarități transpartinice, vor constitui germenele nucleului de rezistență anticarlistă ,după instaurarea dictaturii regale.]

"Venisem la această tribună să arăt grupului H întinderea abdicării pe care o consimte.

Venind, însă ,la Cameră, am văzut pe lista oratorilor înscrisi o mulțime din membrii grupului H și am aflat că vor face opoziție acestui proiect de lege.

Dacă n-aș fi constatat acest lucru ,aș fi spus grupului H ,că abdicarea aceasta ,de care se face vinovat în fața unui proiect de lege ,ar fi dovedit țării întregi ,că nici un cheag sufletesc

nu unește pe membrii acestui grup ,decât apărarea unor interese particulare sau personale.Față ,însă ,de atitudinea **grupului H** de astăzi, și **auzind cuvintele** spuse de colegul nostru **Popescu** de la această tribună [LD :luase cuvântul la Sumar , cerând **dezbateri largă**] **-sunt obligați să modifice această atitudine și să recunoască că grupul H** , în momentul de față, **face o acțiune extrem de frumoasă**,mai ales **dacă va persevera** și până la urmă **va contribui la răsturnarea acestui proiect de lege ."**

#"Abdicarea" guvernului

"D-lor deputați, **nu era vorba numai de abdicarea grupului H**,era vorba și de **abdicarea guvernului** .Di ministru **Djuvara** , când se afla pe băncile majorității ,de multe ori **ne-a mișcat prin declarațiile sale** , atât de frumoase ,**pătrunse de caracter democratic parlamentar**. De când , însă, **debutează pe banca ministerială** , **a uitat aceste principii,și ne prezintă spre votare un astfel de proiect de lege.**

Să-mi permită d-l Djuvara să dau citire unui **citat din 1887** ,al unui ascendent de al său, **Gheorghe Djuvara** , deputat de **Brăila**,care spunea : <*Consilieri ai Coroanei,să ne fie iertat să vă întrebăm ,prin ce fapte v-ați ridicat până acum atât de sus deasupra cetățenilor dvs, încât să fiți în stare să le impuneți tirania ? Care sunt nemuritoarele servicii ce ați făcut Regelui și patriei ? Obscuri și mediocri , ca dvs , n-o întreceți decât prin îndrăzneală !* >

"D-lor deputați,**această abdicare a guvernului** ,dacă grupul H își menține atitudinea, devine, evident, inutilă.**Dacă este adevărat că grupul H va persevera** până la urmă în atitudinea frumoasă pe care a schițat-o astăzi. [-----]

...Majoritatea liberală:ori -ori

"Eu sunt foarte mândru de colegii mei de partid și de colegii din opoziție [---] și sunt și acum sub emoțiunea **discursului d-lui Iunian** , care ,cu marele său talent, **a apărât o cauză justă**. [-----] am văzut cum ieri, **și dvs [liberalii] erați de părerea lui**. "Dvs [liberalii] aveți obligațiunea ,**ori să veniți la această tribună și să apărați** cu tot curajul **acest sistem** de legiferare prin *decrete legi*,**asumându-vă răspunderea** ,**să cântați laude Consiliului legislativ** care a abdicat de la orice rol al lui dat prin legile Statului și **să declarați** , prin aceasta ,**caducă și Constituția**.
Ori ,dacă nu faceți aceasta,atunci să adoptați atitudinea cealaltă ,să veniți și să perseverați în gestul grupului H ,și să retrageți acest proiect de lege.

#Guvernul Tătărescu :lovitură de stat înmormântarea parlamentarismului !

"Vă asigur,d-lor deputați,că **ceea ce încearcă să facă astăzi guvernul** ,nu este un lucru la care dvs să puteți zâmbi, **este o adevărată lovitură de stat**
Dvs ,prin acest sistem,și prin aceea ce încetați astăzi,**înmormântați parlamentarismul și** vă asigur că **veți fi aspru judecați** de Istoria Țării Românești, pentru că **dvs vă faceți unealta distrugerii tuturor drepturilor publice** din această țară , tuturor **libertăților** pe care **nu dvs le-ați câștigat,ci sutele de mii de oameni** care și-au vărsat sângele pentru ca **dvs să puteți gândi liber.**

...Majoritatea să forțeze guvernul !

De aceea, d-lor [---] îmi pun toată nădejdea **în această reacțiune frumoasă și demnă**, pe care a **schițat-o astăzi majoritatea** și,în această încredere,**că dvs veți sforța guvernul să retragă acest proiect de lege**, închei cuvântarea mea și vă rog **să nu confundați solidaritatea cu servilismul ,să nu confundați autoritatea cu abuzul "**

(aplauze pe băncile opoziției)

-**P.Ghiață** : dă cuvântul lui Radian (Uniunea Agrară -Argetoianu)

-**Virgil Madgearu** : Dle președinte, am auzit că s-au înscris la cuvânt **membri ai grupării H**, pe care se reazămă astăzi guvernul liberal.

Am dori să vorbească un domn deputat din gruparea H , pentru că până acum au vorbit numai deputați din partidul nostru Dle președinte **am vrea să știm precis** dacă intervențiunea **grupării H a fost serioasă și sinceră ,sau a fost numai o glumă de Crăciun ?**

Dacă a fost serioasă și sinceră,dacă **gruparea H** ,apără , într-adevăr parlamentarismul,**cum noi**

vrem și o dorim, și am dori ca întregul partid liberal să se transforme în apărătorul acestei instituții, atunci am vrea să știm care este punctul de vedere al deputaților din majoritate asupra acestei proceduri a guvernului .

-P.Ghiață : Dl deputat Madgearu are cuvântul .

-Madgearu : Dle președinte , sunt înscriși și alți oratori, din alte partide...

-P.Ghiață : Dau cuvântul d-lui deputat Popescu

-N.C.Popescu (PNL-1)

[19 dec.]

...Majoritarii nu vor cădea în capcana opoziției

[LD : NCPopescu face parte dintre deputații liberali " neremarcați " încă Nume parcă predestinat Pare încurcat (sau prelucrat ?!) între capcana întinsă de opoziție (de a respinge proiectul) și mâhnirea de a nu fi avut timp de studiat decretele .Deși respinge epitetul de " *mamelucism*" , se consolează cu ideea că și la opoziție sunt destui deputați care nu-și spun părerea ,ci doar votează.În final, propune prelungirea discuției și votarea ,după Crăciun]

-NCPopescu : D-le președinte, d-lor deputați, **ași fi dorit să iau cuvântul după ce ar fi vorbit dl Madgearu .**

-Madgearu : De ce ? **Eu voi vorbi la urmă .**

-Popescu : Pentru că eu **ași fi învățat multe de la dl Madgearu ,care are mai multă rutină parlamentară.** Dacă însă d-sa vrea să vorbească la urmă,atunci luăm noi cuvântul.

Dl Madgearu a spus că gestul deputaților din grupul H ,de a se fi înscris la cuvânt la discuția acestui proiect de lege, este o glumă de Crăciun ...

-Madgearu : Nu am spus aceasta, **am spus : să nu lase impresia** , prin atitudinea d-lor, că este vorba de o glumă de Crăciun.

-NCPopescu : D-le Madgearu **eu am vorbit la Sumar și am rugat pe dl președinte să ceară guvernului să ne dea un răspuns ,dacă înțelege să închidă astăzi discuția asupra acestui proiect de lege,sau înțelege să dea Parlamentului posibilitatea să facă o discuție liberă și serioasă .**

Eu nu pot să cad în cursa ce mi se întinde de către opoziție, și să admit că ,într-adevăr, deputații din grupul H s-au înscris în mod demonstrativ la cuvânt, în contra guvernului. Noi nu ne-am scris la cuvânt să facem greutăți guvernului ;ne-am înscris la cuvânt pentru a răspunde opoziției la toate acuzațiunile pe care ni le aduce ,pentru a răspunde la pretențiunea pe care o au ,că ,dacă n-ar fi d-lor,parlamentarismul ar fi inexistent în această țară ,căci noi deputații din majoritate , suntem simpli mameluci ,oameni care votează legile pe care le aduce guvernul.

...Grupul H nu cere retragerea proiectului, ci dezbatere largă

Pe de altă parte, **eu nu pot admite nici ce a spus dl deputat Serdici ,că deputații din grupul H , somează guvernul să retragă proiectul pentru ratificarea decretelor -legi ...**

-V.Serdici : Întrerupe.

-NCPopescu :Dle Serdici, **noi nu putem soma guvernul să retragă proiectul** de lege în discuțiune ;**noi cerem** numai să se facă asupra lui **o dezbatere cât mai largă.**

-Madgearu :**Același lucru îl cerem și noi ...**

-NCPopescu :**Dacă cineva are ceva de spus** , indiferent din ce partid sau grupare,[-----] n-are decât **să poftască la tribună** să-și spună părerile.

-Oscar Han : Credeți că se poate face o discuție ,când n-am avut la dispoziție decât **24 de ore** pentru consultarea proiectului ?

-IATomescu : D-ta din ce partid ești ? Treci la tribună și- ți spune părerea ... [-----]

-NCPopescu :"[...] De aceea,**eu rog opoziția să nu încerce să facă o intrigă,**pentru că **nu va putea să ne convingă să mergem pe această cale.**Noi înțelegem să ne spunem aici **răspicat cuvântul, și am ruga respectuos pe d-nii miniștri** ca ,altădată ,**să aducă legile din timp** , să ne dea și nouă puțința să le studiem, pentru a putea să ne spunem părerea în deplină cunoștință de cauză .**Nu din " mamelucism "**n-am luat cuvântul la diferite legi .

-Virgil Madgearu : **Din cuminenie politică**

- **NCPopescu** : Nu din cuminenie, **ci pentru a lăsa opoziția să facă opoziție**. Dacă ne-am înscris toți parlamentarii să vorbim, n-am termina nici o dată discuția a o lege .Așa că , **uneori, facem act de gentilețe, de curtuozie față de membrii opoziției**, de unde **și de acolo, vorbesc 4-5 deputați, restul aplaudă și ascultă .**

El intenționează ca **în vacanța de Crăciun să citească, să studieze legile**, și , dacă va fi cazul, **unele din acele decrete legi pot fi modificate din inițiativă parlamentară "**

-Virgil Madgearu (PNȚ)

▣ Apel la Djuvara ,la grup H, la majoritate

[19 dec]

[LD : foarte activ la dezbateri, **Madgearu apare și dispare din incintă, întâmplător sau nu ... și nu ține acel discurs promis și amânat. P.d.v. final al PNȚ va fi rostit de Ghelmegeanu]**

"Mie îmi pare bine că dl deputat Popescu , cu argumente foarte serioase, **învăluite astfel încât să nu apară într-o formă de opoziționist** -și este normal, d-sa făcând parte din majoritate - vă atrage atenția **că nu a avut nici d-sa timpul să studieze** vreunul din aceste decrete legi, a căror ratificare se cere .

El a mai adăugat că guvernul ,**prin dl Valeriu Pop [LD:nu mai era ministr.Juștiției]** ,a declarat că **nu înțelege să forțeze discuțiunea**. Problema se pune altfel :dacă un volum de 500 de pagini , cu literă corp 6 , pe două coloane, poate fi studiat în 48 de ore ;nici Consiliul Legislativ nu a avut timp să le studieze .

" **Dle ministru al Justiției,dvs nu vă puteți inaugura activitatea la Ministerul de Justiție în felul acesta** .Dvs sunteți un **jurisconsult emerit** ,dvs sunteți **profesor de filozofia dreptului** **Ce exemplu dați studenților dvs de azi, de mâine și de poimâine,când prezidați o asemenea procedură parlamentară pentru asemenea operă ?!** [----]

Protestăm ,pentru că nu vrem să fim complici cu dvs la dărâmarea prestigiului Parlamentului . (aplauze la PNȚ) [-----]

-M.Ghelmegeanu (PNȚ)

[19 dec.'36]

[LD :**19 oct.2003**. Astăzi am primit o scrisoare de la **Cici Ionițoiu** (Paris) ,cuprinzând o evocare cu prilejul comemorării a **50 de ani** de la exterminarea lui Maniu .În scrisoare ,vorbește despre datoria noastră la **neuitare și adevăr**.

Astăzi în România se desfășoară **referendum-ul** pentru noua **Constituție** .Vai de capul nostru cu o atare Constituție!]

[LD :**Ghelmegeanu** rostește discursul opozant conclusiv ,**contra procedurii guvernului PNL** . Este un discurs elaborat ,după toate tipicurile **artei oratorice parlamentare ;un rechizitoriu la adresa practicii decretelor -legi** ,după toate regulile avocațești ;o pledoarie pentru **regimul constituțional,parlamentar , democratic** .Frumos, patetic, convingător .

Numai după un an ,Ghelmegeanu va trece , cu toate aceste arme și bagaje,în tabăra **regimului carlist** ,iar peste alți 14 ani,va fi unul din "foștii" ce vor colabora (sprijini) **regimul comunist** . Până atunci ,eu trebuie să-i valorizez opiniile, ca **p.d.v. ale PNȚ**,ceea ce este de apreciat pozitiv, întrucât ele au fost îndreptățite și temeinice .]

[LD:**2 iunie 2007**.Astăzi,a fost eliberat (după 15 ani de detenție) din închisoarea transnistreană ,**Andrei Ivanțoc**.(din grupul Ilașcu).Privesc la TVR-uri și ascult diverse opinii despre lupta lor,despre închisoarea lor,și despre ce se va întâmpla cu el.Pentru că despre Victor Ilașcu ,

știu .Mă gândesc la **bărbații politici basarabeni** din România Mare ... și la destinele lor .]

Ghelmegeanu / 19 dec.'36

#Pseudo-dezbaterea =inutilitate vinovată

"Dacă facem **abstracție de pasiunile** care ne pot despărți și de **deosebirile de poziție politică și ideologie**, cred că **pot să degajez o linie comună**, care să reprezinte **sentimentul ce unește la un loc și majoritatea și minoritatea acestei Camere**, asupra modului în care se discută și în care **guvernul a înțeles** să aplice **sistemul decretelor-legi**

"**Cu toții avem sentimentul unei inutilități vinovate**, de care **guvernul rămâne răspunzător** în legiferarea prin decrete. [---]

...Practici similare în țări democratice

"**Exceptional, am admite sistemul decretelor-legi dacă ar servi scopuri de interes general**, așa cum s-a întâmplat în toate țările, care au uzat de decretelor-legi.

Ex. În Franța, în Belgia, în Elveția, și în toate țările cu regim democratic și parlamentar.

În Franța, în 1924, guvernul Poincaré, a făcut apel la acest sistem, pentru **o operă de adaptare monetară** rapidă și necesară; în 1926, în Belgia, s-a făcut **stabilizarea la francul belgian**; în 1935, guvernul Laval a făcut o operație de **deflație economică**, pentru a se putea lupta împotriva crizei; același guvern prin **460 de decretelor-legi** a încercat o operație de mare amploare

#67 de decrete-legi ! De ce ? Pentru ce ?

Mi s-a părut că dl ministru al Justiției surâde, crezând că **prin exemplul francez** poate să găsească **o justificare pentru practica românească**.

Aș soma atunci guvernul să ne informeze ce operă de interes național a realizat prin cele 21 decrete-legi, prezentate de dl Valeriu Pop și prin cele **46 decrete -legi** pe care ni le prezintă dl ministru ?

-**Mircea Djuvara** : Ați spus că în Franța au fost **450 decrete-legi**, cu aceeași procedură. Dvs ridicați **vorbele mari ale parlamentarismului** și luați **exemplu unei țări parlamentare și democratice**.

-**Ghelmegeanu** : Dvs credeți că eu am urcat la tribună **ca să furnizez argumente pentru sistemul dvs de legiferare ?!** [---] O operă de guvernământ, chiar în această materie, se judecă după **scopurile de interes național**, care să justifice o derogare atât de excepțională, **ca Parlamentul să dea dreptul puterii executive, să legifereze prin decrete** (aplaude la PNȚ) [---] **somez guvernul să arate în fața Camerei care este marea operă de interes național la înălțimea operelor realizate de democrațiile occidentale** [---] care sunt problemele pe care le-ați atăcat ? [---] care sunt **marele opere pe care le-ați realizat** [---]

În afară de **chestiuni de interes privat**, și unele măsuri ale miniștrilor, **nu se găsesc aceste chestiuni care să nu fi putut fi compatibile cu modul obișnuit de a se lucra în Parlament.**

=inutilitate, provocare, sfidare...

S-a adus în iulie '34 **legea deplinelor puteri**. [---] Ați făcut **o operație lipsită de orice legalitate** [---] Guvernul însuși contribuie la **crearea unei atmosfere de neîncredere** [---]

Modul cum întrebuințați decretelor-legi constituie **o mare și vinovată inutilitate**. Ele sunt **o provocare**, care se adresează tuturor partidelor de opoziție. Ele sunt **o sfidare** pe care o adresați regimului parlamentar. [---] Prin sistemul dvs de guvernare, ajungeți ca, dincolo de instituții, să **atacați însuși resorturile sufletești** ale vieții acestei națiuni. Așa se explică **apatia care începe să planeze** asupra acestei instituții; așa se explică **starea de descurajare** care se resimte în țară; așa se explică **dezarmarea morală**; [---]

Credeți că este în interesul Statului ca prin felul dvs de guvernare, prin **atacarea tuturor instituțiilor fundamentale**, să transformați națiunea într-o **națiune de roboți**, fără viață sufletească ? **Camera vă stă la dispoziție pentru ca să ne lămurim de ce faceți aceste acte de sfidare**, surpând o instituție, care corespunde unei necesități naționale ?"

Ghelmegeanu / 19 dec. '36

▣PNȚ: Reformă parlamentară !

"Este incontestabil că regimul parlamentar **are unele defecte. Are nevoie de o completare printr-o reprezentare profesională a grupurilor**. Individul nu trăiește izolat, ca o abstracțiune a revoluției franceze, el activează în grup, are o profesiune, se leagă prin interese care reprezintă

realitatea socială. Este nevoie și de o reprezentare a competențelor . [-----]
Prin urmare, regimul acesta poate dura ; el se poate corecta . [-----]
Sunt incontestabil reforme care trebuiesc făcute chiar cu privire la modul de a lucra în corpurile legiuitoare . De sigur se poate pretinde un travaliu mai îndelungat și mai conștiincios în comisiuni , un verbiaj mai restrâns , o utilizare mai rară a tribunei .
Puteți să cereți reducerea discuțiilor .
Era o vreme , când , chiar în Camerele pe care le-am avut noi înainte de război , foarte puțină lume îndrăznește să se ridice la tribună . Se stabilea o ierarhie firească a valorilor , care se poate restabili [-----] Nu fac guvernului liberal o vină , că nu a perfecționat regimul parlamentar sub raportul competenței , sub raportul reprezentării profesionale și al travaliului legislativ ; dar guvernul are această mare vină , că cel puțin nu a păstrat , ceea ce a existat și că a zdruncinat instituțiile , fără ca să pună măcar ceva în loc . "[.....]"
Ghelmegeanu / 19 dec.'36

#Regim democratic/simțire democratică

"Se vorbește deseori că regimul democrat ar fi perimat , că sunt curente noi care răstoarnă situațiile câștigate , în care generații după generații s-au învățat să trăiască și să se dezvolte . Democrația și regimul parlamentar sunt învinuite de a fi pentru noi un articol de import . De sigur , că forma de organizare a Statului , s-a imitat de aiurea , dar d-lor , democrația , ca stare de simțire , intră pe linia de acțiune și de simțire națională . Fiindcă , de când ne-am pomenit , în toate aspirațiunile noastre , am voit să trăim ca popor liber ."
Ghelmegeanu

...Suveranitatea națională - internă și externă

"Desigur , că în vremurile de demult , nu am avut noțiunea abstractă a suveranității naționale . Aceasta poate să fie o abstracțiune a dreptului revoluționar francez .
Dar toate revoluțiile noastre au fost totodată naționale și sociale . Am voit să trăim ca națiune liberă ; dar , înăuntrul Statului , am voit să trăim ca națiune stăpână pe destinele ei . Și atunci , este normal , mai ales în vremurile de astăzi , când atâtea interese se întretaie în lumea întreagă , ca suveranitate națională și respectarea ei să devină un articol despre care nu se mai poate vorbi ? Dar titlurile de existență ale Statului Român , nu stau numai în tratatele de pace , fiindcă pe deasupra tratatelor , stă voința de liberă hotărâre a provinciilor noastre de a trăi unite într-un Stat organizat . Suveranitatea națională este titlul nostru de existență .
Dar , d-lor , pentru ca suveranitatea națională să se poată impune în afară , ea trebuie respectată înăuntru . Nu este admisibil ca suveranitatea națională , dreptul națiunii de a dispune de ea , să constituie în raporturile cu celelalte state , un titlu de existență , de existență istorică , de garantare a ceea ce avem astăzi pentru totdeauna , când această suveranitate națională devine înăuntrul țării un articol care incomodează viața publică ."
Ghelmegeanu / 19 dec.'36

#Decrete - legi = aberație parlamentară

"Ei , d-lor , decretule-legi , în condițiunile care le aduceți , în care cereți să le votăm , cu lipsa lor de utilitate și fără nici o autorizare a Parlamentului , toate acestea sunt o verigă dintr-un lanț întreg de mari erori politice ; iar din punctul de vedere al situației între partide , constituie un act de provocare și o aberație parlamentară " (aplauze la PNT)
"Noi am înțeles apelurile care s-au făcut ; noi înțelegem că vremurile de astăzi nu mai permit luptele sterile de partid ; am redus proporțiile luptei noastre , tocmai pentru a răspunde imperativelor categorice ale acestor timpuri .
La acestea , răspundeți prin acte care nu se pot justifica cu nimic , prin acte care nu sunt admise în forul intim al conștiinței dvs , nici membrii majorității .
"Nu putem să ne facem complici la toate actele politice nesăbuite , cu nimic justificate , care nu corespund nici intereselor Statului , nici regimului parlamentar și constituțional și nici regimului partidelor politice ."

#Act decisiv prin care PNL se desparte de regimul parlamentar democrat

"În lipsa oricărei utilități, **nu putem să votăm ceea ce ne oferim** și , ceva mai mult, **considerăm că acest sistem** , de care **abuzăm într-un mod nepermis** , constituie actul decisiv prin care se dovedește că **Partidul Național Liberal se desparte de regimul parlamentar constituțional și democrat "**

(aplauze prelungite și îndelung repetate , ovațiuni , pe băncile PNȚ)

-**Emil Labonțiu** (vicepreșed.) Cameră : **dl deputat Madgearu** are cuvântul

-**Voci** : Nu este în incintă .

-**Emil Labonțiu** : **dl deputat Simian** are cuvântul .

-**Voci** : Nu este în incintă .

-Mircea Djuvara (ministrul Justiției)

[19 dec.]

[LD , 20 oct.2003. Țintă, paratrăsnet ,a tuturor fulgerelor și criticilor care s-au năpustit asupra acelu **Proiect de lege**, care cerea ratificarea a **46 de decrete-legi** , Hățșul de legi și decrete -legi pe care Djuvara le invocă ,sunt , pentru mine, năucitoare . Dar , tocmai pentru asta, încerc să le înțeleg, pentru a putea aprecia]

Djuvara / 19 dec.'36

«Suportul și rațiunea juridică a **decretelor-regale**

"Față de **discursurile** pe care le-ați auzit și **acuzările grave** care s-au adus guvernului și acestei majorități, și **spre a preveni** ,de aici înainte , **discursuri de acest soi**,**cer cuvântul pentru a lămuri lucrurile într-un mod obiectiv** ,așa cum se cuvine într-o dezbateră atât de importantă " **Decretele -legi** care se propun sunt date pe baza a **3 legi** [LD:el invocă doar 2] :

...13 nov.'34.Legea de organizare și ierarhizare ...

"**Legea de organizare și ierarhizare** a funcțiunilor și organizarea serviciilor în administrațiile publice (13 nov.1934) ,care a dat **depline puteri guvernului** ,pentru a face anumite **decrete-legi** ,supuse ulterior ratificării , până la 15 decembrie a anului respectiv.

Acest decret -lege (13 nov.'34) a fost ratificat la 17 aprilie 1935.

Art.7 a legii spune :< **Pentru fiecare minister, regie publică, casă autonomă, administrație comercială, direcție specială sau instituție publică cu caracter administrativ ,numărul și denumirea direcțiilor, serviciilor, și birourilor, compunerea lor,precum și atribuțiile lor se vor stabili prin decrete-regale ,date pe baza unui Jurnal al Consiliului de Miniștri .>**

Ce înseamnă aceasta ? Că dvs, prin această lege, ați dat puteri Consiliului de miniștri să facă organizarea diferitelor departamente , fără termen, fără condiții.El și-a făcut datoria și, conform indicațiilor dvs, a făcut organizarea ministerelor prin aceste **decrete -legi** .

Din această categorie sunt **10 decrete-legi** (nr.34-43)

Din deferență pentru Parlament, **guvernul vine și le supune ratificării Parlamentului**

...7 apr.'36.Legea deplinelor puteri

II. **Legea deplinelor puteri** (7 aprilie'36).**Guvernul a cerut aceste puteri** și ,după o amplă dezbateră ,**dvs ați acordat aceste puteri** .Ce prevede legea ? :

<**Guvernul este autorizat să ia în timpul vacanței pe cale de decrete-regale**,date pe baza unui **Jurnal al Consiliului de miniștri** orice măsuri ar fi necesare pentru menținerea și asigurarea echilibrului bugetar [----]al doilea , pentru satisfacerea nevoilor neprevăzute ,de ordin financiar și economic ,determinate de cerințele apărării naționale și de interesele generale ale țării >

Vedeți, așa dar, **ce largi** au fost aceste **depline puteri** ,pe care **dvs le-ați acordat guvernului** Cum să interpretezi o asemenea lege **de depline puteri** ?Ce a făcut guvernul ?

În loc să stea cu brațele încrucișate, cum așa de des a fost învinovățit de vocile opoziției,**a lucrat ,a lucrat efectiv**, și a venit cu **acest volum de lucrări** care reprezintă însăși **dovada preocupării constante a guvernului** de interesele generale ale țării ,**dovada muncii continue** pe care guvernul o depune pentru apărarea acestor interese ;**a venit cu decretele-legi** aici cuprinse și **astăzi vă propune o lege de ratificare a lor.**

Legea din 7 aprilie nu cuprinde alte condițiuni, decât aceea că **decretele-legi trebuie ratificate** lată că guvernul le prezintă spre ratificare. **Parlamentul le poate aproba sau respinge.** În caz de respingere, trebuie să se ia în discuție respectiva legiferare."

Djuvara / 19 dec.'36

«Latura politică

#Opoziția : obstrucția guvernării

"S-a creat o atmosferă intenționat foarte agresivă împotriva acestei legi de ratificare .

S-a spus : este un act de tiranie politică ,este un atentat adus parlamentarismului și câte și mai câte .[.....] "Este posibil ca nouă să ni se aducă învinuirea că înăbușim parlamentarismului și că facem acte de tiranie ?

Cred că această acuzație este provocată mai mult din dorința de a face obstrucție și dificultăți guvernului ,decât din dorința obiectivă de a contribui la progresul juridic și organic al acestei țări.[-----]

Care este atunci crima guvernului ? De ce aceste încercări de a se creia diversiuni și de a se provoca , împotriva procedurii guvernului,o aversiune care realmente nu este justificată ?

«Cele 46 decrete-legi

Din 46 de decrete :

17 sunt referitoare la apărarea națională (furnituri de armament , fabrici de componente, industrii necesare înzestrării, echipamentelor militare , căzărmi , apărarea antiaeriană, organizarea portuară , cumpărarea de vapoare etc etc.) ;

17 sunt de natură financiară și monetară (reevaluarea stocului metalic al BNR , emisiunea monedei metalice, circulațiunea metalelor prețioase)

7 sunt legate tot de finanțele publice (destinația anumitor sume și împrumuturi) .

2 sunt de natură juridică ,(organizarea magistraturii și taxele la instanțele judecătorești, care se desființează, fiind înlocuite cu timbrul judiciar.)

-M.Ghelmegeanu : Măsuri care vizau și inamovibilitatea !

-M.Djuvara : "Dle Ghelmegeanu, nu faceți insinuări care au legătură cu prestigiul magistraturii - la care țin cel puțin tot atât de mult ca și dvs .Atunci când partidul dvs , în odiiul întregii opinii publice conștiente,a făcut actul neconstituțional și a redus limita de vârstă a consilierilor de la 70 la 68 de ani, ca să-i pedepsească pentru că au dat dreptate acelor care o aveau, eu am protestat cu energie în Camera dvs ,și dvs ați fost de partea acelor care au apărât atentatul acela neconstituțional

"Guvernul azi nu face decât să-și îndeplinească o înaltă îndatorire , supunând reflectării dvs, decretele-legi pe care le-a dat din însărcinarea dvs , și este convins , ca expomnent al dvs, al majorității, adică a Parlamentului, că nu-i veți refuza această ratificare "

(aplauze prelungite la majoritatea PNL)

Ratificarea decretelor-legi / 18 -19 dec.'36

32.)Rev.Parlamentul Românesc ,7 ani de apariție , 31 dec.'36

(Rev.a lumii politice. Dir. N.Russu Ardeleanu , an VII, nr 220-220, 31 dec.'36)

[LD : Pe lângă faptul că "**Monitorul Oficial**" - partea a III-a -**Desbaterile parlamenatre** ,care publicau în întregime stenogramele ședințelor, exista din 1929 această revistă ,**oglină a lumii politice** , cu accentul pe viața parlamentară .

Eu am reținut din acest număr 3 articole (a, b, c) , considerându-le sugestive pentru momentul politic de la cumpăna anului 1936 / 1937]

Din sumar :

a)Autocondamnarea democrațiilor , acad , ex-ministru, **prof.S.Mehedinți**

b)O demonstrație de prisos , ex-ministr. **C.Argetoianu,**

c) **Înoirea națională și lovitură de stat**, Iuliu Pascu, membru al Consiliului Legislativ

-Ratificarea decretelor -legi

-Rezerva metalică și apărarea națională, prof. N.Vasilescu-Karpen, rector Politehnică -București

-Sugestii din afară, N.Corodeanu, vice-președ. Oficiul de studii legislative

-Proiectul noului statut al funcționarilor publici, prof.IonV.Gruia

-Noua conducere a UGIR, prof.ing. CDBușilă

-Buletinul Oficiului de studii legislative

-Ședințele parlamentare

-Sufletul administrației locale : notarii și pretorii, v.Răutu

-Reformele ministrului Cancicov, I.Bour

-Rev. Parlamentul Românesc, după 7 ani, N.Russu Ardeleanu

-Naturalizarea și constatarea naționalității, Dragoș Săvescu

32.a.) **prof.Simeon Mehedinți** **Autocondamnarea democrațiilor**, 31 dec.'36

(Rev. **Parlamentul Românesc**, an VII, nr 220-220, 31 dec.'36, p. 8 - 11)

[LD : 20 oct. 2003. Fost director al "**Convorbirilor Literare**" (1907-1923), conservatorul de până la război, **academician și prof univ.** la Universitatea din București, creatorul și organizatorul învățământului geografic modern.

Născut (1869-1962), în Soveja Vrancei, avea în 1936, 65 de ani.

Nu știu când și de ce își dăduse demisia din Parlament. Poate din Senat

Nu știu cum a trăit după 1944, murind la 93 de ani]

Doc.integral - **fișier Doctrină VII**

"Rev. **Parlamentul Românesc** vrea să cunoască **părerăa unui demisionat din parlament**. Bucuros. Dar cu o condiție : să putem ajunge la o concluzie pentru orice om cinstit.

Să plecăm deci de la un fapt, pe care nimeni nu-l va putea nega.

S.Mehedinți / 31 dec.'36

/Antiteza monarhie -democrație

"Timp îndelungat, mulți oameni de seamă au crezut că **monarhia este un izvor de mari nenorociri**. Elinii vechi **s-au lepădat de regii lor**; Romanii **i-au alungat** și ei, iar în timpurile din urmă, am fost martori la o adevărată **< cascada a monarhiilor >** [-----]

"De unde o fi pornit **îndirjirea aceasta contra monarhiei** ?

Din multe cauze, dar două sunt mai importante :

"**Întâi, din fără-de -legile unor potenți care n-au știut să fie și oameni** [---] **Și câte bestii nu s-au suit pe tron**, nu numai din vechea păgânătate, dar și în țările creștine. [----]

"**Cum au fost cu putință astfel de rătăcirii** ? Dreptatea cere **să acordăm monarhilor**, cum zic judecătorii, și oarecari **< circumstanțe atenuante >**

" Mai este apoi și o a doua cauză : **< Plutarch a mințit ! >** Nu din răutate, ci din dorința de a face pe oameni cât mai buni. [-----]

< Omul din popor > e **singurul care cunoaște nevoile**, **înțelege suferințele** și știe ce e meritul real ; **el este acel care**, etc etc... [-----]

" Așa dar, **antiteza dintre monarhie** (ca expresia cea mai înaltă a aristocrației) **și democrație**, este ceva foarte firesc. Cine ar nega acest lucru, din două una : sau nu cunoaște faptele, sau, dacă le cunoaște și totuși le neagă, nu poate fi socotit în rândul oamenilor cinștiți. "

"**Ce concluzie se putea scoate din această antiteză** din ce în ce mai vie în secolele din urmă ?

Una singură : **înlăturarea monarhiei va scăpa lumea de multe neajunsuri** și, poate,

va aduce chiar raiul pe pământ. **< Să vie o dată democrația la cârmă .. < Să vedeți câtă omenie, câtă dreptate și câtă fericire în viața popoarelor ! >**

S.Mehedinți / 31 dec.'36

/Prisos de democrați și democrație

"Iată că **ironia istoriei** a dăruit **ideologilor din școala lui Rousseau** și împlinirea acestei dorințe. **Au căzut tronurile și rangurile nobiliare**, cum cad frunzele veștede.

S-au coborât <neamurile> și s-au ridicat < noroadele> .

Din China până în Spania, prisos de democrați și democrație : comunistă, naționalistă, pacifistă, anarhistă, bolșevistă de toate culorile și de toate calibrele.

#"Faraonii" și "sultanii" democrației contemporane

"Rezultatul îl vedeți : **din sânul democrațiilor contemporane** au ieșit **niște faraoni** ,cum nici în Egipt n-au fost pe timpul monarhiei celei mai absolute .E destul o încrețire din sprânceană , nu la Memphis (Tutankamon e mort de mult !)ci la **Tremlin** [Kremlin] ,**Bekin** [Pekin] ,**Perlin** [Berlin] , **Râmlin** [Roma] sau cum se mai cheamă seraiurile **sultanilor și faraonilor moderni** , pentru ca **zeci și sute de milioane de oameni albi și galbeni să tremure mai cumplit decât negrii din pădurile Africii** ,pe timpul sângerosului Behanzin. Chiar cei mai cruzi potenți și viziri de odinioară, ni se par mielușei față cu **dictatorii ieșiți din rărunchii democrației de astăzi** .[---] **lată unde a ajuns democrația** , după **< cascada dinastiilor >** .[-----]

Autocondamnarea democrațiilor

Aceasta este înțelepciunea, bunătatea și dreptatea dictatorilor democrați [----]

Sunt acestea niscaiva născociri ? Răspundă fiecare după cum îl povățuește judecata sa.

Dar dacă aceste lucruri înșirate aici nu-s basme , ci curatul adevăr, **atunci este adevărată și**

concluzia anunțată la început : auto -condamnarea democrației .

De la Pekin până la Madrid, vărsările de sânge au dovedit de la război până azi, că cruzimea democrațiilor nu e cu nimic mai prejos de a celor mai grozavi despoți din vechime"

S.Mehedinți / 31 dec.'36

...democrația rusească

" De multe ori mă întreb **ce ar zice Tolstoi** dacă ar vedea **democrația rusească de azi ?**

Sau ce ar zice **optimistul A.Spencer** ,filozoful evoluționismului E drept că **liniștitul cugetător englez prevăzuse** unele din isprăvile educației în **< Cazarma > socialistă**.

Dar nici pe departe **nu bănuise** că **societatea europeană va evolua** până acolo ,**că chiar unii filozofi să înalte osanale cruzimei și bestialității** .[----] **Au mărturisit pe față doctrina** și au și **aplicat-o peste tot, din Madrid până la Shanghai** . Dar tocmai aceasta dovedește în chipul cel mai lămurit **exactitatea concluziei** de la început : **auto -condamnarea democrației ."**

S.Mehedinți / 31 dec.'36

/Sofismul nobleței " omului din popor"

[LD:3 iun.2007.Mă agăț și eu de **orice fir de gând** venit de la **un om de cugetare**,atunci când simt că **se apropie de concluzia mea de viață**.

Sunt mai în vârstă decât Simion Mehedinți (am 72 de ani!)și -oare am dreptul să spun asta ?-am cunoscut într-o viață ,chiar evoluția **"omului din popor"** de la interbelic ,sub comuniști ,și acum, din nou ,în democrație !Am în fața ochilor ,chiar acum ,victoria la referendum a sicofantului

Băsescu & comp.,care fac atâta tărăboi cu **"voința poporului "**]

[LD:dicționar de folosință imediată :**sicofant** =denunțator, delator

sofism=raționament fals din p.d.v. al conținutului,dar corect din p.d.v. formal, folosit în scopul de a duce în eroare **sofistică**=folosirea în discuții și demonstrații a unor argumente greșite (sofisme) , cu scopul de a denatura adevărul .**sofist** =cel care preda filozofia și arta retoricii , gânditor care aparținea școlii filozofice a sofistilor .]

"Ar rămânea acum să ne mai dăm seama : **de unde a putut izvorî atâta încercere în nobleța de simțire a democrațiilor ?**Dintr-o ipoteză :și **Plutarch** ,cu poleirile lui pedagogice în povestirea **< oamenilor iluștri >** ,și **urmașii săi** ,**au pornit de la o premisă** , care le face multă cinste ,**dar care e fundamental falsă**.Premisa e aceasta :**omul nevoiaș**, tocmai fiind că e nevoiaș, **trebuie să fie bun,milos și mult mai aproape de virtute** ,**decât cel născut în lărgime**.

Aici este izvorul sofismei .

Suferința nu e numaidecât o garanție că vei ajunge om de treabă .[-----]

S.Mehedinți / 31 dec.'36

...omul din popor din România

"Câtă cerneală s-a risipit în România pentru a lăuda virtuțile < omului din popor >!
Și cu drept cuvânt, pentru că prea mult suspinam de pe urma împilărilor străinilor.
Fanarioții ne apăreau ca niște < vampiri > Boierimea împetrișată cu tot felul de lepădături
levantine - la fel .Apăsarea cârmuitorilor ne lăsase cele mai grozave amintiri .

...liberalii:

"De aceea, la jumătatea secolului trecut , capetele cele mai înfierbântate :Brătianu,Rosetache,
și cei de felul lor ,nu visau decât la republică și revoluție. [-----]Totuși trebuie să mărturisim că
liberalii de odinioară au rămas aproape aqua pura ,față de noua democrație atât urbană cât
și rurală"

...țăraniiștii,ardelenii

Cei ieșiți acum din <rărunchii > satelor ,ani și ani de zile ,se culcau tot cu gândul la < ciocoi">
și tot cu gândul la ei se sculau .Alfabetul, votul universal și Dreptatea poporului era treimea
la care se închinau zilnic.

Ei , dacă nu vor fi nici aceștia sfinți, cine să mai fie ? - mai ales după ce democrația de sub
Carpați [PT Mihalache] s-a unit după război cu cea de dincolo de munți [PN-Maniu](
democrație care suferise de o < foame milenară > - cum a mărturisit un ardelean)
"Într-adevăr, când ai stat sute de ani sub tirania " ciocoiului " latifundiar în câmpia Dunării ,
iar peste munți sub biciul grofului , iarăși latifundiar,era firesc ca democrații cei noi să fie
măcar serafimi cu patru aripi , dacă nu șase .

Era de așteptat ca cel ce suferise atâta timp,să fi învățat a fi mai omenos, mai blând și
mai cinstit , fiindcă știa cât de amară e apăsarea și nedreptatea.

Hei ,să vedeți când se va sui în Dealul Mitropoliei ,badea Ion ,nenea Mihai, bădița Niculai și
Antonică și Bivolaș ,Căpriță ,Ieduleț, Mățișor, Boulean sau Boilean ,sau cum le mai zice...

Să vedeți atunci drepte , cinste și rânduială în Țara Românească !

Când vor veni ei la Cameră, vor aduce mălaiul în traistă ;vor merge pe jos , nu se vor îndura
să se suie nici în tren ,ca să nu facă pagubă statului ;cei mai inimoși se vor hrăni și la București
cu fasole și ceapă ,și se vor adăposti în niscaiva colibe sub dealul Mitropoliei ca să dea pildă
de economie și de neadormită grijă față de interesele poporului .

Mai ales cei care s-au hrănit cu " țipău" [LD :probabil în sens de gălăgioși] , vor strânge
firimiturile mesei lor , ca să fie spre folosul cuiva.

Vor fi înțelepți ca Solomon, cumpătați ca Diogene, și severi în cinstea lor ca și Cato
Uticensis .Nici în vis nu vor îndrăzni să ciupească măcar cât de puțin din Bugetul țării spre a-
și agonisi moșioare ,vii, case, terenuri petrolifere ,băi de aur ,ori, Doamne ferește, să-și
strângă averi pe la băncile din străinătate ,cum făceau < Ciocoi > de odinioară .

"Tocmai așa s-a și întâmplat - Reșița , Skoda, Perimetrele petrolifere ,Discom, Cagero,
Cugero și cum le mai cheamă ,sunt dovezi pipăite cu privire la nivelul democrației de la noi.

[-----] "Credem așa dar, iubite cetitor, că, fără nici o exagerare, putem vorbi de auto
condamnarea democrațiilor "[.....]

S.Mehednți / 31 dec.'36

#"Ghiarele" democrației

"Așa dar ghiarele democratice sfâșie tot așa de bine ca și cele nobiliare .Mare cinism , dar
explicabil : logica fiarelor e totdeauna aceeași față de aceia pe care vrea să-i sfâșie.

"Ce să zicem ,însă, de logica democrațiilor români, cari își dau coatele cu aceia ale căror
ghiare puternice se întind fie de la răsărit , fie dinspre apus, asupra noastră ?

Ar fi mai multe ipoteze de făcut . Poate că e la mijloc neputința de a înțelege .

Și atunci, vorba cronicarului : < credem slăbiciunii omenești ! > .

Poate că la unii (mai aproape de analfabetism) o fi curată neștiință .

Pentru aceia însă, care știu și înțeleg, nu mai rămâne decât o explicare :

înstrăinarea de neam .

Iar < înstrăinații > care își dau coatele cu < streinii > ,nu pot fi calificați cu alt cuvânt decât
acesta : Trădători ai nației și criminali față de stat .Cu atât mai criminali , cu cât sunt și

democrați , adică ieșiți din < **rărunchii poporului** >.

Dacă însă cetitorul va găsi termenul acesta nepotrivit , îl rog să caute altul mai nimerit , fiindcă **nu cuvântul , ci fapta interesează "**

S.Mehedinți [autograf]/ 31 dec.'36

32.b.)**C.Argetoianu , "O demonstrație de prisos"**

(Rev.**Parlamentul Românesc** , an VII, nr 220-220, 31 dec.'36 , p.6)

#Inutilitatea (falimentul)parlamentului

"Ultimele ședințe ale Camerei,din preajma vacanțelor de Crăciun,**au dovedit** odată mai mult **dacă nu falimentul ,cel puțin inutilitatea parlamentului** în regimul parlamentar .

Pare un paradox, dar nu e decât **un trist adevăr.**

"De la **15 noiembrie** ,de când s-a întrunit , **Parlamentul n-a făcut nimic.**

A bătut apa-n piuă și a încasat diurne.

În primăvara trecută, guvernul fusese autorizat să recurgă la **decrete -legi** în caz de urgență ,și **numai în materie economică și financiară** .Cu de la sine putere,**guvernul a lărgit acest domeniu** .[---]

...Sfidarea parlamentului de către guvern

"Ceea **ce mă interesează aici** și ceea **ce trebuie să intereseze pe orice român**,**care pune mâna la pungă ca să întreție un parlament cu două Camere** ,sunt următoarele constatări :

1.Guvernul a fost autorizat să emită **decrete -legi** ,**numai sub rezerva ratificării** Corpurilor Legiuitoare ;

2.Guvernul avea tot **materialul gata pentru această ratificare** în ziua redeschiderii parlamentului,**la 15 noiembrie;**

3.**Deși** guvernul dispunea de **o majoritate compactă în ambele Adunări**,**n-a depus decretelor spre ratificare** ,cum trebuia , în timp util, ca ele să fie ,dacă nu discutate, măcar citite - **și le-a adus în debaterile Camerei** în ultima ședință ,**înainte de închiderea parlamentului** ,care s-a mărginit la un vot de înregistrare .

...Abandonarea principiilor democratice de către PNL

"**O asemenea procedură** din partea unui **partid** care nu pierde un prilej să-și arate **<atașamentul > față de instituțiile parlamentare și regimul parlamentar**,**câștigă o Savoare particulară.**

O asemenea dezinvoltură din partea unei **grupări dictatoriale ,fasciste sau hitleriste**,n-ar fi avut **nimic extraordinar.**

Dar din partea partidului care ,de la pașopt și până azi ,n-a trăit decât **din specularea < eterneleor libertăți > și a parlamentarismului** , încercarea îmbracă **o deosebită importanță.**

"Să-și fi dat liberalii seama că **parlamentul și parlamentarismul nu mai înseamnă nimic ?**

Dar atunci **lumea se va întreba :pentru ce atâtea zeci de milioane aruncate pe fereastră ?**

Pentru ca amicul Robu să rupă urechea amicului Ghiță ?

Acest lucru **il putea face și pe Corso**, pe spezele lui.

"Deocamdată,**guvernul Tătăărăscu a demonstrat perfecta inutilitate a parlamentarismului .**

Pentru prima oară salutăm cu mulțumire și recunoștință un act al guvernării Domniei Sale"

C.Argetoianu / 31 dec.'36

32.c)Iuliu Pascu ,Înoirea națională și lovitura de stat ,31 dec.'36

(Rev.**Parlamentul Românesc** , an VII, nr 220-220, 31 dec.'36 , p. 25- 31)

Doc.integral **la fișier -Doctrina VII**

[LD : nu știu nimic despre acest **apologet al " loviturii de stat "**,decât faptul că-l citează pozitiv, la un moment dat ,pe **Octavian Goga** ,că , în anume momente ale argumentării, este fără echivocuri, **naționalist și antisemit**,și că ,în mare ,planul teoretic expus de el ,**va fi aplicat de**

aidoma de Carol II.

Ideile lui le dau pentru a ilustra un anume **curent de idei**.

El oferea " **modelele** " : **regi, generali, oameni politici providențiali**

El căuta cu **lumânarea**, în experiența altor state, dovezi și legitimitate pentru **regimuri de autoritate, dictatori** de republici sau regate, care au înfăptuit **o serie de măsuri**

"**revoluționare**" nesocotind, aservindu-și sau reformând **parlamentele**, chimbând **Constituțiile**

În 13 țări: Roosevelt, Hitler, Mussolini, Atatürk, Pilsudski, regele Alexandru, Salazar,

Franco, Stalin, fiecare în țara lui, ajungând și în **Japonia și India**.

O apologie, sub formă de inventariere, prin prisma precumpănitoare a **ideii benefice de lovitură de stat**.

Luliu Pascu / 31 dec.'36

▣Frământările postbelice ale lumii contemporane:

...Răsturnare și învoire

[LD:nu sunt impresionată de această frază aproape stereotipă :prelungirea războiului în viața de pace lăuntrică a națiunilor .

"În frământările înfrigurate ale aproape tuturor popoarelor lumii, din **anii următori războiului, două mari dorinți** ațâță mereu văpaia luptelor fără răgaz : **o sete nestinsă de răsturnare** cât mai adâncă și **o învoire cât mai întinsă**; și **o neastâmpărată dibuire a mijloacelor** celor mai bune pentru ca **totul să se poată înfăptui cât mai repede** .

"Nevoia de **întreagă refacere a așezărilor politice și economice**, și de o cât mai

îndestulătoare învoire în drepturi și îndatoriri, nu e decât **înfățișarea sub care se prelungeste în viața de pace lăuntrică a națiunilor, uriașul măcel** început acum 22 de ani .

"Iar **graba amețitoare**, din ale cărei împliniri, **împinși de prădalnica noastră fire**, noi le vedem mai degrabă pe cele supărătoare, **nu este doar decât porunca instinctivă a arzătoarei nevoi de liniște și viață tihnită** orășenească sau patriarhală a bietelor noastre suflete, rămase de izbeliște

"[-----]

Luliu Pascu / 31 dec.'36

▣Revoluția " legală " din România

" Și așa, vrând nevrând, **trăim și noi** în prea buna noastră țară, de douăzeci de ani, tot în **răsturnări și învoiri** de adevărată **revoluție legală** :

[1] **exproprierea moșiilor** adunate cu silnicie de boierii și mai ales de ciocoi vremurilor "fericite" care ne-au dat 1907, și **împărțirea lor la țărani** cari le muncesc;

[2] **exproprierea orășenilor** de privilegiul de a vota și conduce țara numai ei și **întinderea dreptului de vot la toată țărănimea** ;

[3] **exproprierea capitalurilor** prea cu hapca făcute și **înjumătățirea datoriilor** (conversiunea)

[4] **acea impusă și revoltătoare expropriere**, grozav de pidosnică și haină, a noastră, a **Românilor ziditori de țară, în folosul celor 2 milioane de jidovi** veniți de peste mări și țări, pentru a fi **încetățeniți peste noapte**, printr-un simplu **decret -lege**, și a-i face pe ei, hrăpăreți venetici, "**pământeni**" , părtași **privilegiați** la toate **bunătățile gliei** noastre strămoșești, la toate **libertățile, averile și drepturile sfinte**, de singuri stăpâni ai țării .

"Ce **uriaeșe transformări !** Și prin ce mijloc grăbit și ușurel - **decretul -lege** - cu totul **în afară de treaba firească** a ceea ce numim atât de atrăgător "**puterea legiuitoare**" , s-au înfăptuit **trei din ele**, cele mai **încărcate de urmări** și bune și grozave .

Și câte alte mijloace altminteri **decât cele obișnuite unui regim parlametar**, se folosesc pretutindeni **pentru a iuți și înlesni înfăptuirea** acestor învoiri de drepturi și îndatoriri [-----]

Luliu Pascu / 31 dec.'36

▣Marile transformări ale lumii

[Germania /Hitler]

"Dar schimbarea uriașă, această măreață **restitutio in integrum** a națiunii germane, pe care

Adolf Hitler a înfăptuit-o prin mijloace răsturnătoare de legi și constituții ,după ce știuse a-și cuceri puterea , luptând chiar după calapodul regimului juridic pe care avea să-l dărâme :Înfrângerea iudaismului ; însuflețirea germanismului ;topirea celor 18 republici ale Constituției din 11 nov.1918 într-un singur stat politic unitar ;reorganizarea statului,înarmarea și eliberarea de toate apăsările unui tratat pe care-l socotea prea aspru pentru țara sa .Toate aceste întoarceri și înoiri istorice s-au făcut prin alte mijloace decât acelea ale puterii legiuitoare ,care este și rămâne un prețios instrument de facere a legilor în timpuri liniștite .

[Italia /Mussolini]

Mussolini, în *Le fascisme* (ed. Denoe"l & Steele , 1935) citim :

" ...pentru fascism , statul este puterea abasolută înaintea căreia indivizii și grupările nu sunt decât relativități.Indivizii și grupările sunt de neconceput altfel decât în Stat " " Ce uimitoare sunt înfăptuirile celor 14 ani de la marșul fascist asupra Romei ,menite să sădească în sufletul milioaneilor de italieni ,acest nou fel de a înțelege rostul statului și al locuitorilor lui ;și cât de mare este partea mijloacelor eroice de care s-a folosit Mussolini !"

[Turcia/Kemal Atatürk]

"Dar întruchiparea de fapte aievea a minunățiilor demne de eroul celor 1001 de nopți , pe care le-a săvârșit tot în 14 ani . mult mai adânci încă, în Turcia sa, Kemal Atatürk , începând cu o mișcare care aduce mai mult cu o lovitură de stat , decât a revoluție "

[Polonia /Pilsudski]

" Sau lovitura de Stat a mareșalului Pilsudski din 1928,făcută aproape supra omenește ,cu retragerea imediată a eroului , care și-a urmărit totuși cu hotărîre nestrămutată întărirea desăvârșită a răsturnării și înoirii sale ,cu pecetea juridică și istorică a noii Constituții din 3 mai 1935,votată chiar de parlamentul acelor politiciani ,pe care eroicul Mareșal i-a înfrânt definitiv. "

[Iugoslavia/Regele Alexandru]

"Cine nu-și amintește de lovitura de stat de la 8 ian 1929, a regelui Alexandru și de noua Constituție pe care același rege legendar a dat-o el,fără parlamentul Jugoslaviei ;[----]

[Portugalia /Salazar]

"Cât nu s-a vorbit de bine ,acum în urmă, despre Porugalia , țara revoluțiilor periodice , pe care profesorul economist Salazar a liniștit-o și imputernicit-o într-atât , încât s-a dovedit de nezdruncinat chiar și la atît de ispititoare ațâțare iudeocomunismului ce pârjolește Spania vecină .Și este de știut că Salazar nu s-a sfiit să clădească totul pe o cinstită viață de familie , înscrisă chiar în litera noii Constituții , [----] "

[Spania/ Primo de Rivera/ Franco]

" Dar încercarea nefericită a generalului Primo de Rivera ,începutul în afară de legalitate a tragicileor frământări ,adevărat război civil din Spania ,măcelărită de stăpânirea comunistă, împotriva căreia se ridică tot idealismul și demnitatea națională a supebei nații a lui Cristofor Columb și a Isabelei a II-a , a lui Cervantes ,Carol Quintul și a lui Velaquez ,mișcare avântată , condusă de generalul Franco,în admirația întregii lumi îndurerate de sfâșietoarele suferințe ale eroicei națiuni "

[Rusia/Stalin]

" Despre ce s-a făcut în Rusia pe calea revoluțiilor însângerate ,acest iad al creștinismului, pentru bucuria talmudică a jidovimii ,nu am putea spune însă că e gând și fapt de înoire a nației rusești ,căci prea e evidentă răsturnarea catastrofală numai pentru înjghebură a unei dominații israelite ,străină de idealurile națiilor creștine ale Rusiei de totdeauna ."

[Austria/Dolfus]

"Și apoi frământările zguduitoare ale Austriei lui Seipel și Dolfus, noua **Constituție catolică** , cu desăvârșire altfel **decât aceea pe care a înlocuit-o** , și **puterea supremă a actualului cancelar** , odată cu îngenuncherea prințului Stahrenberg , sunt tot atâtea **răsturnări profunde, înfăptuite altfel decât pe cale obișnuitelor discuții parlamentare . "**

[Grecia /regele Alexandru]

" Ori întristătoare istorie a Greciei din aceste două decenii, a Greciei **de două ori republicane** și tot de atâtea ori **regalistă** , pentru a **reveni iar la regele ei constituțional** , după ce a trăit **atâtea revolte , dictaturi, lovituri de stat și revoluții** , cărora nu le-a lipsit nici **execuțiile sumare** și nici **acea moarte misterioasă a tânărului rege Alexandru . "**

[Japonia]

" Zile de mărire , dar și zile de foc și de groază , împletite deopotrivă cu **idealism și ură sălbatecă** , nu numai pentru că **iudeo-comunismul atâta , corupe și conspiră pentru a exploata și tiraniza** , și fiindcă **Japonia se teme de colosul moscovit** , dar mai ales , pentru că **străvechiul imperiu al Soarelui** , cu cele **trei mari națiuni ale sale** , tibetană, mongolă și chineză, și alte multe mai mărunte , **trosnește mereu în sbuciumul acelorași neastâmpărate nevoi de înnoire repede și radicale .** [-----]

"Și așa , **din Japonia** revoltei militare de azvară, peste **întreaga Asie și Europă** , până în **Statele Unite ale Americii de nord** , și veșnic înfierbântatele **republici latine ale Americii Ecuatoriale și de Sud** , **același dor neînfrânat frământă toate popoarele lumii "**

Iuliu Pascu / 31 dec.'36

▫Constituțiile noi=mare chirurgie politică

Toate aceste acțiuni răsturnătoare , tind și **vor să fie întărite și definitiv pecetluite printr-o nouă Constituție** , de la care viața să-și reia firul liniștit , fără hopuri și fără salturi .De aceea, sunt la mare preț tocmai **aceste mijloace de " mare chirurgie politică "** [-----]

Iuliu Pascu / 31 dec.'36

▫Lovitura de stat= act de mare curaj

" Lovitura de stat nu se poate ivi decât sau ca **un act al unui cap de stat slab și stăpânit de o clică hrăpăreață și imorală** , pentru a **retrage libertățile și drepturile de ei recunoscute poporului, sau** ca **un act de curaj al capului statului** , pus în împrejurarea tragică de **a-și vedea poporul și țara amenințate de ruina morală , națională și materială** , datorită **lipsei de pricepere și de patriotism a conducătorilor partidelor politice așa -zise de guvernământ .**

"Marea greșală a celor ce sudaie lovitura de stat , pornește mai ales de acolo **că ea ar aduce cu sine**, ca urmare neapărată și de neânălăturat , **sugrumarea pentru un timp a libertăților cetățenești .**

"Lovitura de stat este un **act de răzvrătire a capului statului** , rezultat al unui **conflict între el și lumea politică conducătoare** , care **poate să nu fie deloc sau prea puțin oligarhică** , dar **lipsită de energia eroică** de a se lepăda ea însăși de unele cusururi prea grele care îi amorfesc avântul spre mai bine.

"Lovitura de stat este **actul politic excepțional de răsturnare de privilegii** și înnoire adâncă de **drepturi și îndatoriri** , care prezintă cele mai multe însușiri , pentru a fi **mijlocul ideal și eroic de a scutura și reîntări un popor** , și un stat strâns prea mult în brațele , altfel poate iubitoare , **ale unei droaie de conducători lunecați prea de tot pe panta privilegiilor** , pentru a-și mai da seama de păcatele lor față de neam și țară .

"Pentru aceasta **e nevoie însă ca :lovitura de stat să fie închinată exclusiv marilor interese naționale** ale clipei istorice respective și ale clasei sociale cea mai numeroasă ; **să fie gândită de un grup foarte restrâns de bărbați** pricepuți, în frunte cu capul statului , pentru a avea **o desăvârșită unitate** în toată **opera legislativă și administrativă ;**

constituția și legile țării , numirile și încadrările de personal, exproprierile de privilegii , să fie îndeplinite **ca după un plan de mobilizare generală a armatei , din timp**, pentru ca **viața publică să poată intra imediat în normal** ;

înlăturarea funcționarilor politici și administrativi dăunători sau dușmani (iudaici sau minoritari) **să se facă pentru primii total , pentru ceilalți numai cei mai periculoși**, pentru a nu se crea un partid național al nemulțumiților ; [-----]

Juliu Pascu / 31 dec.'36

[...Lovitura de stat din 2 mai 1864=la temelia vieții de stat unitar]

La început a fost **Kogălniceanu** ... a spus într-o seară la radio , **Octavian Goga** .

" Asta înseamnă că **în orânduirea noastră politică** , la temelia vieții de stat unitar

și putere europeană a României , **șade pentru deapururi lovitura de stat din 3 mai 1864** , a atleților naționalismului bărbătesc , **Domnitorul Alexandru Ioan Cuza** și sfetnicul său **Mihalache Kogălniceanu** .[-----]

ne dăm seama de formidabila valorii naționale a istoricei **lovituri de stat din 2 mai 1864**,și înțelege pe deplin **de ce Octavian Goga a spus < la început a fost Kogălniceanu >**,cu adaosul că, **dacă lui Kogălniceanu îi revine partea de creațiune a legilor**,și de aplicare a lor, **actul de curaj** de a brava toată Europa și Patriarhia de la Constantinopol și de a înfrânge dușmănia boierilor din țară, ca și **ideea însăși a loviturii de stat ,apartîn eroicului Domnitor**.

Juliu Pascu / 31 dec.'36

...Înlăturarea Tratatului de la Paris privind încetățenirea evreilor

" **Și dacă** în acele atât de vitrege împrejurări ,**un act de curaj a fost îndeajuns pentru a schimba tot sistemul politic , internațional și administrativ al principatelor ,abia de patru ani unite și aflate sub suzeranitatea Turciei și " protectoratul" Rusiei**,având Domnul , de partea sa, numai pe Franța și zăzaniile dintre puteri de care a știut să se folosească cu măiestrie -apoi , **cu puterea noastră politică de azi** ,cu acelaș, ba chiar mult mai sporit interes al Franței pentru noi ,**de ce nu ne-am descotorosi de această a doua Convenție de la Paris ,[1919] care ne-a impus încetățenirea evreilor peste capul nostru ?**

Și de ce nu am face exproprierea capitaliștilor evrei, bancheri, industriași și proprietari ? ; de ce nu n-am împrăprietări Statul și noi Români orașeni ,cu casele străinilor care stăpânesc orașele noastre ?

Și , firește, o expropriere , exclusiv numai pe principiul *restitutio in integrum*,**adică cei care la venirea în țară , ei sau părinții lor, erau goi pușcă,să plece cum au venit .**

De " munca " lor n-avem nevoie.

«România ?=lovitura de stat salvatoare

"O lovitură de stat ne-ar repune în zece zile, în toate drepturile noastre naționale și politice și în întreaga și deplina stăpânire a avuțiilor țării prea mult prădate "

Juliu Pascu [autograf] / 31 dec.'36

Simeon Mehedinți , C.Argetoianu, Iul Pascu / 31 dec.'36

Vacanța parlamentară

33.)Senat .Desbaterile parlamentare ,18 -19 ian.'37

(DS, MO nr 15, șed. de luni, 18 ian.'37)

[LD :spicuirii. pentru informare privind mecanismul parlamentar ; pentru a marca absențele semnificative din Senat ...și pentru unele episoade semnificative]

Sumar - 18 ian.'37

/Toma Vălăreanu (ex.primar Maglavit) -la "Sumar" - **Protest** , Senat , 18 ian.'37
/Convenția pentru reglementarea **emigrării pop.turcești din Dobrogea** , 19 ian.'37
-Toma Vălăreanu - observ.la comunicarea Episcopului Vartolomeu de Râmnic ;
-Al Lapedatu , VPSassu - omagiu în memoria decedatului senator ICNicolau
-prof.Mircea Djuvara (ministr.Juștiției) - Pr. de lege privind ratificarea **decretelor -legi** (46 !)
-Numirea senatorului **Al.B.Iliescu - prefect de Dolj** (loc vacant)
-Ridicarea imunității parlamentare a senatorului **prof.I.Botez** (Adresa Minister.Juștiție)
-Desbatere la pr.de lege pentru **Organizarea și încurajarea agriculturii** .
Senatori prezenți :134 : **Senatori absenți : 112** (printre care majoritatea episcopilor
și capilor tuturor cultelor- peste 25 !) și Mareșal **Averescu**, G-ralii **Cihoschi ,Mărdărescu ,**
Văitoianu ;prof.N.Costăchescu ,Tancred Constantinescu , Grigore
Filipescu ,Grig.Gafencu ,Pant. Halippa, prof.N.Iorga, Prof.GGMironescu , prof.Valer
Moldovan,Mihail Romniceanu, prof.Teofil Sauciuc Săveanu,ș.a.

////////////////////////////////////

*Notă :Maglavitul-ciobanul Petre Lupu

Toma Vălăreanu (ex.primar Maglavit) -la "Sumar" -**Protest** , Senat , 18 ian.'37
La 12 dec.'36 , el a făcut o **comunicare privind Maglavitul** ;
La 19 dec.'36 , **Episcopul Vartolomeu** al Râmnicului Nouului Severin , a avut o atitudine " puțin
reverențioasă " față de " **cauza sfântă de la Maglavit**" , renunțând să vorbească ;
În vacanța sfințelor sărbători , Episcopul a scos o " fițuică " , intitulată
" Răspuns în chestiunea Maglavitului " ,în care amintește că , în 1925 , acum 12 ani,
el, ing.agricol, agricultor, proprietar în com Maglavit -Dolj, a fost **excomunicat din biserică** ,
pentru că ar fi îndrăznit să fumeze .Pe vremea aceea, el era **primarul Maglavitului** ,
care avea **6.000 suflete** .Totul a fost o **infamie** pusă la cale de dușmanii lui ,lucru de care s-a
convins și episcopul .Acum de ce mai răspândește această minciună ?!
În Maglavit, el a ridicat o **cruce la "Buturugă "** ,și o altă mare **cruce la " Sfânta "** ,ambele **locuri**
unde ciobanul Petre Gheorghe Lupu a avut revelația divină ,pe care sfântă cruce este fixată
o **icoană a Maicei Domnului** , alături de care a ridicat **un mare amvon sculptat** , având la
mijloc **portretul MSRegele Carol ala II-lea**,și toate acestea au fost **sfințite chiar de Episcopul**
Vartolomeu .De câțiva ani , el este ales consilier parohial al Sfintei Biserici din Maglavit .

////////////////////////////////////

Sumar-19 ian.'37

(DS, MO 16, șed. din 19 ian.'37)
-Anunț : senatorii să participe la **slujba religioasă din 24 ianuarie** -pentru **aniversarea Unirii**
Principatelor.
Interpelări :
-**M.Manoilescu** (Liga Corporatistă) -sit.critică a înv. tehnic superior
-**gral Văitoianu** (PNL-2) : starea grea a invalizilor de război și a membrilor de familie
-**V.Rădulescu-Mehedinți, MManoilescu ,Șt.C.Ion și Mircea Djuvara** (dezbateri)
la **Ratificarea 46 decrete-legi** .

*Notă:emigrarea turcilor din Dobrogea

Convenția pentru **reglementarea emigrării populației turcești din Dobrogea**./ 19 ian.'37
(p. 726) (traducere din I.franceză)
Guvernele român și turc , constatând **tendința spre emigrare manifestată de anumite**
elemente ale populației turcești mahomedane din Dobrogea - care a apreciat regimul
liberal și generos de care s-a bucurat în România - vrând să se alăture la trunchiul său
etnic natural ,au decis **să încheie o Convenție** pentru a reglementa , în **spiritul cel mai**
amical ,modalitățile emigrării în curs.Convenția a fost negociată și semnată de **Suphi**
Tanrio"er și Mircea Cancicov (ministr.Finanțelor) .
"Art.1.

Minoritatea turcă mahomedană , care locuiește în județele : Durostor, Caliacra, Constanța și Tulcea , va fi admisă să beneficieze de prezenta convenție.

Art. 2.

Supușii români mahomedani , de origine turcă, care locuiesc în jud.specificate mai sus și doritori de a emigra în Turcia , vor fi admiși să părăsească România , în condițiile prevăzute de regulament , într-un termen de 5 ani . Această emigrare se va face în etape succesive , în ordinea următoare :

1.Cu începere de la 15 apr.1936 , un contingent de **15.000 emigranți** , compus din **persoane care au lichidat deja averea lor** ;

2.În anul al doilea [37 - '38] , o zonă de **8 kilometri** , de-a lungul frontierei româno-bulgare ;

3.În anul al treilea ['38-'39] , **orașul Bazargic și plășile Ezibei și Curtbunar** ;

4.În anul patru ['39 -'40] , **plășile Acadânlar și Turtucaia** ;

5.În anul al cincilea['40-'41] , **orașul și plasa Silistra și restul teritoriului Dobrogei** .

Guv.turc va comunica la începutul fiecărei perioade , **numărul emigranților ce este dispus să primească** . Surplusul va fi raportat la următoarea perioadă ; dacă însă nr. persoanelor doritoare, va fi mai mic, se va aproba emigrarea din următorul eșalon.

Art.3

Proprietatea bunurilor imobile rurale ce aparțin viitorilor emigranți, va trece **în proprietatea statului român** ; **bunurile urbane** vor rămâne la buna dispoziție a emigranților .

Art. 4

Bunurile imobile rurale ce aparțineau emigranților, fiind achiziționate de guvernul român, se convine că **guv.Român va plăti suma de 6.000 lei pentru fiecare hectar** , inclusiv pentru construcțiile aflate acolo , **cu excepția** acelor ce aparțin **comunității sau Evkafului** .

Art.5

Guv.Român va efectua în 7 rate anuale , plățile valorii bunurilor imobile rurale [urmează detaliat cum] și dobânzile aferente .

Art. 6

Guv.rom. va depune **fondurile la BNR** , în contul curent al guv.republicii turce , pentru **cumpărare de mărfuri românești de exportat în Turcia**.

Mărfurile respective vor fi **scutite de taxe și impozite** .

[LD : îmi lipsește următoarea pagină]

[LD : ce s-o fi ales cu executarea acestei Convenții, nu știu.Contează spiritul amiabil în care s-a făcut. Oare **de ce nu s-a procedat și cu alte naționalități la fel ?!**

Așa cum era eșalonată, probabil în '39 sau'40 s-a stopat]

Convenția rom.--turcă / 19 ian.'37

Convenția pentru **reglementarea emigrării populației turcești din Dobrogea**./ 19 ian.'37 (p. 726) (traducere din l.franceză)

[LD : ce s-o fi ales cu executarea acestei Convenții, nu știu.Contează spiritul amiabil în care s-a făcut. Oare **de ce nu s-a procedat și cu alte naționalități la fel ?!**

Așa cum era eșalonată, probabil în '39 sau'40 s-a stopat]

Guvernele român și turc , constatând **tendința spre emigrare** manifestată de anumite **elemente ale populației turcești mahomedane din Dobrogea**

- care a apreciat regimul liberal și generos de care s-a bucurat în România -

vrând să se alătore la trunchiul său etnic natural ,

au decis să încheie o Convenție pentru a reglementa , în spiritul cel mai amical ,

modalitățile emigrării în curs.Convenția a fost negociată și semnată de **Suphi Tanrio"er și Mircea Cancicov** (ministr.Finanțelor) .

" Art.1.

Minoritatea turcă mahomedană , care locuiește în județele : Durostor, Caliacra, Constanța și Tulcea , va fi admisă să beneficieze de prezenta convenție.

Art. 2.

Supușii români mahomedani , de origine turcă, care locuiesc în jud.specificate mai sus și doritori de a emigra în Turcia , vor fi admiși să părăsească România , în condițiile prevăzute de regulament , într-un termen de 5 ani . Această emigrare se va face în etape succesive , în ordinea următoare :

1. Cu începere de la 15 apr.1936 , un contingent de **15.000 emigranți** , compus din **persoane care au lichidat deja averea lor** ;
2. În anul al doilea [37 - '38] , **o zonă de 8 kilometri** , de-a lungul **frontierei româno-bulgare** ;
3. În anul al treilea ['38-'39] , **orașul Bazargic și plășile Ezibei și Curtbunar** ;
4. În anul patru ['39 -'40] , **plășile Acadânlar și Turtucaia** ;
5. În anul al cincilea['40-'41] , **orașul și plasa Silistra și restul teritoriului Dobrogei** .

Guv.turc va comunica la începutul fiecărei perioade , **numărul emigranților ce este dispus să primească** . Surplusul va fi raportat la următoarea perioadă ; dacă însă nr. persoanelor doritoare, va fi mai mic, se va aproba emigrarea din următorul eșalon.

Art.3

Proprietatea bunurilor imobile rurale ce aparțin viitorilor emigranți, va trece **în proprietatea statului român** ; **bunurile urbane** vor rămâne **la buna dispoziție a emigranților** .

Art. 4

Bunurile imobile rurale ce aparțineau emigranților, fiind achiziționate de guvernul român, se convine că **guv.Român va plăti suma de 6.000 lei pentru fiecare hectar** , inclusiv pentru construcțiile aflate acolo , **cu excepția** acelor ce aparțin **comunității sau Evkafului** .

Art.5

Guv.Român va efectua în 7 rate anuale , plățile valorii bunurilor imobile rurale (**urmează detaliat cum**) și dobânzile aferente .

Art. 6

Guv.rom. va depune **fondurile la BNR** , în contul curent al guv.republicii turce , pentru **cumpărare de mărfuri românești de exportat în Turcia**.

Mărfurile respective vor fi **scutite de taxe și impozite** .

[**LD : îmi lipsește următoarea pagină**]

Convenția rom.--turcă / 19 ian.'37

34.)Afacerea cu armament " Caranfil -Dorman " ,Cameră, 21 -22 ian.'37

(DAD, MO 17 și 18 , din 21 și 22 ian.'37)

Virgil Madgearu - întrebare, interpelare, replică .

Gr.lunian - la întrebare , interpelare, replică

Gh.Tătărăscu - răspuns , contra-răspuns, contra-replică

Doc.integral -fișier Etică : Afacerea Skoda , Caranfil ...

[LD 21 oct.'2003. Poate că unele situații și zvonuri erau adevărate.Cum aceste afaceri erau legate de armată și erau puse sub supapa de cenzurare a chestiunilor militare,este foarte greu să-mi fac o idee obiectivă.Am încercat cu "Skoda " și prea departe nu am ajuns...

Din partea lui Madgearu - străduința PNȚ de a găsi **o afacere "tip Skoda "** pe seama PNL , pentru a provoca, pe ultima sută de metri, căderea guvernului .

Din partea lui lunian - perseverența în **a demola prestigiul ambelor partide** ,și prin aceasta , **sistemul " rotativei"** .

Din partea lui Tătărăscu - orgoliul de a-și apăra guvernul, de a-și prelungi guvernarea.

În rest ,aceleași **mizerii și calomnii** ,care au dominat dezbaterile parlamentare și ziarele de scandal .Fișez doar câteva informații și conotațiile politice sau etice]

a.)Virgil Madgearu - intrebare / 21 ian.'37

(p. 605-606) [-----]

întreabă pe Tătărăscu (primministru , ministr.al Armanetului și ad-interim la Externe) dacă cunoaște conținutul unui **Manifest** iscălit de "**Uniunea Sacră a Brațului care nu iartă "**

[---]**Recunoaște** că asemenea manifeste- zvonuri - calomnii ,sunt puse în circulație pentru a compromite , rând pe rând, bărbații politici ai acestei țări .**Admite** că ceea ce cuprind asemenea manifeste sunt " exagerațiuni" **Dar consideră guvernul vinovat că nu a lămurit onest ce este cu vânzarea de armament vechi și cu demisia lui Caranfil .**

-**Tătărăscu** : Este un **fapt divers, o diversiune**.Este profund regretabil că se vine cu asemenea

chestiuni la tribună .

-**Madgearu** : Opinia publică știe că **s-a intenționat o asemenea afacere** ;că ea **nu s-a făcut** grație Serviciului de Siguranță care a pus mâna pe un dosar cuprinzând și scrisoarea semnată de vicepreșed.Senatului, Ciugureanu ;că **guvernul a mușamalizat scandalul**

Demisia lui Caranfală nu este "**un fapt divers** " !

-**Tătăărăscu** : "**Nu suntem sub regimul Skoda, dle Madgearu ! S-au schimbat timpurile ! Ați mușamalizat dvs , nu noi !** Am să vă dovedesc imediat ." (aplauze PNL) [-----]

b.)Gr.lunian - asociere la interpelare

(p. 607)

Gh.Tătăărăscu a socotit că este **regretabil** să se vină **cu asemenea chestiuni** la tribună.

Toată lumea vorbește de "chestiunea Caranfală" , cu cauzele demisiei sale **Versiunile circulă** , unele sunt calomnii , altele sunt zvonuri .Nimeni nu este cruțat . **Guvernul trebuia să dea lămuriri** . [----]

c.)Gh.Tătăărăscu - răspuns .

(p. 608)

Va pune la dispoziție dosarele ; va cere dezbateri în Cameră ,se va vedea că s-a făcut **mult zgomot pentru nimic**. Până atunci prezintă pe scurt chestiunea. [-----]

d.)Grigore lunian -dezvoltarea interpelării / 22 ian.'37

(p. 638 - [-----])

Trebuie neapărat ca **o schimbare în viața noastră politică** să intervină ; **trebuie** totuși ca **sanctiuni ,și politice și morale** , să se dea de aici înainte .

...Regim parlamentar sincer !

"Dar pentru aceasta **trebuie ca un regim parlamentar sincer ,să fie creat** ,să se dea **posibilitatea realizării unui asemenea regim** .

...Stoparea rotativei PNL/PNT

Pentru aceasta ,sunt sigur că **dezbaterile acestea va duce la un rezultat** ;va duce la **înțelegerea că nu mai este posibilă această alternanță la guvern a celor două partide** , în vremurile grele prin care trecem (exclamații ironice la PNL) ,**alternanța aceasta a partidelor prietene , aparent adversare , dar permanente prietene și ocrotitoare unul față de celălalt** și cred în fine că se va recurge la **singura soluțiune ,reclamată în fiecare zi de interesele superioare ale țării (mare ilaritate la PNL) ,că se va ajunge în sfârșit la un regim** , care să **închege o viață parlamentară reală ,capabilă să dea sanctiuni și morale și politice ."** [----]"S-ar putea ,totuși, trecând un examen de conștiință ,**să vadă că sistemul partidelor de a-și acoperi reciproc greșelile ,este dezastruos.**

S-a spus că nu există protecție reciprocă,**eu cred că există protecție reciprocă.** [-----]

opinia publică ,în genere, tot așa de **neînțelegătoare ca mine** , [-----] să împiedice mâine **realizarea celor ce se pun la cale**,a succesiunilor făcute **în condițiile prestabilite** și uneori cu angajamente formale. [-----]

¶Parlament real,proporțional dorinței electoratului

[LD:nu există subiect adus în dezbaterile parlamentului , ca să nu se pună pe tapet reforma electorală -în principal "prima "electorală favorabilă partidelor mari -și reprezentarea proporțională ,ca expresie a votului direct -care să îngăduie accesul la putere și a partidelor mici.

Este greu de spus dacă sugestiile veneau de la aceste partide și aveau drept țintă "urechea regală " sau, invers ,erau încurajate și dirijate de MSR .Vezi la **fișier Monarhie**. Cert este că problema se pune cu insistență și că împărțise clasa politică în două tabere , dincolo (sau pe deasupra) agendelor partidiste .

Să încercăm să dăm țării un **parlament real** , pe temeiul unor **alegeri libere** ,să intre aici în **Parlament** fiecare pe temeiul și în proporția în care este **susținut de masele electorale** ;

35.)M.Ghelmegeanu, la pr.lege , Institutul Național de Credit Agricol, 5 febr.'37

(DAD, MO 24, șed. de vineri 5 febr.'37, p. 852-853)

Legea prezentată de ministrul de Finanțe **Mircea Cancicov** ; raportor **Gh.Onose** .

[LD : Prin Ghelmegeanu, **PNT se prezintă** , cu consecvență , ca un **apărător al intereselor agrare** , în general,și **ale clasei țărănești** ,cu precădere .Până și în analiza ce o face însă la legea adusă în dezbatere ,**ocolește perioada sa de guvernare** ,alegându-și ca **țintă doar guvernările liberale** ,cărora le atribuie toate neîmplinirile ,datorate **doctrinei financiar -industrialiste** .Mărturisesc că , deși am urmărit toate marile dezbateri pe problemă , nu pot îmbrățișa p.d.v. național -țărănist reduse la arătat cu degetul ,la critici .

Le inventarez cu toată obiectivitatea] Doc.integral : **fișier PNT-XIV**

M.Ghelmegeanu / 5 febr.'37

#Credit agricol ? Credit țărănesc ?

...Scepticism .

Prin legea de înființare a unui **Institut de Credit Agricol** , se aduce în dezbaterea Camerei chestiunea delicată a **creditului agricol** în general ,și în special **creditul pentru țărănime** . Ministrul de Finanțe a făcut o **îndoită declarație** , prin care a **asigurat că guvernul PNL nu înțelege să facă din acest institut o armă de partid** .

"PNT a luat act de această declarație ,deși ea exprimă o <generozitate> la care nu a apelat nimeni.

Dacă PNL va izbuti cu adevărat să rezolve problema **creditului agricol** ,și mai ales a **creditului țărănesc** ,aceasta trebuie să constituie un **merit al său** și să intre în **patrimoniul de realizări al acestui partid** ."

M.Ghelmegeanu / 5 febr.'37

...Colaborare pe marile probleme

În a doua declarație , **ministrul a solicitat pe conducătorii vieții politice ,să participe la conducerea instituției** ,bineînțeles și la **împărțirea retribuțiilor** . "

"Desigur ,sunt momente în viața publică când partidele politice ,peste deosebirile de ideologie ,trebuie să colaboreze ;dar să colaborăm de la partid la partid pentru salvarea acelor instituții politice care sunt fundamentale ,în cadrul regimului în ființă .

Să colaborăm ,desigur ,cu toții **peste deosebirile de partid** ,pentru **întărirea regimului constituțional** ;**să colaborăm** cu toții pentru **ridicarea prestigiului Parlamentului** ;**să colaborăm** cu toții pentru **întărirea regimului de partid** și pentru **înlăturarea unui regim excepțional** ,pe care **nu-l reclamă necesitățile reale** ale Statului și ,cu atât mai puțin ,**nu-l reclamă legile țării** .Iată , d-le ministru de finanțe ,**un câmp vast de colaborare** .

...Nu colaborare la împărțirea de jetoane și privilegii !

"A !**Când este în joc înființarea unor instituții financiare și economice** ,desigur aceste instituții pot să fie foarte bine conduse și de către acei care ,având toată **competența necesară** înțeleg să respecte legea organică a acelor instituții .

"Este chiar bine ,dle ministru al finanțelor , **pentru morala acestei țări** ,să nu se creadă că , în cele din urmă ,**clasa conducătoare a României** constituie un fel de **cenaclu închis al câtorva auguri** ,care însoțesc **schimburile de amabilități** cu **împărțirea de jetoane** .

"De aceea ,d-le ministru , nu ne interesează nici dacă din acest proiect de lege veți face sau nu o armă de partid ,și nici felul cum se vor împărți retribuțiile."

...Agricultura =victima sistemului liberal

"Este o singură problemă care ne preocupă ; pentru aceasta m-am urcat la tribună,de a cerceta împreună cu dvs, **dacă Guvernul Național -Liberal a izbutit** , în sfârșit, **să găsească concepția potrivită și ducătoare la scop,a înființării reale a unui credit țărănesc, la dispoziția agricultorilor țărani.** " Din acest p.d.v. , **are o mare îndoială** [----retrospectiva istorică ----]

" Atunci ridic această problemă : **dacă în curs de atâtea decenii n-au lipsit bunăvoinți** din partea patrioților ,care au vrut să servească această țară, **dacă au fost conducători care au înțeles nevoile ei, pentru ce , după atâtea instituții nu avem și rezolvarea problemei creditului pentru agricultură și în special a creditului țărănesc ?**

Mă cuprinde îndoiala ca nu cumva și noua instituție de **Credit Agricol** care se proiectează , să intre în rândul celorlalte instituțiuni , pentru ca rezultatul să rămână același .[-----]

"Da,am clădit pe nisip [-----] în orice caz, **o politică de credit care a fost complet dezavantajoasă agriculturii.De ce am ajuns în această situație ? De ce , cu toate încercările făcute în decursul atâtor generații , care au avut onoarea să aibă răspunderea destinului politic al Partidului Național Liberal, rezultatele au fost atât de dezastruoase ?**

Pe deasupra tuturor bunelor voinți, și a sentimentelor de patriotism,pe care nu le contest la unii dintre conducătorii PNL din trecut, **am fost victima unui sistem care și astăzi se continuă de către guvernul liberal**,care , cu toate schimbările aparente, **păstrează vechile tradiții , mai ales în ordinea financiară și economică ."**[-----]

Ghelmegeanu / 5 febr.'37

36.)"Cazul Jan Şeba": "Rusia și Mica Înțelegere " ,Cameră,3 ,6 febr.'37

(DAD, MO 23, șed.de miercuri , 3 febr.'37 ; MO.24, șed. de sâmbătă, 6 febr.'37)

Doc.integral și comentariu vezi la **fișier Diplomatie VII**

[LD :bine înțeles interesează **opțiunile partidelor** în materie de **politică externă** ;

Nu se confirmă **asertiunile unor istorici** români care, fie dintr-o necunoaștere a vieții politice interne, fie din oportunistele epocii , **au impus** în istoriografia românească de gen un soi de **sintagme bipolare sacrosante:**

"unanimitatea" democratică în privința diplomației - ca fiind **patriotică** și eminentemente pozitivă

"minoritatea" naționalist- extremistă -ca fiind **antinațională** și eminentemente negativă .

Da și nu ,depinde de context , depinde de partid, depinde de om.

Pe termen scurt ,consacrat prin așa -numita etapă a preludiilor și izbucnirii conflictelor care au dus la al doilea război mondial, **"optica democratică "** s-a dovedit

utopică,dezarmantă ,ineficientă iar **"optica naționalistă "** a avut **succesive confirmări de luciditate** ,de realism , uneori **cu caracter de profeție confirmată.**

Ce mai reprezenta **Mica Înțelegere** în 1937 ?Ce mai reprezenta politica lui Titulescu ?

Care erau marile dileme ale României ?**Subiecte demne de interes.**

Dezbaterea este interesantă și pentru **șocanta devoluare a "imaginii României "** ,în concepția unor țări amice și aliate ,mai ales din Mica Înțelegere -Cehoslovacia și Iugoslavia- care, prin propriile opțiuni, porefigurează izolarea României pe plan extern .]

a.)Atta Constantinescu (PNL-2) - comunicare

#Cartea lui Şeba:opinii despre România]

Întreabă pe ministrul de Externe dacă a luat cunoștință de cartea d-lui Şeba, ministrul Cehoslovaciei la București, **Rusia și Mica Înțelegere în politica lumii** ,apărută la Praga.

În ce privește țara noastră,pe lângă **unele aprecieri puțin favorabile**, despre acțiunea militară a României în timpul războiului,și **aluzii nu mai puțin stranii la chestiuni ce privesc dinastia** și relațiile ei cu factorii politici, aflăm părerile sale privind politica noastră externă .

Astfel Şeba scrie :

< **Ministrul Titulescu a avut grijă ca apropierea dintre România și Rusia să meargă concomitent cu apropierea dintre Praga și Moscova .A avut însă condiții mai grele ca Belgradul . Opinia publică românească , și anume burghezia privilegiată , cu greu se obișnuia cu noua orientare ,înfricoșată de perspectiva de a întreține relații cu un vecin care a desființat vechile privilegii >**

<Ideea că prin relațiile cu Sovietele , masele poporului român ,slabe din p.d.v.social, ar putea să se inspire din primejdioasele idei socialiste ,provoacă neliniște printre îndrumătorii acestei societăți care trăesc în lux și fără muncă .> (p. 18) [--]

-O.Goga : Foarte delicat !

-Atta Constaninescu :Cred că apariția acestei cărți,sub semnătura unui ministru plenipotențiar în funcțiunea la București, și cu prefața ministrului său de externe [Kamil Krofta] , nu poate rămâne fără urmări și întreb pe dl ministru cum înțelege d-sa să răspundă unei afirmațiuni în categorică contradicere cu declarațiunile oficiale ale guvernului român ,cu privire la tratative ce s-ar duce pentru încheierea unui tratat de ajutor reciproc mutual cu Sovietele și a unor aprecieri asupra societății românești , care capătă în aceste împrejurări un răsunset și un înțeles de o excepțională gravitate "

b.)Al.Popescu -Necșești (PNL-1)- asociere

[Cartea lui Șeba]

c.)Leon Scridon (PNC) - asociere

[----] Întreaga opinie publică românească , judecând cu instinctul ei de conservare și aducându-și aminte de dureroasele experiențe ale trecutului ,a respins din capul locului cu hotărâre ,o asemenea politică ,menită să ne împingă în capcana unei silnice cooperări militare cu Rusia Sovietică ,fără ca aceasta să renunțe măcar la revendicările ei teritoriale asupra Basarabiei . [----] actualul ministru de externe de la Praga,jignirile la adresa României formează o bogată colecție de extrase ,începând cu irevențioasele aprecieri asupra evenimentelor care au precedat restaurația de la 1930 (p.513) și sfârșind cu atacurile îndreptate împotriva burgheziei românești "(p. 595) [----]

Mai întâi :poate să mai rămână diplomatul -polemist , Jan Șba , în funcția sa de ministru al Cehoslovaciei la București , după apariția cărții sale ofensatoare pentru România ?

Și al doilea : directivele expuse cu atât prisos de argumentare de dl Jan Șeba și consfințite de prefața ministrului de externe de la Praga ,reprezintă în adevăr situația actuală a politicii româno-ceho-bolșevice ? [-----]

[Cartea lui Șeba ;Titulescu și raporturile cu Rusia sov.]

d.)Pamfil Șeicaru ("Curentul") -la Sumar -

A ajuns în discuția Camerei , cartea lui Jan Șeba. Un ministru acreditat la București ,este obligat să tacă .Ce i se impută lui Șeba este că ... **n-a știut să tacă !**

#Cenzura !

El ,Șeicaru, a scris un articol care nu cuprindea nimic care să justifice o atenție specială din partea cenzurii , deoarece , în materie de polit.externă ,cenzura se exercită pe răspunderea ministrului de interne, care nu are absolut nici o legătură cu această chestiune.

Deoarece urmează răspunsul ministr.de ext. la întrebări, el vrea să citească articolul scris de el, " Cartea d-lui Jan Șeba " , în care spunea :

< Dl Șeba a scris o carte .Pe cât se pare, foarte puțin diplomatică [-----] mai mult o carte de propagandă ,decât o carte de strictă , de rece , obiectivitate ; [-----] Dl.Jan Șeba este un om de stânga , am putea spune , chiar cu evidente înclinări spre soviete , și în judecarea fenomenelor de la noi nu-și poate desminți aceste înclinări . >

...Diplomatul imprudent !

"Firește, fiecare ministru străin acreditat în România ,trimite rapoarte în care sunt notate, cu o rară minuțiozitate ,aproape toate nervurile structurii politice ,în care sunt consemnate opinii sincere ,bogat material informativ necesar ministerului de externe al țării sale .

Dar aceste rapoarte sunt strict secrete ;meseria îl obligă să plimbe mereu o față amabilă , să zâmbească protocolar și să ocolească , excesiv de prudent , orice discuție pe subiecte nevrălgice.< DI Jan Šeba s-a făcut vinovat de un exces de sinceritate ; și în loc să trimită discret rapoartele (prin însăși natura lor , confidențiale) ,le-a dat o tentă de imprudentă publicitate , într-o carte prefațată (spre a-i mări imprudența !) chiar de di dr. Kamil Krofta , ministrul de externe al Cehoslovaciei ! Și cartea a devenit un element incitant ; definește o concepție de clasă ce conturează păreri mai puțin acceptate pentru o bună parte a Românilor,căroră Rusia Sovietică le apare ca o permanentă , o activă amenințare a viitorului nației .[.....]

[Disperarea Cehoslovaciei][Iugoslavia] [România] [Cartea lui Šeba]

-Șeicaru :Iată deci articolul care i-a fost cenzurat ! În care nu există nici un atac la adresa d-lui Šeba ! În care el a gândit numai la interesele românești .

De ce un gazetar din România nu ar avea voie să comenteze faptul ?

"Am refuzat să cred un singur moment ,d-le ministru de externe,că dvs ați îngăduit un asemenea act nesăbuit din partea cenzurii !

▣**Demnitatea României**

-**Victor Antonescu** : Ministerul de Externe nu are nici un amestec !

-**Șeicaru** : Tocmai de aceea, eu țin să subliniez acest fapt de la tribuna Camerei .

-**Madgearu** : Iată expresiunea unui guvern unitar : Ministerul de Externe nu știe ce face Ministerul de Interne (întreruperi)

-**Șeicaru** : D-le ministru, dvs sunteți unul din colaboratorii lui Ion Brătianu ,care a fost șeful acestui partid ; și-mi aduc aminte că , în 1919 ,Ion Brătianu ducea în politica europeană o concepție așa de orgolioasă , că a plecat de la Conferința păcii, trântind ușile !

Refuz să cred că de la 1919 , simțul de mândrie , în ce privește politica internațională , a ajuns până acolo , încât să spuneți : <Dlor, nu mai discutați nimic ! >Ce , suntem minorii politici ai Europei ? Ce este țara aceasta ?Nu mai putem discuta nimic ? [-----] În definitiv, ce să ascundem , d-lor ?[-----]

"Realitățile au luat în politica europeană o așa de mare proporție,încât se refuză unei politici < de-a v-ați ascunselea > Realitatea este că Mica Înțelegere nu mai are acea coeziune de odinioară ,și că politica noastră externă se cere revizuită .Dar , d-le ministru, cum n-am intenționează să iau în dezbateră politica externă a României ,am ținut numai să vă arăt cât de abuzivă este cenzura față de dvs. Atât am avut de spus."

36.e.)Victor Antonescu (ministr. Afacerilor Străine)- răspuns I -

[**Personalitatea și cartea lui Šeba**]

"**Regret că a fost adus în discuție un distins reprezentant al unei țări amice și aliate [.....]"**
Rog Camera să ia în considerare ,în primul rând, serviciile eminente aduse Țării noastre , în atâtea împrejurări ,de inimosul reprezentant al Cehoslovaciei și dezvoltarea ce a știut să dea , printr-o străduință de tot ceasul, legăturile ce unesc atât de strâns România și Cehoslovacia " (aplauze la PNL și PNT)" **Nu este bine ,nu este drept,** ca în momentul în care colaborarea între țările noastre se desfășoară **într-o desăvârșită și rodnică armonie** (vii aplauze la PNL și PNT) în toate ramurile activității noastre ,în momentul în care găsim la guvernul de la Praga **o așa de justă înțelegere a nevoilor noastre și un concurs efectiv pentru o cât mai grabnică înarmare a Țării** (vii aplauze la PNL și PNT),**reprezentantul** de la București al acestui guvern ,**să fie obiectul unor atacuri publice în Parlamentul nostru ."** [.....]

36.f.)Gh.Brătianu (PNL-2) - replică

-S-au dus sau nu tratative cu Rusia sovietică ?

[LD:aduce aminte de câte ori s-a adus în Cameră subiectul tratativelor cu Rusia sovietică , iar Titulescu și Savel Rădulescu **au negat aceste tratative .**]

Încât el nu contestă afirmațiile lui Șeba , **ci dorește ca să se știe dacă România a dus sau nu tratative cu Sovieticii** (aplauze la PNL-2 și PNC)

36.g.)Oct.Goga (PNC) -replică,6 febr.'37

la cuvântul pentru "a legitima " prezența sa la tribună , pentru a confirma faptul că Leon Scridon este membru al PNC și pentru a protesta față de faptul **că presa este gâtuită în problemele de politică externă."**

≡Protest :

...gâtuirea presei naționaliste

"Eu nu știu ce evenimente grave sunt în perspectivă ,dar știu un lucru :**poporul nostru românesc** nu poate sta în fața lor **într-o absolută nepregătire** și **protestez cu toată tăria față de ideea de a se gâtui orice tendință de examen în presă** a marilor probleme de ordin internațional (aplauze la PNC ; Leon Scridon aplaudă puternic ; majoritatea râde)

Văd așa, un mic fel de ilaritate ,o rumoare a dvs. Nu știu la ce să o atribui

-Voci : La aplauze .La castagnetele d-lui Scridon .

-Goga :Poate dvs refuzați subiectul

-Voci : Nu , ne interesează

-Goga : "Dl Leon Scridon a pus această chestie din partea partidului meu.**Ziarul partidului s-a crezut dator să explice** , în termenii cei mai cuviincioși și mai normali ,această atitudine ,să o legitimizeze prin prisma vederilor partidului .Am aici articolul ,din care voi citi **și care a fost suprimat cu totul de cenzură .**

...libertate ptr.presa "înstrăinată", periculoasă

"Ziare însă ,care **nu reprezintă nici un fel de răspundere** , pe care eu le-am calificat totdeauna , din punct de vedere național ,primejdioase ,ziare care **nu sunt naționale** ,care **nu au nici un fel de răspundere morală** , care nu au **nici o justificare intelectuală**,**sunt libere să discute problema , să ia atitudini, să se transforme , în cazul de față , în apărătoare .**

Când **acești israeliți** vin să-și formuleze părerea ,**lansând în același timp și un fel de bănuială la adresa deputaților care au venit la tribună** să pună această chestie ,**în ziarul PNC acest pasaj a fost pur și simplu suprimat .**

În **aceste ziare** ,care **au toate motivele ca să ne compromită pe noi**, se vorbește că ceea ce a prezentat dl deputat Scridon **este o infamie** - băgați de seamă termenul -**că este un pretext pentru atacuri nepermise** și într.un alt loc , într-o gazetă ,se spune că **se pretează deputații români la rolul de instrumente ale unor țări străine ,care vor să se amestece în afacerile noastre interne** și aceste instrumente pot purta eticheta de patrioți români. [---]

#Ravagiile cenzurii

[citează din articol pasajele suprimate de cenzură , în majoritate citate din opiniile lui Goga privind politica externă ;]

" Iată, d-le ministru de externe , textul acestui articol. Am spus de la început că în el este moderație și liniște de judecată .Atunci , întreb :**cum se poate întâmpla , în numele cărei înțeleciuni politice poate să vină cineva să cenzureze un asemenea articol care înfățișează atitudinea politică internă a unui partid , care are pe aceste bănci peste 20 de deputați. ?** Poate fi acest articol pur și simplu suprimat ? Guvernul face asemenea acte ? Să știm atunci.

-Madgearu :Desigur că guvernul ! Am în buzunar mai multe articole cenzurate ,în aceeași chestiune , la alte ziare .

-Goga :Dar eu vin aici să pledez **dreptul meu natural ,ca reprezentant al unui partid**, de a înfățișa în politica externă atitudinile pe care înțeleg să le iau ,grație unei judecări chibzuite și unor impulsuri de maturitate și de simțăminte românești ." [-----]

..."Monopolul "Titulescu ="izolarea " României]

" A fost foarte rău că de 10 ani de zile , dl Titulescu a luat asupra lui însărcinarea să gândească pentru țară , într-o chestiune care privea interesele noastre, ale tuturor ; a fost foarte rău , din punctul de vedere al educației politice a poporului român , ca să nu i se îngăduie să se rostească asupra marilor probleme internaționale , strict legate de existența noastră. Vă dați seama dvs de marea răspundere pe care o acumulați ?

Eu mă gândesc la zbuluciumul sufletesc al amicului meu Titulescu și mă gândesc ce mare frământare trebuie să fie în acest suflet sensibil ,când își dă seama că ,după 10 ani de strădanie , rămâne pur și simplu izolat ? Care este explicația izolării lui ?

Este faptul că n-a solidarizat nici opinia publică, nici sentimentul general al țării în atitudinile , pe care le-a luat dânsul ;că a făcut acte pur și simplu personale și ,aunci când norocul politic s-a schimbat ,d-sa se găsește singur într-o penibilă izolare morală și politică .
[Cartea lui Șeba]

...Relația româno - sovietică

-**Goga** : Este adevărat că Titulescu a negat acele tratative, dar iată vine dl Șeba

"Iar suntem în plin echivoc ; este un joc al aparențelor care este contrar intereselor României [-----] Dvs trebuie să lămurii acest lucru .Nu aveți nevoie să citiți cele 600 de pagini ca să dați un răspuns clar în fața lumii .

Să se știe : România va merge, într-o viitoare conflagrație militară alături de Soviete ?

Sau , mai bine zis, **se mai pune problema unui pact de asistență mutuală cu Sovietele ?**

Da sau Ba ? [-----ponegrirea generalilor români ----ponegrirea Poloniei -----
ignorarea relațiilor iugoslavo -ungare -----]

Ne găsim pe un teren în care mergem înainte legați la ochi , neștiind unde vom ajunge.

Imprecizii și mutism [-----] puneți la o parte această tăcere ,și vorbiți, vorbiți liniștit ,
d-le ministru " (aplauze la PNC)

36.h)**Victor Antonescu ;**răspunsul 2

-**Pact cu Sovietele ? -Nu !**

"Din tot cuprinsul d-lui deputat Goga ,rețin afirmațiunea că d-sa vrea să știe dacă tratăm sau dacă avem vreun pact de asistență mutuală cu Rusia Sovietică.

Pentru trecut , dl Titulescu v-a afirmat , pentru prezent, vă declar că nu avem un pact de asistență mutuală cu Rusia Sovietică și nici nu avem intențiunea să tratăm un asemenea pact " (aplauze unanime, prelungite)

36.i.) **Virgil Madgearu (PNT)**

#Răspunderea guvernului : scandal diplomatic !

Discuția la tribuna Parlamentului este " penibilă" și putea fi evitată dacă :guvernul își procura textul, răspundea clar și precis , la polemicile din presa străină și românească , **nu asmuțind cenzura**-nu apăreau broșuri de soiul "*Protectorat ceho-sovietic ..*" ,menit să creeze o atmosferă ministrul de externe nu era absent, și lămurirea lucrurilor la timp [.....]

Răspunderea cade integral asupra guvernului , care n-a găsit până astăzi, timpul necesar să prezinte Camerei un text complet ; **discuția era necesară**, din moment ce sunt opinii divergente ; **guvernul , prin cenzură a împiedicat exprimarea p.d.v.**ale partidelor cu răspundere în această țară ;

[**Jan Șeba**]

[**Ministrul Antonescu**] [**Raporturile româno-sovietice**]

36.j.)**Gr.Iunian (PRT)**

[Raporturile româno-sovietice]

" În primul rând, mulțumesc d-lui ministru de externe, pentru declarațiunea pe care a făcut-o , cu privire la raporturile noastre cu Rusia. Declarația d-sale pentru prezent și pentru viitor , este categorică : **n-am urmărit și nu urmărim un pact de asistență mutuală cu Rusia.**

Așa ați declarat d-le ministru ?

-Victor Antonescu : Da !

-Iunian : "Vă mulțumesc pentru această declarație,care este liniștitoare pentru interesele superioare ale României .

[Titulescu / Victor Antonescu]

36.k.)Al.Popescu -Necșești (PNL-1) - replică la răspuns

S-a asociat comunicării lui Atta Constantiescu ; a cerut traducerea oficială ; este mulțumit că ministrul de externe a fost de aceeași părere. Să nu se uite cum , la 1 dec.'36 ,a întâmpinat Camera întregă pe aliații cehi și iugoslavi .

Regimul presei : cenzura , confiscarea

[LD : 24 oct.2003. Astă noapte am avut un lung chat cu Ion despre libertatea cuvântului...

despre libertățile democratice El mi-a avansat câteva idei interesante și și-a exprimat

îndoielile lui privind posibilitatea istoricului de a surprinde adevăruri generalizatoare .

Aparent ,păream în dezacord. În realitate, abordam subiectul din unghiuri diferite .

El mi- a cerut să -i prezint contextul,acest context la care eu meditez de 2 zile.

O fac acum , prin acest episod.Un banal și tachinant dialog, din ian.'37 , dar câte sugestii poate oferi privind schimbările contextuale ,schimbările individuale

Goga ,ex-ministrul de interne a veresacn /**Goga** , șeful PNC / **Goga** , viitor primministru ;

Călinescu , lider de marcă al PNȚ / **Călinescu** - viitorul ministru de Interne în guv. Goga

, cu care PNȚ fusese în cea mai aprigă confruntare/

Călinescu - viitor prim-ministru în guvernele carliste ;

Gh.Brătianu - dezidentul "carlist " din 1930 -/ **Gh.Brătianu** - opozantul furios contra PNL /

Gh.Brătianu - anticarlistul, reîntors alături de PNL , în 1938

Complicate sunt traiectoriile și destinele oamenilor politici !]

-Popescu -Necșești :**Se asociază protestelor lui Goga (mai ales !)** ,Șeicaru și Madgearu privind cenzura .

-Goga : Adică eu am patronat vreodată cenzura ?(mare ilaritate)

-Popescu - Necșești : Dle Goga, ilaritatea acestei Camere,mă dispensează să răspund la întreprerea dvs .

-Goga : Când am patronat eu cenzura ?

-Popescu -Necșești : Când erați ministru de Interne

-Goga : **N-am cenzurat nici o dată** (exclamări ironice , la PNL) **N-am patronat cenzura nici o dată**. Când am fost ministru de Interne ,gazetele care scriau lucruri pe care le socoteam că nu sunt potrivite cu interesele generale,**le confiscam** , cu toată răspunderea pentru mine.

-Zaharof : Dle Goga, am venit eu la dvs și mi-ați pus *bun de tipar* .Am venit la d-ta să nu confiști gazeta .

-I.Răducanu : D-le deputat , trebuie să ne felicităm că un om care este împotriva dictaturii în politica externă, **implicit va trebui să fie împotriva dictaturii și în politica internă** .

Și sper că o să-l vedem în această ipostază pe dl Goga "(ilaritate)

-Zaharof : A fost la Goga după ce a venit în redac'ie un căpitan de la cenzură.Pe baza bunului de tipar dat de Goga , a tipărit ziarul : I-a fost confiscat în întregime.A fost atunci la prim-ministru Averescu , care i-a spus : **< Foarte rău a făcut dl Goga >**

-Armd.Călinescu : **DI Goga** , pe atunci, era în alt partid ,reprezenta un alt punct de vedere .

Îți vin în ajutor, dle Goga (ilaritate)

[Raporturile româno -sovietice : Titulescu / Antonescu] [.....]

36.l.)Leon Scridon (PNC) - replică la răspuns

36.m.)Vict.Antonescu (ministr.Externe) - contra-replica 3

Scandalul Şeba / 3, 6 febr.'37

37.)Înhumarea lui Moţa şi Marin ,/Scandal diplomatic /13 ,17 febr.'37

(DAD, MO nr. 28, şed. de marţi, 16 febr.'37) Doc.integral : **fişier Naționalism IV**

[LD : **al III-lea " scandal diplomatic** :după cel cu **Ostrovski** (Rusia) , după cel cu **Şeba** (Cehoslovacia) ,acum cel provocat de **participarea diplomaţilor german, italian şi portughez** ,la serviciul religios al **înmormântării lui Moţa şi Marin**.

Se discută foarte puţin ,sau doar aluziv, despre **Garda de Fier**,despre **sacrificiul celor doi** , despre **războiul civil spaniol**.

Este doar **o limpezire** de ape "ideologice":**naţionalişti - democraţi**;

este doar **un pretext** de răfuială politică **opozitie - liberali** ;

este **un mijloc** de captare **a curentului naţionalist** ;

este **un prilej** de opţiune în politica externă :**pro-Democraţii - pro-Axă - pro-echilibristică** ;

Subtitlurile, semnele şi colorările , îmi aparţin .]

[LD :Este dificil să plasezi incidentul într-o anume categorie :

Este expresia faptului că ,**pentru PNT** ,**orice fapt** era **un bun pretext pentru a culpabiliza guvernul**, în continua **campanie de răsturnare** care **intra în al patrulea an** , an decisiv, electoral ?

Este expresia unei **reacţii la confruntarea cu mişcările naţionaliste**,din ce în ce mai tensionată,mai agresivă ?

Este expresia realei nelinişti pentru **evoluţiile pe plan internaţional** ,în care **războiul civil spaniol** ajunsese a fi **punct de referinţă** ?Probabil din toate câte ceva.]

-Armand Călinescu (PNT) ,Comunicare ,Cameră ,16 febr.'37

-Ce semnificaţie dă guvernul ?

" Am onoarea de a adresa în numele Partidului Naţional Tărănesc ,următoarea comunicare d-lui preşedinte al Consiliului de Miniştri :

" Sâmbătă, 13 crt., s-a desfăşurat în Capitală ceremonia înhumării a doi tineri căzuţi eroic în războiul civil din Spania.Desigur, orice partid politic poate socoti legitim să proslăvească pe membrii săi,aşă cum crede de cuviinţă. Din acest punct de vedere , noi nu avem să ne amestecăm şi, prin urmare , nu vom prezenta nici o observaţie .

Cât pentru problema ordinii publice, nu o vom releva , deocamdată .

" Cu prilejul semnalat , a avut loc , însă,şi o manifestaţie care depăşeşte cadrul restrâns al unei organizaţii de partid, pentru a atinge importante interese de Stat .

În adevăr , zierele au anunţat că la ceremonia amintită ,au participat reprezentanţi diplomatici ai mai multor State .Întreb pe dl preşedinte al Consiliului de miniştri , dacă are cunoştinţă de acest fapt ?" **Partidul Naţional Tărănesc socoteşte de a sa datorie să afle dacă guvernul este fixat asupra caracterului şi semnificaţiei acestei participări ?** [.....]

-Gh.Tătăraşcu (prim-ministru ; interimar Afaceri Străine) -răspuns

«Guvernul va cerceta şi răspunde

"Comunicarea d-lui deputat Armand Călinescu , reclamă un răspuns care nu trebuie, care nu poate să întârzie. Faptele cuprinse în această comunicare , în adevăr au fost aduse la cunoştinţa guvernului şi, ca interimar la Departamentul Afacerilor Străine [LD : **Antonescu era , probabil încă în Turcia ?**] am dispus un act de cercetare .

"Oricare ar fi rezultatele acestui act , oricare ar fi explicaţiile date ,

mă grăbesc să precizez că, dacă faptele relatate în comunicarea d-lui deputat Armand Călinescu , dacă faptele aduse la cunoștința guvernului , se vor dovedi întemeiate , evident , **guvernul se va găsi în fața unei situații serioase.**"

Declarații-Răspunsuri-Polemici

(DAD, MO nr. 28, ședința de miercuri, 17 februarie 1937, p. 1036 - 1069)

37.a) Octavian Goga (PNC)

[Blamarea atitudinii PNT]

În ședința de ieri a Camerei, printr-**o interpretare volnică și interesată** , s-a pus în discuțiune înmormântarea tinerilor Moța și Marin , săvârșită în ziua de 13 februarie. [-----]

" D-lor deputați, moartea eroică a celor doi tineri intelectuali , căzuți pe frontul războiului din Spania, trebuie privită prin prisma semnificării ei reale , care este dincolo de raza obișnuită a luptelor noastre politice . [-----]

[Sacrificiul lui Moța și Marin]

" Din această configurație etică , în care svâcnește o credință dărză , ca totdeauna în ajunul mișcărilor de prefacere , s-au ridicat cei doi tineri plecați în Spania să afirme, cu arma în mână, o solidaritate împotriva bolșevismului distructiv și pentru apărarea Crucii lui Cristos.

" Ei au făcut acte individuale de conștiință, jertfa lor nu aparține unui clan și legitimarea ei se găsește în starea sufletească a țării. De aceea, moartea celor doi a trezit o spontană și adâncă rezonanță în lumea românească , un sentiment de admirație a tuturor care își dau seama că sacrificiul de sânge pentru idee, a fost pretutindeni prologul marilor reforme." [-----]

[Blamarea atitudinii PNT]

[Resurecția " româanismului "]

[Sacrificiul lui Moța și Marin]

[Sentimentul de pioșenie al opiniei publice]

[Conduita guvernului]

[Diplomații străini ? :sentiment moral]

[Călinescu :reacția politicianistă , intrigă de culise

Tătărașcu?:retorică ușoară]

[PNC :preocupare patriotică]

37.b.) Pamfil Șeicaru ("Curentul")

[LD : ce mare sforar era Șeicaru ! Mie mi se pare de-a -dreptul șantaj !

Ce speculații a putut să facă pe această temă ... numai pentru a salva de consecințe participarea diplomaților străini ! Mi se pare , de altfel, ciudat faptul că la toate aceste crize (ca în cazul scandalului Șeba) , Șeicaru a scos din mânecă un articol ... "cenzurat" . Altfel, lunecos, lunecos ... greu de taxat]

▣ Presa și cenzura

" Presa s-a abținut de la orice comentariu cu privire la solemnitatea religioasă care a avut loc.

Dar atunci când primul ministru al țării , răspunzând unui deputat reprezentant al opoziției, aduce problema participării unor agenți diplomatici la solemnitatea religioasă , ca un semn de respect pentru șeful guvernului , m-am ținut obligat să comentez .

" Comentariul a fost găsit subversiv de cenzură !

[el indică și cuvintele cenzurate , pe care eu le voi scoate **în relief pe fond galben** .]

lata textul :

[Participarea diplomaților]

[" Șah " la implicarea Bisericii ortodoxe]

[Șantajul cenzurii]

37.c.) I.Modreanu (Fr.Românesc -Vaida)

[Înfirmantare , nu "manifestație politică " !]

"Die președinte, d-lor deputați, la sumarul ședinței de ieri, în numele *Frontului Românesc* condus de dl Alexandru Vaida -Voevod , vă rog să-mi permiteți să citesc de la această tribună , următoarea declarație :

" Frontul Românesc, organ de politică națională dincolo de barierele de partid, ține cu această ocazie să afirme principiul că respinge în mod absolut orice amestec străin în actele lăuntrice ale țării , ori de unde ar veni și din partea oricui. [-----]

[**Diplomații- omagiu simbolic pentru statul național**]

" Cum poate , dar , guvernul să interpreteze că participarea unora din membrii Corpului diplomatic din Capitală la o asemenea ceremonie cu caracter atât de general , constituie totuși o imixtiune în treburile noastre interne ?

Dacă jertfei supreme a acestor mucenici , țineți să-l dați un sens politic, acesta nu poate fi altul decât al instinctului de conservare național ,dincolo de mărunțișurile noastre de partid ,iar participarea reprezentanților altor țări, nu poate fi socotită decât ca un omagiu ce se aduce , alături de nația română, aceluși simbol de jertfă pentru națiune , pentru credință și pentru Tron, care constituie fundamentul Statelor naționale " (aplauze la Fr.Românesc și PNC)

37.d.) Gr.Iunian (PRȚ)

[De acord cu protestul PNȚ]

[Politicianizarea este la ceilalți]

- Iunian : Dvs ați spus aici adineauri că momentul este foarte grav și că atitudinile pe care noi le luăm,trebuie să cântărim bine consecințele acestor acte , argument valabil și pentru ipoteza în care gestul celor doi miniștri, care au asistat la ceremonia pioasă, ar fi avut indiscutabil un caracter politic . Așa am înțeles.Atunci chestiunea este : poate România să primească o asemenea invitație, la o permanență supunere a tuturor injoncțiunilor și a tuturor amestecurilor în treburile noastre interioare ?

- Goga : Nu .

-Iunian : Și chiar protestând , am putea risca unele consecințe grave ?

Eu nu cred că se poate întâmpla ceva mai grav pentru neamul nostru , decât pierderea simțământului de demnitate și a încrederii în forțele noastre proprii (aplauze puternice) S-a spus că intervenția de la această tribună a Partidului Național Țărănesc ar însemna o tendință de politicianizare a actului pios săvârșit sâmbăta trecută .

Să mă iertați, am impresia că tendința de politicianizare este în altă parte .

(Vii aplauze la PNȚ) [-----]

[Participarea diplomaților străini - inoportună !]

- Iunian : Și atunci , dacă este vorba de o mișcare cu tendința de a modifica însăși actuala bază de organizare a Statului , este posibil ca măcar cât de vag să se lase impresia de către reprezentanții Statelor străine , că ei își dau aportul lor moral la o asemenea acțiune în țară la noi ?

N-ar fi spus nimeni nimic dacă o reprezentanță a partidului fascist din Italia ar fi venit aici sau o reprezentanță a partidului național-socialist din Germania ar fi venit aici Dar ministrul Italiei și ministrul Germaniei , care aici reprezintă guvernele și capii Statelor respective , nu poate comite nici un act care este măcar succeptibil de interpretare Nu este posibil ca noi să ne aflăm la intervale scurte , acum 10 zile, în fața unei manifestări ca aceea a unui reprezentant al unui Stat total amic și legat de noi , cum a fost cazul d-lui ministru Jan Šeba ,iar astăzi să ne găsim în fața manifestării reprezentanților Italiei și Germaniei ;atâtea amestecuri , pe care , dacă nu le-am lua în seamă și

nu ne-am gândi la măsuri de apărare , parcă ar înfățișa prezicerea zilei de mâine ; ar putea însemna prefața amestecului ceva mai hotărât și mai direct , care se practică în nenorocita Spanie ,ce este pradă amestecului Statelor străine în războiul civil care se desfășoară acolo "

(aplauze la PNL, PNȚ, PRȚ) Cred că guvernele statelor respective sunt conduse de un spirit de cuminenie și de înțelegere . [-----] am dreptul să sper și avem cu toții datoria să credem că guvernele acestor două țări vor înțelege , împreună cu noi, această lipsă de la un sentiment de delicateță

față de succeptibilitatea demnității noastre naționale "

(aplauze prelungite, îndelung repetate , la PNL, PNȚ și PRȚ)

[Eroarea lui Goga : sentimentalism , nu simț politic .]

[De acord cu protestul PNȚ]

[Politicianizarea este la ceilalți]

[Nu ideal personal,ci idealul "Gărzii de Fier "]

[" Totul pentru Țară " : schimbarea ordinii constituționale !]

[Mișcări protestatate]

[Participarea diplomaților străini - inoportună !]

[Necesitatea demnității consensuale]

[Greșala dizolvării Gărzii de Fier]

[Neputința organelor de Stat]

[Poliția de Stat / poliția ocultă]

[Democrația confundată cu pseudo-democrația]

[PNL, PNȚ:sucesiunea...rotativa ...]

37.e.)**Ion Inculeț** (vicepreșed.al Consil.de miniștri .)

[Politică externă independentă, demnă, fără amestec.din afară]

"Am înțeles și ieri și astăzi să discutăm aceste evenimente exclusiv sub aspectul politicii externe ; și în această privință, guvernul nu înțelege astăzi să adauge nimic la declarațiile care au fost făcute aici ,ieri, de către d-l prim-ministru Gheorghe Tătărașcu .

" Tot o dată noi, guvernul, am rugat pe d-nii deputați , ca chestiunile de ordin extern să fie ridicate cu multă grijă la tribuna Parlamentului ,fiindcă aceste chestiuni sunt foarte delicate prin chiar natura lucrurilor.Să fie lăsată în grija guvernului rezolvarea acestor chestiuni , căci guvernul stă de strajă în permanență la interesele țării noastre ,în raporturile ei exterioare și este , în același timp,foarte gelos de demnitatea noastră națională .

" D-lor deputați, politica internă trebuie să fie exclusiv de competența noastră și noi nu putem și nu trebuie să admitem ca această politică dinăuntru să fie influențată de nici o colorațiune străină, sub orice formă ar fi ea. (aplauze la PNL)[.....]

[**Sucesiunea ? - la terminarea mandatului !**]

37.f.)**Aurelian Benteoiu** (subsecretar de Stat)

[Cenzura - răspuns lui Șeicaru]

[Biserica - ferită de orice jignire !]

37.g.)**Gh.Brătianu** (PNL-2

[Neamestecul diplomaților în treburi interne]

"Aici sunt , însă, două chestiuni distincte .De aceea , am constatat cu satisfacție că factorii noștri de răspundere și-au adus aminte că este de apărât o demnitate națională , care nu îngăduie nici un amestec străin în treburile noastre lăuntrice , amestec care ne place a crede că nu a putut fi în intențiunea unor diplomați conștienți de rolul și de menirea lor, atunci când au luat parte la o ceremonie religioasă ,a cărei desfășurare nu era cu putință ,fără autorizația și consimțământul autorităților răspunzătoare .

" Ar fi însă bine ca asemenea reacțiuni să se producă întotdeauna , în egală măsură, față de toate manifestările ce ar putea fi interpretate ca ingerințe în afacerile noastre interne,

indiferent de forma în care s-ar produce , fie pe cale de manifestație publică sau publicații ,
fie de alte demersuri .Numai în acest fel s-ar putea dovedi că, îndrumarea politicii noastre de Stat
și a legăturilor noastre externe , nu este subordonată nici unei influențe din afară , fie ea germană
sau sovietică , franceză sau italiană,ci că este determinată de interesele unei politici , integral și
exclusiv românești . [-----]

[**Răspunderea guvernului**]

37.h.)**C.Argetoianu** (**Partidul Agrar**) -

[**Greșala diplomaților**]

"Două lucruri sunt certe în incidentul de sâmbătă :

primul , acela că domnii reprezentanți ai unor puteri străine au comis o greșeală ,
asistând la o manifestație politică internă românească ;al doilea, tot așa de cert, este că
demnitatea noastră națională - găsesc eu -nu a fost într-o nimic atinsă sau jignită.

Eu cel puțin vă mărturisesc că demnitatea mea - și mă consider tot așa de bun român
ca oricare dintre dvs - nu a fost atinsă .

[**Cusur parlamentar : "scandalul !"]**

[**Greșala diplomaților**]

[**Răspunderea guvernului**]

[**Răspunderea ministerului de Externe**]

37.i.)**Dimitrie Luca** (**ministru Interne**) / **răspuns lui Gr.Iunian ,19 febr.'37**

[**Poliție "particulară" ?!** - **răspuns lui Gr.Iunian**]

[**"Inchiziția" Gărzii de Fier : cazul studentului Rădulescu**]

[**Competențele Poliției și ale Justiției**]

[**Declarația studentului Rădulescu**]

[**Sechestrarea și torturile aplicate de legionari**]

[**"Disfuncționalități în colaborarea dintre instituții**]

/ **Justiția / Administrația universitară / Prefectura poliției /**

[**Încredere în Poliție și Justiție**]

37.j.) **Grigore Gafencu** (**PNT**) , **Senat**

[**Rezolvarea incidentului diplomatic**]

[**Politica de pace a României**]

[**Răspunderea guvernului**]

[**Răspunderea guvernului**]

"Cu aceste observări , se încheie creditul pe care , din patriotism , vi l-am acordat , d-ilor miniștri,
pentru a vă înlesni să ajungeți la deslegarea acestui regretabil incident .

"**Cercetând** împrejurările în care acest incident s-a putut ivi,întârzierea pusă în rezolvarea lui,
declarațiile atât de categorice ale d-lui președinte de Consiliu,angajamentele solemne pe care le-
a luat și care păreau că izvorăsc dintr-o conștiință asupra căreia apăsa sarcina unor atitudini
șovăitoare și nelămurite .

Cercetând de asemenea **rezultatele la care s-a ajuns**, constatăm :

Politica guvernului , neprevăzătoare în fapte , șovăitoare în acțiune,extrem de energică doar
în cuvinte , întreține anumite stări dăunătoare ,atât autorității Statului înăuntru , cât și
prestigiului în afară .Ordinea nu se apără prin zvâcniri sau porniri trecătoare și ușuratece ,
oricât de solemn ar fi exprimate . Ea se apără prin atitudini statornice și printr-o acțiune
măsurată , susținută și unitară ,care impune celor din afară ,ca și celor dinăuntru, **respect față**
de Statul nostru "

Incident diplomatic - înmormântarea lui Moța și Marin / 16 -19 febr.'37

38.) **CCGiurăscu (PNL-g) ,Interpelare :Românii de peste hotare (- I -) 25 febr.'37**

(DAD, MO 34, șed. de joi, 25 febr.'37, p. 1548 - 1554)

[LD :Pentru a-și putea dezvolta interpelarea ,la **26 nov.'36** Giurăscu solicitase **urgența și ceruse** celor trei ministere -Externe, Domenii, Justiție - **dosarele referitoare la colonizarea românilor**, între **nov.'33 - nov.'36** La interpelarea lui Giurăscu, s-au asociat încă **6 deputați**. Este cea mai **sistematizată ,documentată și amplă** expunere privind **problema românilor de peste hotare** .]Doc.integral . **fișier I. Românii peste hotare**
LD:Sublinieri, colorări, supratitluri, comentarii

#Neglijarea crasă a problemelor demografice

"Din ce în ce mai mult, **toate popoarele dau atenție problemelor** care se leagă **de demografie , de populație**, de numărul populației și de repartitia ei .S-a înțeles în timpul nostru că **cea mai importantă avuție a unui Stat ,este poporul ;nu bogăția materială** ci substanța vie, **substanța etnică** .Sunt cazuri **când însuși Statul dispare** ;dacă însă poporul este numeros și rezistent - cazul Poloniei - **Statul se reface mai târziu** .

#Nepublicarea rezultatelor recensământului

"**La noi**, din nefericire- trebuie să spunem -**nu se acordă toată importanța problemei demografice** .În această privință , **un caz concret** ,foarte elocvent,este cel al **recensământului** . O treabă de bun gospodar ,cere să știi exact ce ai în gospodărie .S ar fi cerut ca noi **să știm exact ce avem** în cuprinsul hotarele noastre ." Ce s-a întâmplat însă ? **Am făcut în 1930 un recensământ ,ale cărui rezultate nu-I cunoaștem nici astăzi , în 1937** .
Nu știm câți suntem și cum suntem repartizați.

-**Dum.I.Nicolaescu** :Deși **s-au cheltuit multe milioane** cu această operație .

-**CCGiurăscu** : Ar fi trebuit **să se cheltuiască oricât era necesar**, numai ca **să avem o oglindă fidelă a situației demografice** în momentul de față .În acest moment **noi nu știm care este situația orașelor noastre** ,nu cifra globală,ci **repartitia diferitelor elemente etnice** ; **nu știm cum se repartizează în diferite zone** ale statului nostru , în zona de Nord, în zona de Vest,în **zona granițelor,în general**, diferitele elemente etnice .

Înțelegeți dvs **câtă atenție au acordat forurile diriguitoare** ,dacă **nu au luat măsura să îndeplinească** ceea ce face fiecare gospodar în casa lui, **să știm tot ce avem** , pentru ca , din această cunoaștere exactă ,**să putem să tragem reguli în ce privește viitorul** . "

CCGiurăscu / 25 febr.'37

#Necunoașterea elementului românesc din afara granițelor .

▣ **Un.Sov.,Iugoslavia, Bulgaria, Grecia, Albania, Ungaria, Cehoslovacia**

"Când așa stau lucrurile cu problemele demografice înlăuntrul hotarelor Statului nostru, cred că nu va fi pentru dvs **nici o mirare să aflați** că, în ce privește **elementul românesc din afara hotarelor Statului românesc**, **a fost și mai puțină grijă**.

" Mai întâi, **nu se știe în mod precis câți frați de-ai noștri** se află în afara Statului românesc.

Statisticile pe care le fac străinii , **sunt părtinitoare** și pe drept cuvânt.

La noi s-au făcut **diferite afirmații** ,însă **fără o bază serioasă** ;s-au dat cifre **aproximative** .

Acest punct este neapărat necesar de elucidat ,deoarece,în momentul când **vom vedea că acești Români** din afara hotarelor **se urcă la peste un milion**, ne vom da seama de **importanța problemei** și **de regretabila lipsă a conducerii noastre** în ce privește această problemă de Stat .
Românii din afara hotarelor pot fi împărțiți după statele cărora aparțin " [.....]

▣**Românii din :Rusia Sovietică,Iugoslavia, Bulgaria, Grecia(aromânii), Albania(fârșeroții), Ungaria, Cehoslovacia** .Statistici,profesii

▣**Macedo-românii, aromânii** :rolul lor în dezvoltarea burgheziei, a epocii moderne

#**Desnaționalizarea Românilor de peste hotare: zone periclitare**

▣ Necesitatea colonizării lor în România

"Suntem un popor de **15 milioane numai de Români** , la care se adaugă apoi minoritățile. Ei bine, d-lor, **eu afirm că nu trebuie să ne fie indiferent nici măcar un singur suflet de Român** , care ar dispărea ,care ar fi asimilat de celelate naționalități, **pentru că acest Român poate să fie mâine o putere economică , artistică, gospodărească ,de primul rang** ,care să contribuie la întărirea neamului nostru .Și atunci, dacă aceasta este situația , **altă soluție nu există în ceea ce privește Românii din afara hotarelor decât colonizarea lor treptată , înăuntrul hotarelor Statului nostru "** [-----paranteză ...---]

▣ Zone recomandate pentru colonizare

[LD :**CC Giurăscu** pășește pe pământ " minat " . Va fi secondat de **Octavian Goga** .

Off-ul lui Goga cu **revizuirea cetățeniei** izvora din această aberație demografică,

și își avea începuturile din timpul Conferinței de pace (statutul minorităților) ,

apoi din timpul când era ministru de Interne , în guv.Averescu .

Ambii invocă **studii dedicate problemelor demografice** (**Nicolae Iorga, Popa Liseanu , Romulus Seșanu , Leontin Iliescu**) ,

în care se ridică " problema " , dar " rezolvarea " ei se bate cap în cap :

să nu se atingă de pământ , să fie aduși coloniști români de peste hotare (Giurăscu) ;

să se ocupe de agricultură , nu de comerț și meșteșuguri (Iorga) ,

să se folosească **ghilotina cu vapori** (Barta Mikloș - Goga) ;

[LD : **31 oct. 2003** . Știu că subiectul este " delicat " , știu că subiectul a fost și a rămas " tabu " ,

în epocă și mai târziu. Eu însămi am simțit-o , când am fost la colocviul de istorie de la Ierusalim

(1985) Ca o coincidență , la TVR-2 ,în seara asta , este o discuție despre " **holocaust** " ,

despre " **șoah** " Istoricul **Carol Iancu** (prof.univ.la Montpellier) **Alexandru Stoenescu și Lia Benjamin** ... despre **Comisia mixtă rom-esraelită** ,

înființată recent , la inspirația lui Ion Iliescu și Elie Wisenthal ...]

-**CCGiurăscu** : " Da, d-lor, **necesitatea colonizării** acestor Români din afara hotarelor **se pune**

într-un grad urgent . Pământul țării noastre în momentul de față comportă **anumite zone și**

anumite centre , în care **populația românească se găsește într-o situație defavorabilă** .

Frunteria de nord, Bucovina - Moldova de miază-noapte - Maramureș - unde **populația**

românească ,de vreo **200 de ani** ,**este în continuu regres** , în defensivă [.....]

-**CCGiurăscu** :Are toată lista, dar este inutil să mai continue.Aceasta era situația din sate , nu

din orașe ! **Satele Maramureșului , pline de "populație străină "** .

" Același lucru se întâmplă în **Nordul Basarabiei** , în nordul **Moldovei** dintre **Prut și Nistru** ,

unde are loc **o înaintare neconținută a elementelor alogene , a evreilor și rutenilor** .

Voi adăuga că **aceste elemente acaparează proprietățile,pun mâna pe moșii, pun mâna pe**

bunurile imobiliare, urbane ,devin proprietari și merg până acolo încât ajung și ciobani la

stănele din Maramureș și din Bucovina!"

▣**Nedepășirea ariei normale a românismului** :Transnistria ? -Nu ! ;Vidinul ? Nu !

▣**Studii demografice românești**

#**Penetrația evreească**

▣Primejdii : secui, ruși, tătari, găgăuți, bulgari, turci ...

[LD : **atenție !** prin această optică ,se poate ajunge la tot felul de " îndreptățiri" ,

la toate culorile " naționaliste" : **a cui a fost pământul ? ;cine l-a muncit -cine l-a stăpânit ? ;**

cine a fost primul ? ; care pe care a dislocat ? ; care pe care a asimilat ? ; cine sunt

autohtoni -cine sunt venetici ?;cine trebuie să plece- cine să rămână ?

Babilonul demografic al zonei de intersecție a imperiilor .

Polemici , mai mult sau mai puțin documentate , creatoare de atmosferă și curente naționaliste .

Cu dezlegări temporare (în funcție de balanța de putere) ,

sau **cu dezlegări mai de durată** (războaie urmate de tratate de pace) .

Istorie și istoriografie a sec.XX . Care va fi istoria și istoriografia sec.XXI ?]

" În afară de aceste zone ,din **frontiera de miază-nopate** , unde, a avut loc ,din partea Statului

magiar ,**înainte de 1918, o acțiune de maghiarizare** ,ale căror **rezultate le vedem astăzi** în

cuprinsul hotarelor,**a fost o acțiune sistematică de dislocare a elementului românesc**."[....]

#Înstrăinarea orașelor :procentaje

▣Planurile de colonizare românească :Preocuparea PNL/I.Brătianu/

[LD : sesizează similitudinile și diferențele , tezele și soluțiile , care dau o idee mai nuanțată privind nuanțele naționaliste la noi .**Colonizarea cu români** sau **expulzarea străinilor ?** Indiferent ,însă , de soluția susținută , ele pornesc de la realități incontestabile.]

-**CCGiurăscu** : " D-lor, acesta este situația.Și atunci, când în Statul Român ,există atâtea zone și atâtea centre periclitate ,unde elementul românesc este în minoritate ,**nu este un imperativ al vremii noastre ,ca să aducem toate elementele românești disponibile , din afara hotarelor,să le colonizăm , spre a putea modifica , chiar transforma,aspectul etnic al acestor zone și centre ?"** (aplauze)

- **Nich.Robu (PNC)**: "Dle Giurăscu, la noi în Bucovina , populația este împestrată , **însă este foarte densă** . Noi, Românii de acolo, suntem în aceeași proporție ca aceea care se găsește în județele vecine , la Botoșani și Dorohoi,poate chiar mai mult.

Statul austriac, în opera sa de colonizare , ne-a îndesit .Dacă am aduce și Români din afară, și să-i colonizăm acolo ,**ar însemna să murim de foame**.Operațiunea trebuie să fie alta, **să scoatem străinii din țară , să fim noi stăpâni !** " [.....]

" D-lor deputați, în timpul **guvernării național-liberale de la 1922- 1926** ,s-a făcut **începutul operei de colonizare** a elementului românesc din afara hotarelor.

Trebuie să notăm această dată importantă **13 ianuarie 1925**, fiindcă în această zi a fost prezentat un **Plan de colonizare** de către **Alexandru Constantinescu** ,Consiliului de miniștri, care l-a aprobat prin **Raportul cu Nr. 119.772 din 13 ianuarie 1925** .

" S-a hotărât ca **suprafața disponibilă atunci , de 41.104 ha,să fie colonizată , jumătate cu locuitori din Vechiul Regat ,jumătate cu Români din Macedonia** ,imigrați în țară ,conform tabelelor ce se vor aproba de minister.

Loturile se fixau la **15 ha, în regiunea de frontierăși la 10 ha în interiorul județelor;** plus **5.000 m.p. izlaz și 2.000 m.p. loc de casă** ,de fiecare .

CGiurăscu / 25 febr.'37

#Ritmul descrescendo al colonizării

▣Partide și personalități preocupate PNL-Gh.Brătianu , PNC-Goga ; Fr.Rom. -Vaida .

#Dezarticularea sistemului legislativ.

"Cereri de colonizare nu au lipsit .În intervalul 1930 -1934 ,colonizările s-au făcut **pe baza unei legi** .**Din 1934, s-a desființat Oficiul Național de Colonizări și Legea de colonizări**, și această situație a rămas așa până la 7 aprilie 1936 .

Prin urmare ,**aproape 2 ani lucrurile au rămas fără cadrul unei legi** ,pentru că **legea veche a fost abrogată la 4 mai 1934**, prin **Legea privind Regiile Autonome**.

Așa dar,timp de 2 ani de zile, în cursul acestei guvernări, **n-a existat o lege,care să reglementeze întreaga colonizare** ,deci și colonizarea Românilor de peste hotare . "

"Acum d-lor, **ascultând de unele sugestii** ,care au venit atât de la președintele Camerei ,cât și din partea d-lor deputați, cred că sunt în asentimentul dvs ca **să continui această expunere joia viitoare** , când voi arăta **ultimele documente pe care le am în privința chestiunii colonizării Românilor de peste hotare** .

-**Take Slăvescu** (vicepreșed.) : Consultă Adunarea să încuviințeze dezvoltarea interpelării în ședința de joi, 4 mart.'37 .

-**Adunarea încuviințează**

CCGiurăscu / 25 febr.'37

39.)**Al.Rotta** (Fr.Rom),Interpelare :studenti naționaliști arestați , **1 mart.'37**

Madgearu (PNT),**Goga** (PNC) - intervenții , precizări, delimitări .
ministr.Juстиției - **VVSassu** .

(LD :2 nov.2003 . Greu an anul 1937 :

/Curentele extremiste : **naționaliști versus comuniști & antifasciști]**

/Comunism - fascism - democrație

/Anticomunism - antifascism- antidemocrație

Doctrine, etichete, confuzii, înregimentări, echivocuri , consecințe.

Confruntări între curente , partide și presa românească .

[LD :Ce să spun ?! Farmec au atunci când le ascuți dialogul ! Cum încerci să extragi " esențe", concluzii parțiale sau generalizante,dispar nuanțele, dispar confuziile ,dispare atmosfera]

[LD : trebuie să tratez fără nici un echivoc **confuzia care s-a întreținut** , în epocă ,

și în istoriografia comunistă ,privind "**etichetele**" **anexate de mișcarea comunistă** .

În egală măsură, trebuie să indic, tot fără echivoc, **confuzia întreținută de naționaliști** , atunci când identificau **antifascismul cu comunismul**.

Și ,fără scuze, **exploatarea acestor confuzii în beneficiul electoral**, de către partide, chiar și de către cele democratice.

Din acest **triplu evantai de confuzii**, s-au extras **sloganuri electorale**,care au provocat **grave confruntări**, de la **amenințări, huliganisme, bătăi**,până la **teroare și asasinat**.

Răspunderea și vinovăția este , de aceea, greu de cuantificat ,dar consecințele au fost grave și s-au simțit .În cele de mai jos, o " **mostră**" :**atentatul contra prof.Bratu !]**

Doc.integral -**Frontul Românesc -Vaida**

Al.Rotta /

Al.Rotta / 1 mart.'37

Comunicatul M.de Int. / 27 febr.'37

...Arestări abuzive :14 studenți legionari

"Am onoarea de a interpela pe **ministr .de Interne [VVSassu]** ,următoarele :

"**Imperativul momentului** de față este **restabilirea ordinii** , grav zdruncinată - așa ne-a declarat dl prim-ministru .**Nu știu în ce măsură este justificată această alarmă** , dar dacă am judeca **după primele acte de autoritate** ale ministrului de Interne remaniat ,nu am avea motive de îngrijorare ,câci **guvernul nu face decât să-și îndrepte acțiunea în contra partidelor naționaliste** .

"Într-adevăr, **Comunicatul** Ministerului de Interne , din **27 februarie 1937**,arată că **au și fost arestați și depuși la Jilava studenții naționaliști :V.Trifa ,Spănu Iordache, Popescu Vasile, Virgil Rădulescu** , de la **Universitatea București**,pentru faptul că **au maltratat** pe studentul liberal ,**Aurelian Rădulescu** ,iar la **Cernăuți** ,au fost **arestați și trimiși în judecata** Consiliului de Război al Corpului IV Armată, **studenții Vișan Liviu, Ion Nemțeanu, Jitariu Spiridon, Orendovici Mircea, Scalan Cezar , Marian Popingiu, Toma Victor, Telinski Gheorghe , Mateescu Valeriu și Voinic Bujor**, pentru **o agresiune săvârșită asupra lui Vasile Parascop**.

" Întreb pe dl ministru de Interne:**Oare aceste singure fapte** ,care ,încadrate în noul Cod Penal ,**de competența judecătorului de Ocol,să fi declanșat toată furia guvernului** în contra unor studenți a căror vină este că **au administrat o lecție** unor colegi de ai lor, care **n-au înțeles să-i urmeze pe linia mare a naționalismului ?"**

Al.Rotta / 1 mart.'37

#Comunismul-pericolul cel mare

-Al Rotta:"Nu socotește guvernul că prin **așa-zisele acte de autoritate** ,care mai mult ar **friza abuzul, mișcarea naționalistă pierde din intensitatea ei** ,că, în mod indirect ,**se face jocul dușmanului neamului nostru ?**

Cine conduce din umbră asemenea acțiuni dăunătoare intereselor țării ?

Vrea guvernul,în mod sincer ,să-și afirme întreaga autoritate ,**să oprime ordinea ?**

Pentru ce atunci ,manifestă **atât dezinteres** față de acțiuni care ,întradevăr, **ruinează siguranța Statului** ,de la temelia acestei țări ?

"Nu mai departe decât **zilele trecute** ,în timpul alegerilor de la suburbia București , comitetul organizației **Partidului Comunist din România** ,a luat o poziție fătășă și ,prin manifeste ,a **indicat la ură de clasă,la dispreț față de Coroană,îndemnând alegătorii să susțină** - în lupta contra

naționalismului- **lista PNT** ,deoarece **reușita acestuia** ar constitui **un pas hotărâtor spre formarea Frontului Popular** .

-**VTPrelipceanu** (PNC)"D-le Rotta, nu este de scăpat din vedere că **studenții comuniști activează la Universitatea din Iași și Cernăuți** , însă au **marele avantaj** că au printre ei **profesori care îi susțin**.Așa ,distinsul profesor **Bratu a afirmat public** ,cu prilejul **procesului lui Constantinescu -Iași, că este antifascist** .

Întrebat : de ce ? A răspuns : **pentru că este țărănist "** [-----]

-V.Madgearu / 1 mart.'37

▣**PNT:antifascism, nu mișcare antifascistă & comunistă**

-**Virgil Madgearu** (PNT) "D-le președinte ,**este foarte regețabil că despre un om de autoritatea d-lui rector al Universității din Iași ,dl Bratu, se vorbește cu atâta ușurintă** ,cum a vorbit dl coleg.D-le **Prelipceanu** , dvs nu puteți să vă **faceți aici canalul de scurgere al tuturor calomniilor** care se publică împotriva **oamenilor de valoare și distincțiunea morală a profesorului și rectorului Universității din Iași, prof.Bratu** .

-**VTPrelipceanu** : " Aceasta nu este o calomnie .**Fiind întrebat de ce este antifascist, d-sa a răspuns :fiindcă sunt țărănist"**

-**Madgearu** ." **A fi antifascist este una și a fi comunist este alta** .[-----]

Eu vă rog să nu creați asemenea confuzii , într-un moment când claritatea de vederi se impune tuturor partidelor politice " (aplauze la PNT)

-O.Goga / 1 mart.'37

#**PNT -sprijinit de Frontul Popular**

-**Octavian Goga** (PNC " D-lor deputați,vreau să iau parte pentru moment la această **luptă a d-lui Madgearu pentru apărarea antifascismului** .

Dvs **spuneți, d-le Madgeru, că ați stopat** pe toți luptătorii dvs pentru democrație ,**să ia parte la lupta antifascistă**, pentru că **la spatele antifascismului stă comunismul** .

Este o teorie pe care am susținut-o , dacă vă aduceți aminte,cu ocazia **alegerilor de la Mehedinți și Hunedoara** și am dovedit că , în acea luptă electorală-este aici și **dl Nasta , din majoritate** , care cu mare competență a arătat acest lucru -**că dvs , în acea luptă electorală, ați fost în frontul antifascist** ."[-----]

O.Goga / 1 mart.'37

#**Acțiunea comunistă în România**

-**Goga** : "Mergem mai departe , dar eu sunt gata , dacă dvs vreți să triumfe adevărul istoric, să viu în acest moment cu hârtiile aici și să certific din nou acest adevăr. Dar eu vreau să trec la altă chestiune. **DI Rotta a vorbit despre rolul pe care îl au comuniștii** ,astăzi.

S-a dovedit și **la alegerile suburbane,unde comuniștii au intrat în rol** .

Eu cred că acest rol al comuniștilor există, persistă .

Nu știu cum **a intervenit în ultimul timp un adagiu** ,care trece din gură în gură ,și care este cu foarte multă insistență **pus în circulație** de niște oameni, care sunt interesați, **adagiul este :nu există comunism în România!**

Eu însă vă spun că **țara este plină de o rețea comunistă , care lucrează , care se manifestă în mod permanent**(întreruperi)**Da, o rețea comunistă și nu știu dacă dvs nu vi s-a pus la dispoziție tot felul de reviste ,sunt reviste periodice , numărul lor este de 50** [-----]

Goga / 1 mart.'37

▣**Mișcarea naționalistă studențească**

" Ei bine, **manifeste** de acestea se multiplică neconținut , și în vremurile acestea,**când comunismul lucrează** ,eu cred că **se face un exces de zel ,luându-se o atitudine de prigoană împotriva studenților** .

D-nii mei, **vă atrag atenția** , sunt dintre aceia care **am venit aici la Cameră** în zilele grele, triste ,**după moartea regretatului Duca** , și atunci **am spus :nu trebuie să ne întindem acum într-o atitudine de prigonire împotriva studenților ;** să se facă ordine, dar **să nu se cadă în greșala de a se exagera.**

Ei bine, **acum se exagerează. Se arestează toți acești băeți pe capete.** Eu vă spun - poate sunt greșit , dvs să judecați : **tâmpurile fierbinți ale tineretului mai bine vreau să le văd angajate pentru mișcarea naționalistă ,dacă vreți , extremistă, decât pentru mișcarea comunistă din România.** Acesta este adevărul." [-----]

#Diversiunile interesate cu mișcările extremiste

[LD :am mai spus-o! Urât caracter au atât **Goga** cât și **Madgearu** !Nici în acest context nu uită că sunt în **campanie electorală** !Dar , printre **picăturile otrăvite**... spun și lucruri adevărate ...]
-**Madgearu** : " Vreau să precizez un singur lucru .**Este absolut regretabil** că,ori de câte ori **apare un manifest , fie că emană de la comuniști, fie că emană de la Siguranța Generală** a Statului ...[-----]În același timp, ori de câte ori **ni s-au trimis manifeste** , invitațiuni de acest fel, **le-am respins ;**astfel că **este regretabil ca să se ridice încontinuu asemenea chestiuni ..** Afară de aceasta, **se urmărește, în primul rând, să se creeze un substrat artificial pentru anumite mișcări , care nu-și găsesc un substrat real în viața noastră socială și politică .**În acest caz, **noi ținem să spunem** celor care încearcă acum ,ceea ce au mai încercat în repetate rânduri, **în ultimii 18 de ani :nu au decât să continue , vor avea același succes ca până acum.**În ce privește manifestele, nu primim manifeste numai din partea aceasta .. D-le Goga ,**de ce nu relevați faptul că primim manifeste și din celălalt lagăr ?** Noi am primit buletinul nr 6 , intitulat" **Români din cele patru unghiuri ...**",iscălit "**Organizația sacră a brațului care nu iartă !** " [-----]

-Al Rotta(continuă)

■Încetarea prigoanei contra studenților naționaliști ! România Românilor !

-**Al Rotta**:"Nu mă preocupă atitudinea Partidului Național -Țărănesc , dacă înțelege sau nu să se desolidarizeze de partidul comunist,**deși socot că o datorie de conștiință românească impune unui partid de guvernământ ,unui partid ai cărui reprezentanți au fost sftnicii Tronului , să dezavueze public asemenea manifestațiuni** și să se pronunțe categoric contra .

" Un lucru este însă stabilit în mod precis, **că în România există un partid comunist , că activează fățiș, în disprețul tuturor legilor de ordine, îndemnând la revoltă ,la acțiuni nesăbuite contra autorității constituite ,la luptă contra Coroanei.**[.....]

Rezultatul imediat al acestei **provocări comuniste** , l-am și avut. **Alegerile de la suburbane** s-au soldat cu **un mort** și un număr important de **grav răniți** iar **autorii și provocatorii acestui măcel organizat,** se bucură de impunitate

și nu numai că nu sunt depuși la Jilava, dar beneficiază de starea de libertate .

Această absență totală a autorităților, această primă de încurajare dată comunismului , îngăduie tot felul de cpmentarii și e de natură să agraveze starea de anarhie.

" **Pentru ce ,întreb pe dl ministru de Interne, s-au adoptat două măsuri ?**

Față de mișcarea naționalistă , guvernul pornește la reprimare cu toată furia .

Față de mișcarea comunistă , mișcare de distrugere a tot ce este român, de distrugere a Statului , de compromiterea Coroanei, **guvernul stă impasibil .**

"**Rog pe dl ministru să-și revizuiască poolitica de ordine în această țară,și să privească acțiunea studenților naționaliști , chiar atunci când depășesc cadrul legilor existente, prin prisma sentimentului lor curat de dragoste de țară, prin hotărîrea lor de a imprima conducătorilor țării , mai mult spirit de jertcă, mai multă conștiință înîndeplinirea datoriei .**

"**România a Românilor !** acesta este **strigătul studențimei naționaliste .**

De aceea, **rugăm guvernul să avizeze la măsuri de ordine ,fără însă să bruscheze lucrurile.**

Atenție! Atenție! toată preocuparea numai față de mișcarea comunistă !"

-V.P.Sassu /Răspunde / ,2 mart.'37

(ministr. Justiției din 23 febr.'37, adică de o săptămână)

...Arestarea legionarilor teroriști

"D-lor deputați, în ședința de ieri a Camerei , d-l **deputat Rotta** a adresat guvernului **o întrebare ,și a cerut un răspuns** cu privire la **arestarea unor studenți din București și Cernăuți** .Este vorba de **arestarea ,de către organele parchetului militar , a acelor studenți** care , **prin teroare** ,au atras într-**o cursă** pe alți colegi ai lor, **spre a-i pedepsi** pentru faptul că **nu le-au urmat calea** și nu le-au urmat **școala violenței și a teroarei**. **"I-au sechestrat pe acești colegi și i-au maltratată în mod barbar** ,aplicându-se zice - o **sentință a unui tribunal extra legal** , deci **inchizitorial -o sentință dată de oameni fără calitate , fără răspundere și - adaug - fără suflet ."** (aplauze la PNL) [----] .

VPSassu / 2 mart.'37

...Comunicarea sfidătoare a lui Rotta

"D-lor, înainte de a da răspunsul guvernului, țin să reținem din cuprinsul întrebării d-lui Rotta **două afirmații ,pe cât de netemeinice, pe atât de absurde.**
În prima afirmație , cuprinsă în începutul comunicării sale, **dl deputat Rotta ,aduce acuzații guvernului**, învinuindu-l că **măsurile pentru asigurarea liniștii publice** ,pe care le-a instituit,nu constituie **decât o acțiune de vrăjmășie contra partidelor naționaliste** ,iar a doua afirmație bazată pe faptele acelor doi studenți teroriști , indirect dar vizibil,**facea apologia acestor grave infracțiuni** arătând că **acești studenți** nu au altă vină **decât** aceea că **" au administrat o lecție celor doi colegi ai lor , care n-au înțeles să urmeze linia mare a naționalismului "**
(Exclamări , protestări la PNL)

-Voci :Rușine ! Rușine !

-VPSassu : "Într-adevăr d-lor, **aceste afirmațiuni constituie o rușine pentru cel ce le-a făcut** (aplauze la PNL) **Căci este imposibil ca un membru al Parlamentului să facă asemenea declarațiuni , care constituie o primă de încurajare dată infractorilor. "**

VPSassu / 2 mart.'37

#Naționalismul distructiv -terorist

"În toată această comunicare ,**se vorbește** de la început și până la sfârșit **de naționalism** și -și ia îngăduința **dl deputat Rotta să ne servească** nouă, acestui guvern,**lecțiuni de naționalism** [-----]
"Acest guvern , însă , se îngrijorează de naționalismul acelor care , în loc să puie la contribuție puterea ideilor și a sentimentelor lor, folosesc armele teroriste și ucigătoare(aplauze la PNL) ,**un huliganism absurd și străin de sufletul poporului nostru ,huliganism pe care , orice minte luminată, trebuie să- l vestejească și să- l suprimă "**
VPSassu / 2 mart.'37

«Guvernul își va face datoria

" D-lor deputați, **guvernul își va îndeplini până la capăt hotărîrea de a păstra liniștea publică** , și eu ,**ca ministru al Justiției** , în împrejurările de față **nu am decât una și singura datorie : Aceea de a păzi ordinea legală ,prin respectarea legilor și prin stricta și prompta păzire a lor .**(aplauze , strigăte de bravo la PNL) [----]"**Acesta este , d-lor ,răspunsul pe care am găsit cu cale să- l dau imprudentei întrebări a d-lui deputat Rotta "** .(aplauze prelungite la PNL)

-Al.Rotta (replică)

...Extremismul de "dreapta" și "stânga"

[LD: trebuie să avertizez cititorul asupra accepțiunii și percepției din epocă privind extremismul de stânga și dreapta .După jumătate de secol în care s-a falsificat sau s-a omis a se prezenta extremismul de "stânga" în adevărata lumină , dialogul ce urmează poate fi derutant .
Dar cred că aduce oarece lumină asupra percepției de epocă]

-**Voci** : Este inutil ! [LD:să mai ia cuvântul]

-**NNSăveanu** : D-lor deputați,avem datoria,după Regulament, să vorbească la replică.
Dvs puteți să nu aprobați ideile d-lui, **dar eu trebuie să aplic Regulamentul.**

-**Al.Rotta** : Dle președinte, d-lor deputați,**condamnăm și noi acțiunile teroriste**

-**Voci** :Ieri le-ați încurajat !

-**Al-Rotta** :**Noi am cerut guvernului să procedeze cu aceeași măsură și cu aceeași vigilență și față de acțiunile teroriste comuniste.**Când a fost atăcat , prim manifestul pe care l-a citit dl Goga **propagatorii comuniști făceau apologia comunismului , îndemnând la revoltă.**

-**Vict.lamandi** (Ministrul Cultelor și Artelor)D-ta **te-ai ales** în alegerile generale din 1933 , pe lista partidului dr.Lupu ,**cu voturile comuniste și socialiste din Basarabia !**

Acum ai aerul că ne dai nouă lecții de românism și naționalism !Eram subsecretar de Stat la Interne și am și acum dosarele duminale, toate,și știu care sunt voturile în virtutea cărora ai venit aici (aplauze la PNL)

-**Voci** :Rușine ! Rușine!

-**Gh.A.Cuza** :În aceeași măsură **a evoluat d-l Rotta de la stânga spre dreapta ,în care ai evoluat și d-ta de la dreapta spre stânga ."**(aplauze la PNC)

-**lamandi** : Te-au votat bulgarii din Basarabia și ceilalți, iar acum ai curajul să ne faci nouă lecții de românism ! Ar trebui mai multă pudoare !

-**NNSăveanu**:Fac apel la dvs - dl Rotta are dreptul doar la 5 minute -**să-l lăsați să vorbească .**

-**Al.Rotta** : Aș ruga pe dl ministru să-mi răspundă **ce măsuri înțelege să ia față de propagatorii comunismului .Nu mi-a răspuns.**

-**VPSassu** : "**Zeci și sute de procese ale comuniștilor se află în fața instanțelor militare , care au dat pedepse foarte grele , fac desmințirea afirmațiilor d-tale "**(aplauze prelungite la PNL).**Pe noi nu ne interesează nici extremismul de dreapta ,nici cel de stânga"**
(aplauze la PNL)

-**Al.Rotta** :**Nu mă satisface răspunsul dvs** . (protestări la PNL)

[LD :nici că se putea moment mai prost ales de Rotta , să apere studenții naționaliști !

Imediat după el,**explodează în Cameră și Senat** cazul dramatic :**atentatul contra rectorului Tr.Bratu** .Comunicarea lui Rotta este dezavuată de toți, exceptând PNC]

Al Rotta / 3 mart

#Dezaprobarea atentatului

(DAD , MO 39, șed. 3 martie - la Sumar -p. 1837)

" Eu mă ridic la această tribună ,ca să **reafirm și astăzi, în numele Frontului Românesc ,** că **dezaprob cu toată energia actele de violență , că ne repugnă terorismul ca metodă de guvernare, ca metodă de determinare de curente .**

Frontul Românesc, ca **mișcare naționalistă de ordine**,nu poate să fie **decât pentru afirmarea autorității Statului.**"Când am făcut alaltăeri comunicarea, nu am fost călăuzit decât de acest principiu și **am cerut guvernului să-și afirme întreaga autoritate , nu numai față de mișcarea naționalistă , și și de cea comunistă ."**

-**dr.Mircea Isăcescu** /-la Sumar/ -3 mart.'37

#Condamnarea atentatului.

" Ieri s-a adus în discuția Camerei **un fapt care este profund regretabil**,și care **trebuie să fie condamnat de noi toți** .De aceea nu pot să întârzii ca ,**în numele Frontului Românesc,** să nu aduc **dezaprobarea noastră pentru gestul necugetat și criminal care s-a produs asupra d-lui rector Traian Bratu**, profesor la Universitatea din Iași .

#Acțiunile violente ,conspirative:

...naționaliste =substrat explicabil, justificat

...comuniste =străine de neam și țară

" În al doilea rând, s-a adus în discuție aici diferitele manifestațiuni ,care se remarcă de la o vreme încoace , în toate clasele sociale ale țării,manifestații care au luat forme violente, forme ilegale. Dintre aceste manifestațiuni , trebuie să deosebim două mari categorii : unele [LD:cele naționaliste] cu un substrat explicabil, justificat , grefate pe interesele populației române ,de a-și asigura existența în țara sa ; iar altele [LD:cele comuniste] ,care nu sunt explicabile și nu pot fi justificate ,acelea care se atribuie elementelor străine de neam și de țară ,și care caută să submineze tocmai organizația noastră de stat,monarhia constituțională, fruntariile noastre,și drepturile noastre de națiune dominantă și stăpână în țara noastră .

" De aceea, eu îmi permit ,în numele Frontului Românesc,să atrag atenția guvernului ,pentru ca să disjuncă aceste două categorii de manifestațiuni :acelea care sunt pe bază națională , să fie tratate părintește "[-----]"

Al.Rotta, M.Isăcescu /1-3 mart.'37

40.)Atentatul contra lui Tr.Bratu (1 mart)-Cameră,Senat ,2-3 mart.'37

(DAD, MO 38, șed. de marți, 2 mart.'37, pag. 1806 - 1812 ,după amiaza)

[LD:Vezi pe larg la fișierele partidelor respective :

Deputați:**Armand Călinescu** (PNT-șișier XIV) **Victor Iamandi** (PNL.-șișier XII) ,
Gr.Iunian (PRȚ) **GH.I.Brătianu** (PNL-2) **VTPrelipceanu** (PNC)
G.A.Cuza (PNC) **Virgil Madgearu** (PNT) **O.Goga** (PNC)

Senatori:**prof.C.Stoicescu,prof.Dragomir**

Hurmuzescu,prof.I.Botez,prof.dr.C.Angelescu(ministr. Ed. Naț .) **prof.Ai.Lapedatu**

(președ.Senat),**prof.N.Iorga ; prof.ACCuza IPSS dr.Miron Cristea** (Patriarhul României),**IPSS Ai.Niculescu** (mitropolit Blaj)

40.a.)Armand Călinescu (PNT) / 2 mart.'37

#Atentatul la viața lui Traian Bratu

" Dle președinte, d-lor deputați ieri seară, la Iași, rectorul Universității ,dl prof. Traian Bratu, pe când se întorcea de la Facultate la locuință,a fost urmărit de câțiva tineri studenți , oprit într-o stradă întunecoasă,atăcat mișelește pe la spate cu cuțitele și lăsat într-o baltă de sânge.Așa dar, câțiva studenți, au încercat să asasineze pe rectorul lor ;Câțiva tineri au voit să suprima pe învățătorul lor...

-**VVSassu** (ministr.Juștiției) : **Adevărat paricid.**

-**Călinescu** :...și încă pe unul dintre cei mai distinși profesori ,un adevărat caracter în această țară .Mă întreb cu durere :**dacă studențimea** noastră cuminte poate îngădui o asemenea rușine ;**dacă biserica și preoțimea** noastră pot lăsa nevestejit un asemenea act necreștinesc ;**dacă nația** aceasta poate tolera sistemul de destrămare,prin suprimarea celor mai aleși fii ai ei ,**dacă** poate exista în această țară **o conștiință** care să nu înfierize un asemenea odios act ." [.....]

▣Responsabilitatea parlamentului,a PNL

[LD.Total este justificat:îngrijorarea,protestul,apelul la atitudine civică, morală, politică .Nu se poate însă ignora perseverența cu care încearcă să desolidarizeze majoritatea și partidul național-liberal de guvern ,considerat exclusiv vinovat de tot ceea ce se întâmplă]

"Din nefericire,**nu cred că pot veni astăzi să cer lămuriri guvernului** ,care a supraviețuit ,așa cum a supraviețuit ,**asasinării șefului său** ,mai poate aduce astăzi **un răspuns cu o garanție** de temeinicie și de liniște în această chestiune.(aplauze la PNT)

"Am venit însă, pentru ca, **în fața Camerei și în fața țării** ,**să ridic un protest vehement împotriva stării de totală anarhizare în care a căzut aparatul nostru de Stat .**

" Și am mai venit, d-lor, să mă adresez unei părți din această Cameră .Dvs, în majoritate , **reprezentați un partid** căruia adesea i-a plăcut să se mândrească cu **tradițiile lui** , reprezentați un partid ,care totdeauna a **proslăvit amintirea înaintașilor lui** .
"Vă întreb : în ceasul **când este atăcat regimul politic** la a cărei așezare au contribuit înaintașii dvs, în ceasul acesta **nu simțiți dvs** oare **tresărind sentimentul dvs de demnitate pământ** **astăzi ?nu simțiți** răspunderea pe care o aveți în fața țării și în fața istoriei ?
Nu vă gândiți că, dincolo de nevoia de a sprijini **un guvern vremelnic** , **se pune problema asigurării regimului politic din această țară ?** (aplauze la PNȚ)
" În ce ne privește, venim încă o dată ,după atâtea și repetate proteste ridicate de la această tribună , **să subliniem în fața țării halul în care am ajuns** și **să degajăm răspunderile** , care apasă asupra dvs .O dată cu aceasta, voi adăuga **în ceea ce ne privește** , **că ne vom face datoria de a sta mai departe** , **cu orice risc și cu orice jertfă, în slujba ideilor de libertate și de legalitate** ,care sunt **la baza regimului politic din țară "**(aplauze PNȚ)

40.b)**Victor Iamandi** (ministr. Culte și arte) / 2 mart.'37

«Guvernul - la datorie !

"[.....] În ce privește **ultima întrebare a d-lui Armand Călinescu** ,**dacă guvernul și partidul liberal se mai simte în stare să facă față** situației destul de grele , din momentul de acum, **dacă prin măsurile pe care le-am luat și** , mai cu seamă, **prin hotărârea fermă de a le duce la îndeplinire până la capăt** , **vă asigurăm că, nu numai că vom menține ordinea legală** , **restabilind principiul autorității** [LD : **lipsă ultimele rânduri**]

40.c)**VTPrelipceanu** (PNC)

#**Atenție la comuniști !:pseudo-antifasciști ori pseudo-naționaliști**

[LD : **Atenție !** Introdu undeva această idee : se discută despre atitudinea unui profesor, rector de universitate, față de curentele studențești. Mă gândesc la faptul că, imediat după primul război, și chiar în tot interbelicul,**conotațiile privind extremismul**, curentele politice botezate "**de stânga**" sau "**de dreapta**" **nu erau încă încărcate de sensul pe care l-au imprimat atrocitățile** ce s-au săvârșit apoi în numele acestor ideologii, culminând cu războiului al doilea mondial ...

-**VTPrelipceanu** (PNC) În ședința de ieri , el a făcut o " interjecție" prin care a afirmat :"**D-le Rotta, nu este de scăpat din vedere că studenții comuniști activează la Universitatea din Iași și Cernăuți** , **însă au marele avantaj că au printre ei profesori care îi susțin.Așa , distinsul profesor Bratu a afirmat public,cu prilejul procesului lui Constantinescu -Iași, că este antifascist .** **Întrebat : de ce ? A răspuns : pentru că este țărănist "** . [-----]

-**Vict.Iamandi** :Dle Prelipceanu, o singură întrebare :**de ce vedeți dvs în cuvântul< antifascist >,numaidecât o deviațiune de la obligațiunile naționale ale unui partid ?**

Eu conving că vor fi mulți comuniști care ,ca să-și mascheze acțiunea de comunism, duc cu ei antifascismul și activează ca atare ;dar poate să fie cineva în contra concepțiunii fasciste și,cu toate acestea ,să fie un bun naționalist " [-----]

-**G.A.Cuza** : " În orice caz, dl ministru Luca ,în calitate de fost **ministru de Interne**,și dvs ,dle Iamandi , **trebuie să știți** foarte bine că,în momentul **când mișcarea comunistă a fost descoperită și compromisă**,a venit de la **Kominternul din Moscova o dispoziție** , prin care se spunea **să adopte această formulă a antifascismului** , ca să-și poată dezvolta mai departe propaganda . "

-**Iamandi** :Nu știu în ce măsură ,ceea ce spuneți este exact ,**fac apel la să fiți atenți în mișcările dvs naționaliste**-nu vorbesc de **gruparea dvs** ,d-le deputat Cuza ,care **este o grupare de ordine** - dar, în orice caz, **trebuie să se pună oarecare barieră ,căci de foarte multe ori , cei care fac naționalism sunt agenți provocatori comuniști"** (aplauze la PNL)

-**Prelipceanu** : N-aș fi intervenit în această discuțiune , dacă dl ministru **Iamandi** nu ar fi făcut aluzie la interjecția mea de ieri **Eu însă regret și dezavuez actul laș și urât**

-**Tr.Berberianu** :Dar ești foarte indulgent ,dle Prelipceanu ...

-**Prelipceanu** : ... în felul său de a vorbi, unul are un limbaj mai violent, altul mai temperat .

Calificarea făcută de mine este datorită limbajului meu moderat; vă rog însă să credeți că **nu am nici o rezervă de făcut asupra calificării acelu act.**

-Voci majoritate: Foarte bine ! Așa da!

-Prelipceanu : N-am cuvinte pentru a manifesta **dezavuarea mea deplină** contra acestui **gest urât** , făcut de **trei inși** , **în contra unuia singur, pe la spate**, protejați de întunericul nopții ; pentru aceasta **nu am calificare** .

-Emil Folea : Sunteți avocat ,găsiți termenul tehnic .

-Prelipceanu : Dar , pentru a încheia, țin să atrag atenția d-lui ministru ,rugându-l să-și amintească că la Iași, a fost **un proces cu Timotei Marin** , tradus în fața Consiliului de Război, **drept comunist. A fost judecat și atunci** , spre regretul meu , **tot dl prof. Traian Bratu a găsit cuvintele cele mai frumoase pentru a-l apăra** .

-Iamandi : Pentru că **Timotei Marin era un student foarte bun** , și **Traian Bratu, ca profesor și ca rector al Universității ,apăra totdeauna pe studenții buni, după cum apăra și pe studenții care făceau parte din grupările extremiste care astăzi și-au manifestat față de d-sa recunoștința că odinioară au fost ajutați !** Să nu uităm că dl rector Traian Bratu a făcut pentru Universitatea din Iași, ceea ce nu a făcut nici un rector de 20 de ani încoace.

-Prelipceanu : Se poate, dar **atitudinea d-lui rector Bratu atunci** , precum și în procesul lui Constantinescu -Iași, când **d-sa a afirmat că este antifascist** , **acestea m-au determinat să fac afirmația de ieri** , fără ca aceasta să însemne **nici un fel de aprobare pentru vreun fel de violență** , în contra oricui s-ar manifesta ea, și cu atât mai puțin atunci când ea se manifestă în contra unui profesor , care este și rectorul Universității din Iași ." [.....]

40.d) G.A. Cuza (PNC) / 2 mart.'37

#Atentatul Bratu = ispășirea păcatelor democrației române.

...Lupta dintre " *lumea veche*" și " *lumea nouă*"

[LD:această concluzie ,după duelul cu Virgil Madgearu privind "*gărzile partidelor*" (legionare, cuziste, țărăniște),având drept țintă principală pe cele țărăniște]

"Ce vrei să faci un tânăr impulsiv și lipsit de experiența vieții ,când el are în fața lui **asemenea pilde, asemenea exemple anarhice**, date de frunzașii vieții noastre publice ?

Și ce prestigiu mai poate avea un profesor **care aparține unei asemenea organizații** , **lipsite de autoritatea morală și care face să cadă discreditul și asupra universităților ?**

" D-lor deputați, **nenorocirea întâmplată la Iași** nu este decât **răbufnirea** pe un tărâm restrâns și **expresia acelei lupte generale** , care se dă astăzi în întreaga țară, încercând **două mentalități diametral opuse** , **două lumi dușmane** , **potrivnice până la exterminare** .

"De o parte, **o lume învechită, înrăită în păcate, lumea partidelor democratice** ,care **ne-au adus în halul acesta** ,impunând țării **o grabnică retrezire și o serioasă scrutare a conștiinței guvernanților** .De altă parte, **o lume nouă** , care se ridică și vine să ispășească **păcatele de 17 ani ale democrației române.** " [-----]

" În numele acestei legalități , pe care noi am respectat-o și pe care vrem să o vedem respectată de toată lumea, protestez astăzi **deopotrivă contra violențelor unora** [legionari] **cât și a violențelor celorlalți** .[țărăniști] "[.....]

40.e.) G. I. Brătianu (PNL-2) 2 mart.'37

...Telegramă lui Bratu

Este de prisos să exprime sentimentele ce l-au cuprins când a aflat din ziarece s-a întâmplat ieri la Iași. **A telegrafiat colegului său, să-și exprime bucuria că atentatul nu a reușit** , urându-i **însănătoșire grabnică** .

G. I. Brătianu (PNL-2) / 2 mart.'37

#Atentatul = pretext pentru măsuri excepționale !

▫Prevestire : pretext pentru știrbirea regimului constituțional

[LD : Dacă vorbele lui Gh.Brătianu se plasează strict în episodul care le-a provocat ,opinia lui pare a unui **iremedial inamic al guvernului**,a unui **neconsolat opozant** ajuns cu partidul său la periferia politică ,a unui invidios căzut din grațiile regale , etc etc.....

Dar ,dacă vorbele lui sunt confruntate cu cele întâmplare doar peste un an , atunci Gh Brătianu a fost un lucid , un vizionar ,și a avut dreptate !]

" **Foarte bine** a făcut adineauri d-l **Călinescu** , când, ridicând această chestiune ,**nu s-a adresat guvernului** - oricine ar vorbi în numele său - fiindcă prin întreaga desfășurare a evenimentelor ,desigur că **nimeni nu este mai puțin chemat decât guvernul de astăzi , ca să dea urmare acestor împrejurări și să ia măsurile care se impun.**

(exclamări la PNL -1; aplauze la PRȚ și PNT)

" În special, dacă nu sunt greșit informat , una din măsurile recente , imediate, luate de după ce s-a aflat acest trist eveniment de ieri, ar fi **închiderea tuturor universităților** din țară , și atunci **vă întreb : pentru fapta câtorva ticăloși, care sper că vor putea fi pedepsiți cât mai degrabă și cât mai drastic, trebuie să sufere întreaga studențime a acestei țări ; trebuie să fie aruncată în stradă și , prin lipsa ocupațiilor ei normale, firești, trebuie lăsată tocmai pradă anarhiei și dezordinii ?**

" D-lor , **aceasta nu se poate !** Ceea ce **constat** , din nefericire, **este o deplorabilă continuitate în activitatea acestui guvern** -o deplorabilă continuitate -fiindcă și de rândul acesta , ca și în alte împrejurări triste ale trecutului, **se încearcă să se arunce fapta câtorva vinovați , asupra întregii studențimi și a întregului tineret .**

" Mai mult decât atât . **Se constată** încă o dată , această foarte îngrijorătoare împrejurare : **născuți prin violență , dvs încheiați prin violență !**

" Și mai ales rostul acestei declarații este să **adrez** , **nu guvernului și Camerei , un strigăt de îngrijorare și un cuvânt de prevestire** , că aceste împrejurări **să nu se mărginească la consecințele lor firești ,care trebuie să fie urmărirea și pedepsirea făptuitorilor , ci să servească ca pretext comod**, în aceste vremuri în care **măsurile excepționale devin o regulă , pentru cine știe ce atentate care se plănuiesc din umbră , împotriva vieții constituționale și a libertății în România "**

(Exclamări la PNL- 1 ; aplauze la PNL -2)

Atentatul contra Tr.Bratu , 2,3 mart.'37

41.)Lucrările Senatului /Sumare/ 2,3,4 mart.1937

#Atentatul contra prof.rector Traian Bratu

-La Sumar :senatorii vestejesc **odiosul atentat săvârșit împotriva prof.rector Tr.Bratu** , fost președ.al Senatului :I.Damian, ing.Miclescu, **Drag.Hurmuzescu, prof.C.Stoicescu, Gr.Gafencu, prof.DRloanițescu** (Fr.Rom-Vaida) ,**prof.M.Manoilescu, prof.I.Botez, prof.N.Iorga, prof.dr C.Angelescu , prof AI Lapedatu,**

-Senator **V.Pirtea** , comunicare : măsuri pentru protejarea elementului românesc, în orașele de graniță :jud.Caraș-Severin.

-**Vict. Iamandi** (ministr.Culte și Arte) ,**Em.Diaconescu** (raportor) Pr.de lege privind **Înzestrarea unor mănăstiri ortodoxe cu păduri și terenuri .**

-**Vict.Iamandi** , pr de lege privitoare la **Organizarea teatrelor naționale , operelor române, și a spectacolelor**
3 mart.'37

-IPSS **dr.Miron Cristea** , IPSS **AI.Niculescu** (mitropolit Blaj) -vestejesc atentatul contra prof. Traian Bratu .

-**Prof.N.Iorga** , **N.Costăchescu** , **C.Stoicescu** , **Hurmuzescu** , **D.Danielopu** -la legea pentru completarea unor dispozițiuni din **Legea învățământului universitar .**

-Pr.de lege privind **Clerul militar**

42.)O.Goga (PNC) , interpelare ,Cameră, 3 mart.'37

/ studenți - cămine , universități / preoți - biserici / uniforme / protecția muncii românești / Vict.Iamandi (ministr.Culte și Arte) ;" I.Nistor (ministr.Muncii)

-Victor Iamandi /

Pr.delege ptr reorganizarea vieții universitare

Răspunsul detaliat la întrebare îl va da dl ministru Angelescu .

...Închiderea temporară a universităților și căminelor

Până atunci , unele deslușiri : "**Turburările regretabile din timpul din urmă, care s-au produs la universități și cămine, au determinat guvernul ca să vină cu măsuri drastice , pentru a pune capăt acestor turburări ,închizând în mod temporar universitățile și căminele.**

" Dar ,**pentru ca răul să poată fi curmat din rădăcină, odată pentru totdeauna,Ministerul Educației Naționale a elaborat un proiect de lege pentru reorganizarea vieții universitare ,** stabilind **dispozițiuni pentru disciplina studenților** , o lege prin care să se stabilească condițiile în care universitățile să poată funcționa în mod normal.

"Legea aceasta a trecut ieri prin Comisiunea Senatului ;azi se discută în Senat .

Ea va veni în fața onoratei Camere .Atunci dvs veți avea ocaziunea să apreciați după cum merită , dispozițiile acestei legi care , de bună seamă , că vor crea condiții favorabile pentru o dezvoltare normală și firească a vieții noastre universitare .

" De aceea, **eu rog pe dl Goga să aștepte cu încredere această lege,**care va da **cel mai bun răspuns la observațiile ridicate aici "** (aplauze la PNL)

Universități, biserica / 3 mart.'37

43.)G.I.Brătianu (PNL-g) , intervenție:Relațiile cu G de F,4 mart.'37

CCGiurăscu (PNL-g) , interpelarea : Românii de peste hotare (- II -)

(DAD, MO 40, șed de joi, 4 mart.'37 , pag. 1890 - 1892)

[LD :Doc.integral - fișier PNL -g ,III sau Sistem de partide sau Guvern

Gh.Brătianu / 4 mart.'37

[LD : de la 25 februarie , se produsese o serie de evenimente care au precipitat scena politică românească. De fapt , **Giurăscu aproape își epuizase interpelarea,** iar în această zi **deschide șefului său, Gh.Brătianu , o intervenție substanțială** în chestiunile la ordinea zilei .]Doc.integral - fișier PNL-g III

-**CCGiurăscu :Un document citat de el,a stârnit o diversiune** și, deși el a făcut trimitere la o cuvântare a lui Gh.Brătianu și la Programul partidului,s-au făcut **speculații** cum că **în partid** ar exista , pe această temă, **divergențe de opinii** .

(**Brătianu îi cere voie la o intervenție, pentru oamenii de "bună credință",cărora , este necesar să le spună un cuvânt de lămurire**)

Gh.Brătianu / 4 mart.'37

Programul PNL- g

"Ni s-a opus în adevăr în cursul discuțiilor care au avut loc în săptămâna trecută ,două probleme : aceea a programului nostru , pe care o amintea d-l Girăscu ,și aceea a raporturilor noastre cu " Garda de Fier " ,asupra cărora **s-a spus că am fi în echivoc** . [-----]

" În ce privește programul nostru, dl Gurăscu vă cita dăunăzi și vă amintea și acum , **declarațiunea** pe care am făcut-o aici, de la această tribună, **acum 3 ani** , dacă nu mă înșel , **la 24 februarie 1934** . [discurs la mesaj, 24 febr.'34 , fișier - I / PNL-g , poz. 65]

...România a românilor

Îngăduiți-mi să o completez printr-un pasaj al Manifestului din noiembrie 1933,de la **alegerile**

generale. " Citează din *Manifest* :

<În România întregită ,cârmuirea trebuie să fie a Românilor , nu a străinilor.

Aceasta trebuie să o înțeleagă cei ce trăesc pe pământul nostru . >

<Nu am fost și nu suntem împotriva locuitorilor de altă limbă și de altă lege, care trăesc printre noi,a căror credință către Statul Național se poate dovedi statornică ,care împart de atâta vreme necazurile , suferințele și bucuriile noastre **!Dar orașele și unele părți de margine ale țării, au fost năpădite de străini ,care nu au nici o legătură cu noi.**

În tineretul nostru există prea mulți astăzi care **cer zadarnic dreptul la muncă și la viață , ne mai găsind nici un loc pentru ei pe pământul românesc. >**

< De aceea, noi voim să aducem în țară pe românii rămași peste hotare pentru ca , împreună cu ei , să înlocuim, prin colonizări , cu ajutorul Statului, această poruncă a vremurilor : naționalizarea orașelor și a ținuturilor de graniță >

...Două categorii de minoritari

" Ni s-a spus : **dar aveți două atitudini față de mionorități !** Dar oare nu este evident că **sunt două categorii de minoritari ?** Nu este evident că [-----] **sunt unii care au de mult reședința în țară la noi, care s-au identificat cu credințele neamului nostru ,iar alții , care au venit de curând, și n-au nici o legătură nici cu trecutul ,nici cu dezvoltarea acestei țări ?** (aplauze la PNL-g) **Și atunci , este rândul meu să întreb ,cum se consideră această problemă ?**

Trebuie oare ,în această privință ,numai soluțiuni totalitare ?Trebuie admiși cu toții , fără să se țină seama de vremea și sentimentele lor - ceea ce este împotriva realității ?

Sau trebuie eliminați cu toții -ceea ce desigur nici cea mai extremistă grupare nu poate pretinde ?"Să-mi dați voie să conchid asupra acestui punct :în această chestiune ,**nu noi ne aflăm în echivoc ,ci alții,** care au venit la cârmă pe baza **altor principii ,** [vizat PNL-1] **care cârmuesc în continuă ezitare și contradicere față de ele "** (aplauze la PNL-g)

Gh.Brătianu / retro'33- 37 , 4 mart.'37

Partidul de opoziție trebuie să fie contra guvernului !

[LD :Încercând să explice poziția față de Gardă, **Gh.Brătianu** - era istoric și doctrinar ! - îmi **oferă o cheie,devenită regulă , axiomă ,**în comportamentul partidelor românești , privind valoarea ce trebuia acordată **"alianțelor " electorale sau permanente:un partid de opoziție , _ trebuia să lupte contra guvernului !**

Nu aveau importanță nici doctrinele, nici principiile, nici scrupulele morale.

Pentru a-și susține teza, **Gh.Brătianu** invocă un articol al "**dr.George Ohăbeanu "** , (alias **Zaharia Boilă**), comparându-și poziția , făcându-și alibi, prin aceasta ,cu **cel mai democrat , cel mai constituțional ,cel mai** etc etc partid : **PNȚ .**

Stăruind asupra acestor precizări făcute de Gh.Brătianu , pentru că ele îngăduie tratarea circumspectă și nuanțată a "**pactului de neagresiune**" semnat doar peste câteva luni, între **Maniu -Gh.Brătianu -CZCodreanu .**

Dacă aceasta era o "**regulă de aur**" a opoziției ,este foarte **greu să se discearnă corect ,** între ceea ce era **valoare doctrinară** și ceea ce era **oportunitate efemeră .**

Chiar declarația aceasta , trebuie judecată prin această grilă.Cu atât mai mult cu cât

Gh.Brătianu este - nici el nu știa ! - în **ultimul an, al 7-lea,de opoziție pătimașă față de trunchiul din care se rupsese !**

Cât de dificil este , pentru istoricul de mai târziu, să urmărească adevărul și să fie obiectiv !]

[LD : vezi **broșura** lui **Zaharia Boilă** ,pe subiect la **fișier PNȚ** sau **G de F**]

...G de F după dizolvare (retro'33)

După dizolvare **G de F** a dat o **dispoziție** ca membrii săi să voteze cu :**PNL-2, Manoilescu, Averescu sau Maniu.Ce valoare efectivă a avut această dispoziție, este greu de spus !**În orice caz ,ele nu compensau **voturile furate de PNL-1 !**După aceea, s-a căutat **cu stăruință și fără scrupule,**să se împrăștie **o atmosferă de calomnie, de complicitate** , care au mers până la **percheziții nocturne ,și refuzul dreptului la replică și protest** (prin cenzură)

...PNȚ față de G de F

Dacă era vorba de a examina **atitudinea partidelor politice față de Gardă**, de ce să se oprească la ziarul său, și nu la cel mai răspândit ziar din Ardeal, care scria cu câteva zile în urmă: "**S-ar putea descoperi lacune în atitudinea noastră**". [a PNT] **S-ar putea spune că noi nu am atăcat totdeauna și atât de categoric, Garda de Fier, cum ar pretinde-o distanța dintre concepțiile noastre politice. Dar nu am făcut excepție cu Garda de Fier. O atitudine similară am observat și față de celelalte grupări. Un ziar independent de opoziție, cum suntem, trebuie înainte de toate să lupte cu guvernul, și numai în acea măsură cu opoziția, cât este inomisibilă nevoie. Tot din aceste motive am avut aceeași atitudine față de goști și vaidiști. Nu am atăcat pe gardiști, fiindcă nu ne-au atăcat nici ei**". Ziarul este "România Nouă", și articolul este semnat dr. George Ohăbeanu, care, dacă nu mă înșel, este dl Zaharia Boilă [---]
Gh.Brătianu / retro'33 / 4 mart.'37

#Echivocul guvernul Tătărescu față de G de F.

...Alternarea violenței cu toleranța

[LD : subscriu aproape în întregime la concluziile lui Gh.Brătianu .

[Dizolvare]

"**Ați început prin dizolvare**, prin acea măsură luată în momentul alegerilor, **acea măsură samavolnică**, împotriva căreia toată opoziția, nu numai noi, **am protestat la vreme**, fiindcă **lipsești o mișcare de tărâmul ei legal**, prin care ea se putea manifesta, prin alegeri .

[Represiune]

" **Ați deslănțuit o atmosferă de violență** și - pot adăuga acest lucru - eu cred că măsura aceasta **nu a fost combătută numai de noi, din opoziție ; eu cred că nu era nici în asentimentul real al șefului guvernului de atunci** [IGDuca] și a multora din colaboratorii săi , și dvs , **nu ignorați, în urma căror presiuni și din care parte s-a luat acea măsură nefericită**. [-----]

[Crima de la Sinaia]

"S-a deslănțuit atunci **o atmosferă de violență** care a culminat prin **crima de la Sinaia**, pe care **am reprobato**, cum reprobăm din toată inima , **orice acțiune de violență și orice vărsare de sânge, de ieri sau de astăzi; (aplauze pe băncile opoziției)** a culminat în acest fapt , în împrejurări care **nici astăzi nu sunt complet lămurite**, pentru că , dacă nu mă înșeală amintirea, de mai multe ori , **unii membri ai majorității au cerut să se lămurească și cererea lor a rămas zădarnică** .

[Toleranță]

"Trebuie să mai remarc un fapt. Guvernul [Tătărescu] **nu s-a împiedicat de căderea șefului său , de căderea șefului partidului** ; ba, pentru mulți din componenții săi , se poate spune că , **departe de a fi o piedică, a fost un folos** .

"Și atunci , după regimul de violență , ați trecut în **a doua fază, ați trecut la regimul de toleranță** , **ați permis reconstituirea partidului desființat** , i-ați îngăduit **deplină libertate** în toate manifestările sale

[Represiune generalizată]

...și astăzi constatăm că **vă speriați de propria dvs operă** și **confundați , în măsuri de represiune, toată studențimea** [aplauze la PNL-g) , toată Universitatea, tot tineretul, cu toți profesorii lui , **cu o acțiune politică** pe care **dvs ați desființat-o, și tot dvs ați reinviat-o**" (aplauze la PNL-g)" La rândul meu întreb : **unde este echivocul ?**"

Gh.Brătianu / 4 mart.'37

♣Tradiția PNL: politică de centru , de echilibru, de ponderațiune

...Alternarea politicilor de "stânga" și " dreapta"

[LD :ca nimeni altul , după moartea lui Duca!**Dacă** acest Gheorghe Brătianu nu se rupea în 1930 din PNL, el ar fi fost **cel mai pregătit doctrinar** (nu Dinu Brătianu , nu Tătărescu) și - de ce nu ?-**cel mai indicat să conducă PNL sau guvernul acestui partid.**

Cum să tratez locul și rolul "**accidentelor**", al "**erorilor**", al "**întâmplării**" în politică ?

Simpla eliminare a ipotezei , numai pentru căcineva ... cândva ...a spus **că istoria nu se face și nu se scrie cu " dacă "** , pe mine **nu mă intimidează**.Dimpotrivă .În fond, cum altfel să pot ajunge la concluzia finală ,privind cauzele **eșecului regimului democratic din România ?** **lată** , spre ex, **o nouă demonstrație a lui Gh.Brătianu** cu care **sunt de acord** .

Atunci , nici chiar **proprii săi partizani** nu au reușit să o înțeleagă prea bine.Cât despre unii **liberali " guvernamentali"**,conștient sau nu ,**pășiseră sau urmau să părăsească barca acestui partid istoric** și să servească pe Carol II]

Nu vreau să-l transform pe Gh Brătianu în vizionar ,dar previziunile lui, în mare ,s-au adevărit , atunci când le-a raportat și la contextul internațional în care a evoluat România.

"D-lor, **dacă este astăzi o primejdie**, ea trebuie examinată din alt punct de vedere.**S-a vorbit** aici ,foarte des în ultimul timp, **de tradiția Partidului Național -Liberal**,și s-a vorbit chiar **de unii** care **au dovedit un remarcabil simț de adaptare**,pentru că în foarte scurtă vreme **au reușit să se identifice cu o tradiție atât de îndelungată.** (ilaritate la PNL-g!)Dar această tradiție , dați-mi voie să v-o reamintesc,**este caracterizată printr-o latură esențială, care astăzi a rămas cu totul uitată .****Tradiția Partidului Național-Liberal** a fost **să facă în această țară** ,așa cum cereau împrejurările, așa cum cerea vremea,**fie o politică de dreapta ,fie o politică de stânga, dar să o facă cu elemente de centru ,cu elemente de ponderațiune și de echilibru "** (aplauze la PNL-g)

#Guvernul Tătărescu :încurajarea extremelor

[LD:Acum ,pune o doză de patimă,părăsește terenul lucidității,devine subiectiv ,devine distructiv ,cum era mentalitatea și "porunca" opozantului .Este la fel de adevărat că avea de ce să se lege ,pentru că guvernul Tătărescu - la inspirația lui Carol sau viceversa -a avut aceea conduită contradictorie și echivocă asistând (și încurajând) la confruntările dintre PNȚ și PNC , pentru ca , apoi , să lovească în toți]]

...Preludiu de război civil.

"În această cârmuire ,în care **pretindeți a reprezenta tradiția național -liberală** ,vedem dimpotrivă că **elementul de centru este tot mai scăzut** , este **tot mai mult desființat ;iar dvs dați drumul extremelor** , provocând **încăerarea lor** ,și ajungeți astăzi la **această atmosferă** care pare **o prefață de război civil** ,care ,în condițiile geografice ale țării noastre ,nu înseamnă numai **pierdere de vieți**,nu înseamnă numai **desființare de avuții**,ci poate însemna **distrugerea însăși a Statului și neamului acestuia ."** (aplauze la PNL-g)

"Dacă este un pericol, el **nu poate fi înfruntat numai de autoritatea brutală** ,el cere să fie **înfruntat de autoritatea morală**"(aplauze la PNL-g)

Gh.Brătianu / 4 mart.'37

▣PNL-g:Guvernare condiționată :națională și morală

...România , Românilor (fără represiuni)

...Succesiunea! Părăsirea guvernării de către Tătărescu !

" Deunăzi ,chiar ieri, **DI Goga vorbea de revendicări naționale** , care frământă tineretul.

Aș adăuga la acestea și revendicări etice .O societate , și mai ales **o clasă conducătoare** , nu poate rămâne la locul ei în Stat,decât **dacă găsește în ea și prin ea** , însăși mijlocul de a se reforma ,când nevoia și revedicările naționale o cer.

"**Dați-ne** ,cum s-a spus de atâtea ori, **o Românie a Românilor** ;(aplauze la PNL-g și PNC)

dar dați-ne , în același timp,**și o cârmuire a demnității ,o cârmuire a cinstei** (aplauze la PNL-g) și atunci ,**vă asigur**,nu veți avea nevoie de **nici o măsură de represiune,de nici o măsură de**

asuprire, nu veți avea nevoie **să aruncați studentimea** în viscol pe drumuri ,și nu veți avea nevoie **să transformați Universitatea** , așa cum vreți să o faceți, într-o **anexă a comisariatelor de poliție** .(aplauze la PNL-g)

"Iar dacă nu sunteți în stare să găsiți în mijlocul dvs elementele care să satisfacă această legitimă revendicare ,**atunci trageți consecințele și lăsați loc altora** care au mai multă înțelegere a chemării, care pot asigura în liniște și în libertate dezvoltarea acestei țări "

(aplauze , strigăte de bravo, la PNL-g)
G.I.Brătianu / 4 mart.'37

44.)Senat .Sumarul ședințelor 5, 6, 8 ,9 mart..'37

(DS, MO 38, 39, 40 , șed.de vineri,sâmbăta , luni, marți , din 5,6, 8 , 9 mart. '37)

[LD :selectiv, pentru a menține atenția asupra **cronologiei parlamentare** ,
a travaliului parlamentar, al conștiințozității activității legislative ...]

Vineri, 5 mart.'37

-**N.Iorga** - la Sumar - cazul lui -când a fost și prim-ministru, și ministru și rector al Universității, nu poate constitui un precedent . În realitate , prorectorul a girat atunci funcția.

-protoereu Aurel Dragoș, comunicare : **desființarea lojelor francmasonice** .
-continuă discuțiile la modificarea **legii învățământului universitar**. Vorbesc **El.Gyarfás**,
prof.Teofil Saucui -**Săveanu** ,**prof.DRloanișescu** (Fr.Rom.-Vaida) .

Sâmbătă , 6 mart.'37

-Continuă dezbaterile la modificarea **legii învățământului universitar**

Luni, 8 mart.'37

-Continuă discuția pe articole la modificarea **legii învățământului universitar**;

Dr.C.Angelescu - răspunde, trage concluzii etc etc Proiectul este votat și aprobat .

-**I.Nistor** (ministr.Muncii) ,**A.Alimănișteanu** (subsecretar de stat) **I.Damian** (raportor)
pr.de lege ptr. înființarea **Institutului Național de Credit al Meserișilor** .

Iau cuvântul **L.Oancea**, **AI Samoil**.

-Ședință de noapte : continuă discuțiile ...la lege

Marți , 9 mart.'37

-continuă discuțiile ..ptr. înființarea **Institutului Național de Credit al Meserișilor**

Iau cuvântul : **prof.DRloanișescu** , **C.Ceruleanu** , raportorul **I.Damian**

-continuă discuțiile la **pr.de lege** privind **organizarea teatrelor naționale ,operelor și spectacolelor** .Iau cuvântul : **N.Iorga**, **C.Ciomac**, **W Binder**,**prof. Bănescu** (raportor) ,
Vict.Iamandi (ministru Culte și Arte)

După amiaza ,continuă discuțiile la **pr.de lege** privind **organizarea teatrelor naționale , operelor și spectacolelor** .Iau cuvântul : **N.Iorga**, **V.Rădulescu -Mehedinți**,

prof.M.Manoilescu ,**Laurențiu Oanea**, **Tony Iliescu** ,**prof. Bănescu** (raportor) ,
Vict.Iamandi (ministru Culte și Arte)

-continuă discuțiile ptr. înființarea **Institutului Național de Credit al Meserișilor**
Iau cuvântul **raportorul I.Damian** ...

-**AI.Lapedatu** : **pr. de lege** privind construirea **Pieții Sf.Spiridon din Iași**

-**Victor Antonescu** (ministr.Afacerilor Străine) răspunde întrebărilor privind **participarea reprezentanților oficiali la înmormântarea lui Moța și Marin**.

Iau cuvântul : **Gr.Filipescu** (PNC) , **Gr.Gafencu** (PNȚ) , **DRloanișescu** (Fr.Rom.-Vaida) ,
M.Manoilescu (L.Corporat .) , **prof.ACCuza** (PNC) , **prof.N.Iorga** (PND)

-**Senatul** aprobă concluziile Comisiei ptr ca **N.Titulescu** și **Victor Antonescu** să fie **proclamați senatori de drept**.

AI.Lapedatu explică instituția și valoarea "**senatorului de drept**" :

" **Membrii de drept** " și " **senatorii de drept** " , erau categorii distincte .

Cei dintâi, în număr de 28 , sunt membri ai Senatului în virtutea **funcțiunii sau demnității** pe care o ocupă **în organizarea vieții de Stat** .

Ei sunt : **Moștenitorul Tronului** la vârsta de 18 ani ; **patriarhul** ; **mitropoliții și episcopii Biserici ortodoxe** (mădulari ai Sfaturilor Domnești, ai Adunării Obștești ale Regulamentului Organic, ai Divanurilor ad-hoc, ai Adunărilor legislative ale Convenției din 1858, ai Corpului ponderator de la 1864, și ai Senatului Constituției de la 1866)
Lor li s-au adăugat , în România întregită, **mitropolții și episcopii Bisericii Române Unite** - ca măsură de dreptate și echitate - și **șefii confesiunilor ortodoxe** -minoitare .

Președintele Academiei Române, ca cel mai înalt așezământ de cultură națională .

A doua categorie, instituită cf.Constituției , care a stabilit : deputații aleși în 10 legislaturi ; miniștrii de externe care , generalii de armată , etc etc ...

45.)Închiderea incidentului diplomatic (înmormântarea legion.),9 mart.'37

(DAD , MO nr. 44, șed. de marți, 9 mart.'37 , p. 2042 - 2048)

(D.S. , MO nr. 40, șed.de marți, 9 mart.'37, p. 2259 - 2270)

Camera (dimineața) :

a)**Victor Antonescu** (ministr.Af. Str.) - discurs-răspuns ;

b) **Armand Călinescu** (PNȚ) , c) **Gh.Brătianu** (PNL-2) ,d) **Gr.Iunian** (PRȚ) ,

e) **Oct .Goga** (PNC) , f) **Adam Ionescu** (Fr.Rom.) - declarații , replici, polemici

Senat (dupăamiaza) :

a) **Victor Antonescu** (ministr.Af. Str.) - discurs;

b) **Grigore Filipescu** (P.Conservator) , c) **DRIoanișescu** (Fr.Românesc-Vaida) ,

d) **M.Manoilescu** (Liga .Corporatistă) , e) **ACCuza** (PNC) , f) **N.Iorga** (PND) -replici ;

g.) **Vict.Antonescu** - concluzie finală .**Doc.integral , fișier Politică externă , VII**

[LD:mai 2007.Vezi deschiderea incidentului la poziția 37(13,17 febr.'37)

Inițial **nu m-am gândit să atribui acestui document diplomatic o semnificație deosebită și să-l tratez doar la cap.de politică externă.Acum m-am răzgândit .**

Mai întâi pentru că el va provoca **reacția opiniilor politice** parlamentare ;apoi , tocmai pentru a arăta **formalismul unor atari debateri** ;și , nu în ultimul rând , pentru a arăta "**curiozitatea**" că cele **trei cancelarii** au remis României , **un text identic** ,tras parcă la șapirograf !

Importante sunt doar reacțiile , care , și acelea , sunt minate, mai mult sau mai puțin , **de tact diplomatic. Nici într-un caz** ,de pe asemenea documente **nu se pot trage concluzii** privind **opțiunile partidelor** privind **politica externă dorită** .

[LD :În aceeași zi, sunt declarați , cf.Constituției și Curții de Casație, " senatori de drept"

Victor Antonescu și Nicolae Titulescu ,ca miniștri de externe în funcțiune mai mult de 6 ani **Al.Lapedatu** îl prezintă pe **Victor Antonescu** :ministru în diferite guverne ,sub câte-și trei Regi ai României moderne ,reprezentant al României la Paris,în timpul Războiului și la Conferința **de Pace** ,delegat al guvernului pentru regularea tuturor chestiunilor legate de Tratatul de pace .
În guvernarea Tătăărăscu ,echilibrând ,la Finanțe, bugetul României ,după 7 ani de deficite]

Camera

a)**Victor Antonescu**

≡**Guvernul consideră incidentul închis.**

...**Notele diplomaților implicați**

45.b)Armand Călinescu (PNȚ)

#Atitudinea contradictorie a guvernului .

...Lezarea demnității Statului

...Blam pentru prim- ministru

...Precedent periculos

45.c.)Gh.Brătianu (PNL-2)

☒Colaborare ,nu tutelă ,cu puterile străine !

...Neamestec în treburile interne !

...Contradicția dintre formula Tătărescu și Antonescu

45.d.)Gr.Iunian (PRȚ)

#Să plece diplomații sau Tătărescu !

45.e.) Oct .Goga (PNC)

#Un incident diplomatic " forțat "

...Neastâmpărul opoziției și excesele retorice ale lui Tătărescu

☒Dreptatea lui , a lui Goga .

f) Adam Ionescu (Fr.Rom.)

☒ Satisfacție pentru închiderea incidentului .

#Regret pentru contradicția dintre Tătărescu -Antonescu

Senat

45.a.)Victor Antonescu

☒Incident închis

45.b.) Grigore Filipescu (P.Conservator)

☒Neamestec în treburile interne !

☒ Independență și demnitate națională

45.c.)DRIoanițescu (Fr.Românesc-Vaida)

#Capcana-pretext întinsă de PNȚ .

#Echivocul declarațiilor guvernamentale

▫ Confirmarea declarației Fr.Românesc.

45.d.)**M.Manolescu** (Liga .Corporatistă)

▫ Participarea diplomaților =gest de prețuire a neamului românesc.

...Expunerea lui Antonescu =confirmă pozițiile cuminți, echilibrate

...Satisfacție pentru Închiderea incidentului

#PNȚ : încercarea de a provoca căderea guvernului ;

...Revocarea plenipotențiarului Jean Th.Florescu

45.e.)**ACCuza** (PNC)

▫ Satisfacție pentru închiderea incidentului.

45.f.)**N.Iorga** (PND)

▫ Guvernul = apărătorul demnității naționale

▫ Suveranul =simbolul ,arbitrul suveranității

...Ziua de 13 februarie '37=Atmosferă de război civil

...Regimul politic intern și extern al României

...Răspunsul diplomaților implicați

...Campaniile de calomnii și zvonuri

...Răspunsurile lui Tătărașcu și Antonescu

45.g.)**Vict.Antonescu** - concluzii

▫ N.Iorga :concluzii înțelepte , pertinente

▫ Același gând și scop în politica externă.

Dezbaterea incident diplomatic / 9 mart.'37

46.)Unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale,9 mart.'37

Mircea Cancicov,Pr.de lege(ministr.Finanțelor)

(DAD, MO 44, șed. Din 9 mart.'37 , p. 2063-2064) [Doc.integral -fișier Index legislativ](#)

-Mircea Cancicov / ministru de Finanțe

▫Expunerea de motive

Din cauza crizei generale , manifestată din 1930, și agravată an de an ,cu repercusiuni îngrijorătoare asupra bugetului Statului și ale tuturor serviciilor și situațiilor publice ,a fost necesar **să se ia diferite măsuri legislative excepționale** ,de ordin economic sau financiar ,

pentru a-i preveni sau stăvăli efectele.

[enumeră cele 10 legi emise de guverne ,din 1930 , încoace]

1)Legea nr.79 / 26 apr.1930 [---]

10.) Legea / 1 apr 1936

Între timp, unele din dispozițiunile de mai sus **au fost abrogate** ,prin legiurile anterioare ,altele **au fost modificate** parțial su total,altele **au fost trecute în legile ordinare** corespunzătoare (legea de unificare a contribuțiilor; legea pentru urmărirea veniturilor publice ; legea cumulului)

Prelungirea succesivă a acestor legi, **a dat loc la confuziuni și erori** .Pentru aceste motive a alcătuit proiectul de lege pentru **unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale** .

...Proiectul de lege

Textul propus.....Modificările Comisiunii financiare și bugetare

[LD :Sept.2003 .Pe două coloane, articol de articol, paragraf de paragraf, având specificarea "admis " sau "modificat " pentru fiecare .Extrag câteva exemple, pentru a aprecia regimul de austeritate și stadiul în care instituțiile statului cheltuiau banul public.

LD:16 iun.2007.Sigur, trebuie de ținut seama de baremele de prosperitate ale timpului.

Impresionează , astfel,interdicția dea cumpăra imobile noi (art.10)

Impresionează ,(în comparație cu practicile din timpul regimului comunist sau din perioada de tranziție de după '89) regimul acordat automobilului, ca articol de lux(art.11);

Dar mai les ,măsurile de austeritate și transparența :**se dezbăteau** în Parlament]

Art 10. Nu se vor face **cumpărări de imobile noi** în cuprinsul exercițiului bugetar '37 / '38

Art.11. Singurile autorități cu drept de a avea **un automobil , unul singur** :

președinții corpurilor legiuitoare ; președintele Consiliului de Miniștri ; IPSS Patriarhul

președ. Înaltei Curți de Casație ; Ministerele ; Prefecturile de județ, ptr toate serviciile ;

Prefecturile de județ, ptr toate serviciile ; Primăriile de municipiu ;

Primăriile de sector , pentru toate serviciile ; Regiile ; Administrațiile comerciale ;

Corpurile de armată și diviziile .

Întreținerea unui automobil (material, personal) , nu va depăși suma de 120.000 lei anual

Automobilele nu pot fi folosite **decât în interes de serviciu** ,și vor purta în mod vizibil **inscripția autorității**

Art. 14.Guvernul este autorizat în timpul vacanței parlamentare, să ia prin **Decret -Regal** , dat prin **Jurnal de Consiliu** ,orice **măsuri vor fi necesare** pentru **menținerea și asigurarea echilibrului bugetar** sau pentru **satisfacerea nevoilor neprevăzute** ,determinate de cerința apărării naționale și interesul general al țării .

Aceste decrete vor fi **supuse ratificării Corpurilor Legiuitoare în prima sesiune.**

Art.17. Pe lângă Ministerul Finanțelor, Direcția Bugetului, va funcționa o **Comisie permanentă** pentru **realizări de economii bugetare** , compusă din :**Raportorul bugetului**, un **membru al Înaltei Curți de Casație,dir. g-ral** al Ministerului de finanțe , cu următoarele atribuții :

a) să vegheze la aplicarea bugetului și efectuarea cheltuelilor ...

b)să semneze toate propunerile de cheltueli ...

c) să se pronunțe asupra avizelor cerute ...

d) să cerceteze reclamațiile și sugestiile ce se fac în scopul economisirii ...

e) să propună Ministerului de Finanțe măsurile necesare ...

f) să-și dea avizul asupra oricăror chestiuni survenite

Art. 18. Toate dispozițiile legii se aplică **și Caselor autonome, Regiilor publice , Administrațiilor comercial și Direcțiilor speciale** , careau bugete anexe ...

Art .19. Legea va intra în vigoare ,de la **1 apr.1937**

La aceeași dată, se abrogă toate celelate legi și dispoziții existente ...

Lege / 9 mart.1037

47.)Codul justiției militare,9 mart. 1937

(DAD, MO 44, șed.de marți, 9 mart.1937 , p. 2066 - 2084)
g-ral Paul Angelescu (ministru Apărării Naționale)

-NCPopescu (raportor)

▪Expunere de motive,

text lege // **Codul de justiție militară** (xerox integral)

Doc.integral la **fișier Index legislație** .

[LD : ca exemplu de sursă de drept și adaptare la evoluțiile societății.

Legea a fost emisă de o **Comisie specială** și o **Comisie senatorială** condusă de **mareșalul Prezan**, și a intrat în vigoare în mai 1937 .După **64 de ani**, ea înlocuia **vechiul cod,din 1873** (copiat din Codul militar francez din 1857)

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

-Importanța justiției militare

-Istoricul și evoluția Codului (1873-1937)

-Competența internă și externă a justiției militare

-Siguranța națională

...Justiția militară în alte țări

▪ Noul cod militar românesc

...Organizare , competență, procedură , infracțiuni și pedepse.

▪**Codul de justiție Militară**

48.)Sumarul ședințelor la Senat , 10, 11, 12 mart.1937

(DS, MO 41, 42, 43 , ședințele din 10, 11, 12 mart. '37)

[LD : tot dau aceste sumare pentru a arăta cât de mult munceau senatorii,la nevoie făceau și ședințe de noapte ! .Dau pentru a se vedea luarea în serios a dezbaterilor la legi -dovadă luările de cuvânt ;Dau pentru a atesta prezența în parlament a miniștrilor ,a subsecretarilor de stat , pentru a răspunde , pentru a pleda și argumenta legile pe care le voiau adoptate .]

Miercuri, 10 martie

/ După- amiaza / noaptea /

-**Gr.Gafencu** , protest : cenzurarea dezbaterilor parlamentare - în presă !

-Discuția generală la Legea **pentru Creditul național al meseriașilor** .

I.Damian (raportor)**A.Alimănișteanu** (subsecretar de stat la Finanțe),**I.Nistor** (Ministru) .

Vorbesc :**MManoilescu** , **prof.I.Nistor**, **ACCuza (PNC)** , **N.Penescu (PNT)** ,

DRloanițescu (Fr.Rom.) , **N.Iorga (PND)** ,

Legea se adoptă .

-**Discuții** la legea **Codul Justiției Militare** .

Vorbesc : **prof.Em.Antonescu** , **prof.DRloanițescu(Fr.Rom.)**

Legea se adoptă .

-**Pr.de lege** : **Societatea românească de silozuri ; Magazine generale și varantarea crealelor** (regie mixtă)**M.Negură** (ministr.Cooperăției) .

-Deschiderea unui **credit pe seama ministerului** Lucrărilor Publice
Richard Franasovici (ministr.Lucrări publice)
Vorbesc :**DRIoanițescu** ,**A.Alimănișteanu** (subsecretar Finanțe)

Joi, 11 mart. '37

(dimineața)

-**D.luca** (ministr.de Stat) :pr.de lege , **Desființarea Comunității de avere a <Universitatea săsesească și a celor 7 juzi >**

-**ThFlorescu** : **de ce a fost rechemat** din misiunea sa de plenipotențiar pentru Spania ?

-**M.Djuvara** (ministr.secretar de Stat) , **Eft.Antonescu** (raportor) pr. de lege , modificarea unor art.la **Legea Curtea de Casație și Justiție** .

Vorbesc : **V.Rădulescu -Mehedinți** ș.a..

-g-ral **Paul Zotta** (raportor) .Pr.lege , **Organizarea și funcționarea Muzeului Militar Național** și a regionalele sale.Vorbește **N.Iorga** .

-Continuă discuția la pr.de lege pentru **Înființarea Creditului Național Agricol** .

Vineri , 12 mart.'37

/ după amiaza / noaptea /

-**VPSassu** (ad-int.Agricult) : pr de lege **Organizarea și încurajarea agriculturii**

-**Prelungirea stării de asediu** **I.Damian** (Raportor) ,**Aurelian Benteoiu** (subsecretar de Stat)

Discuția generală la starea de asediu,vorbesc : **V.Rădulescu -Mehedinți** (PNȚ) ;

Iosif Jumanca (PSD) , **DRIoanițescu** (Fr.Rom.) **Prof.N.Iorga** (PND) ,**Gr.Gafencu** (PNȚ) ,

-**DRIoanițescu** (Fr.Rom.) ,interpelare : **protecția muncii naționale** .

-**ing.N.Miclescu** (P.Conservator) , interpelare : **starea proastă a șoselelor**

R.Franasovici (ministr) -răspunde

Senatul / 9 -11 mart.'37

49.)ing.N.Miclescu (PNC) - interpelare -12 mart.1937

(D.S. MO 43, șed. din 12 mart. 1937, p. 2455-2456)

N.Iorga (PND) , intervenții ;**R.Franasovici**(ministr.Lucrări Publice) - răspunsuri

■Necesitatea unor măsuri de gospodărire a drumurilor

[**LD:12 nov. 2003** .De ce mă pasionează pe mine dezbaterile parlamentare ?

Pentru că le consider veritabile **show-uri politice** ! Autentice **piese de teatru politic**, cu actori de calibru .**Spontane, vii, directe, uneori academice, alteori anecdotice** .

Era , de altfel, "**specialitatea** " lui Iorga să le provoace

În cazul de față, într-o interpelare aparent anodină - starea jalnică a drumurilor -

, se ajunge la necesitatea înzestrării armatei, la **iluzia păcii, la Liga Națiunilor...**

la înzestrarea armatei și la "**spiritul criticist junimist**" . Iar eu am impresia

că din acest "**polen**" , voi face "**miere** " : adică **voi stabili atmosfera epocii !**]

Ing.Miclescu / 12 mart.'37

#Ministerul Lucrărilor publice -cel mai sărac minister

[**LD:16 iun.2007**.Aceeși boală cronică ,până în ziua de azi.Să fie asta ,oare ,o **mentalitate nenorocită românească** să nu se fi ocupat de șosele și drumuri ?Să fie asta expresia unei **delasări cronice** rezultate din **absența calităților gospodărești a românilor** ?

În definitiv,drumul,șanțul ,podețul ,gardul din sate ,nu ar fi trebuit să fie obligația țăranilor ?

Și, extrapolând,în orașe ,înainte de construirea de palate ,parcuri,statui,n-ar fi trebuit o grijă deosebită pentru străzi ?Urcând ierarhii și răspunderi,înainte de calea ferată,"gospodarii" mari ai țării nu ar fi trebuit să dea o parte masivă din bugete pe șosele și drumuri ?

▣Necesitatea gospodăririi drumurilor

-Ing. N,Miclescu : Privește **bugetul anului trecut** : Ministerul de Finanțe - **8 miliarde** ; Ministerul de Interne - **1,1/2 miliarde** ; Ministerul Apărării Naționale- **4,1/2 miliarde** ; Ministerul Educației - **3 miliarde 600 milioane** .

Care este cel mai sărac minister ? Ministerul Lucrărilor Publice , cu doar **89 milioane lei !** Pentru anul '37/ '38 , **i s-a ridicat la 131 milioane** .A rămas în urma sa ,doar **Ministerul Industriei**

-Richard Franasovici (ministr.Lucr.Publice)

#România=în urma tuturor vecinilor

"Dar nu intră aici **Casa Drumurilor** .**În orice caz, acest minister este cel mai sărac.**

"**Eu nu pot decât să vă mulțumesc că pledați pentru mine .Sunt de acord că nu se dau mijloacele necesare** pentru lucrările de care avem nevoie ." **Când va da răspunsul, le va arăta situaținea din alte țări .**

La îndiguri și regularea cursurilor de apă, **România este în urma tuturor vecinilor**

În **Austria, Ungaria, Iugoslavia** - lucrările datează de zeci de ani ,și au fost investite enorme : annual , peste 3-400 milioane lei Și sunt **țări mult mai mici decât România !** .

Acestea nu sunt lucrări de lux, ci lucrări pentru apărarea avutului locuitorilor ,contra inundațiilor , cum pățim noi în fiecare primăvară ,**încât cheltuim mai mult pentru despăgubiri !** **Noi am rămas în urma acestor țări** , cu zeci de ani ,și se alocă **câteva nenorocite de zeci de milioanelei !** Recunoaște că această situație este moștenită , dar **totul este în funcțiune da bani ,iar acum primează înzestrarea oștirii.Încât vor mai trece 1-2 ani,** până când Statul va putea să facă **sacrificii pentru lucrările publice.**(aplauze prelungite la PNL)

▣Lege a drumurilor,prestații,bani ptr.șosele

-ing.Miclescu:"Dar d-le ministru, eu nu spun că trebuie să se ia vreun ban de la apărarea națională ,dar **să se facă economii acolo unde se pot face** , pentru a se executa strictul necesar și pentru ca **să se facă drumuri** .Eu cred că este **absolut necesar să se facă o lege a drumurilor** , prin care :**să se înființeze prestația** ;**să se facă un program de refacere a șoselelor** , în funcție de necesități, **nu după importanța (sau influența) vreunui om politic ;să se găsească venitul necesar de minimum 2,1/ 2 miliarde anual , special pentru șosele.**

-Iorga - gral Popovici - Franasovici (intervenții)

...Banii /înzestrarea armatei /iluziile pacifiste/

-ing.Miclescu :Toată lumea a știut , de la război încoace,**că oștirea noastră este dezarmată**

-Iorga : Nu e !

-Miclescu : Era dezarmată .Așa că **un război ar fi fost un dezastru** pentru noi .A știut țara întreagă ,**au știut toți miniștrii apărării naționale** , a știut toată lumea,și cu toate acestea **până acum doi ani nu s-a făcut nimic !**

-Iorga : Eu te-aș întrerupe dar nu vreau să te supăr .D-le Miclescu, **ce s-a spus ani de zile după război ?S-a spus să-și mărginească toată lumea armamentul și te trăgea la răspundere dacă te înarmai**

-Franasovici :Aveți completă dreptate.

-Iorga :Pe vremea guvernării mele **a trebuit să înșelăm Geneva** ,**trecând pe grăniceri drept jandarmi** .Aceasta a fost cauza pentru care **multe țări nu s-au înarmat** ,și **nu poți spune d-ta că englezul nu este patriot** ,fiindcă **se înarmază acum**.Se construiesc doar acum 150 de vase și sunt 3 orașe care nu fac altceva ,decât lucrează pentru armată .**Englezul a crezut într-o ideologie** ,pe care a impus-o lumii întregi,**și a văzut că Geneva nu poate folosi** , că **toți se pregătesc pentru război** ,că **Italia se pregătește de război** , **Germania** , la fel .

[-----paranteza : criticism junimist -----]

-G-ral I.Popovici : D-le ministru , dați-mi voie să adaog ceva la cele spuse de dvs și dl Iorga.

Adevărat ,era o iluzie .Dar noi, **ostașii** ,**începând de la 1927** , de când avem cinstea să fim aici [ca senatori de drept] în fiecare an ,la **Mesaj**,am justificat nevoia **că nu trebuie să trăim pe**

iluzii și că trebuie să e înarmăm. State mai mici au armament mai mult ca noi : Ungaria, Iugoslavia. **Noi am accentuat la Mesaj că trăim în iluzii și că este un mare păcat ."**
-**Franasovici** : Dle general, **dacă cineva poate să fie în largul lui**, nu poate să fie decât **guvernul din care am cinstea să fac parte** (aplauze la PNL) **Eu am vrut să arăt iluzia în care au trăit toate guvernele de acum trei -patru ani**, de când **vălul a căzut de pe ochii noștri** .
Și guvernul Tătărescu a contribuit la înarmare într-un ritm cât se poate de viu (aplauze la PNL)
Ar fi însă o lipsă de modestie să spun :numai noi am făcut totul, de când am venit.

-**Iorga** :Dar dvs trebuie să **spuneți rolul hotărîtor pe care la avut MSRegele Carol al II-lea**, în chestiunea aceasta a înarmărilor .(aplauze puternice, repetate)

-**Franasovici** : Incontestabil, că **sub îndemnul MSRegelui Carol al II-lea,s-a pornit la această acțiune de înarmare a țării**, la care ,dl președinte de Consiliu,dl **Gheorghe Tătărescu, și-a pus tot sufletul și toată energia sa. "** (aplauze la PNL)

-**Miclescu** : Adevărul este acesta : **a trebuit ca războiul să bată la ușă,a trebuit ca primejdia războiului să devină amenințătoare ,pentru ca apărarea țării și înzestrarea armatei să intre adânc în conștiința publică și în conștiința guvernului** Numai atunci s-a pus guvernul **temeinic pe lucru**, și , din câte știm, s-a pus temeinic pe lucru .**Astăzi**, chestiunea aceasta nu mai este discutată și **orice guvern ar veni după guvernul liberal, va trebui să continue ceea ce a început "**

[LD :răbufnesc la Iorga resentimente trecute .La începutul intervenției lui Miclescu , avusese loc și următorul dialog :

-**Miclescu** : Dle Iorga, **dacă ați fi fost dvs ministru de finanțe , se făcea așa**, dar ministru de Finanțe era un om care voia să-și facă un partid

-**Iorga**:**Nu-l amesteca pe dl Argetoianu ; poate îl mai întâlniți în viața publică. Fiecare are să-l aibă , la un moment dat , lângă dânsul "** (mare ilaritate) [----]

"Nu se poate crede, dle Miclescu, că noi am fost orbi, netrebniți, nepatrioți !

Tocmai d-ta vorbești ,care ești unul din cei mai vrednici patrioți și care ți-ai legat numele de cea mai frumoasă bătălie din război ?Tocmai d-ta cu partea negativă , junimistă, pe care nu poți s-o învingi ?!

-**Franasovici** : Toată lumea a trăit **această iluzie a păcii**, dacă nu într-o pace eternă,dar desigur într-o **pace de lungă durată, și ne-am înșelat !**

-**Iorga** :**De câte ori aud acest lucru, îmi apare cel mai caricatural junimist ,dl Simion Mehedinți , care pufnește și critică toate ,parcă dacă ar fi fost dl Simion Mehedinți și dl Țigara Samurças la guvern ,schimbau cu desăvârșire soarta României !**

"Nu, să nu ne facem nedreptate nouă .

Uitați-vă la **Italia**, d-le Miclescu ,pe care o cunosc atât de bine.Timp de mai multe decenii , **italienii nu au făcut altceva ,decât să spună ceea ce spunem noi despre noi .**

Și a trebuit să vină omul acesta de energie genială , dl Mussolini ,ca să facă pe italieni a se respecta pe sine însuși.

" Mai ales astăzi , **nu trebuie să criticăm clasa conducătoare ,pentru că se ridică până și gunoiul din stradă și zice : < toți sunteți sunteți netrebniți ! > ;**

Să vin eu cu tot ce am putut strânge din demagogia mea !

Să ne iubim cu toții și laolaltă ,și, cu experiența noastră ,să facem ceea ce noi, izolați , nu putem face . "]

-**Ing.Miclescu**:

#Delăsare condamnată :

...Degradarea sănătății populației

...Degradarea drumurilor

"Tot așa , în altă ordine de idei, **toată lumea știe că populația țării este decimată de bolile sociale și de alcoolism,că rasa noastră degenerază , că vigoarea poporului nostru se distinge,cu toate acestea,până astăzi, nu s-a făcut aproape nimic în această direcție .**

"Și aici , în chestiunea noastră, **toată lumea știe** că **șoselele sunt ruinate** ;toată lumea își dă **seama de necesitatea lor**, pentru viața și prosperitatea țării, **și cu toate acestea nu s-a făcut nimic**. Zilele trecute , **dr Costinescu ne-a zugrăvit în culori negre starea sanitară a populației noastre de la țară**. Se simțea durerea adâncă a sufletului lui.

Tot așa sunt convins că **și dl ministru Franasovici cunoaște starea șoselelor** noastre și importanța refacerii lor , **și ar fi dorit** , de n-ar fi decât numai pentru a-și lega numele de o anume operă, **să soluționeze această problemă** .

"Dar d-lor senatori, **nu este suficient să vrea ministrul respectiv ,trebuie să vrea întregul guvern**, și nu e suficient nici aceasta , **trebuie să vrea toate guvernele ce se succed, deci toate partidele politice**, fiindcă repet , **este vorba de răni adânci lăsate de război**, care nu se vindecă de azi pe mâine, **este vorba de o operă care nu se poate împlăni decât de-a lungul anilor,și la care trebuie să contribuie toate guvernele** .

" Pentru aceasta,însă, **trebuie să se convingă opinia publică**,după cum s-a convins că este nevoie de înzestrarea oștirii , **că e vorba de însăși existența noastră și că această operă nu mai poate fi amânată** . [-----]

"**Anul trecut , am vorbit despre starea nenorocită în care se află populația noastră rurală ,din punctul de vedere sanitar**. [----]**Astăzi am vorbit de problema șoselelor noastre** [-----]

Nici o dată,dlor senatori, nu **am regretat că nu am darul vorbirii** ,fiindcă aș fi vrut să transpun din sufletul meu în sufletul dvs ,și **convingerile mele și îngrijorarea mea**.

"**Aș fi vrut ca cuvintele mele să răsună ca un semnal de alarmă** .Am vorbit pentru că **am crezut că este de datoria mea să o fac** ;n- am avut însă nici un moment speranța că voi fi ascultat ,pentru că [-----] **nu au preocupat îndeajuns opinia publică** . Dar am vorbit cu convingerea că problema aceasta ,ca și problema sanitară la sate, va fi atăcată."

Ing.Miclescu / 12 mart.'37

«Glasul MSR trebuie ascultat

"Aceste probleme au ajuns pe planul întâi al preocupărilor opiniei publice și **pe planul întâi al Guvernului**,pentru că **a răsunat un glas -glasul Suveranului țării** - care în **discursul** pe care l-a ținut de **Anul Nou** ,ca răspuns la felicitările care l le adresase guvernul,**a spus** că, de acum înainte **se cere Guvernului** - și cere tuturor Guvernelor -**acte de gospodărie**, și că , pentru mioment, **Guvernele trebuie să fie preocupate** , în prima linie, **de cele trei mari probleme : apărarea națională, sănătatea publică și drumurile**.

"**Aș fi fericit** dacă prin cele ce v-am spus, **voi contribui măcar cu o iotă la lămuirea dvs** , în ce privește modul cum va fi dezlegată această problemă "

(Aplauze prelungite,unanime, îndelung repetate)

N.Miclescu / 12 mart.'37

Ing.Miclescu

#Ministerul Lucrărilor publice =cel mai sărac minister

...Necesitatea gospodăririi drumurilor

-Iorga - gral Popovici - Franasovici

...Banii /înzestrarea armatei /iluziile pacifiste

..Spiritul criticist junimist

...Scăderea prestigiului clasei conducătoare

-Ing.Miclescu

#Delăsare condamnabilă :

#Degradarea sănătății populației

#Degradarea drumurilor

▣ Apelul MSR : armata, sănătatea, drumurile

Starea drumurilor / 12 mart.'37

50.)Prelungirea stării de asediu (16 mart.- 16 sept) ,Senat,12,13mart. '37

(D.S., MO 43, șed. de vineri, 12 mart.'37, p. 2466 - 2479)

Aurelian Benteiu(subsecretar deStat, justiție) **I. Damian** (raportor)

a.) **Vasile-Rădulescu -Mehedinți** (PNȚ-XIV) b.)**Iosif Jumanca** (PSD-II)

c.) **DRloanișescu** (Fr.Rom.-I) d.) **N.Iorga** (PND)

Doc.integral - **fișier Partidele** respective și **Legislație, Guvern**

[LD : legea a stârnit discuții agitate și în Adunare Deptaților.Am ales totuși **dezbaterile de la Senat** , în speranța ca în maturul -corp , voi afla o atmosferă mai responsabilă , și pentru că mulți dintre **senatorii acestei legislaturi** ,fuseseră guvernanți sau deputați în legislaturile trecute ,în care această lege excepțională s-a perpetuat]

▣Legea

50.a)Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNȚ)

[LD :raportor la mesaj ,Cameră, '32/ '33, legislatura PNȚ, guv.Vaida ; magistrat, avocat

După polemicile de rigoare , cu opinii fluctuante, în funcție de interesul de partid,

va ajunge și el la **cunoscutul slogan al PNȚ : guvernul PNL să plece !**

Noutatea - nu absolută , ci uitată o vreme - constă în cerința **modificării Constituției** ,

care trebuia să fie **opera unui alt partid decât PNL**, având în vedere **carențele dovedite de Constituția din 1923 .]**

▣Starea de asediu

" D-le președinte, d-lor senator, **va trebui să examinez** în câteava cuvinte și în mod sumar , **cauzele care au creat situațiunea de astăzi** și să mă ocup și de **răspunderea pe care o aveau partidele politice** pentru această situație.

În al doilea rând , **va trebui să vedem** dacă situațiunea aceasta este atât de gravă încât să **necesite prelungirea stării de asediu.**

Voi mai arăta apoi care vor fi **consecințele aplicării actualei legi de prelungire** a stării de asediu ,**într-o formă mai grea decât altădată**;adică , care va fi greutatea aplicării ,din cauza **grabei cu care a fost alcătuit acest proiect de lege .**

În urma acestei analize, **voi arăta ce cred eu** că trebuie să facă guvernul liberal azi, privitor la această **problemă constituțională** - pentru că starea de asediu este într-adevăr o problemă constituțională.

/Starea de asediu din mart..'33 [guv.PNȚ- Vaida]

/Starea de asediu din dec.'33 [guv.IGDuca]

#Dizolvarea G de F=o gravă greșală

"Când a venit la putere Partidul Liberal ,a găsit în țară o stare normală constituțională , dar a luat o măsură , care este sursa adevărată a actualei stări de lucruri .

În decembrie 1933, în ajunul alegerilor , guvernul liberal a găsit de cuviință să dizolve o grupare politică și aceasta a fost sămânța de anarhie aruncată ,care a dat roadele cunoscute Căci nu era permis ca guvernului liberal ,fără un text de lege , să dizolve o grupare politică în timpul alegerilor , pe motivul că ar putea avea mulți aleși în Parlament.

Nu era nici un pericol pentru România dacă gruparea " Gărzii de Fier " ,ar fi avut în Parlament câțiva reprezentanți . Ar fi fost mai bine ca dâșșii să fie aici, decât să se creeze , prin dizolvare, starea de lucruri ale cărei efecte le resimțim și astăzi .

-Iorga :Eu știu că pe vremea mea a fost dizolvată Garda de Fier.Ne-am judecat acolo, la Ministerul de Justiție , înaintea magistraților ,și acolo s-a hotărât dizolvarea .

Dacă nu exista,ce ați dizolvat ? Lămuriiți .

-VR-M :Guvernul Duca a dizolvat Garda de Fier printr-un act administrativ.

-Iorga :Era dizolvată de pe vremea mea !

-VR.-M : În 1934, în aprilie, guvernul liberal a votat o lege ,așa zisă pentru apărarea Statului, prin care s-a dat dreptul guvernului să dizolve o organizație politică .Prin urmare, în nov.sau dec. 1933 ,când s-a dizolvat acea grupare politică, s-a făcut în afară de legile existente .

-Iorga :Eu am dizolvat-o! Căutați la Ministerul Justiției ! A fost o judecată în toată legea. Am fost împreună cu dl Argetoianu , când s-a discutat dizolvarea acestei organizații și a " Cultului Patriei " Amândouă s-au dizolvat .

-VR-M :D-le prof, fapt este că la aprilie 1934, s-a votat legea pentru apărarea Statului , și prin art. 7 , s-a dat dreptul guvernului să dizolve.Eu nu-mi reamintesc ceea ce-mi spuneți dvs .Eu știu foarte bine că Garda de Fier a fost dizolvată de guvernul Duca și , în orice caz, dizolvarea unei organizații politice ,înainte de apr.1934,nu a putut să fie decât un abuz. Îmi reamintesc foarte bine că această hotărâre a guvernului liberal, s-a luat într-o noapte , spre marea surprindere a tuturor juriștilor din România.Tot atunci s-a făcut cunoscut comisiunii electorale ,că nu mai poate să primească declarațiunile de candidaturi din partea acestei grupări .

-prof.N.Iorga :Aveți dreptate ! Noi am dizolvat "Cultul Patriei "

-VR-M : Cultul Patriei nu era organizare politică cu drept de a pune candidați.Și atunci, d-lor, nu înțeleg să justific asasinatul politic care s-a comis,dar revolta a fost așa de mare în acești oameni , încât am convingerea că din clipa aceea ,organizarea această politică a luat proporții îngrijorătoare și nu ar fi constituit azi o atât de mare teamă ,fără acest act abuziv al guvernului .D-lor, țin să stabilesc , pentru anele parlamentare ,că în această chestiune Guvernul Liberal poartă o mare răspundere "

[LD :Chestia cu "luptele electorale" , categoric vine de departe, din negură de vremi !

Făceau parte din "tradiția" haiduceasco-mioritică , nu-i așa ? !

Bătaia pentru o idee, folosirea " rețevuului" în lupta electorală erau puse în discuție .

Democrația, legile, complicaseră lucrurile, provocaseră dilema : guvernul să-și facă datoria, să aplice legile ! ; dacă le aplica , producea anarhie !

Totul era în funcție de " necesitățile" partidului interesat !

În funcție de asta ,guvernul primea felicitări sau era blamat !

Este la fel de adevărat că, guvernul Tătăreescu poate fi suspectat de tactica de a lăsa adversarii să se încaiere reciproc (în acel caz țărăniștii și cuziștii)pentru a se putea "spăla pe mâini" de folosirea jandarmilor.Eu cred că așa ar trebui să sune "adevărul istoric" , că el nu ar trebui să supere pe nimeni ,și că poate fi explicat ca mentalitate , istoric, cultural, etic, temperamental .]

" Dar d-lor, vreau să stabilesc cui se datorește această înrăutățire a situației , pentru că e bine să se știe cine poartă răspunderea celor ce se petrec azi.

Azi venit astăzi cu legea contra purtării uniformelor, introdusă în legea stării de asediu .

Dar, vă amintesc că la 12 mai 1933 s-a votat [guv.PNT]

Legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștii publice ,

care la art. 27 spune :< Purtarea în public de embleme nepermise ,

se va pedepsi cu închisoare corecțională de la 15 zile până la 3 luni ,

iar uniformă sau emblema va fi imediat confiscată de către agenții forței publice .>

Mi-aduc aminte că dl ministru de Justiție s-a plâns în fața Parlamentului că **n-a avut concursul puterii judecătorești** și că acei studenți , care purtau uniforme , **au fost puși în libertate** . Întreb pe dl ministru de justiție .

a aplicat vreodată această dispozițiune care spune : < **uniforma sau emblema va fi imediat confiscată de către agenții forței publice** > ?

- **Iorga** : Am asistat la discuțiune și am spus : **nu o veți aplica !** și când mă duceam spre Vălenii de Munte, pe drum, îmi dau onorurile un număr de tineri îmbrăcați în **cămăși albastre [cuziști]** **Legea se votase seara** .Eu am făcut atunci cu mâna , cum fac tuturor persoanelor a căror atitudine îmi displace .

De ce nu ați executat dvs întâi ? Câștigați, căci se putea face un bazar de cămăși albastre , iar venitul l-ați fi trecut la buget ! (ilaritate)

- **VR-M** : " **Sub guvernarea național-țărănistă , mișcarea aceasta nu a luat mare proporție ca să fie nevoie de o aplicare strictă a legii** **Pe acea vreme, portul cămășilor nu constituia o amenințare a ordinii publice .**

- **Iorga** :Trebuie să recunoaștem că **dvs aveți monopolul unei singure cămăși !** **De la aceasta , să știți, au plecat toate celelate !**

Să ne îmbrăcăm ca toată lumea și să vedeți ce bine va fi !

- **VR-Mehedinți** : [**în campania electorală, 1936, Mehedinți**] ...era în mâna guvernului de a restabili liniștea la Mehedinți. În ziua când guvernul s-a văzut **în fața unui pericol mare , a luat într-adevăr dispoziții legale**, trimițând acolo pe **generalul Pârâianu** și un comisar de la Înalta Curte de Casație , **dl Bădescu-Roșiori** .

Trebuie să aduc **omagiul meu acestor distinși reprezentanți ai puterilor Statului.**[-----] **Generalul Pârâianu** care , ca un adevărat ostaș, **și-a făcut datoria** .

Dar toate organele de Stat nu și-au făcut datoria.

Nici o dată nu s-au amestecat în luptele electorale ca la Mehedinți .

- **Iorga** : **Nu și-au făcut datoria ; dacă eu eram la guvern, cum ași fi văzut că vă luptați două armate , le închideam pe amândouă și proclamam candidatul guvernului ! (ilaritate)**

- **VR-M** : Dle profesor Iorga, trebuie să facem deosebirea între **oamni pașnici** , care-și exercită dreptul de vot, și între **cei care vin din altă parte** , pentru ce ? **pentru a intimida pe pașnicii alegători** .

Am vrut să învederez că **guvernul, dacă într-adevăr și-ar fi făcut datoria, ar fi avut la dispoziție și aparatul necesar și dispozițiile legale** , cu care s-ar fi putut menține ordinea.

Dar n-a făcut-o ! Este o mare răspundere a Partidului Liberal.

Acum credeți că ați făcut foarte mult cu această lege, și că veți ajunge la rezultatul scontat

În regulă generală, **toate aceste măsuri cred că sunt menite să sporească anarhia**

care este în momentul de față în țară , mai ales după aceste **dispoziții draconice a căror aplicare va fi foarte dificilă** , fiindcă atunci când se va aplica această lege , se vor ivi discuții înaintea **instanțelor judecătorești** , care vor da naștere la **processe interminabile** .

[----- citează articolele din lege care fac trimitere la instanțele militare-----]

"Cineva , pentru o simplă lovire, este trimis la tribunalele ordinare,

dar dacă cineva a făcut acest delict pentru o idee,

atunci este **justificabil de instanțele militare !**

- **Eduard Racovitză** : Foarte bine !

- **VR-M** : Eu nu sunt contra rigorilor legii Dar **vă închipuiți ce discuțiuni interminabile vor fi înaintea instanțelor !** I-am dat o palmă , fiindcă nu mi-a plăcut **obrazul lui , sau** fiindcă nu mi-a convenit **părerea lui ?**

Prin urmare, **orice delict electoral va merge** în împrejurarea aceasta **înaintea instanțelor militare** , pentru că în materia aceasta , **toate delicturile au la bază ideile politice** .

Dacă cineva va spune : sunt național-creștin , ori național-liberal , și **dacă** pentru **susținerea părerilor se vor întâmpla violențe, toate vor merge înaintea Consiliului de Război !**

- **Aurelian Benteoiu** (subsecretar Justiție) : " **Legea este foarte clară ,**

iar scopul legii cred că este binecuvântat .

Trebuie să înceteze odată, ca rețeaua să fie argument în controversele politice ?
(**aplaude puternice la PNL**)

- **VR-M** : Mă mir că dvs , care sunteți avocat , nu vă dați osteneala să examinați defectele legii **Cine judecă pe acest infractor ?** Pentru că legea nu este clară ."
[**înșiră o serie de art. indicate ca intrând în categoria acelor delict**]

Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNL) / 12 mart.'37

#Încălcarea Constituției

...Abuzul puterii executive

-**VR-M** : "Prin acest proiect ,dvs mai **creați un precedent** care se întâlnește pentru **prima oară în anele juridice ale României** .S-a mai creat starea de asediu această stare excepțională - dar nu a fost accentuată ca astăzi, **creați o competență specială** , fiindcă spuneți prin **art.X** : <**Guvernul este autorizat de a extinde teritorial starea de asediu , în condițiile determinate mai sus, asupra tuturor localităților , județelor ,sau regiunilor , în care o va socoti necesară , precum și a trece în competența instanțelor militare , orice altă infracțiune ,afară de cele prevăzute în prezenta lege și care ar fi în legătură cu liniștea publică sau siguranța Statului.** >

"D-lor **nu este posibil să lași ca Guvernul**, printr-o simplă decizie ,sau Consiliul de miniștri, printr-un Jurnal, **să sustragă pe împricinat de la judecătorul pe care i-l dă Constituția"** .

-**Aur.Bentoiu** : " Nu. Se creează cel puțin pentru a doua oară , fiindcă la **1933** ,când prin lege s-a autorizat principial ca guvernul să instituie starea de asediu [-----]**Deci nu prin lege s-a determinat competența, ci prin Decretul nr. 201 din 4 februarie 1933** Prin urmare, **iată un precedent foarte apropiat** , pe care ai fi avut datoria să-l cunoști ,fiindcă este o **creațiune a partidului d-tale**" [-----]

#Măsurile legislative recente

...**Competințe prea mari instanțelor militare**

#Anarhia spirituală ; Criza de autoritate

#Creșterea puterii executive în detrimentul legislativului

"Eu sunt alături de dvs în a **recunoaște că există o situație grea** , care nu există numai în România, ci este **pretutindeni** ; am putea zice că este **în toată lumea**.

De la război încoace, cu actuala criză economică, toate **marile nemulțumiri au creat această stare de lucruri**. Cred inutil să examinăm situațiunea aceasta , ca să vedem dacă această anarhie se datorește unei împrejurări sau alteia .

"**Constatăm însă că există într-adevăr o anarhie spirituală , care trebuie combătută** .

Și această anarhie **nu știu dacă are o cauză în afară** , în **împrejurările economice** , sau are drept cauză **lipsa de educație a generației de astăzi** .**Acest lucru este adevărat și împotriva lui au reacționat statele** ,așa cum au găsit de cuviință .Vom găsi, d-lor, într-adevăr, în **toate Statele de astăzi o tendință constantă de a reface autoritatea Statului**, și anume, **de a mărgini rolul puterii legiuitoare și a accentua rolul puterii executive**.

Această tendință este constantă , și s-a accentuat în timpul din urmă în Austria, în Polonia, nu mai vorbesc de Germania și Italia.

" **Este o tendință de a bara rolul puterii legiuitoare , accentuând rolul puterii executive** , pentru că **s-a găsit într-adevăr nevoia ca conducerea Statului să fie cât mai unitară și cât mai autoritară** .S-a găsit că în drumul său , **exercițiul autorității Statului , este ținut în loc de puterea legiuitoare , de felul greoi și intermitent cum funcționează această putere** ."[...]

▣Modificarea Constituției !

" **Este foarte firesc ca Statele să fi reacționat , modificând structura lor organică** .

S-au modificat constituțiile și în Austria și în Polonia.Ei bine, d-lor,dvs **nu aveți încredere în dispoziția constituțională** , pentru că această dispoziție constituțională , **în 4 ani de guvernare , a rămas literă stearsă** .Da, d-lor, pentru că **sunteți un guvern care ați stat 4 ani de zile la putere** .(protestări la PNL) Vă rog să nu faceți o confuzie. Peste câteva zile , **se încheie a patra**

și ultima sesiune ordinară . (protestări la PNL) De ce vă face așa de rău această afirmație ?
"Dar , d-lor, când **ați avut încrederea factorului constituțional** ,pe care n-au avut-o până acum guvernele , **de ce dvs , timp de 4 ani**,când **ați constatat că dispozițiunile** noastre fundamentale **nu mai corespund vremurilor**, dacă într-adevăr ați constatat că este nevoie de măsuri de autoritate , **pentru ce dvs**, după patru ani de guvernare ,în care timp ați făcut această constatare **n-ați procedat mai degrabă cu lealitate și cu bărbăție la modificarea Constituției ?**"
(protestări la PNL)

#Echivocul guvernului PNL, cramponarea de putere

"Dar dvs, **în loc să faceți ce au făcut toate guvernele**, care au avut o convingere,**ați avut o atitudine echivocă** : **ați vrut să nu aplicați Constituția ,dar nici să n-o modificați** , deoarece această modificare , prin noile alegeri necesare ,**implica trecerea dvs în opoziție**, astfel că **ați preferat să treceți alături de dispoziții constituționale**.

" **Și va rămâne în istoria politică a României ,o dureroasă ilustrație** a vremurilor de astăzi, că **dvs care sunteți și vă laudați a fi autorii Constituției**,după ce ați stat **4 ani la putere** - când alte partide care au făcut rezerve la votarea acestei Constituții , dar care , o dată la putere, au respectat această Constituție **-dvs, autorii Constituției, nu ați respectat această Constituție , dar nici n-ați modificat-o , ci ați călcat-o în picioare într-un mod brutal**.

" **Iată ce va rămâne în istoria politică a țării și cui va rămâne marea răspundere** în această chestiune " (proteste la PNL ; aplauze la PNL)

50.b.)**Iosif Jumanca** (PSD)

[LD În această legislatură, era **singurul reprezentant al PSD**, și, la numai **40 de ani**,urcase pe scara ierarhiei politice la **titlul de senator**.Asta spune ceva privind funcționarea democrației românești .**Argumentele** lui sunt **impecabile din p.d.v. al susținerii regimului democratic**, al apărării independenței și integrității țării .Dincolo de asta,**confuziile din epocă** și-au pus **pecetea** și asupra **conduitei sale politice concrete** .

"**Vinovățiile**" sunt împărțite, își au originile și-și găsesc explicația ,**fie în manipularile** exercitate prin **asa -zisa mișcare " pacifistă"** ,contaminată subversiv de **comuniști, fie din concesiile și toleranța guvernului liberal** , față de **mișcările extremiste de dreapta** .

fie ,nu în ultimul rând, de faptul că **ardelenii social-democrați** își acordau tradițional , politicile **cu " linia Maniu"** Cum este **singura voce parlamentară social-democrată** , cum **consecvența sa democratică** a fost dusă până la limită ,**plătind-o cu viața** ,nutresc un mare **respect pentru Jumanca**]

▣Apărarea regimului democratic constituțional intern

"D-le președinte, d-lor senatori, față de proiectul de lege pentru **prelungirea stării de asediu**, vă rog să-mi permiteți să fac mai întâi câteva considerații principale.

"**Partidul Social -Democrat admite**, și **consideră chiar necesar**,ca regimul democratic să **recurgă și la măsuri excepționale** ,**împotriva tuturor acelor care tind spre a-l desființa**.

"Azi se dă **o luptă între două ideologii potrivnice** , luptă care trece peste granițele țărilor : între **ideologia democratică pacifistă** și **ideologia dictatorială revizionistă** .

De rezultatul acestei lupte **depinde existența însăși a Statelor** care au la baza lor democrație și care ,ca România,s-au născut din principiul eminentemente democratic al autodeterminării.

" De aici rezultă că **România are nu numai dreptul ,dar și datoria ,să se apere** ,iar Guvernul este dator **să ia cele mai potrivite măsuri** ,pentru a pune la adăpostul oricărei surprize ,atât **regimul constituțional intern,cât și politica externă a țării**, care nu poate fi decât o **alianță strânsă** cu toate Statele democratice și doritoare de pace ,credincioase principiilor și acțiunii Societății Națiunilor " [-----]

▣Contra dictaturilor de "stânga " sau de "dreapta"

▣Partidele fasciste = partide trădătoare

" Nu trebuie să uităm nici o clipă că **avem de a face în România,cu presiunea din ce în ce mai**

îndrăzneță a unor **state dictatoriale revizioniste**, care vor să ne despartă de aceste alianțe , și **se servesc** , în acest scop, **de partidele fasciste românești, inspirate fie de la Nürnberg , fie de la Roma.**

" **Partidul Social -Democrat** , care **condamnă** deopotrivă , toate dictaturile, **fie ele de dreapta , fie de stânga** , este conștient de faptul că **instaurarea unui regim dictatorial , oricare ar fi el, ar primejdi în modul cel mai grav existența și independența țării.**

"**Partidele fasciste** , care se numesc în mod **mincinos naționaliste** ,sunt așa dar , de fapt, **trădătoare ale intereselor mari ale țării.**

Adevăratul naționalism nu poate consta **decât într-o sinceră aplicare și apărare a regimului democrat** , care asigură nu numai **existența țării** , dar care , numai el, **îngăduie națiunii întregi să lupte în mod eficace pentru mai multă bună-stare , mai multă cultură , mai multă fericire** .Ridicarea economică , socială și culturală a maselor muncitoare , care formează imensa majoritate a națiunii, **constituie adevărata acțiune și operă națională."**

#Măsuri excepționale contra curenților democratice !

#Tolerarea anarhiei de "dreapta "

" D-le președinte, d-lor senatori, **în lumina acestor considerații , noi nu am avea nimic de zis împotriva unor măsuri excepționale ,dacă ele ar servi într-adevăr și exclusiv** pentru combaterea **tendențelor** care urmăresc în această țară **scopuri anarhice și dictatoriale.**

"Din experiența de peste trei ani ai regimului actual, s-a desprins însă **regretabila constatare** că **măsurile excepționale n-au fost aplicate în trecut decât curenților democratice și mișcării muncitorești ,deși acestea au dat totdeauna dovadă de loialitate față de Stat și de respect al regimului constituțional democratic .**

" Dimpotrivă, însuși **primul -ministru** al țării [Tătăărăscu] a dat , la Constanța, în **toamna anului 1935**, un **certificat de bună purtare** aceluia care , până atunci, și mai ales de atunci încoace , au fost și ei **printre autorii morali ai anarhiei de astăzi.**

"**Știu de evenimentele din ultimul timp : atacul asupra redacției " Viitorului" , sechestrarea și maltratarea** președintelui studenților liberale, **devastările de la Bacău, și oribilul atentat** contra rectorului Bratu, au început să vă convingă că **politica de tolerare a anarhiei de dreapta a fost profund greșită.** Dar un guvern , care , până în ultimul moment, a dat atât de puține dovezi de **atașament față de regimul democratic, și care , dimpotrivă, este răspunzător pentru situația de astăzi , nu mai poate solicita încrederea țării și nu i se mai pot da în mână măsuri excepționale .** Prin urmare , din acest motiv, **voi vota împotriva actualului proiect de lege."**

50.c.)DR Ioanițescu (Frontul Românesc -Vaida)

#Starea de asediu

...Dificultăți juridice

...Întinderea corzii

"D-lor colegi, de obicei, **un proiect pentru înființarea sau prelungirea stării de asediu , se judecă mai mult în politic decât în juridic.** Or, proiectul de față , dă naștere la **atâtea dificultăți din p.d.v. juridic, încât , d-le ministru, dacă nu veți lua toate măsurile ca să restrângeți aplicabilitatea textului , veți muta toate delictele de la tribunalul corecțional , la instanțele militare .** [-----] " Mie mi se pare că **această procedură este prea gravă , că ea duce la modificarea codului penal, și chiar la suspendarea codului penal .**

Mă cunoașteți și știți dorința mea de a-mi face datoria .Eu nu mă sui la tribună din dorința de a fi ostil, și nici cu sentimentul de dușmănie. Am venit la banca ministerială și **am spus : mi se pare că din p.d.v. juridic , ce faceți aici este o monstruozitate .** Vă rog să-mi dați explicațiile necesare . **Dvs desființați instanțele de drept comun și treceți o imensitate de delictes la instanțele militare .**

Cum veți putea să faceți acest lucru ? Cum credeți că o să puteți face față la acest toptan de

dosare ? Dle ministru, sunteți unul din practicienii care stau în tribunal.

De aceea mi-am exprimat părerea că **nu este operă de jurist acest decret .**

Puteați să-l prelungiți tale-quala așa cum l-ați moștenit la 1933, iar nu **să veniți să adăugați cele 90 de delictе din codul penal ...**

-Laurențiu Oanea : 129 !

-DRloanițescu : Dle Oanea găsește mai multe ; **129 delictе !** Dle ministru, eu cred că **și din p.d.v. politic și din p.d.v juridic, este bine să nu se întindă coarda prea mult cu regimul excepțional ."**

#Inconsecvența lui Tătărăscu

...În opoziție și la guvern

[LD 14 nov.2003. multă contradicție este în traiectoria lui Tătărăscu .De la moartea lui Duca, din momentul când l-a copleșit sentimentul puterii, până la sprijinirea dictaturii autoritare a lui Carol II , și terminând cu megalomania acceptată după instaurarea regimului comunist ,este poate drumul cel mai sinuos al unui lider din generația sa.

Dar , fără prejudecăți și anticipări, acum suntem în martie 1937 .De mult Tătărăscu nici nu mai venea prin Parlament, deși preluase și ministerul de Interne,și legea aceasta trebuia să o susțină el .Este adevărat că situația era , etc etc....]

"Am dreptul să vă fac **o citațiune** a unuia din cei mai importanți membri ai guvernului dvs , ca să vedeți **unde puteți să ajungeți** cu întinderea prea tare a unui regim excepțional .

La 1930, Gh.Tătărăscu scria în cartea "**Guvernul de mâine**" :

<Regimul excepțional, făcând imposibilă acțiunea de control și de liberă critică a guvernului [era vorba de cenzură] instaurează cu timpul domnia bunului plac , cu toate anexele cunoscute : nedreptatea, abuzul, imoralitatea, prevaricațiunea, în condițiuni de dezvoltare mult mai prielnice , decât acelea ale regimului parlamentar , chiar când este abuziv. >[-----]

< Regimul excepțional în orice Stat aduce totdeauna cu nașterea sa , necunoscutul și perspectiva sfârșitului.El coalizează împotriva sa , mai curând sau mai târziu, toată reacțiunea forțelor politice și se înconjoară cu timpul de o atmosferă de ostilitate surdă , în care se dezvoltă toate năzuințele de violență și de terorism . > (pag. 19)

"Este timpul să-i amintiți că atunci era exact situațiunea de astăzi și că , din cauza unei prelungiri pe timp de trei ani , **a unui regim excepțional,toate imputările pe care d-sa le făcea altădată altor guverne,pot fi făcute în momentul de față , guvernului dvs. "**

(aplauze puternice în opoziție.)

DRloanițescu / Prelungirea stării de asediu / 12 mart.'37

50.d.)Nicolae Iorga (PD)

LD 15 nov.2003 . Este a patra -a cincea oară, când, în Senat ,Iorga "**salvează**" din impas inițiativele legislative draconice ale guvernului Tătărăscu .La primă vedere,s-ar putea da cea mai comodă explicație :**acesta era Iorga ,cu prestigiul și cu ideile lui !**

Eu am tentația de a explica acest **rol crescând asumat de Iorga**, mai curând exprimând **sugestiile regale** - care ,la rândul lor,erau sau nu inspirate chiar de Iorga - **decât spontaneități .** Poate fi urmărit chiar **un fir** - invizibil ochiului neavizat și greu de atestat documentar -care începe **de la înlăturarea lui Carol** de la domnie ,trece prin **Restaurație**,iese la suprafață o dată cu guvernul de " tehnicieni" și se va sfârși cu instaurarea numitei "**dictaturi regale**"

Ca de obicei, Iorga face largi paranteze, argumentele lui poartă prestigiul **savantului istoric**, și omului devenit "**seniorul**"scenei politice românești .

Iorga este năpraznic ,și cu asta cred că **și-a semnat condamnarea la moarte** din 1940

Mai ales că,după 1938,represiunile sub stare de asediu, s-au ținut lanț .

Fără a rosti explicit sentințe de condamnare a regimului democratic ;**având dreptate** în ce privește carențele instituțiilor democratice;**îngrijorat** de spectrul unui războiului civil provocat de luptele politice ;**Iorga insinuiază** în conștiința publică ideea **rolului salvator al armatei**.

Această idee , știm va crește ,va crește,până se va ajunge la Ion Antonescu .]

▫Ordinea publică - răspunderea guvernului

...Sfatul dat lui Duca : liniștirea țării cu orice preț !

#Pasivitatea organelor administrative

#Asasinarea lui Duca .

▫Cenzura

▫Starea de asediu

...Acum ?Ce fel de stare de asediu ?=aceasta este anarhie !

[LD:Atenție :am dat la Parlament]

"Ce fel de **stare de asediu** este aceasta ,când cine a vrut **s-a adunat** , cine a vrut să vorbească,**a vorbit tot ce a vrut**,și ziarele erau pline a doua zi de toate cuvintele **de atâtare pronunțată**,au fost **congrese** care nu însemnau decât **luarea cu asalt a Bucureștiului de un partid ;cu tribune așezate în mijlocul orașului , cu lume cu steaguri, cu anumite uniforme, cu declarații că cine este acolo , este totul**, și **partidul care guvernează** .

Că totul este rău în afară de voința partidului aceluia.

Aceasta este anarhie ! " [-----] eu văd în legea aceasta **dorința sinceră și hotărâtă de a păstra ordinea**.Dvs sunteți datori Regelui, țării și viitorului guvern ,**sunteți datori să mențineți ordinea aceasta cu orice preț și cu orice risc.**"[-----]

Nicolae Iorga / 12 mart.'37

...retro'31:Ordinea publică în guvernarea Iorga

"Se poate și altfel - și am arătat timp de mai bine de un an de zile ,că se poate și altfel .

Plecase guvernul național-țărănesc și manifestațiile de stadă ale șomerilor au trecut în primele ceasuri ale guvernării mele pe dinaintea ferestrelor casei mele.

Le-am oprit imediat-și poate vă interesează cu ce **cuvinte ,foarte puțin constituționale** ,dar pe o vreme ca aceasta ,le-am spus prefectului de poliție atunci.L-am chemat și l-am întrebat :

<Ce metodă întrebuițezi d-ta față de tulburări ? >Față de tulburări, a spus **< acelea care le arată legea >** Eu am spus :**<eu cer să fii și ilegal, când este vorba de stabilit ordinea publică .Răspunderea o iau eu !**(aplauze puternice la PNL)

Fiindcă atunci când este să aleg între liniștea țării mele ,între păstrarea acestei Constituții ,bunerele,afară de care nu este decât tulburare , **desordine și luptă sălbatecă,între oameni care vor să acapereze România**,când este vorba de așa ceva ,ce valoare pot avea legi votate în alte împrejurări în care nu apăseau astfel de răspunderi ?

Atitudinea mea din primul moment, s-a păstrat până la sfârșit.N-am îngăduit nici o manifestare .Întrunirile publice **au fost supuse unui regim**

.Numai partidele serioase au avut dreptul la întruniri publice.Și am oprit și întruniri pe bresle

,împotriva cărora s-a ridicat acum, într-o memorabilă cuvântare președintele republicii franceze , care a cerut să nu se mai turbure opera de refacere a Franței ,prin neconținute întruniri **ale**

oamenilor care urmăresc numai agitații. Și ,în felul acesta , știindu-se că , în orice moment ,

sunt gata să recurg la orice măsură pentru ca ordinea, autoritatea ,buna rânduială sprijinită

pe tradiția acestui popor , să fie păstrate,**nimeni nu s-a clintit**.Când am plecat de la guvern,

am lăsat d-lui Vaida o țară perfect liniștită ,deși erau destule motive de nemulțumiri .

" Într-adevăr , nu se puteau plăti unii funcționari .Dumnezeu știe câte supărări mai erau .

Dar lumea răbda .Era acesta un sistem "

#Instanțele judecătorești -duplicare

"Și atunci dvs, **care știți cum achită judecătorii și jurații** , și **câte crime politice au fost amnestiate** de jurați (vii aplauze) ; dvs știți că **astăzi se arestează turburătorii și mâine se pun**

în libertate ,pe baza nu știu cărui articol din nu știu care cod, ați socotit că este necesar să

veniți cu aceste măsuri."Căci altminteri ce mai rămâne ?**Când administrația nu lucrează ,**

când justiția nu condamnă,rămâne un lucru :...

...Armata -incoruptibilă

armata, armata care s-a păstrat curată ,în mijlocul căreia n-au pătruns luptele de partid (vii

aplauze , îndelung repetate) și care nu consimte în nici un chip să tolereze dezordinea care prețete războiul civil. " (aplauze puternice) [-----]

...Să se meargă până la capăt !

[LD: cu astfel de cuvinte severe și-a atras lorga înscrierea pe listele negre ale G de F !
Și eu mă încred în bunul simț , în respectul de ordine al acestei admirabile armate și în puterea acestei legi , eu cer să meargă până la capăt , pentru a suprima ceea ce de atâția ani turbură bunul mers al acestui popor. "

(aplauze puternice , îndelung repetate)
Prelungirea stării de asediu / 12 mart.'37

51.)Senat ,Sumarul ședințelor , 16- 20 mart.1937

(D.S. M.O. nr. 46, 47, 48, 49, 50 ședințe de marți până sâmbătă)

[LD : este ultima săptămână , a ultimei legislaturi , a ultimei sesiuni , sub regimul PNL]

Marți, 16 mart.'37

Dimineața .

-**M.Negură** (min.Cooperație) , pr.de lege pentru Autorizarea Ministerului Apărării Naționale de a constru localuri necesare Școlii Superioare de Război ;

-Pr-de lege ptr. prelungirea fără limită a activității în Universitate a **prof.lorga** și **dr.Gh.Marinescu** . (se votează a doua zi)

-Pr. de lege pentru încadrarea funcționarilor eclesiastici (clerici și civili) ai **Mitropoliei ortodoxe - române a Ardealului**, Banatului, Crișanei și Maramureșului ,și ai **Mitropoliei române unite de Alba Iulia și Făgăraș**.**Pr. V.Pirtea** (raportor) .

la cuvântul **IPSS Iuliu Hossu** , **pr.Pirtea** , **M.Negură** .

-Organizarea muzeelor militare .

Dupăamiaza

-Se votează pr. prezentate dimineața.

-Se votează desființarea comunității de avere a " Universitatea săsească și a celor 7 juzi "

-Se discută și se votează legea privin concentrarea învățământului tehnic superior .

Romeo Vidrașcu (raportor) ; **Richard Franasovici** (ministr.Comunicațiilor)

lau cuvântul : **prof.Hurmuzescu**, **N.Bănescu**, **N.lorga**, **D.Danielopolu**,**I.Botez**, **M.Manoilescu**, **ing.N.Miclescu** .

Miercuri, 17 mart.'37

Dupăamiaza

-Președ. Senatului :Anunță că **MSRegina Maria a României** , este suferindă .

Senatul transmite telegramă de însănătoșire .

-**I.Nistor** (ministr.Muncii) , **Romeo Vidrașcu** (raportor) , pr.lege modificări la Legea de unificare a Asigurărilor Sociale . (continuă discuția și a doua zi)

Vorbesc : **Laurențiu Oanea**, **DRIoanițescu** ,**Iosif Jumanca**.

-Dierse pr.de legi pentru rezolvarea unor necesități la diverse ministere.

Joi ,18 mart.'37

Dimineața -

-**R.Franasovici** (Lucr.Publice) , pr.de lege pentru construirea de locuințe ieftine în Capitală

-**R.Franasovici** , pr.de lege ptr.construirea podului peste Dunăre,la Tr.Severin .

Vineri , 19 mart.'37

-**VPSassu** (ministr.Juștiției) ,**Mircea Djuvara** (Subsecret.de Stat) **Em.Slătineanu** (raportor) ,

pr de lege privind Organizarea judecătorească.
Iau cuvântul : **DRloanițescu, T.Sauciuc -Săveanu, N.Penescu, I.Th.Florescu, Tony Iliescu, C.Alimănișteanu, V.Rădulescu -Mehedinți, Elemer Gyarfás**. ș.a.
-**I.Nistor** (Muncii) : pr.de lege privind Munca de folos obștesc .

Sâmbătă , 20 mart.'37

(prezenți - 172 senatori ; absenți 74 .Printre cei absenți , în majoritate , **senatori de drept ai cultelor și generali** dar și **Al.Averescu Max Aușnit,Grig.Filipescu , GGMironescu , N.Titulescu** ,care nici nu cred că au fost prea des, sau n-au venit deloc.)

Dimineața

-**Valeriu Pop** (ministr Industr) , **C.Ceruleanu** (raportor, modificarea unor art.la Legea minelor (28 mart.1929).Iau cuvântul: **Gr.Gafencu, prof. DRloanițescu ,prof. M.Manoilescu.**

-Înființarea **Institutului Național de Credit aurifer și metalifer** ;

-Exercitarea profesiei și purtarea titlului de " **inginer**" .Organizarea Colegiului inginerilor ..

După amiaza

-Senatul votează ,în cascadă, numeroase modificări la diverse art. de legi ;aprobări de credite ; autorizări de asociații ; vânzări de terenuri ;acordare de primă crescătorilor de viermi de mătase ; Fundația" Maglavit " ;

Închiderea sesiunii

-**Gh.Tătărăscu** - Citește Mesajul regal de închidere a sesiunii

-**Al.Lapedatu** : mulțumește senatorilor pentru munca depusă .

52.)20 mart.'37.N.lorga -Aurelian Benteoiu ,polemică :generațiile,vârstele !

(D.S. M.O. nr. 50, 20 mart.'37 . p. 3453- 3457)

[**LD : 16 nov 2003.** Cum era **omul lorga ? conservator** sau **bătrân ?** Cum era **omul Benteoiu ?democrat** sau **tânăr ?** În profilul omului politic **ce aport aduceau : vârsta, cultura , temperamentul , ierarhia ?**Era ultima zi a legislaturii PNL.Pe parcursul acestei ultime sesiuni, lorga fusese ,ca **senator de drept,"vocea înțelepciunii"** , vocea ponderatoare ,dar și al "ultimului cuvânt" în toate episoadele cheie cu care fusese confruntat guvernul
Și, întâmplător sau nu,de fiecare dată înclinând **balanța bunăvoinței în favoarea încolțitei bănci ministeriale** ,prinse în tirul unei **opoziii ostile** .Cu două zile înainte, putând fi luat dacă nu ca o încercare de **răsplată** ,în orice caz de **gratitudine** , se votase legea prin care **era făcut profesor pe viață** .Până și eu... m-am lăsat înduioșată de **modestia lui patetică** și am crezut că **măreția îl caracterizează** .M-am înșelat .Fusese doar **un puseu aparent de modestie**,care , în realitatea , ascundea **un orgoliu hipertrofiat, de atâtea onoruri**.
Iar acum,dintr-un cuvânt , pentru un ton , pentru un gest ,**se simte ofensat** de tânărul subsecretar de Stat **Benteoiu**,pe care **il hărțuie** până ce acesta **își anunță demisia !**
Nimeni și nimic nu a mai putut să-l potolească pe lorga.I se pusese pata ! "**Jocul**" se terminase.
Părăsește Senatul , luând după el toată opoziția.
Supapa ranciunelor se întredeschide și își fac loc **frustrările și aversiunile** caracteristice sfârșitului de legislatură ,**prolog** al mult așteptatei **rotative guvernamentale**
Încerc să înregistrez cel mai greu lucru : **atmosfera** .Să fi durat cca o oră.**Confruntarea dintre lorga și Benteoiu** a fost **ca un șantaj ,ca o harță de om rău** , pe care nu-l mai puteau satisface explicațiile și tămbâierile.Pentru că lorga ,deși se pare că îl cunoscuse doar în acea zi, a încercat un lucru grav :**a vrut să-l îngenuncheze** ,să-l compromită **moral-politic.!**]

-Mumuianu (PNC)

...Un faliment scandalos ...

-**Iul.Mumuianu** (PNC) : **Aduce la cunoștința** ministrului de Finanțe [**Cancicov**] și ministrului Justiției [**Sassu**] - absenți din incintă -că **Societatea petroliferă italo -română** din

satul Câmpeni (Bacău) ,fiind datoare fiscalului suma de 650.000 lei [-----] în 1936 ,s-a vândut fără concurență ,pe un preț derizoriu .Ministerul de Finanțe a anulat vânzarea.
Acum câteva zile, operația s-a reluat ,imensa ei avere , evaluată la multe milioane ,a fost adjudecată pentru cca 70.000 lei beneficiarii fiind , aparent, jidanii Davidovici și Leibovici din Bacău .Spre revolta locuitorilor din regiune , scandalul a fost potolit doar prin faptul că "jefuitorii" au distribuit o parte din mobilier unor funcționari și oameni mai răsăriți din localitate: preot, învățător, jandarm [dă amănunte]
Întreabă pe cei doi miniștri dacă știi și cere imperativ intervenția autorităților .

-Bentoiu (răspuns)

▣Justiția să-și spună cuvântul !

-A.Bentoiu (subsecretar de Stat la Justiție) :De la tribuna Senatului, se săvârșește astăzi un păcat frecvent, o greșeală curentă , care se petrece zilnic și la tribuna Camerei.

DI senator Mumuianu pretinde că în legătură cu mersul unei anumite societăți, anumite chestiuni nu s-ar fi petrecut chiar ortodox, după slova pravilei. Posibil. Nu știu. Până la verificarea afirmațiilor d-sale , o iau așa cum a fost formulată , ca o afirmațiune."

-prof.Iorga : Care se sprijină și pe un denunț al meu ,așa încât vă rog ,dacă vreți să-i faceți morală , să începeți cu mine.

-Bentoiu : D-le profesor Iorga, nu fac morală nimănui ;fac o distincție...

-Iorga .Aveți vreme să o faceți, până îmbătrâniți .

-Bentoiu : Și anume, anumite nereguli se petrec , anumite ilegalități se săvârșesc în complexul vieții unei societăți .Aceste ilegalități , după normele legii ,trebuie să meargă la organele în competența cărora cad .Părțile interesate au dreptul la denunț , de plângere la organele de justiție.[-----] judecătorii, tribunale, Curți de Apel, Casație ,pentru care poporul plătește și le întreține să realizeze justiția [---]Lor vă adresați, și trebuie să avem răbdare , pentru că nu trebuie să le facem ofensa nemeritată de a le condamna înainte de a vedea ce au făcut [-----] În clipa în care

-Iorga (replică)

...Dreptul senatorului de a întreba orice

-Iorga : Cer cuvântul !

-Bentoiu : D-le profesor Iorga ...

-Iorga : Eu vă ascult , dar nu înțeleg !

-Bentoiu : Eu răspund d-lui Mumuianu

-Iorga : Dar îmi răspundeți și mie ,pentru că eu am ridicat această chestiune , și eu sunt de părere că avem dreptul să întrebăm orice , și a întreba ,aceasta nu înseamnă a acuza guvernul . (aplauze prelungite la PNȚ și Fr.Românesc).Iar în cazul acesta, eu am avut scrisoarea în mână, și această scrisoare este a unui om onest .Dvs veniți aici să ne faceți nouă morală ?Vă rog să nu râdeți , pentru că eu știu să fac pe cineva și să râdă,dar știu să-l și împiedic de a râde .Vedeți, dacă nu veniți dvs la Senat,nu știți bine care sunt obiceiurile și autoritățile aici,și există și autorități [Senatul] care întrec și autoritatea locului pe care dvs îl ocupați.Prin urmare eu nu pot să admit și nu pot să înțeleg morala care mi se face .[---]

...Dreptul la respect ptr trecut și vârstă

Dar sunt aici oameni care sunt parlamentari încă de pe vremea când d-ta nici nu te-ai născut Cum, d-ta ai pretenția că te-ai născut înaintea mea ?Sunt gesturi de care trebuie să se desbure oamenii care n-au mai mult merit ,decât orice ministru , care vine și se duce de pe această bancă.Îmi pare foarte rău că prima dată când v-am cunoscut , a trebuit să vă vorbesc așa.Veniți dvs și faceți teorii. N-am nevoie de teoriile dvs ."

-Bentoiu : D-le președinte, dlor senatori, îmi veți îngădui să demonstrez că sunt pus într-o partidă absolut inegală .

-Iorga : Ați căutat-o!

-**Bentoiu** : Se urcă la tribună dl Mumuianu și ridică o chestiune precisă. **eu răspund d-lui Mumuianu** ...

-**Iorga** : Da, dar dl Mumuianu a primit hârtia de la mine. Eu am ridicat această chestiune. Prin urmare , **eu vă rog să-mi faceți lecție mie, și eu vă trimit lecția înapoi și cu dobândă !** Am mai crescut eu mulți oameni de vârsta dumatăle și mi-au mulțumit pe urmă .
Mie să nu-mi facă nimeni pe Caesar, și să-mi rădă în nas .

-**Bentoiu** : **Dle profesor, vă rog să mă iertați .**

-**N.Jechianu** : Cerem închiderea discuției. **Nu se poate vorbi cu dl profesor Iorga cu mâinile în buzunar .Cu dl profesor nu se poate discuta cu acest ton și cu mâna în buzunar Nu se poate asemenea necuviință .Ce înseamnă atitudinea aceasta de necuviință ?**

-**Maximilian Hacman** (vicepreșed.) : Vă rog să luați la cunoștință că **nimeni dintre noi, nici eu, n-am dreptul să opresc pe dl ministru să răspundă la o comunicare adresată d-sale de la tribună** .(aplauze la majorități, la PNL)

-**Bentoiu** : ... s-a ridicat chestiunea incapacității și lipsei de autoritate a autorităților ,dar atâta vreme cât **autoritățile își măsoară autoritatea cu biletul de naștere și cu vârsta fiecăruia, firește că nu va putea fi ordine ,ci anarhie"**(aplauze la majorități, la PNL) Ce pot spune mai mult , de la locul de unde mă aflu,**decât să exprim gândul meu în toată sinceritatea ?** Nu interesează când m-am născut și cu câte decenii mai înainte s-a născut dl profesor Iorga (zgomot)

-**Iorga** : Pe țară o interesează , pentru că **vârsta mea înseamnă merite pentru țară , iar vârsta dvs înseamnă numai ambiție"** (aplauze la PNȚ, Fr.Rom., PNC) [-----] **De ce bateți cu pumnii în masă ? "**

-**Bentoiu** : " **De ce nu-mi permiteți să spun gândul meu sincer ?** Din clipa în care am început să-mi dau seama de ce este bine și rău în această țară , **pentru mine figura profesorului Iorga a fost aceea a unui apostol al acestui neam.** Departe de mine **intenția de a vexa** pe dl profesor Iorga. Nu văd de **ce sunt acuzat de lipsă de deferență , de lipsă de respect,** când eu **n-am răspuns d-lui profesor Iorga.** (aplauze la majorități, PNL) [**explică ce intenții a avut în răspuns ; ce obligații are la o interpelare ;**] **Cu ce am păcătuit d-le profesor Iorga ?"**

...**Senatorii -nu pot fi tratați astfel**

-**Iorga** : Dacă mă întrebați, vă spun foarte liniștit : **ați făcut încercarea de a limita dreptul nostru de a aduce ce chestiuni voim, așa cum voim noi.** Faceți gesturi pe care, la bară ,adversarii vi le permit ,dar pe care **eu nu le îngădui nimănui "**

[**Intervine Mumuianu, care povestește cu lux de amănunte demersurile sale pentru a verifica dacă cele scrise sunt adevărate ;este rumoare ;Iorga îl susține și îi cere să rămână la tribună ; Mumuianu lungește ,lungeste era ultima zi a sesiunii , mai erau legi de votat !**]

-**Iorga** : Mai sunt senatori care doresc să vorbească în ceea ce privește **dreptul nostru pe care nu-l putem lăsa atăcat de nimeni .** Noi am respectat banca ministerială , mai ales când era reprezentată de miniștri al căror nume s-a înscris în istoria țării. Dar noi nu înțelegem ca oameni de vârsta noastră , **senatori de drept,și aceia care au ieșit din alegeri, să fie tratați cu bătăi de pumn în masă și cu strigăte,de către un tânăr, un subsecretar de Stat, care trebuie să-și învețe meșteșugul ,și cel dintâi meșteșug este să înveți să respecti dreptul Parlamentului ,pe care nu l-a desființat nimeni. [-----] nu putem tolera** ca cineva de pe Banca ministerială să aibă, față de membrii Senatului, **gestul de comandă și de amenințări .**

-**Gafencu,DRloanițescu, ACCuza**

...**Solidarizare cu Iorga**

-**Grigore Gafencu** (PNȚ) : **Mă asociez cu desăvârșire la cele spuse de dl Iorga ,și cred că n-am fi avut această scenă penibilă , dacă cu toții am fi luat mai în serios datoria noastră de senatori.** (zgomot,înteruperi) [-----]**Tin să protestez cu toată energia la aceste scene care scoboară atmosfera parlamentară "** (aplauze la PNȚ)

-**DRloanițescu** (Fr.Rom.) :Dle președinte, **solidar cu dl profesor Iorga și cu dl Gafencu , rugăm pe dl ministru să înlătore orice gest care ar fi putut să jignească pe dl prof.Iorga, care, deși senator de drept, a fost unul care a desfășurat o activitate foarte mare și plină de**

respect față de Parlament ,**activitate pentru care ,dvs, Guvernul ,cel dintâi, trebuie să-l fiți recunoscător "**(aplauze la Fr.Rom.și PNT)

-Mircea Djuvara

«**Guvernul nu a intenționat să răpească drepturile Parlamentului**

-Mircea Djuvara(ministru secretar de Stat) :Dlor , **în numele guvernului**, vă rog pe toți,și **în deosebi pe dl prof.lorga** , pentru care am toți avem venerațiune sinceră și adâncă ,să binevoiți a crede că **nici o clipă Guvernul nu a înțeles să răpească cât de puțin din drepturile Parlamentului** .[---]nu este cazul să ne supărăm și **rog respectuos pe dl profesor lorga să creadă** că spun din fundul sufletului ceea ce spun, și **să nu se simtă ofensat nici de cuvintele ,nici de gesturile colegului nostru Bentoiu ,care nu a pus nici un fel de intențiune în modul cum d-sa a răspuns** (aplauze puternice la PNL)

-ACCuza (PNC):"Noi avem dreptul să vorbim din două motive ,întrucât **dl Mumuianu este un membru distins al partidului nostru,și întrucât a fost atinsă și a fost jignită autoritatea d-lui prof lorga ,pe care noi îl respectăm cu toții "** [**reia și el toată povestea de la capăt ; despre comunicarea lui Mumuianu ; despre jignirile lui Bentoiu ; etc etc]**

-Bentoiu (contrareplici)

«**Relația (drepturile) Parlament -Guvern**

-Aurelian Bentoiu : "Dle președinte, dlor senatori, **iată-m personal pus în cauză** ,pentru a fi avut **curajul să răspund la o întrebare** făcută de **dl senator Mumuianu** .

[**explicită care este funcția Senatului și a Camerei ; care este obligația guvernului ;ajunge la speța adusă de Mumuianu ; explică de ce a răspuns cum a răspuns ;repetă că nici prin gând nu i-a trecut să jignească pe prof.lorga .Totul la obiect, foarte corect și elocvent .Atâta doar că eu nu-l văd ,nu știu cu ce și cum îl enerva pe lorga Pe acest moment , **ocupă scaunul prezidențial prof.Lapedatu]****

...**La îndemnul lui lorga,opoziția părăsește sala**

-lorga :**Dar ce înseamnă tonul acesta ?** Poftim ton !Dle președinte ,**toată opoziția care este aici părăsește imediat sala de ședință** ,până ce dl președinte va lua cuvântul și va spune cuvintele pe care le așteptăm ,și care nu pot fi decât corespunzătoare cuvintelor pe care le-a spus dl Djuvara **Plecăm cu toții Să vorbiți singuri !** (membrii minorității părăsesc cu toții sala de ședință)

-Lapedatu (președ.Senat):

...**Incident închis**

-Al.Lapedatu(suspendă ședința pentru 5 minute)La redeschidere :[**explicită cum se procedează cu comunicările : se înaintează Biroului ; acesta îl dă miniștrilor ,care se documentează și-și pregătesc răspunsul**]

Senatorul Mumuianu nu a procedat așa ! a făcut direct comunicarea ,iar dl Bentoiu de aceea i-a dat răspunsul care i l-a dat

-Bentoiu :Am răspuns legal,și perseverez

-lorga :Am răsturnat eu și miniștri întregi , **da nu bucățele de miniștri !Nu permit să-mi faci gesturile acelea .Să le faci acasă la d-ta , slugilor d-tale !**

(întreruperi, zgomot)**Ai nevoie să fii stăpânit !**

[**LD Prima schimbare de ton la Bentoiu .Dar prea fusese umilit !]**

-Bentoiu :Te înșeli

-lorga : **Să nu faci semne ! Dle președinte, cum judecați dvs atitudinea unui subministru care nu face decât să ne amenințe cu pumnul ,să bată în masă ? Unde suntem aici ?**

(dl prof lorga , urmat de membrii minorității , părăsesc din nou incinta)

-Lapedatu : **Dlor, constatând această neregularitate, declar incidentul închis.**(aplauze

prelungite la PNL .Strigăte :Trăiască dl ministru Bentoiu !) [-----]Rog pe d- nii senatori care s-au simțit jigniți , **să treacă cu vederea** lucrul, **să ierte turburarea** produsă și **să continue** mai departe lucrările Senatului (aplauze prelungite, bravo)

-Bentoiu

▫Demisia din demnitate (motivare)

()Nicolae Iorga = amor propriu hipertrofiat

-Aurelian Bentoiu : (întâmpinat cu aplauze prelungite și strigăte de bravo de majoritate)
" Dle președinte, d-lor senatori, **din clipa de față eu nu mai sunt subsecretar de Stat. Împotriva tuturor stăruințelor care s-ar pune, eu refuz să mai fiu subsecretar de Stat al Țării Românești.Pentru ce ?**se vor întreba acei care m-au trimis aici , aceia pentru care **timp de trei ani și jumătate am fost quasiprovidențial ,le voi răspunde : pentru că amorul propriu hipertrofiat al unui supra om ,**aparținând unui popor democrat ,**nu mă vrea pe banca ministerială.**

...Retragerea=libertate de cuvânt și cugetare

"**Eu, d-lor, pentru această însănătoșire a vieții publice ,pentru care atâția fac refren din cuvântările lor,mă retrag de pe banca ministerială ,pentru a dobândi mai multă libertate de cuvânt și de cugetare .**

"**N-am știut** că într-o țară , în care se spune că democrația este falsificată ,**n-am știut** că **intoleranța poate merge până acolo,încât să se amputeze libertatea de gândire** pentru faptul că ,**deși această libertate de gândire , nutrită din agonisita minții tale ,este garantată de acea Constituție , al cărui apărător se pretinde dl Iorga ,poți fi tratat ,**ajungând pe Banca ministerială prin **propriile tale merite ,**nici cu rude , nici cu propteli sau mijloace de natură să **sufere censură morală** (aplauze prelungite , strigăte de bravo la majoritate PNL)

N-am știut că **într-un regim democratic** care este **sinonim cu libertatea de cugetare politică ,poți fi tratat ,** în clipa în care te-ai urcat prin propriu merit pe Banca ministerială ,**ca un copil care a mâncat o prăjitură mai mult, care poate fi pus la colț,de gestul d-lui profesor Iorga.**

"**Dacă aici a ajuns democrația română, și dacă d-sale, într-un apus de existență, în care a avut toate satisfacțiile , îi mai trebuia și satisfacția aceasta ,eu din clipa aceasta nu mai sunt Subsecretar de Stat "**

-Voci : Nu se poate !Trăiască ministrul Bentoiu !

(aplauze prelungite , strigăte de bravo la PNL)

-Bentoiu : Am încercat să dau toate satisfacțiile ,dar nu pot primi toate umilințele "

(Fiind ora 18 , Senatul aprobă prelungirea ședinței și-și continuă lucrările)

Înfruntarea Bentoiu -Iorga / 20 mart.'37

LEGISLAȚIE F (Sesiunea IV-a PNL,1936 / 1937)

Închiderea sesiunii

-Gh.Tătărăscu - Citește Mesajul regal de închidere a sesiunii

-Al.Lapedatu : **mulțumește senatorilor pentru munca depusă .**

20 martie'37 -Vacanța parlamentară

LD:Vezi fișierul următor